

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSP.WPP.4521.24.2022

Druk nr 2923
Warszawa, 4 stycznia 2023 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,
przekazuję przyjęty przez Radę Ministrów dokument:

- Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2021 roku wraz z raportem o pomocy de minimis w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2021 roku.

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Prezesa Rady Ministrów do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Z wyrazami szacunku

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

RAPORT O POMOCY PUBLICZNEJ W POLSCE UDZIELONEJ PRZEDSIĘBIORCOM W 2021 ROKU

Warszawa, grudzień 2022 roku

Raport został opracowany przez Departament Monitorowania Pomocy Publicznej UOKiK

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP - POMOC PUBLICZNA I KOMPETENCJE PREZESA UOKIK.....	5
II. METODOLOGIA PRZYGOTOWANIA RAPORTU	8
1. Źródła informacji o udzielonej pomocy - sprawozdania podmiotów udzielających pomocy	8
2. Formy pomocy	9
3. Wartość pomocy	10
4. Przeznaczenie pomocy publicznej	11
5. Pozostałe założenia metodologiczne	13
III. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA (Z WYŁĄCZENIEM POMOCY KRYZYSOWEJ).....	14
1. Synteza wyników za 2021 rok	14
2. Tendencje w kształtowaniu się wielkości pomocy publicznej w latach 2017-2021 ..	15
IV. POMOC PUBLICZNA (Z WYŁĄCZENIEM TRANSPORTU I POMOCY KRYZYSOWEJ) W UJĘCIU PRZEKROJOWYM	18
1. Pomoc publiczna w podziale według formy pomocy	18
2. Pomoc publiczna w podziale według przeznaczenia pomocy	23
3. Pomoc publiczna w podziale według podmiotów udzielających pomocy.....	27
4. Pomoc publiczna w podziale według wielkości beneficjenta	42
5. Pomoc publiczna w podziale według sektora działalności beneficjenta.....	45
6. Najwięksi beneficjenci pomocy	46
V. OPIS POSZCZEGÓLNYCH PRZEZNACZEŃ POMOCY (Z WYŁĄCZENIEM TRANSPORTU I POMOCY KRYZYSOWEJ).....	48
1. Pomoc horyzontalna.....	48
1.1. Badania, rozwój i innowacje	48
1.2. Ochrona środowiska i cele związane z energią.....	50
1.3. Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw.....	53
1.4. Zatrudnienie.....	55
1.5. Ratowanie i restrukturyzacja.....	56
1.6. Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	57
1.7. Pomoc o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów.....	59
1.8. Kapitał podwyższonego ryzyka	60
1.9. Dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania	61
1.10. Infrastruktura lokalna	62
1.11. Działalność sportowa i rekreacyjna	63
2. Pomoc regionalna.....	65
3. Pomoc sektorowa	69
3.1. Sektor górnictwa węgla.....	69
3.2. Sektor wytwarzania energii elektrycznej	70
3.3. Sektor kinematografii	71
3.4. Sektor telekomunikacyjny	71
3.5. Sektor bankowy	72
4. Inne przeznaczenia.....	73
4.1. Pomoc stanowiąca rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych	73

VI. POMOC PUBLICZNA W SEKTORZE TRANSPORTU	75
1. Informacje ogólne	75
2. Transport lądowy	77
3. Transport morski.....	78
4. Transport śródlądowy	78
5. Transport lotniczy	78
6. Transport intermodalny	78
7. Najwięksi beneficjenci pomocy w transporcie	78
VII. POMOC KRYZYSOWA W 2021 ROKU.....	79
1. Dane ogólne	81
2. Przeznaczenia pomocy kryzysowej	85
3. Formy pomocy kryzysowej	89
4. Podmioty udzielające pomocy kryzysowej.....	93
5. Pomoc kryzysowa w podziale według wielkości beneficjenta.....	98
6. Pomoc kryzysowa w podziale według sektora działalności beneficjenta.....	100
7. Źródła finansowania pomocy.....	101
VIII. PODSUMOWANIE I OCENA WPLYWU POMOCY NA KONKURENCJĘ.....	102
SPIS TABEL	110
SPIS WYKRESÓW.....	112
ZAŁĄCZNIKI.....	113
Zał. 1. Lista programów pomocowych, w ramach których udzielono pomocy publicznej w 2021 roku	113
Zał. 2. Lista beneficjentów pomocy indywidualnej udzielonej w 2021 roku.....	136
Zał. 3. Lista środków pomocowych, w ramach których udzielono pomocy kryzysowej w latach 2020-2021	140

I. WSTĘP - POMOC PUBLICZNA I KOMPETENCJE PREZESA UOKiK

Zgodnie z art. 107 ust. 1 *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (TFUE) **pomoc publiczna** to pomoc udzielana przez państwo członkowskie lub ze źródeł państwowych, w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji przez uprzywilejowanie niektórych przedsiębiorstw lub produkcji niektórych towarów, w zakresie, w jakim wpływa ona negatywnie na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi.

Na podstawie art. 31 *ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej* (Dz. U. z 2021 r. poz. 743, z późn. zm.), **Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Prezes UOKiK) jest organem monitorującym pomoc publiczną w Polsce** (z wyłączeniem pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie). Monitorowanie pomocy publicznej obejmuje gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji o udzielonej pomocy publicznej, w szczególności o jej rodzajach, formach i wielkości.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 *ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*, na podstawie zgromadzonych sprawozdań i informacji przesłanych przez podmioty udzielające pomocy, Prezes UOKiK, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, opracowuje i przedstawia Radzie Ministrów sprawozdanie zawierające wyniki monitorowania pomocy publicznej w danym roku. Niniejszy raport stanowi wypełnienie tego obowiązku i zawiera wyniki monitorowania pomocy publicznej udzielonej w Polsce w 2021 roku, tj. w szczególności dane dotyczące wartości, form i przeznaczenia pomocy publicznej, a także ocenę skutków udzielonej pomocy w sferze konkurencji. **Raport nie uwzględnia natomiast pomocy udzielonej w sektorze rolnictwa** (w rozumieniu art. 38 TFUE), za monitorowanie której odpowiedzialny jest minister właściwy do spraw rolnictwa.

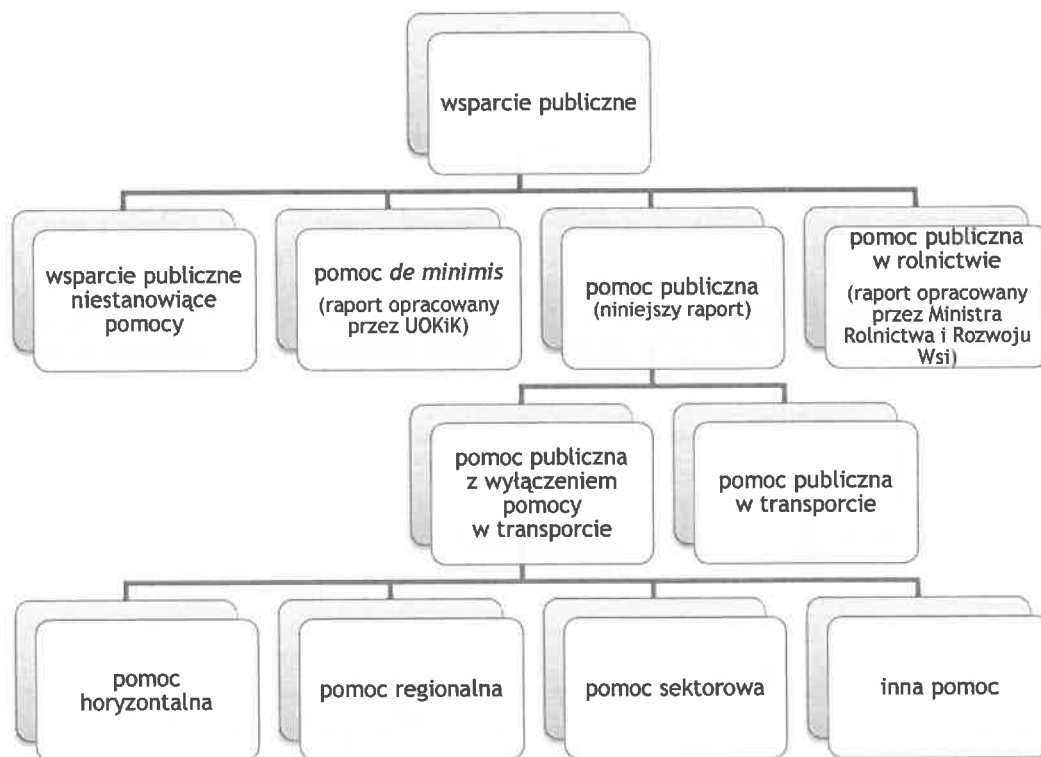
Jednocześnie, zgodnie z *rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, z późn. zm.) oraz *rozporządzeniem Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym* (Dz. Urz. UE L 114 z 26.04.2012, str. 8, z późn. zm.), pomoc której wartość dla danego beneficjenta w okresie trzech kolejnych lat kalendarzowych nie przekracza 200 tys. euro (lub 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego towarów lub 500 tys. euro w przypadku rekompensaty za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym), czyli tzw. *pomoc de minimis*, nie wpływa na handel między państwami członkowskimi i/lub nie zakłóca bądź nie grozi zakłóceniem konkurencji i dlatego nie wchodzi w zakres przepisu art. 107 ust. 1 TFUE. W związku z powyższym, **pomoc de minimis nie została uwzględniona w niniejszym raporcie**. Informacje o pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku zostały przedstawione w przygotowanym przez Prezesa UOKiK odrębnym raporcie, pn. „*Raport o pomocy de minimis w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2021 roku*”.

Ponadto, w dokumentach dotyczących perspektywy finansowej 2014-2020 Komisja Europejska wyraźnie wskazuje na konieczność zapewnienia zgodności udzielanego wsparcia ze środków unijnych z obowiązującymi przepisami prawa, w tym o pomocy publicznej¹. Zapewnienie takiej zgodności w praktyce wymaga przygotowania

¹ Dla przykładu można wskazać art. 6 *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne*

odpowiednich programów pomocowych, zgodnie z którymi będzie udzielane wsparcie w ramach funduszy unijnych.

Wykres 1. Rodzaje wsparcia publicznego w kontekście przepisów o pomocy publicznej

Z uwagi na to, że środki unijne stanowią dochód budżetu państwa, w sytuacji gdy beneficjent środków pochodzących z funduszy unijnych prowadzi działalność gospodarczą i spełnione są pozostałe przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE (korzyść, selektywność, groźba zakłócenia lub zakłócenie konkurencji oraz wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE), **środki te stanowią pomoc publiczną w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE**. Oznacza to, że mają do nich zastosowanie przepisy art. 32 ust. 1 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Tak więc organy udzielające wsparcia ze środków unijnych mają obowiązek przekazywania Prezesowi UOKiK sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej. Ze względu na powyższe w niniejszym raporcie (podobnie jak w raportach za lata 2008-2020), do całkowitej wartości udzielonej pomocy publicznej wliczono środki unijne finansujące programy pomocowe lub udzielone jako pomoc indywidualna.

dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.), który stanowi, iż „Operacje wspierane z EFSI są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego odnoszącymi się do jego stosowania.” oraz art. 37 ust. 1 akapit 2 ww. rozporządzenia, który stanowi, iż „Instrumenty finansowe wdraża się, by wesprzeć inwestycje, które uznaje się jako finansowo wykonalne i nie otrzymujące wystarczającego finansowania ze źródeł rynkowych. Stosując przepisy niniejszego tytułu, instytucje zarządzające, podmioty wdrażające fundusze i podmioty wdrażające instrumenty finansowe zapewniają zgodność z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności w zakresie pomocy państwa i zamówień publicznych.”

Rola Prezesa UOKiK w zakresie pomocy publicznej, poza wspomnianym powyżej monitorowaniem, polega na zapewnieniu zgodności projektów tej pomocy z odpowiednimi przepisami unijnymi (wynikającymi z przepisów TFUE oraz regulacji wydanych przede wszystkim przez Komisję Europejską, która jest organem odpowiedzialnym za kontrolę pomocy publicznej). Swoje kompetencje w zakresie pomocy publicznej Prezes UOKiK realizuje poprzez:

- aktywne uczestnictwo w procesie legislacyjnym w odniesieniu do projektów aktów prawnych będących podstawami prawnymi udzielania pomocy (zgłaszanie uwag i propozycji sformułowań konkretnych przepisów),
- wydawanie opinii o projektach programów pomocowych i projektach pomocy indywidualnej w zakresie ich zgodności z prawem unijnym dotyczącym pomocy publicznej,
- zgłaszanie (notyfikowanie) Komisji Europejskiej projektów programów pomocowych i projektów pomocy indywidualnej, a następnie działanie na rzecz uzyskania jej formalnej akceptacji,
- gromadzenie i przetwarzanie danych na temat pomocy publicznej i opracowywanie zbiorczych raportów dla Komisji Europejskiej oraz Rady Ministrów,
- zgłaszanie organom udzielającym pomocy informacji o zidentyfikowanych nieprawidłowościach w udzielaniu pomocy (niezgodność z przepisami unijnymi lub przepisami zatwierdzonego programu pomocowego) oraz jej sprawozdawaniu (brak sprawozdań, niezgodność sprawozdań z przepisami sprawozdawczymi).

Co do zasady, Prezes UOKiK nie posiada kompetencji w zakresie inicjowania, projektowania, wprowadzania w życie oraz realizowania instrumentów polityki gospodarczej państwa takich jak wspieranie określonych grup przedsiębiorców². Uprawnienia w tym zakresie posiadają ministrowie i/lub inne organy państwa odpowiedzialne za kształtowanie i realizowanie polityki gospodarczej, posiadające w dyspozycji odpowiednie zasoby budżetowe pozwalające im na udzielanie takiego wsparcia. Natomiast działania Prezesa UOKiK w zakresie pomocy publicznej są zawsze pochodną aktywności tych organów i ograniczają się do zapewnienia zgodności projektów pomocy z przepisami o pomocy publicznej oraz jej monitorowania.

W konsekwencji Prezes UOKiK nie dokonuje również oceny efektywności i skuteczności udzielanej przedsiębiorcom pomocy. Natomiast zgromadzone i przetworzone dane o udzielonej pomocy (czyli sposobie realizacji poszczególnych instrumentów pomocowych) oraz dokonane na ich podstawie i zawarte w raporcie analizy wielkości pomocy w różnych aspektach (np. ze względu na przeznaczenie, formę, rodzaj beneficjenta, region itp.), mogą służyć organowi, który jest właściwy jeśli chodzi o określony instrument wsparcia, do przeprowadzenia dogłębnych analiz co do celowości, skuteczności i efektywności danego instrumentu w obszarze gospodarki, na który ten organ chciał wywrzeć określony wpływ. Wynikiem tych analiz może być podjęcie decyzji o kontynuacji udzielania danej pomocy, jej zmianie bądź zakończeniu jej udzielania czy też ewentualnie przygotowaniu nowych lepszych lub komplementarnych instrumentów.

² Jedynym wyjątkiem, w którym Prezes UOKiK może udzielać pomocy publicznej lub pomocy *de minimis* jest sytuacja wskazana w art. 113 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275) w odniesieniu do nałożonych przez siebie kar (odroczenie, rozłożenie na raty). Przepis ten nie stanowi jednak instrumentu polityki gospodarczej państwa, lecz ma na celu incydentalne ułatwienie spłaty kary przedsiębiorcy, na którego została nałożona znaczna kara. W 2021 roku Prezes UOKiK udzielił 3 podmiotom pomocy *de minimis* w łącznej wysokości 42,3 tys. zł.

II. METODOLOGIA PRZYGOTOWANIA RAPORTU

1. Źródła informacji o udzielonej pomocy - sprawozdania podmiotów udzielających pomocy

Informacje zawarte w raporcie pochodzą ze sprawozdań przekazywanych przez podmioty udzielające pomocy publicznej do Prezesa UOKiK. Obowiązek składania sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej wynika z art. 32 ust. 1 *ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*, zgodnie z którym podmioty udzielające pomocy są zobowiązane do sporządzania i przedstawiania Prezesowi UOKiK:

- sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej innej niż pomoc publiczna w rolnictwie lub rybołówstwie albo
- informacji o nieudzieleniu takiej pomocy w danym okresie sprawozdawczym.

Podmiotami udzielającymi pomocy są organy administracji publicznej oraz inne podmioty (w tym przedsiębiorcy publiczni), które są uprawnione (posiadają kompetencje) do udzielania pomocy. Udzielenie pomocy następuje najczęściej w wyniku wydania decyzji lub zawarcia umowy. Wśród podmiotów, które w 2021 roku udzielały pomocy, można wymienić³:

- Ministra Aktywów Państwowych,
- Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej,
- Ministra Infrastruktury,
- Ministra Klimatu i Środowiska,
- Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- Ministra Rozwoju i Technologii,
- Marszałków województw,
- Dyrektorów izb administracji skarbowej oraz naczelników urzędów skarbowych (dalej jako organy podatkowe⁴),
- Prezesa Agencji Badań Medycznych,
- Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie,
- Prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
- Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki,
- Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- Prezesa Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.,
- Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Prezesów Zarządów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

³ Ze względu na zmiany w strukturze administracyjnej rządu, które miały miejsce w 2021 roku, wszystkie organy udzielające pomocy wymieniono wg stanu na 31.12.2021 r.

⁴ Przez organy podatkowe rozumiane są organy Krajowej Administracji Skarbowej.

- Prezesa Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.,
- Dyrektora Generalny Służby Więziennej,
- Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
- Dyrektora Narodowego Centrum Kultury,
- Dyrektora Narodowego Centrum Nauki,
- Dyrektora Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej,
- Krajową Radę Radiofonii i Telewizji,
- Bank Gospodarstwa Krajowego,
- Bankowy Fundusz Gwarancyjny,
- Prezydentów i burmistrzów miast oraz wójtów gmin,
- Starostów powiatów,
- Inne podmioty, które otrzymały kompetencje do udzielania pomocy, głównie beneficjenci krajowych i regionalnych programów operacyjnych (dalej jako Pozostałe, w tym przedsiębiorcy).

Podmioty udzielające pomocy przekazują sprawozdania przy pomocy aplikacji SHRIMP. Jest to aplikacja informatyczna umożliwiająca wprowadzanie przez podmioty udzielające pomocy informacji o udzielonej pomocy bezpośrednio do centralnej bazy danych na zasadzie dostępu *on-line*. Poprzez aplikację SHRIMP przekazywana jest także roczna informacja o nieudzieleniu pomocy publicznej przez podmioty, które w danym okresie sprawozdawczym były uprawnione do udzielania pomocy publicznej, a które jej nie udzieliły. Zatem, na mocy art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, zapewniona została kompletność danych o udzielonej pomocy publicznej w 2021 roku w wyniku zidentyfikowania podmiotów uchylających się od obowiązków sprawozdawczych i podjęcia wobec nich działań mających na celu uzyskanie odpowiednich sprawozdań lub informacji.

2. Formy pomocy

Przedmiotem analizy raportu są formy pomocy zgrupowane zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej w cztery grupy oznaczone literami A, B, C i D. Dodatkowo kolejnym literom przypisano cyfrę 1 lub 2 w zależności od źródła pochodzenia pomocy (odpowiednio stanowiące wydatek z budżetu lub uszczuplenie wpływu do budżetu). W tabeli wymieniono formy pomocy przypisane do poszczególnych podgrup i grup.

Tabela 1. Formy pomocy publicznej

Grupa	Podgrupa	Forma pomocy
Grupa A dotacje i ulgi podatkowe	A1 dotacje	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia
		dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (bezpośrednio dla przedsiębiorców)
		inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych lub realizacją ich zadań statutowych
		refundacja
		rekompensata

	A2 ulgi podatkowe	zwolnienie z podatku
		odliczenie od podatku
		obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku
		obniżenie wysokości opłaty
		zwolnienie z opłaty
		zaniechanie poboru podatku
		zaniechanie poboru opłaty
		umorzenie w całości lub części zaległości podatkowej wraz z odsetkami
		umorzenie w całości lub części odsetek od zaległości podatkowej
		umorzenie opłaty (składki, wpłaty)
		umorzenie w całości lub części odsetek za zwłokę z tytułu opłaty (składki, wpłaty, kary)
		umorzenie kar lub odstąpienie od nałożenia kary
		oddanie do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych dla przedsiębiorcy od oferowanych na rynku
		zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku
		umorzenie kosztów egzekucyjnych
		jednorazowa amortyzacja
		umorzenie kosztów procesu sądowego
Grupa B subsydia kapitałowo- inwestycyjne	B1	wniesienie kapitału
	B2	konwersja wierzytelności na kapitał
Grupa C tzw. „miękkie kredytowanie”	C1 pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone	pożyczki preferencyjne
		kredyty preferencyjne
		dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (dla banków)
		pożyczki warunkowo umorzone
		zaliczka zwrotna
	C2 odroczenia i rozłożenia na raty	odroczenie lub rozłożenie na raty płatności podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę
		odroczenie lub rozłożenie na raty płatności opłaty (składki, wpłaty), zaległej opłaty (składki, wpłaty) lub zaległej opłaty (składki, wpłaty) wraz z odsetkami
		odroczenie lub rozłożenie na raty płatności zaległej opłaty (składki, wpłaty, kary)
		odroczenie lub rozłożenie na raty kosztów egzekucyjnych
		odroczenie lub rozłożenie na raty odsetek
		odroczenie lub rozłożenie na raty kosztów procesu sądowego
Grupa D poręczenia i gwarancje	D1	poręczenia i gwarancje

3. Wartość pomocy

Ze względu na fakt, iż pomoc publiczna udzielana jest w różnych formach (dotacje, pożyczki, gwarancje, odroczenia), których kwoty, w aspekcie związanej z nimi korzyści ekonomicznej,

nie są ze sobą porównywalne⁵, aby możliwe było agregowanie, a następnie dokonywanie analiz zagregowanych wielkości, konieczne jest najpierw sprowadzenie wartości poszczególnych przypadków udzielenia pomocy w różnych formach do wspólnego mianownika poprzez przeliczenie ich na równą każdej formie pomocy wartość dotacji, czyli przeliczenie jej na tzw. ekwiwalent dotacji brutto (EDB). **Ekwiwalent dotacji brutto wyraża rzeczywistą korzyść ekonomiczną, jaką otrzymał przedsiębiorca w danej formie pomocy.** W związku z powyższym **wszystkie wartości pomocy zawarte w raporcie zostały przedstawione w postaci EDB, obliczonego zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu obliczania wartości pomocy publicznej udzielanej w różnych formach (Dz. U. z 2018 r. poz. 461).**

Jednocześnie wartość udzielonej pomocy jest przedstawiana zgodnie z zasadą ustalania wartości pomocy na dzień jej udzielenia. **Przez dzień udzielenia pomocy należy rozumieć dzień, w którym podmiot ubiegający się o pomoc publiczną nabył prawo do jej otrzymania, w szczególności jest to dzień zawarcia umowy lub dzień wydania decyzji⁶.** Oznacza to, iż wartość udzielonej pomocy w danym roku to inaczej wartość zobowiązań budżetowych podjętych w tym roku, która nie zawsze pokrywa się z wartością poniesionych wydatków lub uszczupień wpływów do budżetu w danym roku. Przykładowo, w przypadku pomocy udzielanej w formie wieloletnich pożyczek lub gwarancji, faktyczna wartość „obciążeń budżetu” z tego tytułu jest rozłożona na kilka lat, a w sprawozdaniu o udzielonej pomocy publicznej widnieje jako całkowita wartość pomocy udzielona w danym dniu (dniu udzielenia pomocy).

W niniejszym raporcie w celu przedstawienia trendów w kształtowaniu się wielkości, form udzielonej pomocy i jej przeznaczenia, przedstawiono dane historyczne o udzielonej pomocy. **Dokonano aktualizacji danych o pomocy publicznej za rok poprzedni w stosunku do roku, którego raport dotyczy, czyli 2020.** W konsekwencji dane za 2020 i 2021 rok zostały podane według stanu z dnia 30 czerwca 2022 roku. Dane te nie uwzględniają zatem zmian wartości udzielonej pomocy ani nowych informacji o udzielonej pomocy przekazanych do Prezesa UOKiK w terminie późniejszym. W wyniku aktualizacji danych za 2020 rok przedstawionych w raporcie za 2020 rok wartość pomocy publicznej (bez transportu) zwiększyła się o 605,2 mln zł. Dane za lata wcześniejsze (2017-2020) również przedstawiono w wersjach zaktualizowanych po roku (przykładowo, źródłem danych o wartości pomocy udzielonej w 2019 roku był raport za 2020 rok).

4. Przeznaczenie pomocy publicznej

Przeznaczenie pomocy czyli dopuszczalne na mocy przepisów unijnych cele, na których realizację pomoc może być udzielona, pogrupowane według poszczególnych rodzajów pomocy (pomoc horyzontalna, regionalna, sektorowa), zostały przedstawione w tabeli 2. Wyodrębnienie pomocy sektorowej związane jest z obowiązywaniem pewnych szczególnych zasad udzielania pomocy w odniesieniu do danego sektora gospodarki. Wskazując wielkość pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w tym sektorze nie uwzględnia się pomocy udzielonej im na zasadach ogólnych (tj. pomocy horyzontalnej czy regionalnej).

⁵ Oczywiście jest, iż większą korzyścią dla przedsiębiorcy jest uzyskanie np. 100 tys. zł dotacji niż pożyczki w wysokości 100 tys. zł (którą to pożyczkę będzie musiał zwrócić wraz z oprocentowaniem) czy też uzyskanie odroczenia spłaty zaległości podatkowej w wysokości 100 tys. zł (zaległość tę ostatecznie i tak będzie musiał spłacić).

⁶ Wyjątkiem jest pomoc udzielana w formie ulgi podatkowej na podstawie aktu normatywnego, bez wymogu wydania decyzji, gdzie za dzień udzielenia pomocy uznaje się dzień, w którym upływa termin złożenia deklaracji podatkowej lub zeznania podatkowego.

Tabela 2. Przeznaczenie i rodzaje pomocy publicznej (z wyłączeniem pomocy udzielonej w sektorze transportu i pomocy kryzysowej)

Grupa	Przeznaczenie pomocy
Pomoc horyzontalna	Badania, rozwój i innowacje
	Ochrona środowiska i cele związane z energią
	Małe i średnie przedsiębiorstwa
	Zatrudnienie
	Szkolenia
	Ratowanie
	Restrukturyzacja, w tym tymczasowa pomoc na restrukturyzację
	Wsparcie krajowych przedsiębiorców działających w ramach przedsięwzięcia gospodarczego podejmowanego w interesie europejskim
	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
	Pomoc o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów
	Kapitał podwyższonego ryzyka
	Dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania
	Ułatwienie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych
	Infrastruktura lokalna
	Działalność sportowa i rekreacyjna
Pomoc sektorowa	Sektor górnictwa węgla
	Sektor energetyki
	Sektor kinematografii
	Sektor gazu ziemnego
	Sektor telekomunikacyjny
	Sektor bankowy
Pomoc regionalna	Wspieranie nowych inwestycji
	Pomoc operacyjna
	Pomoc na rzecz rozwoju obszarów miejskich
Inne tytuły	Rekompensata za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym

5. Pozostałe założenia metodologiczne

Dane o pomocy publicznej, które posłużyły do opracowania raportu są również przekazywane Komisji Europejskiej w ramach realizacji obowiązku sprawozdawczego wynikającego z rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 140 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.). Dane te służą Komisji do opracowania przez nią raportu o pomocy publicznej udzielanej w krajach UE, tzw. *State Aid Scoreboard*⁷.

Niemniej jednak, porównując dane z raportu z danymi przedstawianymi w *State Aid Scoreboard*, należy mieć na uwadze występujące różnice metodologiczne. Niniejszy raport uwzględnia pomoc udzielaną jako rekompensata z tytułu realizacji usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, natomiast w raportach Komisji Europejskiej pomoc ta nie jest uwzględniana z uwagi na trudności, jakie Komisja ma w ustaleniu, które z udzielanych dotychczas w poszczególnych państwach członkowskich rekompensat za realizację zadań publicznych należy uznać za pomoc publiczną.

W niniejszym raporcie (tak jak w raportach z lat poprzednich) z ogólnej wartości pomocy publicznej wyodrębniono pomoc udzieloną w sektorze transportu i opisano ją osobno w rozdziale VI. Ponadto ze względu na wystąpienie szczególnej sytuacji wywołanej epidemią COVID-19 i wprowadzenie programów pomocowych mających na celu zaradzenie wywołanym przez tę epidemię negatywnym konsekwencjom gospodarczym, w raporcie wyodrębniono pomoc kryzysową i opisano ją osobno w rozdziale VII.

Do pomocy publicznej w sektorze transportu zaliczono:

- pomoc w sektorze żeglugi morskiej, lotnictwa, kolejowym, transportu multimodalnego i intermodalnego,
- pomoc w pozostałych sektorach transportu,
- pomoc stanowiącą rekompensatę z tytułu realizacji usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, udzieloną beneficjentom prowadzącym działalność w sektorze transportu (posiadającym klasy PKD zaczynające się od liczb 49, 50, 51 lub 52).

Nie uwzględniono w tym rozdziale natomiast pomocy udzielonej przedsiębiorcom z ww. sektorów na zasadach ogólnych (np. w ramach pomocy horyzontalnej, regionalnej) lub zgodnie z *Wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji* (Dz. Urz. UE C 249 z 31.07.2014, str. 1).

Wszystkie tabele, zestawienia i wykresy przedstawione w raporcie stanowią opracowania własne UOKiK przygotowane w oparciu o dane pochodzące ze sprawozdań podmiotów udzielających pomocy. Przedstawiane w raporcie zaokrąglone sumy poszczególnych kwot są obliczane z uwzględnieniem ich pełnego rozwinięcia (przed zaokrągleniem) i nie zawsze są równe sumie poszczególnych kwot zaokrąglonych.

W tabelach użyto następujących oznaczeń: „–” - nie dotyczy, „0,0” - nie udzielono pomocy, „b.d.” - brak danych.

⁷ https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/scoreboard_en

III. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA (Z WYŁĄCZENIEM POMOCY KRYZYSOWEJ)

Zgodnie z przyjętą metodologią, analiza w niniejszym rozdziale nie obejmuje pomocy kryzysowej.

1. Synteza wyników za 2021 rok

Tabela 3. Informacje ogólne o pomocy publicznej udzielonej w 2021 roku

Liczba podmiotów, które udzieliły pomocy	481
Liczba beneficjentów, którzy otrzymali pomoc	45,8 tys.
Liczba aktów pomocy*	50,2 tys.
Liczba aktów pomocy przypadających średnio na jednego beneficjenta	1,1
Liczba przypadków pomocy	408,7 tys.**
Liczba przypadków przypadających średnio na jednego beneficjenta	8,9
Wartość pomocy przypadająca średnio na jednego beneficjenta	1 046,9 tys. zł

* Aktem pomocy jest zazwyczaj umowa lub decyzja.

** Liczba przypadków pomocy jest kilkakrotnie wyższa od liczby beneficjentów m.in. z następujących względów:

- możliwości korzystania przez jednego beneficjenta z pomocy o różnym przeznaczeniu czy formie,
- wykazywania 4 razy w roku (na dzień udzielenia) pomocy w formie ustawowego zwolnienia osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą z podatku od nieruchomości,
- wykazywania pomocy na dzień zatwierdzenia wniosku o płatność lub realizacji płatności w przypadku, gdy w dniu zawarcia aktu stanowiącego podstawę realizacji tych płatności brak jest możliwości ustalenia wartości udzielonej pomocy lub pomoc wypłaca jest bezpośrednio na podstawie wniosku bez zawierania umów czy wydawania decyzji.

Tabela 4. Wielkość pomocy publicznej w 2021 roku

	mln zł	mln euro	%	% PKB
Ogólna wartość pomocy* w tym:	47 942,2	10 496,6	100,0	1,83
Wartość pomocy z wyłączeniem transportu	42 030,5	9 202,3	87,7	1,60
Wartość pomocy w sektorze transportu	5 911,7	1 294,3	12,3	0,23

* Powyższe kwoty nie uwzględniają pomocy udzielonej w formie wynagrodzeń przedsiębiorstwu Gdańsk Transport Company S.A. z tytułu budowy i eksploatacji autostrady A1 na odcinku Gdańsk - Toruń, przedsiębiorstwu Autostrada Wielkopolska II S.A. z tytułu budowy i eksploatacji autostrady A2 na odcinku Świecko - Nowy Tomyśl, z uwagi na brak określenia jaka część ww. wynagrodzeń stanowi pomoc publiczną w decyzji Komisji Europejskiej z dnia 13 maja 2009 r. w sprawie pomocy nr N 151/2009 i N 152/2009 oraz w decyzji z dnia 2 grudnia 2009 r. w sprawie pomocy nr N 462/2009.

Ogólna wartość pomocy publicznej udzielonej przedsiębiorcom w 2021 roku wyniosła 47 942,2 mln zł, co stanowi 10 496,6 mln euro (przyjmując średni kurs z 2021 roku 1 euro = 4,5674 zł). Udzielona w 2021 roku pomoc publiczna stanowiła 1,83 procent PKB (równego 2 622 184 mln zł). **Wartość udzielonej pomocy z wyłączeniem pomocy w transporcie wyniosła 42 030,5 mln zł (1,60 procent PKB), natomiast wartość pomocy publicznej udzielonej w sektorze transportu wyniosła 5 911,7 mln zł (0,23 procent PKB).** Więcej informacji na temat pomocy udzielonej w sektorze transportu przedstawiono w rozdziale VI.

2. Tendencje w kształtowaniu się wielkości pomocy publicznej w latach 2017-2021

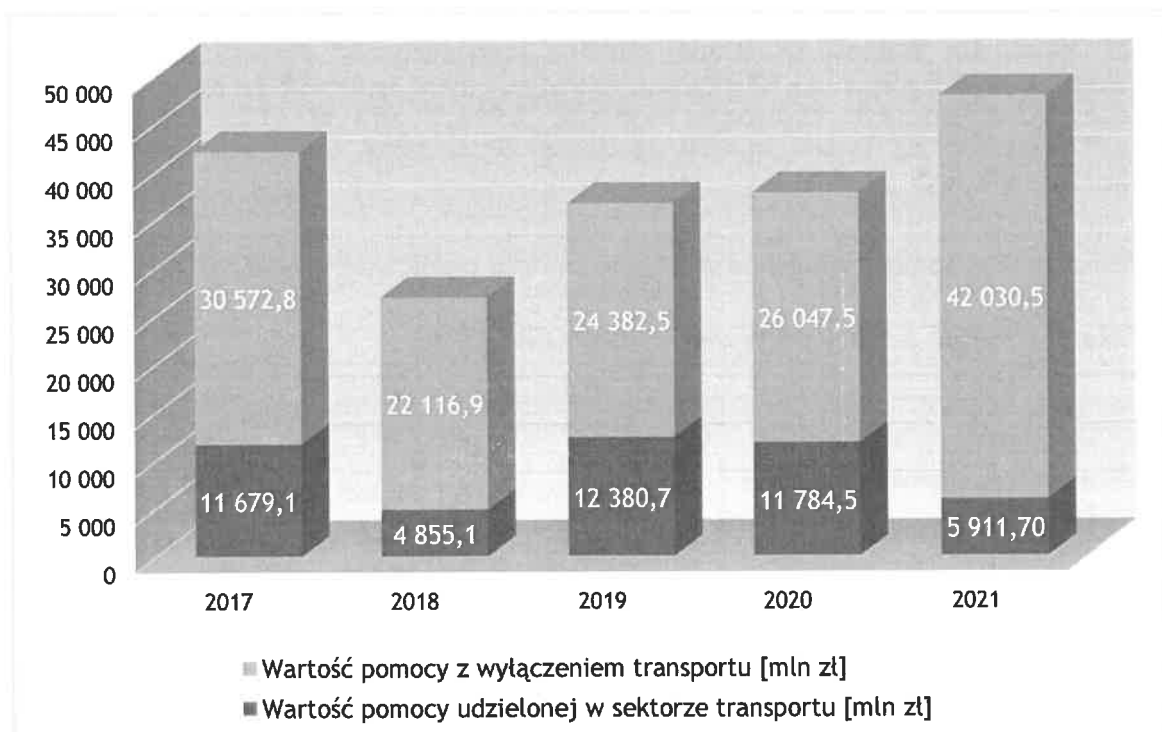
Tabela 5. Wielkość pomocy publicznej w latach 2017-2021

Rok	2017*	2018*	2019*	2020*	2021*
Ogólna wartość udzielonej pomocy [mln zł], w tym:	42 251,9	26 972,0	36 763,2	37 832,0	47 942,2
Wartość pomocy z wyłączeniem transportu [mln zł]	30 572,8	22 116,9	24 382,5	26 047,5	42 030,5
Wartość pomocy udzielonej w sektorze transportu [mln zł]	11 679,1	4 855,1	12 380,7	11 784,5	5 911,7
Udział wartości pomocy udzielonej w sektorze transportu w ogólnej wartości pomocy	27,6%	18,0%	33,7%	31,1%	12,3%
Udział ogólnej wartości pomocy w PKB, w tym:	2,12%	1,27%	1,60%	1,62%	1,83%
Udział wartości pomocy z wyłączeniem transportu w PKB	1,54%	1,04%	1,06%	1,11%	1,60%
Udział wartości pomocy udzielonej w sektorze transportu w PKB	0,59%	0,23%	0,54%	0,50%	0,23%

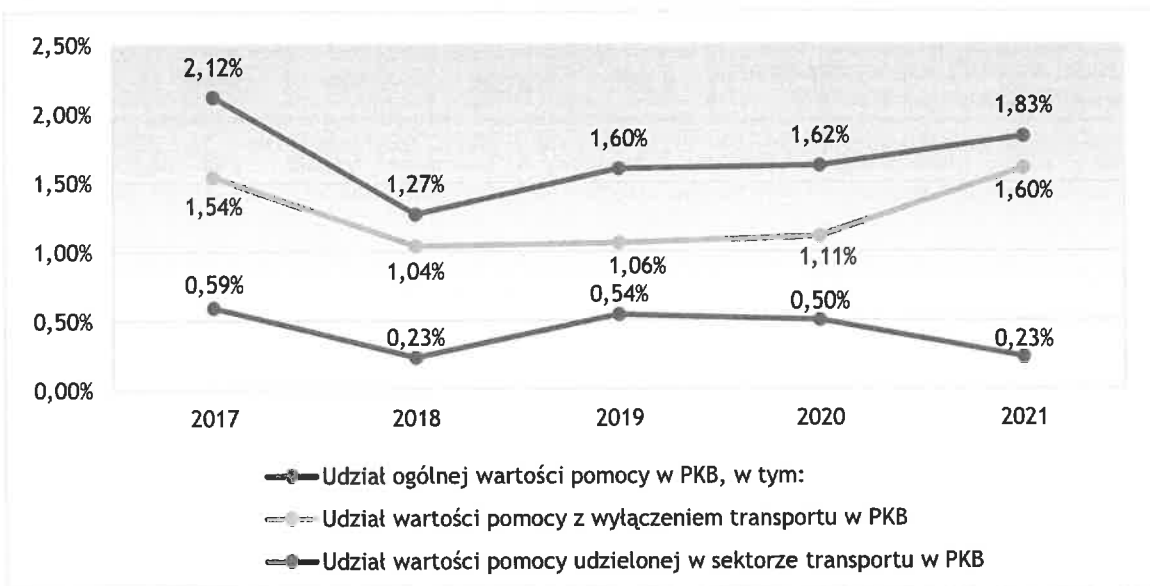
* Powyższe kwoty nie uwzględniają pomocy udzielonej w formie wynagrodzeń przedsiębiorstwu Gdańsk Transport Company S.A. z tytułu budowy i eksploatacji autostrady A1 na odcinku Gdańsk - Toruń, przedsiębiorstwu Autostrada Wielkopolska II S.A. z tytułu budowy i eksploatacji autostrady A2 na odcinku Świecko - Nowy Tomyśl, z uwagi na brak określenia jaka część ww. wynagrodzeń stanowi pomoc publiczną w decyzji Komisji Europejskiej z dnia 13 maja 2009 r. w sprawie pomocy nr N 151/2009 i N 152/2009 oraz w decyzji z dnia 2 grudnia 2009 r. w sprawie pomocy nr N 462/2009.

Po znacznym wzroście wartości udzielonej pomocy publicznej w 2017 roku (w dużej mierze mającym związek z realizacją programów operacyjnych współfinansowanych ze środków unijnych w perspektywie finansowej 2014-2020, wzrostem wartości pomocy udzielonej w sektorze transportu oraz pomocy stanowiącej rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym), w 2018 roku nastąpił jej spadek; wartość pomocy była znacznie niższa niż w roku 2017. W kolejnych latach począwszy od roku 2019 całkowita wartość pomocy ponownie wzrastała - wartość pomocy z wyłączeniem transportu w roku 2021 wzrosła prawie o 30 proc. w stosunku do 2020 roku. Wzrost ten spowodowany był głównie pomocą udzieloną w sektorze bankowym w ramach programu przymusowej restrukturyzacji banków.

Wykres 2. Wartość udzielonej pomocy z wyodrębnieniem sektora transportu w latach 2017-2021

Wykres 3. Udział pomocy publicznej w produkcie krajowym brutto w latach 2017-2021

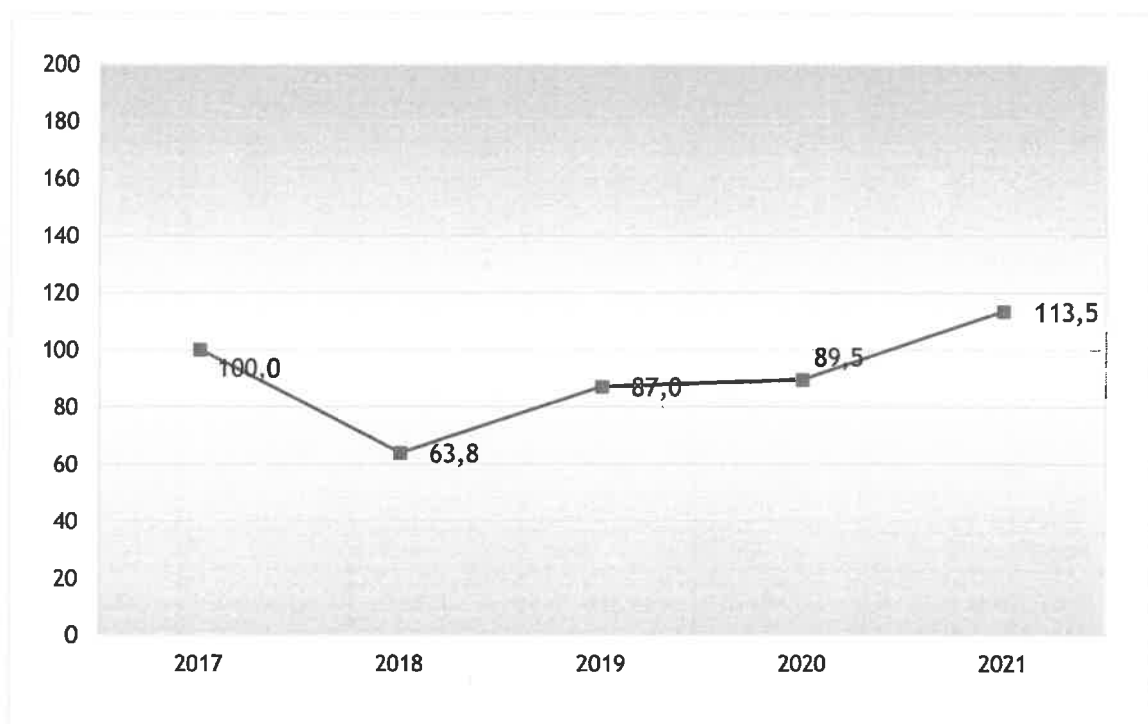

Ogólna wartość udzielonej pomocy publicznej stanowiła 1,83 proc. produktu krajowego brutto w 2021 roku, zatem udział ten wzrósł o 0,21 punktu procentowego w porównaniu z 2020 rokiem.

Analizując udział wartości pomocy publicznej w wartości PKB w poszczególnych latach można zauważyć, że od 2017 roku udział wartości udzielonej pomocy w PKB spadał zarówno

dla wartości udzielonej w transporcie, jak i poza nim. Natomiast w 2019 roku wartość pomocy ponownie wzrosła, głównie ze względu na udzielenie znacznej pomocy w sektorze transportu. W 2020 roku udziały pomocy (z wyłączeniem pomocy kryzysowej) pozostały na zbliżonych poziomach. W 2021 roku odnotowano znaczny wzrost udziału ogólnej wartości pomocy publicznej w PKB, co zostało spowodowane poprzez duży wzrost wartości pomocy udzielonej w sektorach innych niż w transport.

Wykres 4. Dynamika wartości udzielonej pomocy w latach 2017-2021 (2017 r. = 100)

Obserwując dynamikę udzielonej pomocy można zauważyć jej spadek w roku 2018, następnie zaś w kolejnych latach stopniowy wzrost. Dynamika w latach 2019 i 2020 plasowała się na podobnym poziomie. W 2021 roku zanotowano kolejny znaczny wzrost - do poziomu 113,5.

IV. POMOC PUBLICZNA (Z WYŁĄCZENIEM TRANSPORTU I POMOCY KRYZYSOWEJ) W UJĘCIU PRZEKROJOWYM

Zgodnie z przyjętą metodologią, analiza w niniejszym rozdziale nie obejmuje pomocy udzielonej w sektorze transportu i pomocy kryzysowej.

1. Pomoc publiczna w podziale według formy pomocy

Tabela 6. Formy pomocy publicznej w latach 2017-2021

Podział pomocy publicznej	Wartość pomocy (w mln zł)				
	2017	2018	2019	2020	2021
Ogółem	30 572,8	22 116,9	24 382,5	26 047,5	42 030,5
Grupa A	30 060,9	21 551,3	23 874,4	24 644,3	27 624,5
Podgrupa A1	27 244,9	18 169,9	20 914,0	21 577,8	24 403,4
Podgrupa A2	2 815,9	3 381,4	2 960,4	3 066,5	3 221,1
Grupa B	432,1	244,6	63,8	1 217,4	1 649,9
Podgrupa B1	432,1	244,6	63,8	1 217,4	1 649,9
Podgrupa B2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grupa C	78,0	235,4	116,2	155,1	232,1
Podgrupa C1	78,0	235,4	116,2	155,1	232,1
Podgrupa C2	0,0	0,002	0,0001	0,0	0,0
Grupa D	1,9	75,7	326,1	30,7	12 521,6
Podgrupa D1	1,9	75,7	326,1	30,7	12 521,6
Grupa E	0,0	10,0	2,0	0,0	2,37

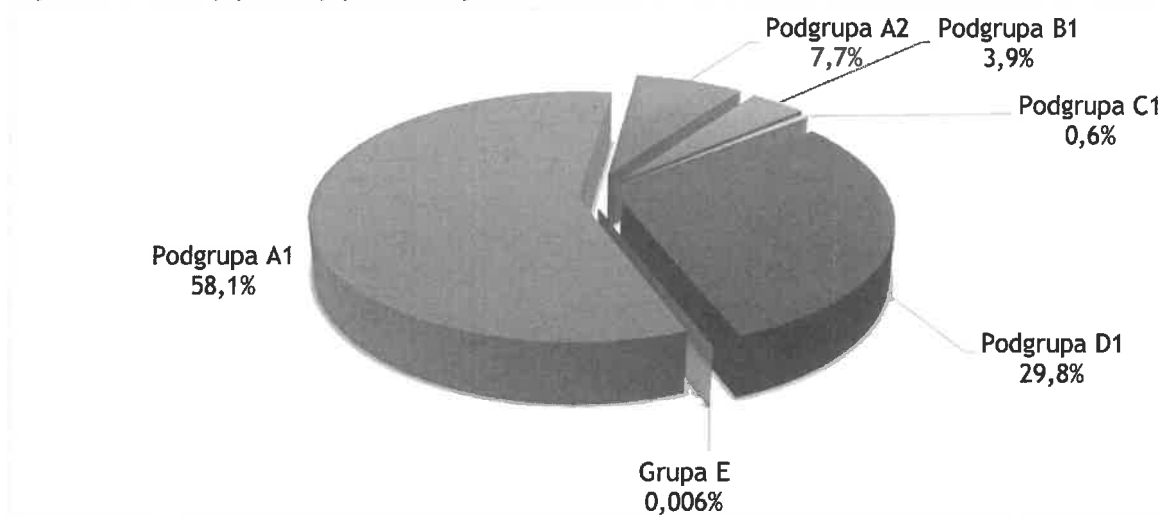
Podgrupy: A1 - dotacje, A2 - ulgi podatkowe, B1 - wniesienie kapitału, B2 - konwersja wierzytelności na kapitał, C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone, C2 - odroczenia i rozłożenia na raty, D1 - poręczenia i gwarancje; grupa E - inne.

W 2021 roku, podobnie jak w latach poprzednich, największą część pomocy stanowiła pomoc udzielona w formach należących do podgrupy A1 (dotacje i inne bezzwrotne świadczenia, refundacje, rekompensaty). Wartość tej pomocy wyniosła 24 403,4 mln zł i była wyższa o 13 proc. w porównaniu do 2020 roku (wzrost o 2 825,6 mln zł). Podobnie dla pomocy udzielonej w formie ulg podatkowych (podgrupa A2) zanotowano zwiększenie o 5 proc. w porównaniu do wartości zanotowanej w 2020 roku - zwiększenie o 154,6 mln zł.

Wartość pomocy udzielonej w formie wniesienia kapitału (podgrupa B1) w 2021 roku wzrosła o 432,5 mln zł osiągając wartość 1 649,9 mln zł (wzrost o 36 proc. w stosunku do roku poprzedniego). Podobnie w przypadku pomocy udzielonej w formie pożyczek preferencyjnych i warunkowo umorzonych (podgrupa C1) - tu wartość w 2021 roku wyniosła 232,1 mln zł i była o 50 proc. wyższa niż w roku poprzednim (wzrost o 77 mln zł).

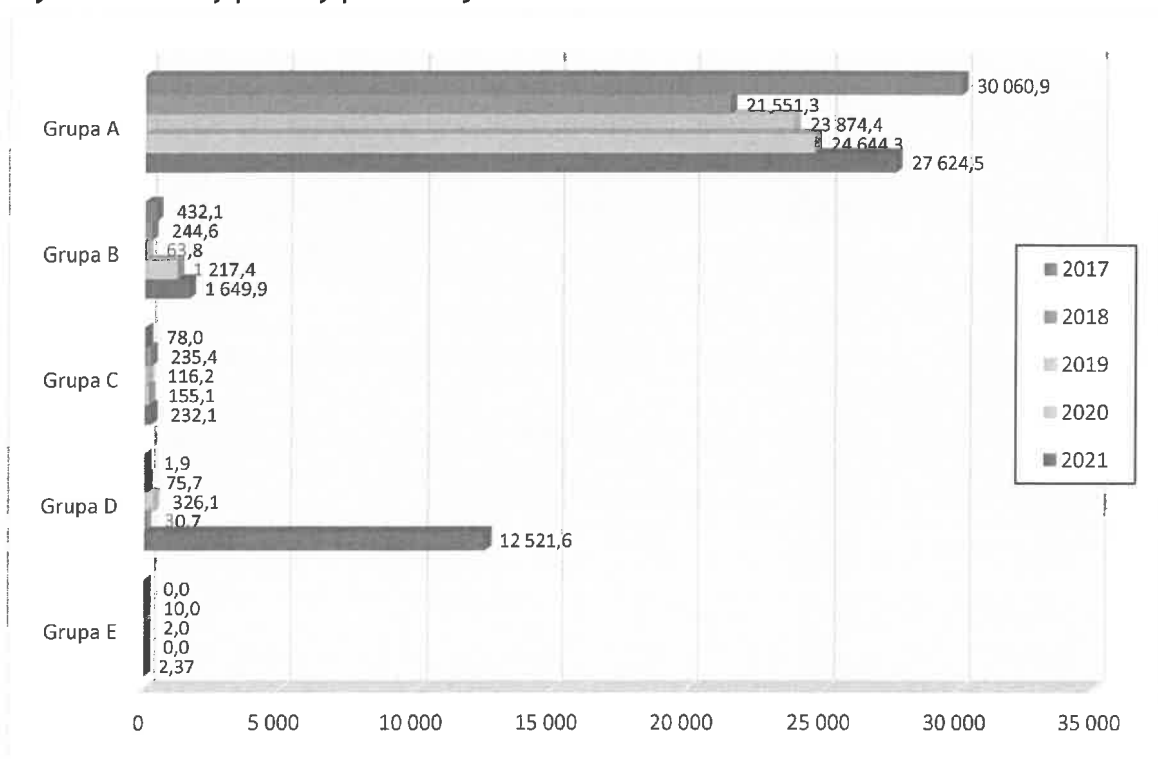
Pomoc udzielona w formie poręczenia i gwarancji (podgrupa D1) wyniosła w 2021 roku 12 521,6 mln zł, co oznacza ponad 400-krotne zwiększenie w stosunku do 2020 roku, gdzie wartość pomocy wyniosła tylko 30,7 mln zł.

Wykres 5. Formy pomocy publicznej w 2021 roku

Podgrupy: A1 - dotacje, A2 - ulgi podatkowe, B1 - wniesienie kapitału, B2 - konwersja wierzytelności na kapitał, C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone, C2 - odroczenia i rozłożenia na raty, D1 - poręczenia i gwarancje; grupa E - inne.

Wykres 6. Formy pomocy publicznej w latach 2017-2021

Grupy: A - dotacje i ulgi podatkowe, B - subsydia kapitałowo-inwestycyjne, C - „miękkie kredytowanie”, D - poręczenia i gwarancje, E - inne.

Tabela 7. Dynamika i udział form pomocy publicznej w latach 2017-2021

Podział pomocy publicznej	Dynamika (rok poprzedni = 100)				Udział (%)				
	'18/'17	'19/'18	'20/'19	'21/'20	'17	'18	'19	'20	'21
Grupy ogółem:	72,3	110,2	106,8	161,4	100,00	100,0	100,0	100,0	100,0
Grupa A:	71,7	110,8	103,2	112,1	98,3	97,4	97,9	94,6	65,7
- Podgrupa A1	66,7	115,1	103,2	113,1	89,1	82,2	85,8	82,8	58,1
- Podgrupa A2	120,1	87,5	103,6	105,0	9,2	15,3	12,1	11,8	7,7
Grupa B:	56,6	26,1	1 908,2	135,5	1,4	1,1	0,3	4,7	3,9
- Podgrupa B1	56,6	26,1	1 908,2	135,5	1,4	1,1	0,3	4,7	3,9
- Podgrupa B2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Grupa C:	301,8	49,4	133,5	149,6	0,3	1,1	0,5	0,6	0,6
- Podgrupa C1	301,8	49,4	133,5	149,6	0,3	1,1	0,5	0,6	0,6
- Podgrupa C2	-	4,1	0,0	-	0,0	0,00001	0,0000004	0,0	0,0
Grupa D:	3 963,4	431,0	9,4	40 731,0	0,0	0,3	1,3	0,1	29,8
- Podgrupa D1	3 963,4	431,0	9,4	40 731,0	0,0	0,3	1,3	0,1	29,8
Grupa E	-	20,0	0,0	-	0,0	0,05	0,008	0,0	0,0

Podgrupy: A1 - dotacje, A2 - ulgi podatkowe, B1 - wniesienie kapitału, B2 - konwersja wierzytelności na kapitał, C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone, C2 - odroczenia i rozłożenia na raty, D1 - poręczenia i gwarancje, E - inne.

Pomoc udzielana w formach takich jak **dotacje, refundacje, rekompensaty** (podgrupa A1) stanowiła ok. 58 proc. ogólnej wartości pomocy udzielonej w 2021 roku. Jej udział **spadł o prawie 25 punktów procentowych** w porównaniu z udziałem form z tej podgrupy w 2020 roku.

Największy wzrost wartości pomocy udzielonej w formach z podgrupy A1 odnotowano w zakresie pomocy udzielonej przez:

- grupę podmiotów Pozostałe, w tym przedsiębiorców (wzrost o 5 679,2 mln zł),
- Prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego (wzrost o 1 196,3 mln zł),
- Prezesa Urzędu Energetyki (wzrost o 319,2 mln zł),
- Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (wzrost o 305,2 mln zł).

W przypadku niektórych podmiotów udzielających pomocy wartość pomocy udzielanej w formie dotacji, refundacji lub rekompensat spadła. Największy spadek wartości pomocy udzielonej nastąpił w przypadku pomocy udzielonej przez:

- Ministra Klimatu i Środowiska (spadek o 1 362,4 mln zł),
- marszałków województw (spadek o 1 111,4 mln zł),
- Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (spadek o 819,6 mln zł),
- Ministra Aktywów Państwowych (spadek o 429,6 mln zł),
- Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (spadek o 290,4 mln zł).

Wartość pomocy udzielonej w 2021 roku w formie **ulg podatkowych** (podgrupa A2) **wzrosła o 5 proc.** w stosunku do roku poprzedniego, natomiast jej udział w ogólnej wartości

zmniejszył się o 4,1 punktu proc. Pomocy publicznej w formie ulg podatkowych udzielały przede wszystkim organy podatkowe (ok. 4/5 wartości pomocy udzielonej w tej formie).

Pomimo wzrostu w 2021 roku wartości pomocy udzielonej w formie **wniesienia kapitału** (podgrupa B1) o **432,5 mln zł**, jej udział w ogólnej wartości w porównaniu do roku poprzedniego nieznacznie spadł (o 0,8 punktu proc.) i wyniósł 3,9 proc. Wynikało to głównie ze wzrostu pomocy udzielonej przez Ministra Aktywów Państwowych (wzrost o 120,5 mln zł) oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast (wzrost o 464,6 mln zł).

Wartość udzielonej pomocy w formie tzw. „**miękkiego kredytowania**” (podgrupa C1), czyli przysporzenia związanego z udzieleniem preferencyjnych pożyczek i kredytów lub pożyczek warunkowo umorzonych **wzrosła o połowę** (o 77 mln zł). Wynikało to głównie ze zwiększenia udzielenia pomocy w tej formie przez Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (wzrost o 53,4 mln zł) oraz przez Prezesa Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. (wzrost o 76,2 mln zł).

Znacznie **wzrosła** wartość pomocy udzielanej w formie **poręczeń i gwarancji** (podgrupa D1). W 2020 roku udzielono 30,7 mln zł takiej pomocy, a w 2021 roku nastąpił **wzrost o 12 490,9 mln zł**. Bankowy Fundusz Gwarancyjny udzielił o 12 441,7 mln zł więcej pomocy niż w roku poprzednim.

Tabela 8. Sposób finansowania pomocy państwa w Polsce w latach 2012-2021⁸

Rok	Bezpośrednie wydatki (głównie dotacje)	Pozostałe formy (głównie uszczuplenia wpływów do budżetu)
2021	62,0%	38,0%
2020	87,5%	12,5%
2019	86,0%	14,0%
2018	85,6%	14,4%
2017	90,5%	9,5%
2016	85,4%	14,6%
2015	79,1%	20,9%
2014	82,5%	17,5%
2013	86,6%	13,4%
2012	85,7%	14,3%

W 2021 roku, podobnie jak latach poprzednich, zdecydowanie więcej pomocy udzielono w formie bezpośrednich wydatków (62 procent) niż w formie uszczupień wpływów do budżetu (38 procent). Udział bezpośrednich wydatków w stosunku do poprzedniego roku poprzedniego uległ znacznemu zmniejszeniu o ponad 25 punktów procentowych.

Analizując pomoc udzieloną na przestrzeni kilku ostatnich lat należy zauważyć utrzymywanie się **dotacji** jako **główniej formy udzielanej pomocy** oraz **przewagę pomocy publicznej udzielanej w tzw. „aktywnych” formach** (np. w formie dotacji) **nad pomocą udzielaną w tzw. „pasywnych” formach** (np. w formie ulgi podatkowej).

⁸ Do bezpośrednich wydatków zaliczono pomoc udzieloną w formie dotacji (podgrupa A1) oraz w formie wniesienia kapitału do spółki (podgrupa B1).

Wzrosty i spadki wartości pomocy udzielanej w formie dotacji, a tym samym udziały tej formy w ogólnej wartości pomocy, związane są przede wszystkim z procesem wydatkowania środków z funduszy unijnych i jego cyklicznością wynikającą z 7-letnich okresów programowania i planowania budżetu (perspektyw finansowych). I tak w 2016 roku rozpoczęto wdrażanie programów operacyjnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 i w konsekwencji nastąpił zauważalny wzrost udziału wydatków bezpośrednich, głównie dotacji. Udział wydatków bezpośrednich osiągnął najwyższą wartość w 2017 roku (90,5 proc.), a w 2019 roku powrócił do poziomu 86 proc. W 2020 roku poziom bezpośrednich wydatków wzrósł nieznacznie - o 1,5 punktu procentowego, osiągając poziom 87,5 proc. W 2021 roku odnotowano spadek udziału wydatków bezpośrednich do najniższego poziomu w okresie 2012-2021 - 62 proc., co było konsekwencją udzielenia pomocy o dużej wartości w formie gwarancji, przyczyniając się do wzrostu w ten sposób udziału wydatków niebezpośrednich do poziomu 38 proc.

2. Pomoc publiczna w podziale według przeznaczenia pomocy

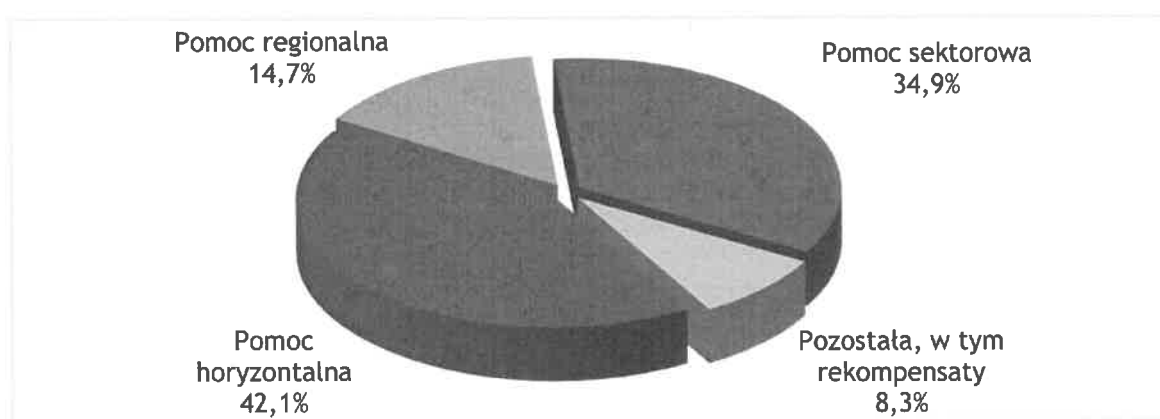
Tabela 9. Przeznaczenie pomocy publicznej w latach 2020-2021

Przeznaczenie pomocy	2020		2021	
	Wartość pomocy [mln zł]	Udział [%]	Wartość pomocy [mln zł]	Udział [%]
OGÓŁEM, w tym:	26 047,5	100,0	42 030,5	100,0
POMOC HORYZONTALNA, w tym:	14 517,2	55,7	17 675,4	42,1
• badania, rozwój i innowacje	5 628,0	21,6	4 712,7	11,2
• ochrona środowiska i cele związane z energią	3 674,5	14,1	8 479,0	20,2
• rozwój małych i średnich przedsiębiorstw	54,9	0,2	41,5	0,1
• zatrudnienie	3 213,8	12,3	3 323,5	7,9
• ratowanie i restrukturyzacja	4,2	0,02	80,4	0,2
• wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	968,0	3,7	380,2	0,9
• pomoc o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów	0,7	0,003	0,7	0,002
• kapitał podwyższonego ryzyka	212,0	0,8	98,3	0,2
• dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania	330,4	1,3	326,6	0,8
• infrastruktura lokalna	266,5	1,0	207,1	0,5
• działalność sportowa i rekreacyjna	164,2	0,6	25,3	0,1
POMOC REGIONALNA, w tym:	5 532,6	21,2	6 181,4	14,7
• inwestycyjna	5 448,7	20,9	6 103,8	14,5
• zatrudnienie	58,5	0,2	76,7	0,2
• rozwój obszarów miejskich	25,4	0,1	1,0	0,002
POMOC SEKTOROWA, w tym:	2 945,0	11,3	14 670,4	34,9
• sektor górnictwa węgla	1 960,4	7,5	1 651,2	3,9
• sektor energetyki*	268,1	1,0	112,6	0,3
• sektor kinematografii	285,4	1,1	249,2	0,6
• sektor gazu ziemnego	4,9	0,02	0,0	0,0
• sektor telekomunikacyjny	234,6	0,9	22,7	0,1
• sektor bankowy	191,6	0,7	12 634,7	30,1
POZOSTAŁA, w tym:	3 052,8	11,7	3 503,3	8,3
• pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych	3 052,8	11,7	3 503,3	8,3

* Kwoty obejmują pomoc udzieloną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na pokrycie kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej. Udzielenie przez Prezesa URE pomocy na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1874, z późn. zm.) następuje poprzez wypłatę zaliczek na poczet kosztów osieroconych, których wysokość określa wytwórca we wniosku. Następnie Prezes URE, działając na podstawie ww. ustawy, do dnia 31 lipca każdego roku, wydaje decyzje administracyjne o korektach rocznych wartości udzielonej pomocy publicznej w formie zaliczek, nakazujące np. częściowy zwrot wypłaconych zaliczek albo wypłatę dodatkowej rekompensaty za rok poprzedni. Po upływie

okresu korygowania, trwającym od momentu uruchomienia programu pomocy do czasu wygaśnięcia najdłuższej umowy długoterminowej danego wytwórcy, lecz nie dłużej niż do końca 2025 roku, Prezes URE w terminie do 31 sierpnia roku następnego, dokonuje ostatecznego rozliczenia tego programu. W wyniku tego procesu wytwórca zobowiązany jest do zwrotu części otrzymanych środków lub otrzymuje dopłatę. Maksymalna kwota środków możliwa do otrzymania przez każdego beneficjenta programu pomocy publicznej określonego ww. ustawą została wpisana w tej ustawie. Beneficjenci mają prawo złożenia odwołania od decyzji Prezesa URE do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W związku z powyższym kwoty za 2020 i 2021 rok uwzględniają, oprócz zaliczek, również korekty wynikające z ostatecznych decyzji Prezesa URE, tj. takich, od których wytwórca się nie odwołał, a upłynął już termin na wniesienie odwołania lub takich, w odniesieniu do których, w wyniku odwołania, sąd wydał prawomocny wyrok. Natomiast ze względu na fakt, iż raport zawiera, zgodnie z przyjętą metodologią, dane aktualne na czerwiec 2022 roku, kwoty za 2021 rok uwzględniają wyłącznie zaliczki wypłacone przez Zarządcę Rozliczeń S.A. Ostateczna kwota udzielonej pomocy w 2021 roku będzie znana dopiero po wydaniu decyzji korygujących Prezesa URE oraz po wydaniu i uprawomocnieniu się wyroków sądu w sprawach wniesionych ewentualnych odwołań.

Wykres 7. Przeznaczenie pomocy publicznej w 2021 roku

W 2021 roku, podobnie jak w latach wcześniejszych, udzielono **najwięcej pomocy horyzontalnej (17 675,4 mln zł)**, która stanowiła **42,1 procent ogólnej wartości udzielonej pomocy**. Największa część pomocy horyzontalnej została przeznaczona na:

- ochronę środowiska i cele związane z energią – 8 479,0 mln zł,
- prace badawczo-rozwojowe i innowacyjne – 4 712,7 mln zł,
- zatrudnienie – 3 323,5 mln zł.

Udział pomocy przeznaczonej na trzy wyżej wymienione cele horyzontalne wyniósł 39,3 procent łącznej wartości udzielonej pomocy horyzontalnej (spadek o 8,7 pkt proc. w porównaniu z rokiem poprzednim). W porównaniu z 2020 rokiem wartość pomocy horyzontalnej **wzrosła o 3 158,2 mln zł**. Największy wzrost wartości miał miejsce w pomocy na ochronę środowiska i cele związane z energią (o 4 804,4 mln zł); największy spadek wartości horyzontalnej odnotowano w pomocy na prace badawczo-rozwojowe i innowacyjne (o 915,3 mln zł) oraz pomocy na wspieranie kultury i dziedzictwa narodowego (o 587,7 mln zł).

Drugim co do wartości przeznaczeniem pomocy była **pomoc sektorowa (14 670,4 mln zł)**, która wzrosła o 11 725,4 mln zł w porównaniu do 2020 roku, co spowodowało zwiększenie się jej udziału w pomocy publicznej do 34,9 procent (wzrost o 23,6 pkt proc.). Znaczny wzrost jej wartości wystąpił jedynie w sektorze bankowym (o 12 443,2 mln zł), natomiast największy spadek - w sektorze górnictwa węgla (o 309,2 mln zł).

Wartość **pomocy regionalnej (6 181,4 mln zł)** wzrosła o 648,8 mln zł w porównaniu do 2020 roku, głównie w wyniku wzrostu wartości pomocy na wspieranie nowych inwestycji (o 655,0 mln zł). Udział pomocy regionalnej wyniósł 14,7 procent całkowitej wartości

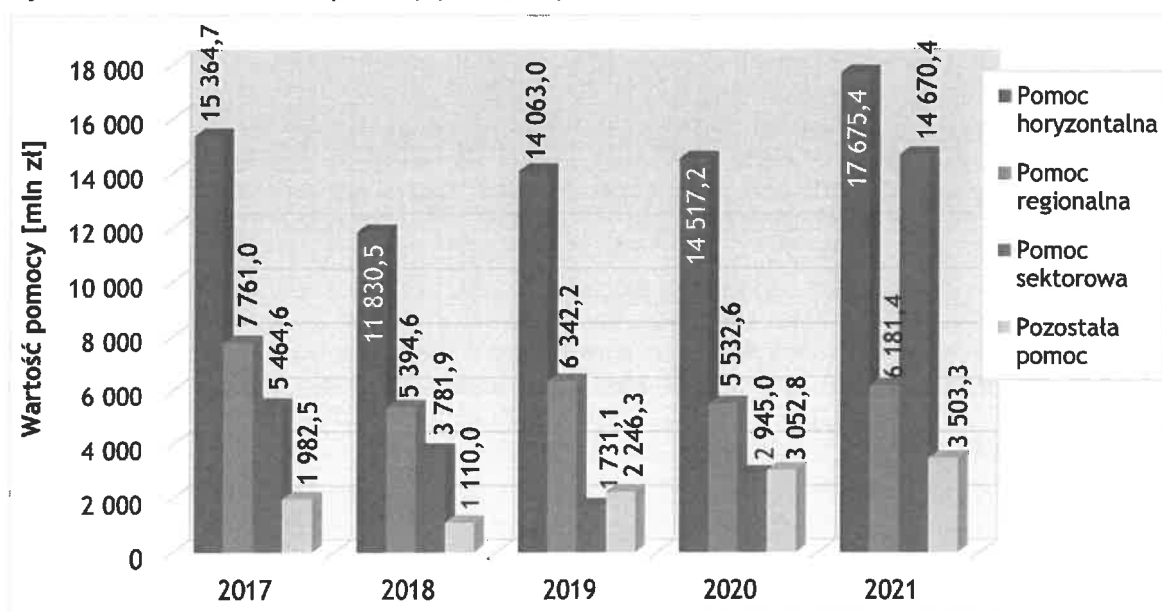
udzielonej pomocy, co oznacza spadek o 6,5 pkt proc. w stosunku do 2020 roku. Stosunkowo wysoka wartość pomocy regionalnej jest związana m.in. z utrzymującą się możliwością korzystania z ulg w podatku dochodowym przez przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

Wartość pomocy, która nie została zakwalifikowana do żadnej z ww. grup przeznaczeń, wyniosła **3 503,3 mln zł** (wzrost o 450,5 mln zł, natomiast w ujęciu względnym spadek udziału o 3,4 pkt. proc.) i stanowiła **rekompensatę dla przedsiębiorców z tytułu realizacji zadań publicznych**. Prawie 3/4 wartości tej pomocy stanowiła rekompensata udzielona jednostkom radiofonii i telewizji przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji.

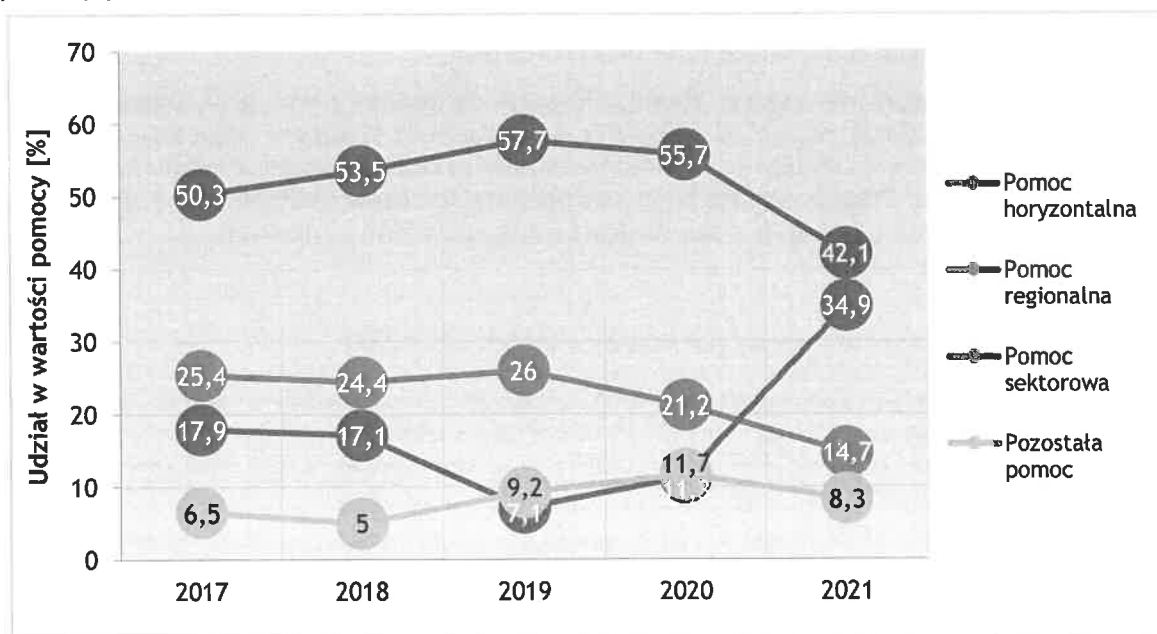
Tabela 10. Przeznaczenie pomocy publicznej w latach 2017-2021

Rodzaj pomocy	2017		2018		2019		2020		2021	
	Wartość [mln zł]	Udział [%]	Wartość [mln zł]	Udział [%]	Wartość [mln zł]	Udział [%]	Wartość [mln zł]	Udział [%]	Wartość [mln zł]	Udział [%]
Pomoc horyzontalna	15 364,7	50,3	11 830,5	53,5	14 063,0	57,7	14 517,2	55,7	17 675,4	42,1
Pomoc regionalna	7 761,0	25,4	5 394,6	24,4	6 342,2	26,0	5 532,6	21,2	6 181,4	14,7
Pomoc sektorowa	5 464,6	17,9	3 781,9	17,1	1 731,1	7,1	2 945,0	11,3	14 670,4	34,9
Pozostała pomoc	1 982,5	6,5	1 110,0	5,0	2 246,3	9,2	3 052,8	11,7	3 503,3	8,3
Suma	30 572,8	100	22 116,9	100	24 382,5	100	26 047,5	100	42 030,5	100

Wykres 8. Przeznaczenie pomocy publicznej w latach 2017-2021

Wykres 9. Udział poszczególnych przeznaczeń pomocy w ogólnej wartości udzielonej pomocy publicznej w latach 2017-2021

Analizując kształtowanie się wartości poszczególnych przeznaczeń pomocy publicznej w latach 2017-2021 należy zauważyć, że w całym tym okresie największą część stanowiła pomoc horyzontalna. Jej udział wzrastał od początku omawianego okresu, osiągając 58 proc. w 2019 roku. We wcześniejszych latach dominowała pomoc regionalna,⁹ a zmiana trendu nastąpiła w 2014 roku. Było to spowodowane rozpoczęciem udzielania pomocy na ochronę środowiska w formie przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, utrzymującym się wysokim udziałem pomocy na zatrudnienie oraz spadkiem wartości pomocy regionalnej w związku z końcem perspektywy finansowej na lata 2007-2013. W 2017 roku, w wyniku zwłaszcza wzrostu wartości pomocy na prace badawczo-rozwojowe i innowacyjne, udział wartości pomocy horyzontalnej w całkowitej wartości pomocy był około dwukrotnie wyższy niż analogiczny udział wartości pomocy regionalnej. Proporcje te nie uległy zasadniczej zmianie w latach 2018-2019. Udział pomocy horyzontalnej nieznacznie wzrastał, osiągając w 2019 roku 58 proc., a następnie zaczął spadać do poziomu 42 proc. w 2021 roku. Udział pomocy regionalnej utrzymywał się na mniej więcej stałym poziomie, osiągając 26 proc. w 2019 roku, po czym również zaczął się zmniejszać do poziomu 14 procent w 2021 roku. W latach 2017-2019 stopniowo malał też udział pomocy sektorowej. Zauważalny spadek tej pomocy w 2019 roku (o ponad 10 punktów procentowych) wynikał głównie z udzielenia pomocy o mniejszej wartości w sektorze telekomunikacyjnym i sektorze górnictwa węgla. W 2020 roku tendencja ta uległa odwróceniu, ponadto wzrosła wartość pomocy w sektorze kinematografii, co spowodowało ponowne zwiększenie się udziału pomocy sektorowej (do 12 proc.), a w 2021 roku nastąpił jeszcze szybszy wzrost udziału pomocy sektorowej do poziomu 35 proc., który był wynikiem udzielenia znacznej pomocy w sektorze bankowym.

⁹ Wysoka wartość pomocy regionalnej przed 2014 rokiem była związana z udzielaniem pomocy publicznej współfinansowanej ze środków unijnych przez marszałków województw w ramach regionalnych programów operacyjnych oraz przez Prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości głównie w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka oraz Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej.

3. Pomoc publiczna w podziale według podmiotów udzielających pomocy

Pomocy publicznej (z wyłączeniem transportu) w 2021 roku udzieliły 394 podmioty z ogólnej liczby ok. 5 tys. podmiotów uprawnionych do udzielania pomocy. Wśród jednostek samorządu terytorialnego pomocy publicznej udzieliło:

- wszystkie 16 województw,
- 6 spośród 314 powiatów,
- 176 spośród 2 477 gmin.

Wartość pomocy publicznej w 2021 roku w podziale na podmioty udzielające pomocy przedstawiono w tabeli nr 11. Najwięksi dysponenci pomocy publicznej to:

- Bankowy Fundusz Gwarancyjny - 30,1 proc. ogólnej wartości pomocy
- grupa Pozostałe, w tym przedsiębiorcy (m.in. agencje rozwoju, parki technologiczne, stowarzyszenia, fundacje, firmy, które zazwyczaj realizują projekty dofinansowane ze środków unijnych) - 14,8 proc.
- Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju - 9,8 proc.
- Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji osób Niepełnosprawnych - 7,5 proc.
- organy podatkowe - 6,4 proc.

Wartości pomocy udzielonej przez poszczególne podmioty lub grupy podmiotów w podziale na formy jej udzielenia przedstawiono w tabeli 11.

Tabela 11. Pomoc publiczna (wartość i formy) udzielana przez poszczególne podmioty w latach 2020-2021

Nazwa instytucji	Grupa A				Grupa B				Grupa C				Grupa D		Grupa E		Ogółem			
	Podgrupa A1		Podgrupa A2		Podgrupa B1		Podgrupa B2		Podgrupa C1		Podgrupa C2		Podgrupa D1		Inne		Wartość pomocy [mln zł]		Udział [%]	
	Dotacje		Ulgi podatkowe		Wniesienie kapitału		Konwersja wierzytelności na kapitał		Pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone		Odroczenia i rozłożenia na raty		Poręczenia i gwarancje							
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Bankowy Fundusz Gwarancyjny	91,6	193,0			100,0	0,0							0,0	12 441,7			191,6	12 634,7	0,7	30,1
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	389,5	6 068,7			212,0	163,8			4,7	5,2							606,1	6 237,7	2,3	14,8
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	4 917,9	4 098,3			4,4	0,0											4 922,4	4 098,3	18,9	9,8
Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3 110,3	3 156,3	3,7	3,7													3 114,0	3 160,0	12,0	7,5
Organy podatkowe	12,0	11,2	2 632,3	2 668,1													2 644,3	2 679,3	10,2	6,4
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	2 600,0	2 600,0															2 600,0	2 600,0	10,0	6,2
Marszałkowie województw	2 659,0	1 547,6	0,01	0,004													2 659,0	1 547,6	10,2	3,7
Minister Aktywów Państwowych	958,4	528,8			879,5	1 000,0											1 837,9	1 528,8	7,1	3,6
Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	86,8	1 283,1							111,7	78,4			30,7	79,9			229,2	1 441,4	0,9	3,4
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	609,0	928,2	285,6	407,4													894,7	1 335,6	3,4	3,2
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	1 474,0	1 320,0															1 474,0	1 320,0	5,7	3,1
Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	593,4	898,6							5,9	59,3							599,3	957,9	2,3	2,3
Wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast	505,5	323,1	120,1	116,5	21,5	486,1									0,0	2,4	647,1	928,1	2,5	2,2
Polski Instytut Sztuki Filmowej	285,4	249,2															285,4	249,2	1,1	0,6
Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.	333,2	228,6															333,2	228,6	1,3	0,5
Minister Rozwoju, Pracy i Technologii	30,2	224,2															30,2	224,2	0,1	0,5

Nazwa instytucji	Grupa A				Grupa B				Grupa C				Grupa D		Grupa E		Ogółem			
	Podgrupa A1		Podgrupa A2		Podgrupa B1		Podgrupa B2		Podgrupa C1		Podgrupa C2		Podgrupa D1		Inne		Wartość pomocy [mln zł]		Udział [%]	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Prezes Agencji Badań Medycznych	0,0	186,1															-	186,1	-	0,4
Dyrektor Generalny Służby Więziennej	100,5	163,4															100,5	163,4	0,4	0,4
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	151,0	140,8															151,0	140,8	0,6	0,3
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	411,1	120,7															411,1	120,7	1,6	0,3
Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.	11,9	3,4							4,2	80,4							16,1	83,8	0,1	0,2
Minister Klimatu i Środowiska	1 438,5	76,1															1 438,5	76,1	5,5	0,2
Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej	294,6	45,9															294,6	45,9	1,1	0,1
Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie	0,0		24,7	25,4													24,7	25,4	0,1	0,1
Prezesa Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	127,3	4,4							28,7	8,7							156,0	13,2	0,6	0,03
Dyrektor Narodowego Centrum Nauki	0,0	3,5															-	3,5	-	0,01
Starostowie powiatów	2,5	0,2															2,5	0,2	0,01	0,001
Narodowe Centrum Kultury	0,1	0,05															0,1	0,05	0,0003	-
Minister Infrastruktury	1,8	0,0															1,8	-	0,01	-
Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa	231,7	0,0															231,7	-	0,9	-
Dyrektor Instytutu Nafty i Gazu	150,6	0,0															150,6	-	0,58	-
Pomoc publiczna ogółem [mln zł]	21 577,8	24 403,5	3 066,4	3 221,1	1 217,4	1 649,9	0,0	0,0	155,2	232,0	0,0	0,0	30,7	12 521,6	0,0	2,4	26 047,5	42 030,5	100,0	100,0

W 2021 roku pomocy publicznej o największej wartości udzielił **Bankowy Fundusz Gwarancyjny - 12 634,7 mln zł¹⁰**, czyli o 12 443,1 mln zł więcej w porównaniu z 2020 rokiem (191,6 mln zł). Pomoc udzielona była na podstawie programu pomocowego:

- nr SA.60520(2020/N) - *Zmiana programu przymusowej restrukturyzacji banków spółdzielczych i małych banków komercyjnych (23.12.2020-29.10.2021)* (12 634,7 mln zł)

Beneficjentem tej pomocy był Idea Bank S.A., który otrzymał pomoc w formie gwarancji pokrycia strat i dotację na podstawie *ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji* (Dz. U. z 2022 r., poz. 793, z późn. zm.).

Podmioty udzielające pomocy z grupy **Pozostałe, w tym przedsiębiorcy (6 237,7 mln zł)** to m.in. spółki Skarbu Państwa, agencje rozwoju, parki technologiczne, stowarzyszenia, fundacje, firmy, które zazwyczaj realizują projekty dofinansowane ze środków unijnych. Wśród podmiotów z grupy **Pozostałe, w tym przedsiębiorcy** głównym podmiotem udzielającym pomocy były Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (5 944,3 mln zł).

Podmioty te udzieliły pomocy głównie w formie dotacji (6 068,7 mln zł), wniesienia kapitału (163,8 mln zł), pożyczek preferencyjnych (5,2 mln zł). Pomoc udzielona przez ww. podmioty przeznaczona była przede wszystkim na zapewnienie wystarczalności mocy wytwórczych (5 944,3 mln zł). Największa część pomocy została udzielona w ramach programów pomocowych:

- nr SA.46100(2017/N) - *Polski mechanizm rynku mocy* (5 944,3 mln zł);
- nr SA.47260(2017/X) - *Pomoc udzielana przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na finansowanie ryzyka i dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność* (98,3 mln zł);
- nr SA.60659(2020/X) - *Pomoc w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na finansowanie ryzyka i dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność* (65,5 mln zł);
- nr SA.60012(2020/X), SA.55396(2019/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (26,8 mln zł);
- nr SA.62937(2021/X) - *Dotacja zwrotna na realizację projektu pn. "ECBiG - Europejskie Centrum Bioinformatyki i Genomiki - MOSAIC" - Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk* (23,1 mln zł).

Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju udzielił pomocy o wartości **4 098,3 mln zł**, czyli wartość udzielonej pomocy spadła o 824,1 mln zł w stosunku do 2020 roku. Pomoc została udzielona głównie na podstawie środka pomocowego:

- nr SA.58757(2020/X), SA.41471(2015/X) - *Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (3 282,8 mln zł).

Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych udzielił pomocy o wartości **3 160 mln zł**, czyli o 46 mln zł więcej niż w roku poprzednim (3 114 mln zł w 2020 roku). Pomoc ta stanowiła 7,5 procent całkowitej udzielonej w danym roku i została

¹⁰ Jako wartość pomocy uznano maksymalny poziom strat z tytułu przejmowanych praw majątkowych i zobowiązań, do których pokrycia zobowiązany jest Bankowy Fundusz Gwarancyjny (a nie faktycznie wypłacone kwoty).

udzielona w formie refundacji i dotacji oraz zwolnień z podatku na podstawie programów pomocowych:

- nr SA.40525(2015/X), SA.64119(2021/X) - *Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych* (3 149,5 mln zł);
- nr SA.40693(2015/X), SA.64078(2021/X) - *Pomoc finansowa udzielana pracodawcom prowadzącym zakłady pracy chronionej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych* (6,8 mln zł);
- nr SA.52832(2019/N) - *Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023* (3,7 mln zł).

Organy podatkowe udzieliły łącznie pomocy o wartości 2 679,3 mln zł. W porównaniu do roku 2020 wartość wzrosła o 35 mln zł. Pomoc została udzielona w formie ulg w podatku dochodowym głównie w ramach programów pomocowych:

- nr PL 39/2004, XR98/2007, X193/2009 i SA.40523(2015/X) - *Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych* (2 537,0 mln zł).

Organy podatkowe udzieliły również 8,8 mln zł w ramach tzw. pomocy istniejącej (przysnanej przed wejściem Polski do Unii Europejskiej).

Pomoc udzielona przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny, podmioty z grupy Pozostałe, w tym przedsiębiorcy, Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz organy podatkowe, wyniosła łącznie 28 810,0 mln zł, co stanowiło ok. 68,5 procent całkowitej wartości pomocy publicznej udzielonej w 2021 roku.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji udzieliła pomocy na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, której wartość wyniosła 2 600,0 mln zł (wartość pomocy udzielonej w 2021 roku była taka sama jak w roku poprzednim). Pomoc tę otrzymali: Telewizja Polska S.A. (2 041,6 mln zł), Polskie Radio S.A. w Warszawie (285,9 mln zł) oraz 17 rozgłośni regionalnych Polskiego Radia (272,6 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili pomocy o wartości 1 547,6 mln zł, w tym prawie połowę (714,8 mln zł) stanowiła regionalna pomoc inwestycyjna. Pomoc ta była udzielana przede wszystkim w ramach programów pomocowych:

- nr SA.59211(2020/X) - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)* (634,1 mln zł);
- nr SA.59210(2020/X) - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)* (80,6 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili także pomocy horyzontalnej o wartości 795,9 mln zł, w tym z przeznaczeniem na: działalność badawczo-rozwojową i innowacyjną (330,3 mln zł), infrastrukturę lokalną (198,9 mln zł), ochronę środowiska i cele związane z energią (167,6 mln zł), wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (76,4 mln zł), pomoc na działalność sportową i rekreacyjną (20,3 mln zł). Pomoc ta była udzielana przede wszystkim w ramach programów pomocowych:

- nr SA.42839(2015/X), SA.59139(2020/X) - *Pomoc na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (296,7 mln zł);

- nr SA.43141(2015/X), SA.59212(2020/X) - *Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (198,9 mln zł);
- nr SA.43229(2015/X), SA.59143(2020/X) - *Pomoc na układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (118,7 mln zł);
- nr SA.43180(2015/X), SA.59558(2020/X) - *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (75,1 mln zł);
- nr SA.43254(2015/X), SA.59147(2020/X) - *Pomoc na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (20,8 mln zł);
- nr SA.43541(2015/X), SA.59213(2020/X) - *Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (20,3 mln zł);
- nr SA.43909(2015/X) - *Pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (15,3 mln zł).

Wartość pomocy udzielonej w 2021 roku przez marszałków województw spadła o 1 111,4 mln zł w porównaniu z wartością pomocy udzielonej w 2020 roku (2 659,0 mln zł) i stanowiła 3,7 procent łącznej wartości pomocy publicznej udzielonej w 2021 roku.

Wartość pomocy publicznej udzielonej w 2021 roku przez Ministra Aktywów Państwowych (1 528,8 mln zł) zmalała o 309,1 mln zł w porównaniu do kwoty pomocy udzielonej rok wcześniej (1 837,9 mln zł). Pomoc ta udzielona była przede wszystkim podmiotom działającym w sektorze wydobywania węgla kamiennego, głównie w formie wniesienia kapitału, w ramach programu pomocowego:

- nr SA.52832(2019/N) - *Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023* (1 398,9 mln zł).

Minister Aktywów Państwowych udzielił także pomocy indywidualnej przeznaczonej na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (129,8 mln zł):

- nr SA.62146(2021/X) - *Dotacja na zachowanie dziedzictwa kulturowego Kopalni Soli "Wieliczka"* (84,9 mln zł);
- nr SA.62433(2021/X) - *Dotacja na zachowanie dziedzictwa kulturowego Kopalni Soli "Bochnia"* (26,2 mln zł);
- nr SA.63133(2021/X) - *Dotacja przeznaczona na prace zabezpieczające prowadzone przez Muzeum Górnictwa Węglowego* (16,2 mln zł);
- nr SA.42843(2015/N) - *Rekompensata kosztów poniesionych na świadczenie usług pocztowych ustawowo zwolnionych od opłat pocztowych (2016-2021)* (2,4 mln zł).

Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił pomocy o wartości 1 441,4 mln zł, czyli o 1 212,2 mln zł więcej niż rok wcześniej (229,2 mln zł w 2020 roku). Pomoc ta została udzielona głównie w ramach programów pomocowych:

- nr SA.60606(2020/X) - *Kredyt na innowacje technologiczne* (1 283,1 mln zł);
- nr SA.60657(2020/X) - *Pomoc publiczna udzielana przez Bank Gospodarstwa Krajowego w formie gwarancji spłaty kredytów w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 (Fundusz gwarancyjny wsparcia innowacyjnych przedsiębiorstw)* (79,9 mln zł).

Ponadto Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił pomocy w formie kredytów preferencyjnych, głównie towarzystwom budownictwa społecznego, na podstawie ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (kwota udzielonych kredytów to 246,8 mln zł, wartość pomocy publicznej - 77,3 mln zł).

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki udzielił pomocy o wartości 1 335,6 mln zł w ramach programów pomocowych:

- nr SA.53850(2019/N) - *Rekompensata dla sektorów i podsektorów energochłonnych* (815,7 mln zł);
- nr SA.37345(2015/NN) - *Polski system świadectw pochodzenia w celu wsparcia odnawialnych źródeł energii i zmniejszenia obciążeń związanych z OZE dla odbiorców energochłonnych* (390,9 mln zł);
- nr C 43/2005 - *Umowy długoterminowe sprzedaży mocy i energii elektrycznej* (112,6 mln zł);
- nr SA.52530(2019/N) - *Ulgi w opłacie kogeneracyjnej dla odbiorców przemysłowych* (16,4 mln zł).

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udzielił pomocy o wartości 1 320,0 mln zł (spadek o 154,0 mln zł w stosunku do 2020 roku) w ramach programów pomocowych:

- nr SA.55396(2019/X), SA.60012(2020/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (619,9 mln zł);
- nr SA.52995(2019/X), SA.64954(2021/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020* (520,5 mln zł);
- nr SA.55884(2019/X), SA.64582(2021/X) - *Program pomocy publicznej niezwiązanej z programami operacyjnymi udzielanej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości* (179,8 mln zł).

Wartość pomocy udzielonej w 2021 roku przez **Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** wyniosła 957,9 mln zł i była wyższa o 358,6 mln zł w stosunku do roku poprzedniego (599,3 mln zł). Pomoc ta została udzielona w formie dotacji (898,6 mln zł) i pożyczek preferencyjnych (59,3 mln zł), przede wszystkim w ramach programów pomocowych na ochronę środowiska i cele związane z energią:

- nr SA.44685(2016/X), SA.61012(2021/X) - *Program horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska* (473,3 mln zł);
- nr SA.47030(2016/X), SA.59387(2020/X) - *Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne*

w zakresie budowy lub przebudowy jednostek wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (229,6 mln zł);

- nr SA.52832(2019/N) - Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023 (82,4 mln zł);
- nr SA.61129(2021/X), SA.63115(2021/X) - Program regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska (25,3 mln zł).

Prezes Zarządu NFOŚiGW udzielił także pomocy indywidualnej, z czego najwięcej w ramach:

- nr SA.100455 - Przebudowa wyrobisk dojściowych do wycieków Kopalni Soli "Wieliczka" na poziomach VI, V i zabezpieczenie komór Seeling i Freitag (30,2 mln zł).

Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin (928,1 mln zł) udzielili przede wszystkim pomocy stanowiącej rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (800,4 mln zł), głównie na podstawie:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (513,3 mln zł);
- ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (54,9 mln zł).

Ponadto, prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin udzielali pomocy w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach programów pomocowych (uchwał gminnych), przede wszystkim:

- nr SA.41495(2015/X) - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę lokalną (76,3 mln zł).

Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej (249,2 mln zł) udzielił pomocy w formie dotacji w sektorze kinematografii w ramach programów pomocowych:

- nr N 292/2009 - Program dofinansowania przez Polski Instytut Sztuki Filmowej przedsięwzięć z zakresu kinematografii (155,5 mln zł);
- nr SA.54399(2019/X) - Wsparcie finansowe produkcji audiowizualnej (93,7 mln zł).

Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A. (228,6 mln zł) udzielił pomocy w formie dotacji w ramach programów pomocowych:

- nr SA.43697(2015/N) - Polski system wspierania rozwoju OZE oraz zwolnienie dla energochłonnych użytkowników - dotyczy aukcji OZE rozstrzygniętych do 31. 12.2021 r. oraz ulg dla przedsiębiorstw energochłonnych udzielonych do dnia 30 czerwca 2026 r. (100,2 mln zł);
- nr SA.51852(2018/X), SA.63449(2021/X) - Taryfy i premie dla mikro i małych instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) (82,2 mln zł);
- nr SA.51192(2019/N) - System wsparcia wysokosprawnej kogeneracji (46,1 mln zł).

Minister Rozwoju, Pracy i Technologii udzielił pomocy o wartości **224,2 mln zł**. Była to pomoc indywidualna w formie dotacji celowych z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji, której najwięcej udzielono spółkom:

- Cromodora Wheels Sp. z o.o. - sprawa nr SA.100921 (66,9 mln zł);
- PCC BD Sp. z o.o. - sprawa nr SA.101546 (42,1 mln zł);
- Northvolt Poland Sp. z o.o. - sprawa nr SA.101485 (27,8 mln zł);
- Samsung Electronics Poland Manufacturing Sp. z o.o. - sprawa nr SA.101550 (23,6 mln zł);
- Faurecia Wałbrzych S.A.- sprawa nr SA.101548 (22,9 mln zł).

Prezes Agencji Badań Medycznych udzielił pomocy publicznej w 2021 roku w wysokości **186,1 mln zł**. Pomoc udzielona była w formie dotacji na podstawie programu pomocowego:

- nr SA.63179(2021/X) - *Pomoc publiczna udzielana za pośrednictwem Agencji Badań Medycznych* (186,1 mln zł).

Dyrektor Generalny Służby Więziennej (**163,4 mln zł**) udzielił pomocy w ramach programu:

- nr SA.46134(2016/N) - *Program pomocy publicznej dla przedsiębiorców zatrudniających osoby pozbawione wolności* (163,4 mln zł).

Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (**140,8 mln zł**) udzielił pomocy w formie dotacji w ramach programu pomocowego:

- nr SA.52832(2019/N) - *Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023* (140,8 mln zł).

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego udzielił pomocy o wartości **120,7 mln zł** (o 290,4 mln zł w stosunku do 2020 roku) w ramach programów:

- nr SA.51875(2018/X) - *Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 13 lipca 2018 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na działalność kulturalną w ramach Programu "Kultura" finansowanego z udziałem środków pochodzących z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2014-2021* (86,2 mln zł);
- nr SA.49363(2017/X) - *Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 września 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* (28,4 mln zł);
- nr SA.58400(2020/X) - *Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* (4,5 mln zł).

Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. udzielił pomocy o wartości **83,8 mln zł**, głównie w formie pożyczki preferencyjnej na podstawie programu:

- nr SA.58255(2020/N) - *Przedłużenie polskiego programu pomocy na ratowanie i restrukturyzację MŚP* (80,4 mln zł).

Minister Klimatu i Środowiska w 2021 roku udzielił pomocy o wartości **76,1 mln zł** (spadek o 1 362,4 mln zł w porównaniu do roku poprzedniego) na podstawie programu pomocowego:

- nr SA.59384(2020/X) - *Pomoc publiczna na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy infrastruktury energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (76,1 mln zł).*

Wartość pomocy udzielonej w 2021 roku przez **Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej** wyniosła **45,9 mln zł**. Odnotowany został spadek w porównaniu do roku poprzedniego o 248,7 mln zł (wartość pomocy udzielonej w 2020 roku wyniosła 294,6 mln zł). Pomoc ta została w całości udzielona w ramach programu:

- nr SA.60656(2020/X) - *Pomoc finansowa na inwestycje typu centra badawczo-rozwojowe przedsiębiorców w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, 2014-2020 (45,9 mln zł).*

Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (25,4 mln zł) udzielił pomocy w formie zwolnienia z opłat, na podstawie programu pomocowego:

- nr SA.52832(2019/N) - *Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023 (25,4 mln zł).*

Prezesa Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udzielili pomocy w formie dotacji (4,4 mln zł) i pożyczek preferencyjnych (8,7 mln zł). W porównaniu do 2020 roku pomoc spadła o 142,8 mln zł. Pomoc została udzielona głównie na podstawie programów pomocowych:

- nr SA.44685(2016/X), SA.61012(2021/X) - *Program horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska (7,6 mln zł);*
- nr SA.46088(2016/X) - *Pomoc publiczna na projekty inwestycyjne służące poprawie efektywności energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (5,4 mln zł).*

Pomocy publicznej w 2021 roku udzielili także: **Dyrektor Narodowego Centrum Nauki (3,5 mln zł)**, **starostowie powiatów (233,8 tys. zł)** oraz **Dyrektor Narodowego Centrum Kultury (47 tys. zł)**.

Tabela 12. Przeznaczenie pomocy udzielanej przez poszczególne podmioty w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Bankowy Fundusz Gwarancyjny	- sektor bankowy	12 634,7
	Ogółem	12 634,7
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	- pomoc na zapewnienie wystarczalności mocy wytwórczych	5 944,3
	- pomoc w formie kapitału podwyższonego ryzyka	98,3
	- pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą	73,3
	- pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc na finansowanie ryzyka	65,7
	- pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność	16,6
	- regionalna pomoc inwestycyjna	10,3
	- pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności	9,3
	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe	5,9
	- pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw	3,6
	- pomoc szkoleniowa	2,6
	- pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną	1,5
	- pomoc inwestycyjna na projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach	1,4
	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe	1,2
	- pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną	1,1
	- pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	0,8
	- pomoc na udział w targach dla małych i średnich przedsiębiorstw	0,8
	- pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	0,4
	- pomoc w formie subsydiowania wynagrodzeń na rekrutację pracowników niepełnosprawnych	0,3
	- pomoc w formie subsydiów płacowych na rekrutację pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji	0,3
	Ogółem	6 237,7
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe	2 063,3
	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe	1 931,0
	- pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność	99,5
	- pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw	4,5
	Ogółem	4 098,3
Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	- pomoc w formie subsydiowania wynagrodzeń na rekrutację pracowników niepełnosprawnych	3 149,5
	- pomoc na rekompensatę dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych	6,8
	- sektor górnictwa węgla - pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych	3,7
	Ogółem	3 160,0
Organy podatkowe	- regionalna pomoc inwestycyjna	2 560,1
	- regionalna pomoc na zatrudnienie	76,7
	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe	26,5
	- pomoc stanowiąca rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub rekompensatę za realizację usług publicznych w sektorze transportu lądowego	11,2

	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe	2,1
	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe	1,8
	- pomoc w formie ulg podatkowych na ochronę środowiska na mocy dyrektywy 2003/96/WE	0,9
	Ogółem	2 679,3
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	- pomoc stanowiąca rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub rekompensatę za realizację usług publicznych w sektorze transportu lądowego	2 600,0
	Ogółem	2 600,0
Marszałkowie województw	- regionalna pomoc inwestycyjna	714,8
	- pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną	198,9
	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe	163,0
	- pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	111,0
	- pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	76,4
	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe	72,4
	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe	61,3
	- pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą	31,7
	- sektor telekomunikacyjny	22,7
	- pomoc na działalność sportową i rekreacyjną	20,3
	- pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy	15,3
	- pomoc stanowiąca rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub rekompensatę za realizację usług publicznych w sektorze transportu lądowego	14,3
	- pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną	12,4
	- pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną	11,8
	- pomoc inwestycyjna na projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach	8,3
	- pomoc na wysokosprawną kogenerację	7,7
	- pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw	1,6
	- pomoc na innowacje procesowe i organizacyjne	1,2
	- pomoc inwestycyjna na rekultywację zanieczyszczonych terenów	0,9
	- pomoc na udział w targach dla małych i średnich przedsiębiorstw	0,8
	- pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności	0,8
	- pomoc na badania środowiska	0,01
	- sektor górnictwa węgla - pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych	0,004
	Ogółem	1 547,6
Minister Aktywów Państwowych	- sektor górnictwa węgla - pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych	1 398,9
	- pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	129,1
	- pomoc o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów	0,7
	- pomoc stanowiąca rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub rekompensatę za realizację usług publicznych w sektorze transportu lądowego	0,1
	Ogółem	1 528,8
Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	- regionalna pomoc inwestycyjna	1 334,8
	- pomoc stanowiąca rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub rekompensatę za realizację usług publicznych w sektorze transportu lądowego	77,3

	- pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności	25,1
	- pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw	3,2
	- pomoc regionalna na rzecz rozwoju obszarów miejskich	1,0
	- pomoc inwestycyjna na projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach	0,1
	Ogółem	1 441,4
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	- pomoc w postaci systemów przydziałów emisji gazów cieplarnianych	815,7
	- pomoc operacyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	391,0
	- sektor energetyki - pomoc na pokrycie kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej	112,6
	- pomoc na wysokosprawną kogenerację	16,4
	Ogółem	1 335,6
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	- regionalna pomoc inwestycyjna	1 079,2
	- pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność	144,9
	- pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności	47,2
	- pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	14,9
	- pomoc na udział w targach dla małych i średnich przedsiębiorstw	14,5
	- pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw	12,7
	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe	5,7
	- pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną	0,6
	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe	0,3
	- pomoc szkoleniowa	0,1
	Ogółem	1 320,0
Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	- pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	421,7
	- pomoc na wysokosprawną kogenerację	266,4
	- pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy	109,8
	- sektor górnictwa węgla - pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych	82,4
	- pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	45,0
	- regionalna pomoc inwestycyjna	25,3
	- pomoc na badania środowiska	6,6
	- pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom dostosowanie do norm unijnych, zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych	0,6
	- pomoc na wcześniejsze dostosowanie przedsiębiorstw do przyszłych norm unijnych	0,1
	- pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną	0,05
	Ogółem	957,9
Wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast	- pomoc stanowiąca rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub rekompensatę za realizację usług publicznych w sektorze transportu lądowego	800,4
	- regionalna pomoc inwestycyjna	105,9
	- pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	8,5
	- pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną	6,7
	- pomoc na działalność sportową i rekreacyjną	4,9

	- pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną	1,3
	- pomoc na rekompensatę dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych	0,2
	Ogółem	928,1
Polski Instytut Sztuki Filmowej	- sektor kinematografii - pomoc dotycząca kinematografii i innych przedsięwzięć audio-wizualnych	249,2
	Ogółem	249,2
Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.	- pomoc operacyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	182,5
	- pomoc na wysokosprawną kogenerację	92,2
	Ogółem	228,6
Minister Rozwoju, Pracy i Technologii	- regionalna pomoc inwestycyjna	224,2
	Ogółem	224,2
Prezes Agencji Badań Medycznych	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe	159,1
	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe	26,9
	Ogółem	186,1
Dyrektor Generalny Służby Więziennej	- pomoc w formie subsydiów płacowych na rekrutację pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji	163,4
	Ogółem	163,4
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	- sektor górnictwa węgla - pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych	140,8
	Ogółem	140,8
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	- pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	120,7
	Ogółem	120,7
Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.	- pomoc na ratowanie	33,0
	- tymczasowa pomoc na restrukturyzację	26,8
	- pomoc na restrukturyzację	20,6
	- regionalna pomoc inwestycyjna	3,4
	Ogółem	83,8
Minister Klimatu i Środowiska	- pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną	76,1
	Ogółem	76,1
Minister Funduszy i Polityki Regionalnej	- regionalna pomoc inwestycyjna	45,8
	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe	0,1
	Ogółem	45,9
Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie	- sektor górnictwa węgla - pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych	25,4
	Ogółem	25,4
Prezesi Zarządów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	- pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną	6,7
	- pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	3,4
	- pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom dostosowanie do norm unijnych, zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych	3,0
	- regionalna pomoc inwestycyjna	0,1
	Ogółem	13,2
Dyrektor Narodowego Centrum Nauki	- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe	3,5
	Ogółem	3,5

Starostowie powiatów	- pomoc na rekompensatę dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych	0,2
	Ogółem	0,2
Narodowe Centrum Kultury	- pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	0,05
	Ogółem	0,05
Pomoc publiczna ogółem		42 030,5

4. Pomoc publiczna w podziale według wielkości beneficjenta

Wykres 10. Wartość udzielonej pomocy w podziale według wielkości beneficjenta w 2021 roku

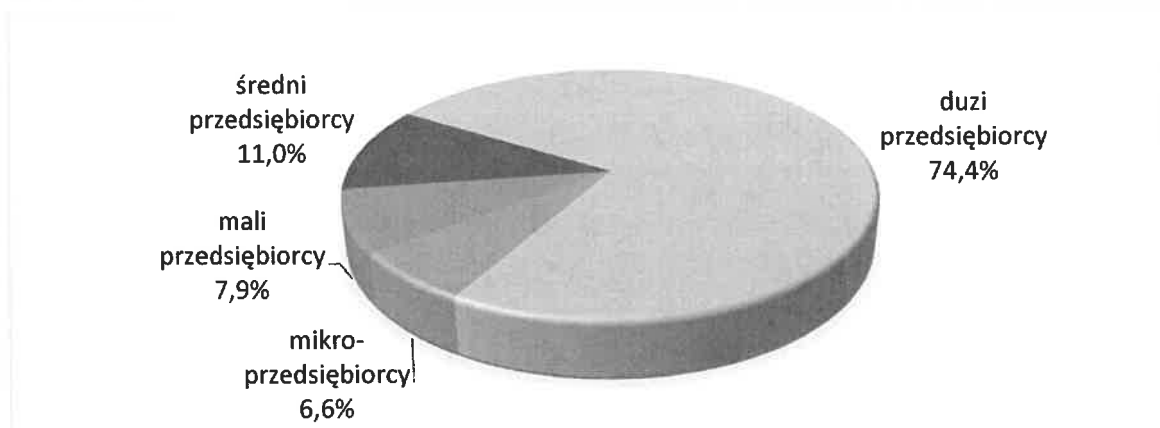

Tabela 13. Wartość udzielonej pomocy w podziale według wielkości beneficjenta w latach 2017-2021

Wielkość przedsiębiorcy	Wartość pomocy publicznej [mln zł]				
	2017	2018	2019	2020	2021
Podmioty spoza sektora MŚP, w tym duzi przedsiębiorcy	18 231,1	13 010,0	13 390,5	14 684,0	31 287,9
Średni przedsiębiorcy	5 189,0	3 812,2	4 727,2	4 096,5	4 622,8
Mali przedsiębiorcy	4 065,3	2 768,4	3 457,5	3 227,3	3 327,5
Mikroprzedsiębiorcy	3 087,4	2 526,4	2 807,3	4 039,8	2 792,3
Suma	30 572,8	22 116,9	24 382,5	26 047,5	42 030,5

Podobnie jak w latach wcześniejszych, największa część pomocy publicznej (31 287,9 mln zł) została udzielona beneficjentom niespełniającym kryteriów opisujących podmioty z sektora MŚP, w tym dużym przedsiębiorcom (dalej dużym przedsiębiorcom) - 74,4 procent ogólnej wartości pomocy). Otrzymali oni pomoc głównie w ramach następujących programów pomocowych:

- nr SA.60520(2020/N) - *Zmiana programu przymusowej restrukturyzacji banków spółdzielczych i małych banków komercyjnych (23.12.2020-29.10.2021)* - wartość pomocy udzielonej wyniosła 12 634,7 mln zł, a jej beneficjentem był podmiot należący do kategorii dużych przedsiębiorców;
- nr SA.46100(2017/X) - *Polski mechanizm rynku mocy* (5 944,3 mln zł). Pomoc została udzielona w niemal 98 proc. dużym przedsiębiorcom;
- nr SA.58757(2020/X) - *Udzielanie pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (3 282,8 mln zł). Pomoc została w 32 proc. udzielona dużym przedsiębiorcom, a w 68 proc. mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom;
- nr SA.52832(2019/N) - *Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023* (1 651,2 mln zł). Pomoc została w całości przeznaczona dla przedsiębiorstw z sektora dużych przedsiębiorców.

Całkowita wartość pomocy udzielonej w formie rekompensaty za usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym w 2021 roku wyniosła 3 503,3 mln zł, z czego 87 proc. udzielono dużym przedsiębiorcom.

Spośród 10 przedsiębiorców, którzy otrzymali pomoc o największej wartości, wszyscy posiadają status dużego przedsiębiorcy, a otrzymana przez nich w 2021 roku pomoc (20 785,9 mln zł) stanowiła prawie połowę ogólnej wartości pomocy w roku. Szczegółowe informacje na temat pomocy uzyskanej przez największych beneficjentów pomocy publicznej zostały przedstawione w rozdziale IV.6 **Najwięksi beneficjenci pomocy**.

Tabela 14. Udział w pomocy publicznej w latach 2017-2021 w podziale według wielkości przedsiębiorcy

Wielkość przedsiębiorcy	Udział w pomocy publicznej [%]				
	2017	2018	2019	2020	2021
Podmioty spoza sektora MŚP, w tym duzi przedsiębiorcy	59,6	58,8	54,9	56,4	74,4
Średni przedsiębiorcy	17,0	17,2	19,4	15,7	11,0
Mali przedsiębiorcy	13,3	12,5	14,2	12,4	7,9
Mikroprzedsiębiorcy	10,1	11,4	11,5	15,5	6,6

W 2021 roku odnotowano spadek wartości pomocy udzielonej mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom o 620,9 mln zł - z poziomu 11 363,5 mln zł w 2020 roku do 10 742,6 mln zł w 2021 roku. Mikroprzedsiębiorcy otrzymali pomoc o wartości 2 792,3 mln zł, mali - 3 327,5 mln zł, a średni - 4 622,8 mln zł. Na spadek pomocy wpłynęło obniżenie się w 2021 roku kwoty pomocy udzielonej mikroprzedsiębiorcom (spadek o 1 247,5 mln zł w porównaniu do roku poprzedniego). Udział wartości pomocy udzielonej beneficjentom z sektora MŚP w 2021 roku wyniósł 25,6 procent całkowitej wartości udzielonej pomocy i spadł o 18,4 punktu procentowego w porównaniu do udziału z 2020 roku (44 procent). Podmioty z tego sektora otrzymały pomoc przede wszystkim w ramach programów pomocowych:

- nr SA.60606(2020/X) - *Kredyt na innowacje technologiczne* (1 283,1 mln zł). Pomocy w całości udzielono przedsiębiorcom o statusie MŚP;
- nr SA.64119(2021/X) - *Dofinansowanie do wynagrodzenia pracowników niepełnosprawnych* (1 603,5 mln zł). Pomoc została udzielona w 61,7 proc. przedsiębiorcom o statusie MŚP;
- nr SA.40525(2015/X) - *Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych* (1 546,0 mln zł), w tym 60,7 proc. udzielono mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom;
- nr SA.60012(2020/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (593,3 mln zł), udzielona w 99,8 proc. przedsiębiorcom o statusie MŚP.

Analizując powyższe dane należy również pamiętać, że **nie uwzględniają one pomocy de minimis, której raport nie obejmuje**. Niemniej jednak, ze względu na:

- proste reguły jej udzielania (brak powiązania z konkretnymi projektami, jedynie limit kwotowy),

- ograniczone możliwości absorpcji kapitału małych i średnich przedsiębiorców

pomoc *de minimis* jest szczególnie często udzielana mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom. Z tego względu, w celu zobrazowania całkowitego poziomu wsparcia ze środków państwowych, które otrzymali przedsiębiorcy z sektora MŚP, w poniższej tabeli (wyjątkowo) **przedstawiono sytuację z uwzględnieniem otrzymanej pomocy *de minimis*.**

Tabela 15. Wartość udzielonej pomocy z uwzględnieniem pomocy *de minimis* w podziale według wielkość beneficjenta w 2021 roku

Grupa beneficjentów	Pomoc publiczna [mln zł]	Pomoc <i>de minimis</i> * [mln zł]	Pomoc ogółem [mln zł]	Udział w pomocy ogółem [%]
Podmioty spoza sektora MŚP, w tym duzi przedsiębiorcy	31 287,9	299,1	31 587,0	61,3
Średni przedsiębiorcy	4 622,8	982,7	5 605,5	10,9
Mali przedsiębiorcy	3 327,5	1 878,2	5 205,7	10,1
Mikroprzedsiębiorcy	2 792,3	6 339,8	9 132,1	17,7
Suma	42 030,5	9 499,8	51 530,3	100,0

* Wartość pomocy *de minimis* obejmuje pomoc w sektorze transportu

Po uwzględnieniu całkowitego wsparcia udzielonego beneficjentom (pomoc publiczna i pomoc *de minimis*), **udział pomocy udzielonej mikroprzedsiębiorcom w całkowitej wartości pomocy jest wyższy o 11,1 punktu procentowego i wynosi 17,7 procent.** Natomiast udział pomocy udzielonej całemu sektorowi MŚP (tj. mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom) jest wyższy o 13,1 punktu procentowego i wynosi 38,7 procent. Oznacza to, że udział pomocy udzielonej podmiotom spoza sektora MŚP jest o 13,1 punktów procentowych niższy (wynosi on 61,3 procent).

5. Pomoc publiczna w podziale według sektora działalności beneficjenta

Podmioty prowadzące działalność w poszczególnych sektorach otrzymywały pomoc nie tylko na szczególnych warunkach określonych dla danego sektora (w ramach pomocy sektorowej), lecz korzystały również z pomocy udzielanej na zasadach ogólnych (np. pomocy horyzontalnej lub regionalnej). Ponad 2/3 (68,8 procent) całkowitej wartości pomocy publicznej w 2021 roku udzielono przedsiębiorcom prowadzącym działalność w 10 sektorach, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 16. Wartość udzielonej pomocy w podziale na sektor działalności beneficjenta w 2021 roku

Sektor działalności beneficjenta (dział PKD)*	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy [%]
Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych	12 696,8	30,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	5 863,9	14,0
Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych	2 600,4	6,2
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	1 677,2	4,0
Działalność detektywistyczna i ochroniarska	1 116,3	2,7
Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem	1 083,2	2,6
Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana	1 064,3	2,5
Badania naukowe i prace rozwojowe	1 022,2	2,4
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	911,1	2,2
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	901,3	2,1
Pozostałe	13 093,9	31,2
Ogółem	42 030,5	100,0

* Podział na sektory został dokonany na podstawie klas PKD wskazanych w sprawozdaniach o udzielonej pomocy publicznej przekazanych przez podmioty udzielające pomocy.

W 2021 roku najwięcej pomocy otrzymali przedsiębiorcy działający w sektorze **finansowej działalności usługowej, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych** (12 696,8 mln zł), a udział pomocy udzielonej dla tego sektora przekroczył 30 proc. ogólnej wartości udzielonej pomocy publicznej. Drugim rodzajem działalności, w zakresie której przedsiębiorcy otrzymali pomoc o największej wartości było **wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej i paliw** (5 863,9 mln zł), a udział pomocy udzielonej dla tego sektora w ogólnej wartości pomocy osiągnął 14 proc. Przedsiębiorcom w sektorze **nadawania programów ogólnodostępnych i abonamentowych** udzielono pomocy o wartości 2 600,4 mln zł, co stanowiło ponad 6 proc. całkowitej wartości pomocy udzielonej w 2021 roku. Pomoc o wartości powyżej 1 mld zł została udzielona również przedsiębiorcom w sektorach: **wydobywania węgla kamiennego i brunatnego, działalności detektywistycznej i ochroniarskiej, działalności firm centralnych i doradztwa związanego z zarządzaniem, działalności związanej z oprogramowaniem i doradztwem informatycznym oraz badań naukowych i prac rozwojowych.**

6. Najwięksi beneficjenci pomocy

W 2021 roku pomoc o największej wartości otrzymali przedsiębiorcy działający w sektorze bankowym, radiowo-telewizyjnym, wydobywania węgla, energetycznym oraz nieruchomości. Kwota pomocy udzielonej 10 beneficjentom, którzy otrzymali pomoc o największej wartości, stanowiła niemal połowę całkowitej wartości udzielonej pomocy publicznej.

Tabela 17. Najwięksi beneficjenci pomocy publicznej w 2021 roku

Lp.	Nazwa beneficjenta	Wartość pomocy [mln zł]
1.	Idea Bank S.A.	12 634,7
2.	Telewizja Polska S.A.	2 045,9
3.	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	1 615,9
4.	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.	1 202,6
5.	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	1 014,7
6.	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	772,0
7.	PGE Energia Ciepła S.A.	562,6
8.	PGE Energia Odnawialna S.A.	356,2
9.	Agencja Rozwoju Miasta Krakowa Sp. z o.o.	295,3
10.	Polskie Radio S.A.	285,9
Razem		20 785,9

Beneficjentem pomocy publicznej o największej wartości był w 2021 roku **Idea Bank S.A.**, któremu Bankowy Fundusz Gwarancyjny udzielił pomocy w wysokości 12 634,7 mln zł, z czego 12 441,7 mln zł stanowiła gwarancja pokrycia strat, a 193,0 mln zł dotacja. Pomoc ta została udzielona na podstawie *ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji* (Dz. U. z 2022 r., poz. 793, z późn. zm.) w ramach programu pomocowego:

- nr SA.60520(2020/N) - *Zmiana programu przymusowej restrukturyzacji banków spółdzielczych i małych banków komercyjnych (23.12.2020-29.10.2021).*

Telewizja Polska S.A. otrzymała pomoc o wartości 2 045,9 mln zł, niemal w całości w ramach rekompensaty za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym na podstawie *ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji* (2 041,6 mln zł). Pomoc stanowiącą rekompensatę otrzymało także **Polskie Radio S.A.** - 285,9 mln zł.

Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. działająca w sektorze wydobywania węgla, otrzymała pomoc o wartości 1 615,9 mln zł w ramach programu:

- nr SA.52832(2019/N) - *Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023.*

Pomoc dla SRK S.A. została udzielona głównie przez: Ministra Aktywów Państwowych (wniesienie kapitału, dotacje), Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (dotacja), Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dotacja), Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (zwolnienie z podatku).

Przedsiębiorcy działający w sektorze wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych otrzymywali pomoc głównie na podstawie *ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy* (Dz. U. z 2021, poz. 1854).

W grupie największych beneficjentów pomocy publicznej udzielonej przedsiębiorcom w tym sektorze znalazły się spółki:

- **PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.** - 1 202,6 mln zł (w całości na podstawie *ustawy o rynku mocy*);
- **PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.** - 1 014,7 mln zł (w całości na podstawie *ustawy o rynku mocy*);
- **Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.** - 772,0 mln zł (w całości na podstawie *ustawy o rynku mocy*);
- **PGE Energia Ciepła S.A.** - 562,6 mln zł (w tym 533,2 mln zł na podstawie *ustawy o rynku mocy*);
- **PGE Energia Odnawialna S.A.** - 356,2 mln zł (w tym 356,0 mln zł na podstawie *ustawy o rynku mocy*).

Agencja Rozwoju Miasta Krakowa Sp. z o.o., działająca głównie w sektorze wynajmu i zarządzania nieruchomościami, otrzymała pomoc o wartości 295,3 mln zł w formie wniesienia kapitału, w tym 287,3 mln zł jako rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym. Pomoc ta została udzielona przez Prezydenta Miasta Krakowa w ramach umów zawartych z Gminą Miejską Kraków na podstawie *ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym*.

V. OPIS POSZCZEGÓLNYCH PRZEZNACZEŃ POMOCY (Z WYŁĄCZENIEM TRANSPORTU I POMOCY KRYZYSOWEJ)

Zgodnie z przyjętą metodologią, analiza w niniejszym rozdziale nie obejmuje pomocy udzielonej w sektorze transportu i pomocy kryzysowej.

1. Pomoc horyzontalna

17 675,4 mln zł

Wartość pomocy horyzontalnej udzielonej w 2021 roku wyniosła 17 675,4 mln zł i była o 3 158,2 mln zł wyższa niż w 2020 roku (wyniosła wówczas 14 517,2 mln zł). Analizując poszczególne przeznaczenia pomocy można dostrzec zarówno znaczne wzrosty, jak i spadki wartości pomocy. Najbardziej wzrosła pomoc przeznaczona na ochronę środowiska i cele związane z energią - o 4 804,4 mln zł, zwiększyła się też wartość pomocy na zatrudnienie - o 109,7 mln zł oraz pomocy na ratowanie i restrukturyzację - o 76,2 mln zł. Największe spadki wartości odnotowano natomiast w pomocy przeznaczonej na prace badawczo-rozwojowe i innowacyjne - o 915,3 mln zł, na wspieranie kultury i dziedzictwa narodowego - o 587,7 mln zł, na działalność sportową i rekreacyjną - o 138,9 mln zł, na kapitał podwyższonego ryzyka - o 113,7 mln zł, na infrastrukturę lokalną - o 59,4 mln zł.

1.1. Badania, rozwój i innowacje

Tabela 18. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	3 994,3	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	3 994,3
Marszałkowie województw	330,3	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	330,3
Prezes Agencji Badań Medycznych	186,1	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	186,1
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	89,7	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	89,7
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	53,2	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	53,2
Organy podatkowe	30,4	ulga podatkowa	30,4
Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	25,1	dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (bezpośrednio dla przedsiębiorców)	25,1
Dyrektor Narodowego Centrum Nauki	3,5	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	3,5
Minister Funduszy i Polityki Regionalnej	0,08	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	0,08
Suma	4 712,7		

W 2021 roku wartość udzielonej pomocy publicznej na **działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną** wyniosła **4 712,7 mln zł**, co oznacza spadek o 915,3 mln zł w stosunku do 2020 roku. Największa część tego wsparcia została przeznaczona na badania przemysłowe (2 261,1 mln zł) oraz eksperymentalne prace rozwojowe (2 196,2 mln zł). Udzielono również pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą (105,0 mln zł), pomocy na wspieranie innowacyjności małych i średnich przedsiębiorstw (82,3 mln zł), pomocy na badania podstawowe (66,9 mln zł) oraz pomocy na innowacje procesowe i organizacyjne (1,2 mln zł).

Największa pomoc na działalność badawczą rozwojową i innowacyjną (3 994,3 mln zł) została udzielona przez **Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju** w ramach programów pomocowych:

- nr SA.58757(2020/X) - *Udzielanie pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (3 214,8 mln zł);
- nr SA.41471(2015/X) - *Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (779,5 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili pomocy o wartości 330,3 mln zł w ramach programów pomocowych:

- nr SA.42839(2015/X), SA.59139(2020/X) - *Pomoc na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (296,7 mln zł);
- nr SA.46091(2016/X), SA.59140(2020/X) - *Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (31,7 mln zł);
- nr SA.43929(2015/X), SA.59116(2020/X) - *Pomoc na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (2,0 mln zł).

Prezes Agencji Badań Medycznych udzielił pomocy o wartości 186,1 mln zł na podstawie programu pomocowego:

- nr SA.63179(2021/X) - *Pomoc publiczna udzielana za pośrednictwem Agencji Badań Medycznych*.

Pozostałe podmioty, w tym przedsiębiorcy, udzieliły pomocy na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną o łącznej wartości 89,7 mln zł. Główną część stanowiła pomoc indywidualna udzielana przez **Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy** (73,3 mln zł) instytucjom naukowym realizującym projekty inwestycyjne na infrastrukturę badawczą, z których największe to: „ECBiG - Europejskie Centrum Bioinformatyki i Genomiki - MOSAIC” (33,0 mln zł), „CePTE Centrum Proekologicznych Technologii Energetycznych” (12,8 mln zł), „Centrum rozwoju nowych farmakoterapii zaburzeń ośrodkowego układu nerwowego CEPHARES” (12,0 mln zł).

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udzielił pomocy o wartości 53,2 mln zł w ramach programów pomocowych:

- nr SA.55396(2019/X), SA.60012(2020/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (43,1 mln zł);
- nr SA.55884(2019/X), SA.64582(2021/X) - *Program pomocy publicznej niezwiązanej z programami operacyjnymi udzielanej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości* (5,2 mln zł);

- nr SA.52995(2019/X), SA.64594(2021/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 (4,9 mln zł).*

Pomoc na działalność badawczo-rozwojową i innowacyjną o największej wartości otrzymali spółki:

- Celon Pharma S.A. - 130,8 mln zł;
- Cersanit S.A. - 58,0 mln zł;
- Warszawskie Zakłady Farmaceutyczne POLFA S.A. - 56,9 mln zł;
- Spółdzielnia Mleczarska „Mlekpól” w Grajewie - 54,9 mln zł;
- Adamed Pharma S.A. - 54,4 mln zł.

1.2. Ochrona środowiska i cele związane z energią

Tabela 19. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na ochronę środowiska i cele związane z energią w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	5 947,6	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	5 944,3
		pożyczka preferencyjna	3,3
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	1 223,1	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	815,7
		obniżenie wysokości opłaty	407,4
Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	805,2	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	747,5
		pożyczka preferencyjna	50,9
		pożyczka warunkowo umorzona	6,8
Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.	228,6	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	228,6
Marszałkowie województw	167,6	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	167,6
Minister Klimatu i Środowiska	76,1	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	76,1
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	15,5	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	15,5
Prezesa Zarządów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	13,0	pożyczka preferencyjna	7,3
		dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	4,4
		pożyczka warunkowo umorzona	1,3
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	1,3	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	1,3
Organy podatkowe	0,9	ulga podatkowa	0,9
Bank Gospodarstwa Krajowego	0,1	pożyczka preferencyjna	0,1
Suma	8 479,0		

Wartość pomocy na ochronę środowiska i cele związane z energią wyniosła 8 479,0 mln zł¹¹ i była wyższa o 4 804,4 mln zł w stosunku do poprzedniego roku (wyniosła wówczas 3 674,5 mln zł). Najwięcej pomocy o tym przeznaczeniu udzieliły podmioty z grupy Pozostałe, w tym przedsiębiorcy - 5 947,6 mln zł. Pomoc ta została niemal w całości udzielona przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (5 944,3 mln zł) w ramach programu pomocowego:

- nr SA.46100(2017/N) - *Polski mechanizm rynku mocy* (5 944,3 mln zł).

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki udzielił pomocy o łącznej wartości 1 223,1 mln zł na podstawie programów pomocowych:

- nr SA.53850(2019/N) - *Rekompensata dla sektorów i podsektorów energochłonnych* (815,7 mln zł);
- nr SA.37345(2015/NN) - *Polski system świadectw pochodzenia w celu wsparcia odnawialnych źródeł energii i zmniejszenia obciążeń związanych z OZE dla odbiorców energochłonnych* (391,0 mln zł);
- nr SA.52530(2019/N) - *Ulgi w opłacie kogeneracyjnej dla odbiorców przemysłowych* (16,4 mln zł).

Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (805,2 mln zł) oraz Prezesi Zarządów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (13,0 mln zł) udzieliли w 2021 roku pomocy w ramach programów pomocowych:

- nr SA.44685(2016/X), SA.61012(2021/X) - *Program horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska* (480,9 mln zł);
- nr SA.47030(2016/X), SA.59387(2020/X) - *Pomoc publiczna na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* (229,6 mln zł).
- nr SA.43907(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek kogeneracji zapewniających wysokosprawną kogenerację w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* (101,2 mln zł);
- nr SA.46088(2016/X) - *Pomoc publiczna na projekty inwestycyjne służące poprawie efektywności energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* (5,4 mln zł);
- nr SA.43904(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie*

¹¹ Do całkowitej kwoty pomocy z przeznaczeniem na ochronę środowiska zaliczono również pomoc spełniającą kryteria zgodności ze wspólnym rynkiem zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c. Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (czyli pomoc przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych), której celem była ochrona środowiska.

budowy lub przebudowy sieci ciepłowniczej lub chłodniczej będącej częścią efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i chłodniczego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (1,1 mln zł).

Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A. udzielił pomocy o wartości 228,6 mln zł w ramach programów pomocowych:

- nr SA.43697(2015/N) - *Polski system wspierania rozwoju OZE oraz zwolnienie dla energochłonnych użytkowników - dotyczy aukcji OZE rozstrzygniętych do 31.12.2021 r. oraz ulg dla przedsiębiorstw energochłonnych udzielonych do dnia 30 czerwca 2026 r. (100,2 mln zł);*
- nr SA.51852(2018/X), SA.63449(2021/X) - *Taryfy i premie dla mikro i małych instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) (82,2 mln zł);*
- nr SA.51192(2019/N) - *System wsparcia wysokosprawnej kogeneracji (46,1 mln zł).*

Marszałkowie województw udzielili pomocy na ochronę środowiska i cele związane z energią (167,6 mln zł) przede wszystkim w ramach programów pomocowych:

- nr SA.43229(2015/X), SA.59143(2020/X) - *Pomoc na układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (118,7 mln zł);*
- nr SA.43254(2015/X), SA.59147(2020/X) - *Pomoc na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (20,8 mln zł);*
- nr SA.43909(2015/X) - *Pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (15,3 mln zł);*
- nr SA.60908(2020/X) - *Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie) (11,8 mln zł).*

Minister Klimatu i Środowiska udzielił pomocy o wartości 76,1 mln zł w ramach programu pomocowego:

- nr SA.59384(2020/X) - *Pomoc publiczna na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy infrastruktury energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (76,1 mln zł).*

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udzielił pomocy o wartości 15,5 mln zł w ramach programów:

- nr SA.55884(2019/X), SA.64582(2021/X) - *Program pomocy publicznej niezwiązanej z programami operacyjnymi udzielanej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (14,6 mln zł);*
- nr SA.60012(2020/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 (0,9 mln zł).*

Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin udzielili pomocy publicznej w ramach programu:

- nr SA.59147(2020/X) - *Pomoc na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)* (1,3 mln zł).

Pomocy w ramach ww. programu udzielił także Bank Gospodarstwa Krajowego (0,1 mln zł).

Organy podatkowe udzieliły pomocy publicznej w ramach programu pomocowego:

- nr SA.55236(2019/X), SA.60120(2020/X) - *Zerowa stawka akcyzy na gaz ziemny o kodach CN 2711 11 00 i 2711 21 00 (LNG i CNG) oraz biogaz, wodór i biowodór przeznaczone do napędu silników spalinowych* (0,9 mln zł).

Najwięcej pomocy na ochronę środowiska i cele związane z energią otrzymały spółki:

- PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. - 1 202,6 mln zł;
- PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. - 1 014,7 mln zł;
- Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. - 772,0 mln zł;
- PGE Energia Ciepła S.A. - 562,6 mln zł;
- PGE Energia Odnawialna S.A. - 356,2 mln zł;
- Tauron Wytwarzanie S.A. - 247,3 mln zł;
- ZE PAK S.A. (Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.) - 207,9 mln zł;
- Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. - 192,6 mln zł;
- Enea Elektrownia Połaniec S.A. - 191,5 mln zł.

1.3. Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw

Tabela 20. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	27,1	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	27,1
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	4,5	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	4,5
Pozostale, w tym przedsiębiorcy	4,3	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	4,3
Bank Gospodarstwa Krajowego	3,2	dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (bezpośrednio dla przedsiębiorców)	3,2
Marszałkowie województw	2,4	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	2,4
Suma	41,5		

Wartość pomocy udzielonej w 2021 roku na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw wyniosła 41,5 mln zł¹² i była niższa od kwoty pomocy udzielonej w 2020 roku o 13,3 mln zł (wynosiła wówczas 54,9 mln zł).

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udzielił pomocy o wartości 27,1 mln zł w ramach programów pomocowych:

- nr SA.52995(2019/X) i SA.64594(2021/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020* (10,0 mln zł);
- nr SA.55396(2019/X) i SA.60012(2020/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (14,8 mln zł);
- nr SA.55884(2019/X) i SA.64582(2021/X) - *Program pomocy publicznej niezwiązanej z programami operacyjnymi udzielanej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości* (2,3 mln zł).

Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju udzielił pomocy o wartości 4,5 mln zł w ramach programów:

- nr SA.58757(2020/X) - *Udzielanie pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (4,2 mln zł);
- nr SA.41471(2015/X) - *Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (0,2 mln zł).

W grupie **Pozostałe**, w tym przedsiębiorcy udzielono pomocy na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw o wartości 4,3 mln zł, przede wszystkim w ramach programów:

- nr SA.43179(2015/X), SA.60660(2020/X) - *Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP oraz pomoc na udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (3,4 mln zł);
- nr SA.55396(2019/X) i SA.60012(2020/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (0,9 mln zł).

Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił pomocy w ramach programu pomocowego:

- SA.60660(2020/X) - *Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP oraz pomoc na udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (3,2 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili pomocy w ramach programów pomocowych:

¹² Kwota pomocy na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw nie jest równoznaczna z kwotą pomocy, z której skorzystały małe i średnie przedsiębiorstwa. Część pomocy udzielonej takim przedsiębiorstwom kwalifikowana jest jako regionalna pomoc inwestycyjna, pomoc na zatrudnienie, pomoc na szkolenia czy pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania.

- nr SA.43179(2015/X), SA.60660(2020/X) - *Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP oraz pomoc na udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (2,4 mln zł).*

Pomoc o największej wartości z przeznaczeniem na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw otrzymali:

- MIAMI Tomasz Zawadzki Sp. z o.o. - 2,5 mln zł;
- Polskie Stowarzyszenie Doradcze i Konsultingowe - 1,6 mln zł;
- Moeschle Polska Sp. z o.o. - 1,2 mln zł.

1.4. Zatrudnienie

Tabela 21. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na zatrudnienie w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3 156,3	refundacja	3 149,5
		dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	6,8
Dyrektor Generalny Służby Więziennej	163,4	rekompensata	52,4
		dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	111,0
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	3,2	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	3,2
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	0,2	refundacja	0,2
Starostowie powiatów	0,2	refundacja	0,2
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	0,1	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	0,1
Suma	3 323,5		

Wartość udzielonej w 2021 roku pomocy publicznej na zatrudnienie wyniosła **3 323,5 mln zł¹³** i wzrosła o 109,7 mln zł w stosunku do roku poprzedniego (wynosiła wówczas 3 213,8 mln zł). 95 procent takiej pomocy stanowiły **refundacje i dotacje** udzielone przez **Prezesa Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych** (3 156,3 mln zł) w ramach programów pomocowych:

¹³ Do całkowitej kwoty pomocy z przeznaczeniem na zatrudnienie zaliczono również pomoc spełniającą kryteria zgodności ze wspólnym rynkiem zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c. Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (czyli pomoc przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych), która miała na celu wsparcie przedsiębiorców zatrudniających osoby pozbawione wolności.

- nr SA.40525(2015/X), SA.64119(2021/X) - *Dofinansowanie do wynagrodzenia pracowników niepełnosprawnych* (3 149,5 mln zł);
- nr SA.40693(2015/X), SA.64078(2021/X) - *Pomoc finansowa udzielana pracodawcom prowadzącym zakłady pracy chronionej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych* (6,8 mln zł).

Pomocy na zatrudnienie udzielił również **Dyrektor Generalny Służby Więziennej** w ramach programu pomocowego:

- nr SA.46134(2016/N) - *Program pomocy publicznej dla przedsiębiorców zatrudniających osoby pozbawione wolności* (163,4 mln zł).

Podmioty z grupy **Pozostałe**, w tym przedsiębiorcy udzieliły pomocy o wartości 3,2 mln zł głównie w ramach programów pomocowych:

- nr SA.44683(2016/X), SA.56782(2020/X), SA.63132(2021/X) - *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie udzielania przez PARP pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój* (2,3 mln zł);
- nr SA.43592(2015/X), SA.63131(2021/X) - *Pomoc publiczna udzielana w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020* (0,9 mln zł).

Prezydenci, burmistrzowie miast i wójtowie gmin (233,8 tys. zł) oraz **starostowie powiatów** (233,8 tys. zł) udzieliли pomocy w ramach programu pomocowego:

- nr SA.40694(2015/X), SA.64079(2021/X) - *Zwrot dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych* (467,7 tys. zł).

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udzielił pomocy w ramach programu pomocowego:

- nr SA.63131(2021/X) - *Pomoc publiczna udzielana w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020* (103,6 tys. zł);

Pomoc o największej wartości przeznaczoną na zatrudnienie otrzymali:

- Zakład Karny w Wojkowicach - 60,0 mln zł;
- AST Południe Sp. z o.o. - 33,5 mln zł;
- Zakład Karny w Łowiczu - 28,0 mln zł;
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe „CZA-TA” Niciak sp.j. - 26,3 mln zł.

1.5. Ratowanie i restrukturyzacja

Tabela 22. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na ratowanie i restrukturyzację w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.	80,4	pożyczka preferencyjna	80,4
Suma	80,4		

Wartość pomocy na ratowanie i restrukturyzację wyniosła w 2021 roku **80,4 mln zł**, co oznacza wzrost o 76,2 mln zł w stosunku do roku poprzedniego (wynosiła wówczas 4,2 mln zł).

Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. udzielił w 2021 roku pomocy horyzontalnej na ratowanie i restrukturyzację o wartości 80,4 mln zł (w tym 33,0 mln zł na ratowanie, 20,6 mln zł na restrukturyzację i 26,8 mln zł tymczasowej pomocy na restrukturyzację). Pomoc ta została udzielona w formie pożyczki preferencyjnej na podstawie programu:

- nr SA.58255(2020/N) - *Przedłużenie polskiego programu pomocy na ratowanie i restrukturyzację MŚP* (80,4 mln zł).

Największymi beneficjentami tego rodzaju pomocy były spółki:

- 4 invest Sp. z o.o. - 23,0 mln zł;
- Sfinks Polska S.A. - 14,0 mln zł;
- Vistal Gdynia S.A. - 10,0 mln zł.

1.6. Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego

Tabela 23. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Minister Aktywów Państwowych	129,1	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	129,1
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	120,7	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	120,7
Marszałkowie województw	76,4	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	76,4
Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	45,0	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	45,0
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	8,5	wniesienie kapitału	8,0
		dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	0,4
		zwolnienie z podatku	0,1
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	0,4	pożyczka preferencyjna	0,4
Dyrektor Narodowego Centrum Kultury	0,05	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	0,05
Suma	380,2		

Wartość pomocy na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego wyniosła w 2021 roku **380,2 mln zł** i spadła o 587,7 mln zł w stosunku do roku poprzedniego (wynosiła wówczas 968,0 mln zł).

Minister Aktywów Państwowych udzielił pomocy o łącznej wartości 129,1 mln zł, głównie w ramach pomocy indywidualnej, której beneficjentami były:

- Kopalnia Soli „Wieliczka” S.A. - sprawa nr SA.62146(2021/X) (85,0 mln zł);
- Kopalnia Soli Bochnia S.A. - sprawa nr SA.62433(2021/X) (26,2 mln zł);
- Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu - sprawa nr SA.63133(2021/X) (16,2 mln zł).

Pozostała część pomocy została udzielona w ramach programu:

- nr SA.42843(2015/N) - *Rekompensata kosztów poniesionych na świadczenie usług pocztowych ustawowo zwolnionych od opłat pocztowych (2016-2021)* (1,7 mln zł).

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego udzielił pomocy w formie dotacji o wartości 120,7 mln zł w ramach trzech programów pomocowych:

- nr SA.51875(2018/X) - *Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 13 lipca 2018 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na działalność kulturalną w ramach Programu "Kultura" finansowanego z udziałem środków pochodzących z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2014-2021* (86,2 mln zł);
- nr SA.49363(2017/X) - *Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 września 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* (28,4 mln zł);
- nr SA.58400(2020/X) - *Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* (4,5 mln zł);
- nr SA.58909(2020/X) - *Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 września 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu kultury, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Promocji Kultury* (1,6 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili pomocy na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego o wartości 76,4 mln zł głównie w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43180(2015/X), SA.59558(2020/X) - *Pomoc inwestycyjna na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (75,1 mln zł).

Ponadto, marszałkowie województw udzielili 11 pomocy indywidualnych o łącznej wartości 1,3 mln zł.

Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udzielił w 2021 roku pomocy w formie dotacji o łącznej wartości 45,0 mln zł. Była to w całości pomoc indywidualna, której beneficjentami były:

- Kopalnia Soli „Wieliczka” S.A. - sprawy nr SA.100455 (30,2 mln zł) i SA.64366(2021/X) (8,5 mln zł);
- Kopalnia Soli Bochnia Sp. z o.o. - sprawa nr SA.101486 (6,3 mln zł).

Pomocy na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w 2021 roku udzielili także **prezydenci miast**. Wartość tej pomocy wyniosła łącznie 8,5 mln zł.

Prezydent Miasta Krakowa udzielił pomocy indywidualnej w formie wniesienia kapitału, której beneficjentem była:

- Agencja Rozwoju Miasta Krakowa Sp. z o.o. - sprawa nr SA.63960(2021/X) (8,0 mln zł).

Prezydent Miasta Wałbrzych udzielił pomocy w formie dotacji w ramach programu:

- nr SA.43180(2015/X) - *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (0,4 mln zł).

Prezydent Miasta Gliwice udzielił pomocy w formie zwolnienia z podatku w ramach programu:

- nr SA.41495(2015/X) - *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę lokalną* (0,1 mln zł).

Podmiot z grupy Pozostałe, w tym przedsiębiorcy - Pomorski Fundusz Rozwoju Sp. z o.o. udzielił pomocy w ramach programu pomocowego:

- nr SA.55626(2019/X) - *Program udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w formie pożyczek i poręczeń* (0,4 mln zł).

Dyrektor Narodowego Centrum Kultury udzielił pomocy na kulturę w ramach programu:

- nr SA.58910(2020/X) - *Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie zakresu zadań objętych mecenatem państwa, udzielania dotacji celowej na zadania nim objęte oraz udzielania dofinansowań podmiotom prowadzącym działalność w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (przedłużenie)* (47,0 tys. zł).

Największymi beneficjentami pomocy na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w 2021 roku były spółki:

- Kopalnia Soli „Wieliczka” S.A. - 123,7 mln zł;
- Kopalnia Soli Bochnia Sp. z o.o. - 32,5 mln zł;
- Twierdza Srebrna Góra Sp. z o.o. - 28,8 mln zł;
- Kujawsko-Pomorski Teatr Muzyczny w Toruniu - 23,5 mln zł;
- Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu - 16,2 mln zł.

1.7. Pomoc o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów

Tabela 24. Wartość i formy pomocy horyzontalnej o charakterze socjalnym przeznaczonej dla indywidualnych konsumentów w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Minister Aktywów Państwowych	0,7	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	0,7
Suma	0,7		

Wartość pomocy o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów wyniosła w 2021 roku 0,7 mln zł i była zbliżona do wartości z roku poprzedniego (wartość po zaokrągleniu nie zmieniła się).

Minister Aktywów Państwowych udzielił Poczcie Polskiej S.A. pomocy o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów w ramach programu pomocowego:

- nr SA.42843(2015/N) - *Rekompensata kosztów poniesionych na świadczenie usług pocztowych ustawowo zwolnionych od opłat pocztowych* (0,7 mln zł).

1.8. Kapitał podwyższonego ryzyka

Tabela 25. Wartość i formy pomocy horyzontalnej w formie kapitału podwyższonego ryzyka w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	98,3*	wniesienie kapitału	98,3
Suma	98,3		

*Celem uproszczenia zasad sprawozdawczych do Prezesa UOKiK raportowana jest jedynie pomoc udzielona podmiotom należącym do sektora MŚP - inwestorcom.

Wartość pomocy udzielonej w 2021 roku na finansowanie kapitału podwyższonego ryzyka wyniosła 98,3 mln zł - była o 113,7 mln zł niższa w stosunku do roku poprzedniego (wynosiła wówczas 212,0 mln zł).

Podmiot z grupy **Pozostałe, w tym przedsiębiorcy** - **PFR Ventures Sp. z o.o.** - udzielił pomocy w formie kapitału podwyższonego ryzyka na podstawie programu pomocowego:

- nr SA.47260(2017/X) - *Pomoc udzielana przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na finansowanie ryzyka i dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność* (98,3 mln zł).

Największymi beneficjentami pomocy horyzontalnej w formie kapitału podwyższonego ryzyka były spółki:

- Molecule One Sp. z o.o. - 10,8 mln zł;
- Nethone Sp. z o.o. - 9,3 mln zł;
- Sundose Sp. z o.o. - 9,0 mln zł;
- Talkin Things Sp. z o.o. - 7,5 mln zł.

1.9. Dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania

Tabela 26. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	144,9	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	144,9
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	99,5	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	99,5
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	82,3	wniesienie kapitału	65,5
		dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	16,8
Suma	326,6		

Udzielona w 2021 roku pomoc na **dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania** wyniosła **326,6 mln zł** i była o 3,8 mln zł niższa od pomocy o tym przeznaczeniu udzielonej w 2020 roku (wynosiła wówczas 330,4 mln zł).

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udzielił pomocy w ramach programu pomocowego:

- nr SA.52995(2019/X), SA.64594(2021/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020* (144,9 mln zł).

Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju udzielił pomocy w ramach programów pomocowych:

- nr SA.58757(2020/X) - *Udzielanie pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (63,7 mln zł);
- nr SA.41471(2015/X) - *Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (35,8 mln zł).

Podmioty z grupy **Pozostałe, w tym przedsiębiorcy** udzieliły w 2021 roku pomocy o takim przeznaczeniu o wartości 82,3 mln zł, z czego największa pomoc została udzielona przez **PFR Ventures Sp. z o.o.** w ramach programu pomocowego:

- nr SA.60659(2020/X) - *Pomoc w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na finansowanie ryzyka i dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność* (65,5 mln zł).

Inne podmioty z tej grupy udzieliły pomocy w ramach programów:

- nr SA.55396(2019/X), SA.60012(2020/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (16,7 mln zł);
- nr SA.42798(2015/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020* (0,2 mln zł).

Największymi beneficjentami pomocy na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania były spółki:

- Fresh Inset S.A. - 7,1 mln zł;
- Bluekey Sp. z o.o. - 5,7 mln zł;
- Sales Development Technologies Sp. z o.o. - 4,0 mln zł;
- Talent Alpha Sp. z o.o. - 3,1 mln zł;
- German Optiker Europe Sp. z o.o. - 3,0 mln zł.

1.10. Infrastruktura lokalna

Tabela 27. Wartość i formy pomocy horyzontalnej na infrastrukturę lokalną w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Marszałkowie województw	198,9	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	198,9
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	6,7	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	5,9
		zwolnienie z podatku	0,8
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	1,5	pożyczka preferencyjna	1,5
Suma	207,1		

Wartość pomocy horyzontalnej na infrastrukturę lokalną udzielonej w 2021 roku wyniosła 207,1 mln zł i spadła w porównaniu z rokiem poprzednim o 59,4 mln zł (wynosiła wówczas 266,5 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili pomocy w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43141(2015/X), SA.59212(2020/X) - *Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (198,9 mln zł).

Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin udzielili pomocy o wartości 6,7 mln zł w ramach programów:

- nr SA.59212(2020/X) - *Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)* (5,9 mln zł);
- nr SA.41495(2015/X), SA.50427(2018/X) - *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę lokalną* (0,8 mln zł).

Podmiot z grupy **Pozostałe, w tym przedsiębiorcy** - **Polska Fundacja Przedsiębiorczości** udzielił pomocy indywidualnej o łącznej wartości 1,5 mln zł. Była ona przeznaczona na

likwidację barier architektonicznych w celu zapewnienia dostępności w budynkach mieszkalnych.

Pomoc horyzontalną przeznaczoną na infrastrukturę lokalną o największej wartości otrzymały¹⁴:

- Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o. - 39,4 mln zł;
- Regionalne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Lubinie - 34,4 mln zł;
- Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny Sp. z o.o. - 18,6 mln zł;
- Gmina Stoszowice - 15,8 mln zł;
- Urbitor Sp. z o.o. - 14,6 mln zł.

1.11. Działalność sportowa i rekreacyjna

Tabela 28. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na działalność sportową i rekreacyjną w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Marszałkowie województw	20,3	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	20,3
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	4,9	zwolnienia z podatku	4,9
Suma	25,3		

W 2021 roku pomoc na **działalność sportową i rekreacyjną** wyniosła **25,3 mln zł** i była o 138,9 mln zł niższa niż w rok wcześniej (w 2020 roku wynosiła 164,2 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili pomocy o tym przeznaczeniu w formie dotacji w ramach programu pomocowego:

- nr SA.43541(2015/X), SA.59213(2020/X) - *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (20,3 mln zł).

Prezydenci i burmistrzowie miast udzielili pomocy w formie zwolnienia z podatku w ramach programów pomocowych:

- nr SA.41495(2015/X), SA.50427(2018/X) - *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę lokalną* (4,9 mln zł).

¹⁴ W przypadku projektów z przeznaczeniem na infrastrukturę lokalną beneficjentem pomocy może być jedynie właściciel wybudowanej infrastruktury.

Wśród beneficjentów, którym udzielono pomocy w ramach tego przeznaczenia, największą pomoc otrzymały¹⁵:

- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej "Termy Uniejów" Sp. z o.o. - 7,1 mln zł;
- Gmina Grudziądz - 5,8 mln zł;
- Gmina Uniejów - 3,2 mln zł;
- „BRAX-TON” R.J. Makulik Sp. j. - 2,8 mln zł.

¹⁵ W przypadku projektów z przeznaczeniem na infrastrukturę sportową i rekreacyjną beneficjentem pomocy może być właściciel infrastruktury, operator zarządzający infrastrukturą oraz użytkownicy końcowi. Celem uproszczenia zasad sprawozdawczych i niepowielania wartości udzielonej pomocy jako beneficjenta pomocy wskazuje się jedynie właściciela wybudowanej infrastruktury albo jej operatora (jeśli doszło do przetransferowania całej korzyści, wiążącej się z jej użytkowaniem, w wyniku bezterminowego i preferencyjnego jej udostępnienia).

2. Pomoc regionalna

6 181,4 mln zł

Tabela 29. Wartość i formy pomocy regionalnej udzielonej przez poszczególne podmioty w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Organy podatkowe	2 636,8	obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku	2 636,8
Bank Gospodarstwa Krajowego	1 335,7	dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (bezpośrednio dla przedsiębiorców)	1 254,9
		gwarancja	79,9
		pożyczka preferencyjna	1,0
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	1 079,2	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	1 079,2
Marszałkowie województw	714,8	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	714,8
Minister Rozwoju i Technologii	224,2	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	224,2
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	105,9	zwolnienie z podatku	104,0
		dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	1,9
Minister Funduszy i Polityki Regionalnej	45,8	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	45,8
Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	25,3	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	23,7
		pożyczka warunkowo umorzona	1,6
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	10,3	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	10,3
Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.	3,4	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	3,4
Prezesi Zarządów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	0,1	pożyczka preferencyjna	0,1
Suma	6 181,4		

Wartość pomocy regionalnej udzielonej w 2021 roku wyniosła 6 181,4 mln zł i była o 648,8 mln zł wyższa niż w 2020 roku (wynosiła wówczas 5 532,6 mln zł). **Najwięcej pomocy** o tym przeznaczeniu udzieliły **organy podatkowe (2 636,8 mln zł)** przede wszystkim w formie ulg w podatku dochodowym na podstawie programów pomocowych:

- zatwierdzonych przed akcesją Polski do UE oraz programów nr PL 39/2004, XR98/2007, X193/2009 i SA.40523(2015/X) - *Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych* (2 545,9 mln zł);

- SA.52028(2018/X) - *Program pomocy regionalnej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowej inwestycji* (90,9 mln zł).

Wśród beneficjentów tej pomocy ulgi o największej wartości uzyskały spółki: Superior Industries Production Poland Sp. z o.o. (47,5 mln zł), ICT Poland Sp. z o.o. (46,5 mln zł), Whirlpool Company Polska Sp. z o.o. (43,6 mln zł).

Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił pomocy regionalnej o wartości **1 335,7 mln zł** w ramach programów pomocowych:

- nr SA.60606(2020/X) - *Kredyt na innowacje technologiczne* (1 254,9 mln zł);
- nr SA.60657(2020/X) - *Pomoc publiczna udzielana przez Bank Gospodarstwa Krajowego w formie gwarancji spłaty kredytów w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 (Fundusz gwarancyjny wsparcia innowacyjnych przedsiębiorstw)* (79,9 mln zł);
- nr SA.59214(2020/X) - *Pomoc regionalna na rzecz rozwoju obszarów miejskich (przedłużenie)* (1,0 mln zł).

Wśród beneficjentów tej pomocy najwięcej otrzymały spółki: Laboratorium Kosmetyków Naturalnych Farmona Sp. z o.o. (28,0 mln zł), Cynkownia Radomsko Sp. z o.o. (22,6 mln zł), R&M Bruk Sp. z o.o. (22,1 mln zł).

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udzielił pomocy regionalnej o wartości **1 079,2 mln zł** w ramach programów pomocowych:

- nr SA.55396(2019/X), SA.60012(2020/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (561,1 mln zł);
- nr SA.52995(2019/X), SA.64594(2021/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020* (360,7 mln zł);
- nr SA.55884(2019/X), SA.64582(2021/X) - *Program pomocy publicznej niezwiązanej z programami operacyjnymi udzielanej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości* (157,5 mln zł).

Największymi beneficjentami pomocy udzielanej w formie dotacji przez Prezesa PARP były spółki: „BIOMED-LUBLIN” Wytwórnia Surowic i Szczepionek S.A. (43,2 mln zł), WITPOL Sp. z o.o. (30,9 mln zł), Usługowy Zakład Poligraficzny „BIELDRUK” Sp.j. P. A. Dąbrowscy (25,2 mln zł).

Kwota pomocy regionalnej udzielonej przez **marszałków województw** wyniosła **714,8 mln zł**. Marszałkowie województw udzieliли pomocy regionalnej w formie dotacji ponad 400 przedsiębiorcom w ramach dwóch programów pomocowych:

- nr SA.59211(2020/X) - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)* (634,1 mln zł);
- nr SA.59210(2020/X) - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)* (80,6 mln zł).

Pomocy regionalnej o największej wartości marszałkowie udzieliли spółkom: Ekoenergetyka - Polska S.A. (11,5 mln zł), Winnice Kojder Sp. z o.o. (7,6 mln zł), Geramus Sp. z o.o. (7,5 mln zł).

Minister Rozwoju i Technologii udzielił pomocy regionalnej o wartości **224,2 mln zł**. Była to pomoc indywidualna w formie dotacji celowych na pokrycie kosztów inwestycji, której najwięcej udzielono spółkom:

- Cromodora Wheels Sp. z o.o. - sprawa nr SA.100921 (66,9 mln zł);
- PCC BD Sp. z o.o. - sprawa nr SA.101546 (42,1 mln zł);
- Northvolt Poland Sp. z o.o. - sprawa nr SA.101485 (27,8 mln zł);
- Samsung Electronics Poland Manufacturing Sp. z o.o. - sprawa nr SA.101550 (23,6 mln zł);
- Faurecia Wałbrzych S.A. - sprawa nr SA.101548 (22,9 mln zł).

Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin udzielili pomocy regionalnej w kwocie **105,9 mln zł**, z czego 104,0 mln zł stanowiła pomoc w formie ulg w podatkach lokalnych udzielona głównie na podstawie:

- *ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych* (100,8 mln zł);
- *ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych* (3,2 mln zł).

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej udzielił pomocy regionalnej o łącznej wartości **45,8 mln zł** w ramach programu pomocowego:

- nr SA.60656(2020/X) - *Pomoc finansowa na inwestycje typu centra badawczo-rozwojowe przedsiębiorców w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, 2014-2020.*

Dotacje o największej wartości otrzymali: Simfabric S.A. (11,8 mln zł), Poltreg S.A. (10,6 mln zł), JMP Polska Sp. z o.o. Sp.k. (8,0 mln zł), Tarchomińskie Zakłady Farmaceutyczne "Polfa" S.A. (6,4 mln zł).

Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udzielił pomocy regionalnej o łącznej wartości **25,3 mln zł** w ramach programu pomocowego:

- nr SA.61129(2021/X), SA.63115(2021/X) - *Program regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska.*

W grupie podmiotów „**Pozostałe, w tym przedsiębiorcy**” pomocy regionalnej udzieliła **Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.** w Olsztynie (7,9 mln zł) i **Agencja Rozwoju Pomorza** (2,4 mln zł). Wsparcie to zostało udzielone na podstawie programów:

- nr SA.59211(2020/X) - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)* (8,4 mln zł);
- nr SA.59210(2020/X) - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)* (1,9 mln zł).

Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. udzielił pomocy regionalnej o łącznej wartości **3,4 mln zł** w ramach programu:

- nr SA.48057(2017/X), SA.60658(2020/X) - *Otwarte innowacje - wspieranie transferu technologii w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020.*

Pomoc regionalną o największej wartości otrzymały spółki:

- Cromodora Wheels Sp. z o.o. (66,9 mln zł);
- Superior Industries Production Poland Sp. z o. o. (47,5 mln zł);
- ICT Poland Sp. z o.o. (46,5 mln zł);
- Whirlpool Company Polska Sp. z o.o. (43,6 mln zł);
- „BIOMED-LUBLIN” Wytwórnia Surowic i Szczepionek S.A. (43,2 mln zł);
- WITPOL Sp. z o. o. (42,8 mln zł);
- PCC BD Sp. z o.o. (42,1 mln zł).

3. Pomoc sektorowa

14 670,4 mln zł

Zgodnie z przyjętą metodologią, do pomocy sektorowej zaliczono jedynie pomoc udzieloną na szczególnych zasadach obowiązujących w określonych sektorach (wynikających ze specyfiki tych sektorów), tj. pomoc ograniczoną jedynie dla danego sektora i niedostępną dla przedsiębiorców działających w pozostałych sektorach. Nie uwzględniono natomiast pomocy udzielonej przedsiębiorcom z tych sektorów na zasadach ogólnych (np. w ramach pomocy horyzontalnej lub regionalnej) lub takiej, która posiada wyraźny cel horyzontalny. Do pomocy sektorowej zaliczono również ograniczoną do jednego sektora pomoc uznaną za zgodną ze wspólnym rynkiem wprost na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (czyli pomoc przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych).

Wartość pomocy sektorowej udzielonej w 2021 roku wyniosła **14 670,4 mln zł**. W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 11 725,4 mln zł (w 2020 roku wyniosła 2 945,0 mln zł). Znaczny wzrost wystąpił jedynie w sektorze bankowym - o 12 443,2 mln zł, natomiast w pozostałych sektorach wartość pomocy spadała: w sektorze górnictwa węgla o 309,2 mln zł, sektorze telekomunikacyjnym o 212,0 mln zł, sektorze wytwarzania energii elektrycznej o 155,6 mln zł, sektorze kinematografii o 36,2 mln zł. Nie udzielono pomocy w sektorze gazu ziemnego (w 2020 r. - 4,9 mln zł).

3.1. Sektor górnictwa węgla

Tabela 30. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze górnictwa węgla w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Minister Aktywów Państwowych	1 398,9	wniesienie kapitału	1 000,0
		dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	398,9
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	140,8	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	140,8
Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	82,4	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	82,4
Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie	25,4	zwolnienie z opłaty	25,4
Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3,7	zwolnienie z podatku	3,7
Marszałkowie województw	0,004	zwolnienie z opłaty	0,004
Suma	1 651,2		

Minister Aktywów Państwowych, Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz marszałkowie województw udzielali pomocy podmiotom działającym w **sektorze górnictwa węgla** w ramach programu pomocowego:

- nr SA.52832(2019/N) - *Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023* (1 651,2 mln zł).

Beneficjentami pomocy w tym sektorze byli:

- Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. - 1 615,9 mln zł,
- Kompania Węglowa S.A. - 24,9 mln zł,
- Katowicki Holding Węglowy S.A. - 8,6 mln zł,
- Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. - 1,8 mln zł.

3.2. Sektor wytwarzania energii elektrycznej

Tabela 31. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze wytwarzania energii elektrycznej w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	112,6	rekompensata	112,6
Suma	112,6		

Pomoc dla podmiotów działających w **sektorze wytwarzania energii elektrycznej** została udzielona przez Zarządcę Rozliczeń w imieniu **Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki** w ramach programu pomocowego:

- nr C 43/2005 - *Rekompensata za rozwiązanie długoterminowych umów sprzedaży mocy i energii elektrycznej* (112,6 mln zł).

Beneficjentami pomocy w tym sektorze byli:

- Elektrownia Pątnów II Sp. z o.o. - 92,4 mln zł,
- CEZ Chorzów S.A. - 16,4 mln zł;
- Polenergia Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o. - 3,8 mln zł.

3.3. Sektor kinematografii

Tabela 32. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze kinematografii w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej	249,2	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	249,2
Suma	249,2		

Pomoc publiczna dla podmiotów działających w sektorze **kinematografii** została udzielona przez **Dyrektora Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej** w ramach programów pomocowych:

- nr N 292/2009 - *Program dofinansowania przez Polski Instytut Sztuki Filmowej przedsięwzięć z zakresu kinematografii* (155,5 mln zł),
- nr SA.54399(2019/X) - *Wsparcie finansowe produkcji audiowizualnej* (93,7 mln zł).

Pomoc o największej wartości w tym sektorze otrzymali:

- Barbarians Sp. z o.o. - 15,0 mln zł,
- Kino Świat Sp. z o.o. - 12,5 mln zł.

3.4. Sektor telekomunikacyjny

Tabela 33. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze telekomunikacyjnym w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Marszałkowie województw	22,7	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	22,7
Suma	22,7		

Marszałkowie województw udzielili pomocy na podstawie programu pomocowego:

- nr SA.46203(2017/N) - *Modyfikacje w programie pomocy dotyczącym projektu pt. Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej* (SA.33438, SA.33439, SA.33441, SA.30851, SA.33440) (22,7 mln zł).

Beneficjentami pomocy w tym sektorze byli:

- Lubelskie Centrum Innowacji i Technologii - 14,2 mln zł,
- Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego - 8,5 mln zł.

3.5. Sektor bankowy

Tabela 34. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze bankowym w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Bankowy Fundusz Gwarancyjny	12 634,7 ¹⁶	gwarancja	12 441,7
		dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	193,0
Suma	12 634,7		

W 2021 roku w sektorze bankowym **Bankowy Fundusz Gwarancyjny** udzielił pomocy w ramach programu:

- nr SA.60520(2020/N) - *Zmiana programu przymusowej restrukturyzacji banków spółdzielczych i małych banków komercyjnych* (12 634,7 mln zł).

Jedynym beneficjentem tej pomocy był:

- Idea Bank S.A. - 12 634,7 mln zł.

¹⁶ Patrz przypis nr 10.

4. Inne przeznaczenia

3 503,3 mln zł

4.1. Pomoc stanowiąca rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych

Tabela 35. Wartość i formy pomocy stanowiącej rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	2 600,0	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	2 600,0
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin, starostowie powiatów	800,4	wniesienie kapitału	478,1
		dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	222,7
		refundacja	90,6
		oddanie do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa albo jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków na warunkach korzystniejszych dla przedsiębiorcy od oferowanych na rynku	6,6
		inne	2,4
Bank Gospodarstwa Krajowego	77,3	kredyt preferencyjny	77,3
Marszałkowie województw	14,3	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	14,3
Organy podatkowe	11,2	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	11,2
Minister Aktywów Państwowych	0,1	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	0,1
Suma	3 503,3		

W 2021 roku w ramach rekompensaty z tytułu realizacji zadań publicznych udzielono pomocy o wartości 3 503,3 mln zł. Największą część (74,2 procent) stanowiły dotacje finansowane z opłat abonamentowych udzielone jednostkom radiofonii i telewizji przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji (2 600,0 mln zł) następującym spółkom:

- Telewizja Polska S.A. - 2 041,6 mln zł;
- Polskie Radio S.A. - 285,9 mln zł;
- 17 regionalnych rozgłośni Polskiego Radia - łącznie 272,6 mln zł.

22,8 procent (800,4 mln zł) pomocy stanowiącej rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych to różnego rodzaju wsparcie udzielane przez gminy i starostwa. Najwyższą kwotę rekompensaty otrzymały:

- Agencja Rozwoju Miasta Krakowa Sp. z o.o. - 287,3 mln zł;
- Urząd Miasta Łodzi - 79,3 mln zł;
- Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie - 70,6 mln zł,

- Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa KZN-Północ Sp. z o.o. w Olsztynie - 57,0 mln zł;
- Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. - 51,0 mln zł.

Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił kredytów preferencyjnych na kwotę nominalną 246,8 mln zł, głównie **towarzystwom budownictwa społecznego**. Wartość pomocy publicznej w przeliczeniu na ekwiwalent dotacji brutto wyniosła 77,3 mln zł. Pomoc ta stanowiła rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych udzieloną na podstawie *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 października 2015 r. w sprawie warunków i trybu finansowania zwrotnego w ramach realizacji przez Bank Gospodarstwa Krajowego rządowego programu popierania budownictwa mieszkaniowego oraz minimalnych wymagań dotyczących lokali powstałych przy udziale tego finansowania (Dz. U. z 2021 r. poz. 766)*.

Marszałkowie województw udzielili pomocy o wartości 14,3 mln zł, głównie na podstawie umów dotyczących powierzenia funduszom rozwoju zadań związanych z zarządzaniem aktywami pochodzącymi z instrumentów inżynierii finansowej w ramach regionalnych programów operacyjnych z lat 2007-2013.

Organy podatkowe udzieliły dotacji o wartości 11,2 mln zł na podstawie *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie dotacji przedmiotowych do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1318)*.

VI. POMOC PUBLICZNA W SEKTORZE TRANSPORTU

5 911,7 mln zł

1. Informacje ogólne

Zgodnie z przyjętą metodologią do pomocy publicznej w sektorze transportu zaliczono jedynie:

- pomoc udzieloną na szczególnych (tj. wynikających ze specyfiki sektora) zasadach, obowiązujących w następujących sektorach: żegluga morskiej, lotnictwa, kolejowym, transportu intermodalnego;
- pomoc stanowiącą rekompensatę z tytułu realizacji usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym¹⁷, udzieloną beneficjentom prowadzącym działalność w sektorze transportu, dla podmiotów posiadających klasy PKD zaczynające się od liczby 49, 50, 51 lub 52.

Nie uwzględniono natomiast pomocy udzielonej przedsiębiorcom z ww. sektorów na zasadach ogólnych (np. w ramach pomocy horyzontalnej, regionalnej) lub zgodnie z *Wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji* (Dz. Urz. UE C 249 z 31.07.2014, str. 1).

W 2021 roku udzielono 5 911,7 mln zł pomocy publicznej podmiotom działającym w sektorze transportu, co stanowiło 12,3 procent ogólnej wartości udzielonej pomocy (poza pomocą kryzysową).

Pomoc ta została niemal w całości udzielona podmiotom działającym w sektorze transportu lądowego (5 911,4 mln zł). Szczegółowe informacje o pomocy w sektorze transportu przedstawiono w tabelach.

¹⁷ W celu uproszczenia prezentacji wyników przeprowadzonych analiz, w odniesieniu do wszystkich usług świadczonych w ramach tzw. służby publicznej zastosowano jednakowe określenie: „usługi w ogólnym interesie gospodarczym”. Jest to uzasadnione analogicznym charakterem tych usług w poszczególnych sektorach, jak również brakiem wpływu zastosowanego nazewnictwa na ocenę zgodności pomocy na świadczenie tych usług z rynkiem wewnętrznym. Niemniej jednak trzeba mieć na względzie, że usługi o charakterze służby publicznej w transporcie nazywane są w prawie UE usługami publicznymi, a nie usługami w ogólnym interesie gospodarczym, jak ma to miejsce w pozostałych sektorach. Należy przy tym podkreślić, że ocena zgodności pomocy w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych w transporcie oraz usług w ogólnym interesie gospodarczym jest dokonywana na podstawie art. 93 i art. 106 ust. 2 TFUE oraz odnoszącego się do nich prawodawstwa wtórnego.

Tabela 36. Pomoc udzielana w sektorze transportu w podziale na rodzaje transportu w latach 2020-2021

Rodzaj transportu	2020		2021	
	Wartość pomocy [mln zł]	Udział [%]	Wartość pomocy [mln zł]	Udział [%]
Transport kolejowy*	9 699,0	82,3	3 728,3	63,1
Transport lądowy pozostały	2 016,3	17,1	2 182,3	36,9
Transport rurociągowy	0,0	0,0	0,0	0,0
Transport morski**	0,2	0,002	0,3	0,004
Transport śródlądowy	0,0	0,0	0,0	0,0
Transport lotniczy**	0,0	0,0	0,0	0,0
Transport intermodalny	18,4	0,2	0,0	0,0
Działalność wspomagająca transport***	50,6	0,4	0,8	0,01
Ogółem	11 784,5	100,0	5 911,7	100,0

* Kwoty uwzględniają pomoc udzieloną przewoźnikom kolejowym przez marszałków województw na podstawie art. 15zzzzl¹ i 15zzzzl² ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

** W pozycjach „Transport morski” i „Transport lotniczy” uwzględnia się jedynie pomoc dla przewoźników, natomiast pomoc udzielana portom morskim i lotniczym traktowana jest jako „Działalność wspomagająca transport”.

*** Do działalności wspomagającej transport zalicza się m.in.: działalność portów lotniczych, morskich i śródlądowych, działalność w zakresie przeladunku, magazynowania i przechowywania towarów, działalność agencji transportowych.

Tabela 37. Podmioty udzielające pomocy i formy pomocy udzielonej w sektorze transportu w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Główna forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Marszałkowie województw	2 179,3	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	2 125,1
Minister Infrastruktury	2 033,8	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	2 033,8
Prezydenci, burmistrzowie, starostowie, wójtowie	1 698,3	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	1 596,5
Organy podatkowe i celne	0,3	zwolnienie z podatku	0,3
Ogółem	5 911,7		

2. Transport lądowy

Pomoc udzielona w 2021 roku w sektorze transportu trafiła niemal w całości do beneficjentów działających w sektorze transportu lądowego, którzy otrzymali 5 911,4 mln zł. Na wartość pomocy publicznej udzielonej w sektorze transportu lądowego składa się pomoc dla przewoźników kolejowych (3 728,3 mln zł) oraz pomoc dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w sektorze transportu lądowego innego niż kolejowy, głównie transportu pasażerskiego (2 182,3 mln zł), a także pomoc na działalność wspomagającą transport lądowy (0,8 mln zł).

Pomoc w sektorze transportu lądowego została udzielona w formie rekompensaty za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym przez: marszałków województw (2 179,3 mln zł)¹⁸, Ministra Infrastruktury (2 033,8 mln zł), prezydentów i burmistrzów miast, starostów powiatów, zarządy związków gmin i powiatów (1 698,3 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili pomocy publicznej przede wszystkim w sektorze transportu kolejowego (1 694,4 mln zł), głównie na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1343) - 1 694,3 mln zł. Powyższa pomoc była wypłacana w ramach umów zawartych pomiędzy przewoźnikiem kolejowym i samorządem województwa, do którego zadań należy organizowanie i dotowanie regionalnych kolejowych przewozów osób. W 2021 roku marszałkowie udzielili pomocy o największej wartości spółkom: POLREGIO Sp. z o.o. - 541,5 mln zł, Koleje Mazowieckie - KM Sp. z o.o. - 455,9 mln zł, PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście Sp. z o.o. - 242,5 mln zł.

Marszałkowie województw udzielili również pomocy podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą w sektorze transportu lądowego innego niż kolejowy (484,0 mln zł), przede wszystkim na podstawie ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 295) (390,4 mln zł), a także pomocy na działalność wspomagającą transport lądowy na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 679) (0,8 mln zł).

Minister Infrastruktury udzielił w 2021 roku przedsiębiorstwom działającym w sektorze transportu kolejowego dotacji o łącznej wartości 2 033,8 mln zł na podstawie dwóch ustaw:

- ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym - 1 560,3 mln zł;
- ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego - 473,5 mln zł.

Największym beneficjentem ww. pomocy była spółka PKP Intercity S.A. (1 839,7 mln zł).

Prezydenci i burmistrzowie miast (niekiedy także związki gmin i powiatów) udzielili w 2021 roku pomocy publicznej będącej rekompensatą za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym w sektorze transportu lądowego innego niż kolejowy, w całości w zakresie transportu pasażerskiego, o wartości 1 698,3 mln zł, przede wszystkim na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym. Pomoc o największej wartości została udzielona przez Prezydenta Miasta Poznania (530,6 mln zł) i Prezydenta Miasta Krakowa (484,8 mln zł). Beneficjentami pomocy były miejskie przedsiębiorstwa komunikacyjne i inne spółki świadczące usługi przewozów pasażerskich.

¹⁸ Wartość pomocy nie zawsze pokrywa się z kwotą wydatków poniesionych w danym roku. Może ona dotyczyć okresu wieloletniego, na który podpisano umowę o świadczenie usług.

3. Transport morski

W 2021 roku urzędy skarbowe udzieliły pomocy w sektorze transportu morskiego na podstawie programu SA.46380(2016/N) - *Zwolnienie marynarzy z podatku dochodowego*. Łączna wartość udzielonej pomocy wyniosła 252,1 tys. zł, a jej beneficjentami były firmy: OSM Maritime Crew Limited (89,2 tys. zł), Bontveit Rederi AS (83,6 tys. zł), Altera Infrastructure Norway AS (55,8 tys. zł) i Ship-Service S.A. (23,5 tys. zł).

4. Transport śródlądowy

W 2021 roku nie udzielono pomocy sektorowej przedsiębiorcom działającym w sektorze transportu śródlądowego.

5. Transport lotniczy

W 2021 roku nie udzielono pomocy sektorowej przedsiębiorcom działającym w sektorze transportu lotniczego.

6. Transport intermodalny

W 2021 roku nie udzielono pomocy sektorowej przedsiębiorcom działającym w sektorze transportu intermodalnego.

7. Najwięksi beneficjenci pomocy w transporcie

Tabela 38. Najwięksi beneficjenci pomocy udzielanej w sektorze transportu w 2021 roku

Nazwa beneficjenta	Wartość pomocy [mln zł]
PKP Intercity S.A.	1 839,7
POLREGIO Sp. z o.o.	617,7
Koleje Mazowieckie - KM Sp. z o.o.	489,2
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A. w Krakowie	483,8
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu Sp. z o.o.	446,2
Suma	3 876,6

Wśród podmiotów prowadzących działalność w sektorze transportu w 2021 roku najwięcej pomocy udzielono spółkom: **PKP Intercity S.A.** (1 839,7 mln zł), **POLREGIO Sp. z o.o.** (617,7 mln zł), **Koleje Mazowieckie - KM Sp. z o.o.** (489,2 mln zł), **Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A. w Krakowie** (483,8 mln zł), oraz **Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu Sp. z o.o.** (446,2 mln zł). Pomoc udzielona tym pięciu podmiotom (3 876,6 mln zł) stanowi 65,6 procent wartości pomocy udzielonej w sektorze transportu.

VII. POMOC KRYZYSOWA W 2021 ROKU

W 2021 roku, podobnie jak w rok wcześniej, możliwe było udzielanie pomocy publicznej w ramach programów pomocy kryzysowej, notyfikowanych w związku z ogólnoswiatową sytuacją wywołaną wirusem Sars-CoV-2, zgodnie z komunikatem Komisji „Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19”¹⁹ (dalej jako tymczasowe ramy). Celem tymczasowych ram było zapewnienie odpowiedniej równowagi między pozytywnymi skutkami środków pomocy udzielanej przedsiębiorstwom w czasie pandemii COVID-19 a ewentualnymi negatywnymi jej konsekwencjami dla konkurencji i wymiany handlowej. W latach 2020-2021 tymczasowe ramy były kilkakrotnie zmieniane, aby:

- umożliwić pomoc, która mogłaby przyspieszyć badania nad produktami służącymi zwalczaniu pandemii COVID-19 oraz ich testowanie i produkcję, a także aby chronić miejsca pracy i w większym stopniu wspomóc gospodarkę podczas obecnego kryzysu²⁰;
- ułatwić przedsiębiorstwom dotkniętym kryzysem dostęp do kapitału i płynności²¹;
- bardziej wspierać mikroprzedsiębiorstwa, małe przedsiębiorstwa i start-up’y oraz pobudzić inwestycje prywatne²²;
- umożliwić pomoc obejmującą niepokryte koszty stałe przedsiębiorstw dotkniętych kryzysem²³;
- dostosować pułapy pomocy oraz umożliwić przekształcenie instrumentów zwrotnych w dotacje bezpośrednie²⁴;
- ponownie dostosować pułapy pomocy, umożliwić przekształcenie instrumentów zwrotnych w inne formy pomocy oraz dopuścić możliwość przedłużenia okresu obowiązywania gwarancji²⁵;

W sekcji 3.1 tymczasowych ram określono możliwości udzielania pomocy przedsiębiorstwom, które znajdują się w sytuacji nagłego niedoboru lub nawet braku płynności finansowej. Pomoc mogła być udzielana w formie dotacji bezpośrednich, zaliczek zwrotnych, pożyczek, dokapitalizowania, korzyści podatkowych lub ulg w płatnościach pod warunkiem, że łączna kwota pomocy nie przekracza 800 tys. euro²⁶ na przedsiębiorstwo. Pułap ten został zwiększony w 2021 roku do 1,8 mln euro i ponownie do 2,3 mln euro na przedsiębiorstwo.

Okres obowiązywania tymczasowych ram był pierwotnie ograniczony datą 31 grudnia 2020 roku, następnie przedłużony do 30 czerwca 2021 roku (w przypadku sekcji 3.1 - do 30 września 2021 roku), a następnie do 31 grudnia 2021 roku. Ostatecznie, biorąc pod uwagę zarówno rozwój sytuacji gospodarczej w trakcie trwania pandemii COVID-19, jak i adekwatność tymczasowych ram jako instrumentu, który pomaga zapewnić skuteczność

¹⁹ Komunikat Komisji z dnia 19 marca 2020 roku, C(2020) 1863 (Dz.Urz. UE C 91 I z 20.03.2020, str. 1).

²⁰ Komunikat Komisji z dnia 3 kwietnia 2020 roku, C(2020) 2215 (Dz.Urz. UE C 112 I z 4.04.2020, str. 1).

²¹ Komunikat Komisji z dnia 8 maja 2020 roku, C(2020) 3156 (Dz.Urz. UE C 164 z 13.05.2020, str. 3).

²² Komunikat Komisji z dnia 29 czerwca 2020 roku, C(2020) 4509 (Dz.Urz. UE C 218 z 2.07.2020, str. 3).

²³ Komunikat Komisji z dnia 13 października 2020 roku, C(2020) 7127 (Dz.Urz. UE C 340 I z 13.10.2020, str. 1).

²⁴ Komunikat Komisji z dnia 28 stycznia 2021 roku, C(2021) 564 (Dz.Urz. UE C 34 z 28.01.2021, str. 6).

²⁵ Komunikat Komisji z dnia 18 listopada 2021 roku, C(2021) 8442 (Dz.Urz. UE C 473 II z 24.11.2021, str. 1).

²⁶ 120 tys. euro na przedsiębiorstwo prowadzące działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury lub 100 tys. euro na przedsiębiorstwo prowadzące działalność w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych; wszystkie dane liczbowe muszą zostać podane w kwotach brutto, tj. przed odliczeniem podatków lub innych opłat.

pomocy w postaci krajowych środków wsparcia dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami pandemii, przy równoczesnym ograniczeniu nadmiernych zakłóceń na rynku wewnętrznym i zapewnieniu równych warunków działania, przedłużono okres obowiązywania środków określonych w tymczasowych ramach do 30 czerwca 2022 roku²⁷.

Jednym z pierwszych polskich aktów prawnych odnoszących się do sytuacji wywołanej COVID-19 była *ustawa z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych*, która także podlegała zmianom wynikającym ze zmieniającej się sytuacji w kraju. Na podstawie przepisów ww. ustawy i jej kolejnych zmian opracowano większość programów pomocowych mających na celu zaradzenie negatywnym konsekwencjom gospodarczym wywołanym przez pandemię, zgodnych z celami i warunkami pomocy publicznej określonymi w tymczasowych ramach. Następnie ogłoszono kolejne ustawy, w tym:

- ustawę z dnia 3 kwietnia 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 roku;
- ustawę z dnia 19 czerwca 2020 roku o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19;
- ustawę z dnia 16 lipca 2020 roku o wsparciu rynku ubezpieczeń należności handlowych w związku z przeciwdziałaniem skutkom gospodarczym COVID-19;
- ustawę z dnia 14 maja 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2.

Wśród ustaw zmienionych w związku z potrzebą wsparcia gospodarki i podmiotów dotkniętych obostrzeniami mającymi na celu minimalizację liczby zakażeń znalazły się m.in.:

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Ordynacja podatkowa;
- ustawa z dnia 4 lipca 2019 roku o systemie instytucji rozwoju;

W latach 2020-2021 nadal wdrażane były ogólnopolskie i regionalne programy operacyjne współfinansowane ze środków unijnych w ramach perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Sytuacja wywołana COVID-19 wpłynęła także na realizację tych programów, bowiem część środków finansowych pozostałych do dyspozycji Instytucji Zarządzających programami operacyjnymi postanowiono przeznaczyć na cele związane z COVID-19, tj. m.in. usuwanie negatywnych konsekwencji ekonomicznych związanych z COVID-19, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe, infrastrukturę badawczą i testową związane z COVID-19. Minister Funduszy i Polityki Regionalnej opracował nowe programy pomocowe, w ramach których udzielano pomocy kryzysowej:

- rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 14 kwietnia 2020 roku w sprawie udzielania pomocy z instrumentów finansowych w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19;

²⁷ Za wyjątkiem środków pomocy wspierającej inwestycje na rzecz trwałej odbudowy, w ramach których pomoc może być udzielana do 31 grudnia 2022 roku oraz nowych środków zapewniających wsparcie wypłacalności - do dnia 31 grudnia 2023 roku

- rozporządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 28 kwietnia 2020 roku w sprawie udzielania pomocy w formie dotacji lub pomocy zwrotnej w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19.

Ponadto, na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 roku opracowano kolejne programy pomocowe:

- rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 kwietnia 2020 roku w sprawie udzielania pomocy ze środków instrumentów inżynierii finansowej podlegających ponownemu wykorzystaniu w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19;
- rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 26 maja 2020 roku w sprawie udzielania pomocy w uproszczonej formie wsparcia zwrotnego ze środków instrumentów inżynierii finansowej podlegających ponownemu wykorzystaniu oraz z instrumentów finansowych w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19;
- rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 15 lipca 2020 roku w sprawie udzielania pomocy na działalność badawczo-rozwojową związaną z wystąpieniem pandemii COVID-19, pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę służącą do testowania i przygotowania do masowej produkcji produktów służących zwalczaniu pandemii COVID-19 oraz pomocy inwestycyjnej na produkcję produktów służących zwalczaniu pandemii COVID-19, w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020.

1. Dane ogólne

Tabela 39. Informacje ogólne o pomocy kryzysowej udzielonej w 2021 roku

Liczba podmiotów, które udzieliły pomocy	1 307
Liczba beneficjentów, którzy otrzymali pomoc	369 tys.
Liczba przypadków pomocy	1,98 mln
Liczba przypadków przypadających średnio na jednego beneficjenta	5
Całkowita wartość pomocy	18 902,9 mln zł
Wartość pomocy przypadająca średnio na jednego beneficjenta	51,2 tys. zł

Podmioty, które udzielały pomocy kryzysowej w 2021 roku to:

- Minister Funduszy i Polityki Regionalnej,
- Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego,
- Polski Fundusz Rozwoju S.A.,
- Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- 4 wojewodów (Wojewoda Małopolski, Wojewoda Podkarpacki, Wojewoda Lubelski, i Wojewoda Wielkopolski),
- 127 naczelników urzędów skarbowych,

- Prezes Zarządu Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego - w imieniu ministra właściwego ds. turystyki,
- Dyrektor Narodowego Centrum Kultury,
- Dyrektorzy wszystkich Wojewódzkich Urzędów Pracy,
- 15 marszałków (z wyjątkiem Marszałka Województwa Lubuskiego),
- 370 podmiotów z grupy gmin, w tym: 75 prezydentów miast, 152 burmistrzów miast i gmin, 142 wójtów gmin,
- 303 starostów powiatów,
- 423 Nadleśniczych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe
- 41 innych podmiotów, w tym:
 - 7 banków,
 - 11 agencji i rozwoju przedsiębiorczości i rozwoju regionalnego,
 - 10 fundacji rozwoju i przedsiębiorczości,
 - 4 fundusze, 3 stowarzyszenia,
 - Organizacja Pracodawców Ziemi Lubuskiej,
 - Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa,
 - Santander Leasing S.A.,
 - Centrum Biznesu Małopolski Zachodniej sp. z o.o.,
 - Lubelski Zarząd Obsługi Przejść Granicznych,
 - Centrum Zespołów Analityczno-Strategicznych sp. z o.o.

W 2021 roku pomoc kryzysową otrzymało 369 tys. beneficjentów, wśród których najliczniejszą grupę stanowiły mikroprzedsiębiorstwa. Średnia wartość udzielonej pomocy kryzysowej przypadającej na jednego beneficjenta wyniosła 51,2 tys. zł i była wyższa o ok. 10 tys. zł od średniej wartości pomocy kryzysowej przypadającej na jednego beneficjenta w 2020 roku, kiedy pomocy kryzysowej o wartości 94 244,7 mln zł udzielono 2 274 tys. beneficjentom.

W związku z sytuacją wywołaną COVID-19 do końca 2021 roku Komisja Europejska wydała dla Polski ponad 50 decyzji dotyczących pomocy kryzysowej, z których 39 dotyczyło zatwierdzenia programów pomocy kryzysowej dla przedsiębiorców i podmiotów prowadzących działalność poza sektorem rolnictwa i rybołówstwa.

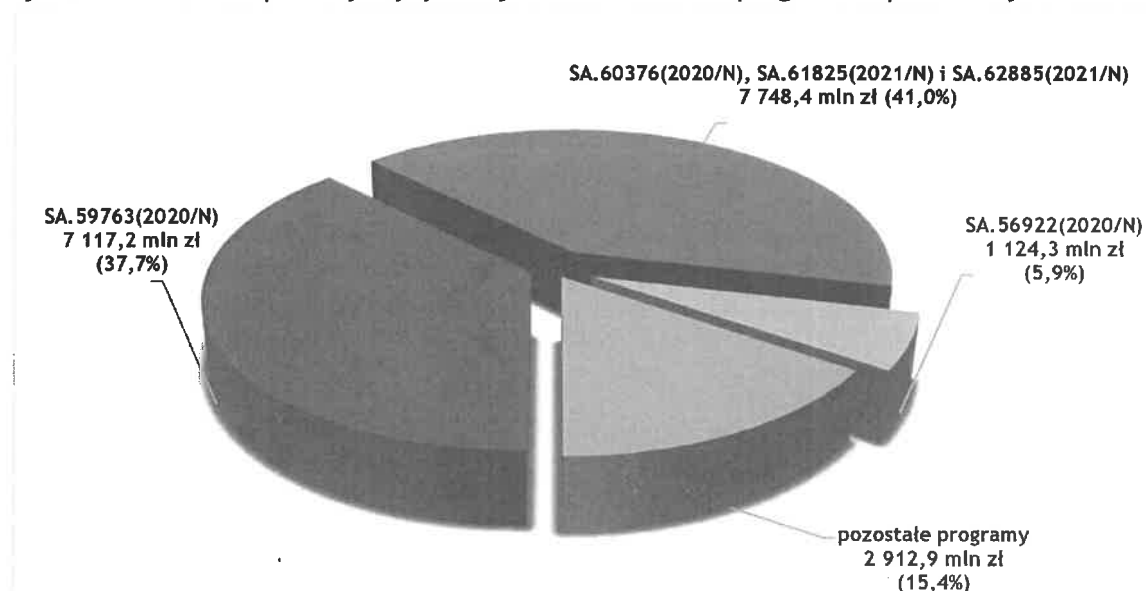
W 2021 roku udzielano pomocy w ramach 28 programów pomocowych²⁸, a wartość tej pomocy wyniosła 18 902,9 mln zł. Ponadto, na niwelowanie skutków wystąpienia COVID-19 od grudnia 2020 roku możliwe było także udzielanie pomocy *de minimis*, której ogólna kwota w 2021 roku wyniosła 9 500,6 mln zł. Jednakże wielkość środków budżetu państwa przeznaczonych na walkę z COVID-19 i niwelowanie negatywnych konsekwencji występowania wirusa Sars-CoV-2 była o wiele większa, bowiem nie każde wsparcie stanowiło pomoc publiczną. Przykładem takiego wsparcia o charakterze ogólnym były świadczenia na rzecz ochrony miejsc pracy ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych²⁹ czy świadczenia postojowe³⁰. Ze świadczeń tych mogli korzystać wszyscy przedsiębiorcy, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności, miejsca jej prowadzenia czy wielkości przedsiębiorstwa, a zatem nie stanowiły one pomocy publicznej ze względu na niespełnienie przesłanki selektywności.

²⁸ Listę programów pomocowych notyfikowanych Komisji Europejskiej w związku z sytuacją wywołaną COVID-19, w ramach których udzielano pomocy w latach 2020-2021 zawiera załącznik nr 3.

²⁹ Art. 15gg ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

³⁰ Art. 15zs ww. ustawy.

Wykres 11. Wartość pomocy kryzysowej w odniesieniu do programów pomocowych

Programy, w ramach których w 2021 roku udzielono najwięcej pomocy kryzysowej, to:

- **SA.60376(2020/N), SA.61825(2021/N) i SA.62885(2021/N)** - Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19 oraz Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 (łącznie 7 748,4 mln zł);
- **SA.59763(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa 2.0 dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (7 117,2 mln zł);
- **SA.56922(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - dopłaty do wynagrodzeń, ulgi podatkowe i w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne oraz inne środki (1 124,3 mln zł).

Program **SA.60376(2020/N)** miał na celu przeciwdziałanie negatywnym skutkom obostrzeń wprowadzonych dla poszczególnych branż gospodarki w celu zapobieżenia rozprzestrzeniania się wirusa Sars-Cov-2. Katalog działalności podlegających ograniczeniom, a tym samym objętych wsparciem, został wskazany w *ustawie z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych*³¹. Następnie, katalog branż uprawnionych do otrzymania pomocy został zmieniony przez akty wykonawcze, stanowiące kolejne programy pomocowe:

- **SA.61825(2021/N)** - Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 - rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 2021 roku w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19;
- **SA.62885(2021/N)** - Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 - rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lutego 2021 roku w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19;
- **SA.64285(2021/N)** - Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 - druga zmiana programu SA.61825(2021/N);

³¹ Zmiana wprowadzona ustawą z dnia 9 grudnia 2020 roku o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2255).

- **SA.101234(2021/NN)** - Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 - czwarta zmiana SA.61825(2020/N).

Pomoc kryzysowa w ramach powyższych programów o łącznej wartości 7 748,4 mln zł (41 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej w 2021 roku) została udzielona przez: Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (3 140,3 mln zł), Dyrektorów Powiatowych Urzędów Pracy w imieniu Starostów i Prezydentów miast na prawach powiatu (2 667,5 mln zł), Dyrektorów Wojewódzkich Urzędów Pracy (1 940,7 mln zł).

Podobnie jak miało to miejsce w 2020 roku, tak i w 2021 roku największa część pomocy kryzysowej została udzielona podmiotom z sektora MŚP, a jednym z największych programów pomocowych był program **SA.59763(2020/N)**, w ramach którego subwencji zwrotnych o wartości 7 117,2 mln zł udzielił Polski Fundusz Rozwoju S.A. - 37,7 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej udzielonej w 2021 roku.

W ramach programu **SA.56922(2020/N)** - 1 124,3 mln zł (5,9 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej) pomocy udzielali przede wszystkim wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast, starostowie powiatów (1 082,0 mln zł) oraz Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (40,45 mln zł).

Pozostała pomocy kryzysowa o wartości 2 908,0 mln zł (15,4 proc.) została udzielona w ramach 23 programów pomocowych, w tym największa jej część w ramach programów:

- **SA.56876(2020/N)** - Polski program gwarancji publicznych na wsparcie gospodarki w związku z pandemią koronawirusa (893,1 mln zł);
- **SA.57054(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla dużych przedsiębiorstw - umorzenie pożyczek (567,0 mln zł);
- **SA.57015(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - pomoc państwa w formie dotacji lub pomocy zwrotnej w ramach programów operacyjnych (545,7 mln zł);
- **SA.57306(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - Tarcza finansowa dla dużych przedsiębiorstw - pożyczki płynnościowe (255,2 mln zł);
- **SA.57452(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - Gwarancje faktoringu (249,9 mln zł).

Tabela 40. Pomoc publiczna i pomoc de minimis w 2021 roku - dane ogólne

Pomoc publiczna w 2021 roku	Wartość pomocy		Udział w ogólnej wartości pomocy [%]	% PKB	Liczba przypadków pomocy
	mln zł	mln euro			
Pomoc kryzysowa	18 902,9	4 138,7	24,8	0,72	1 980 434
Pomoc publiczna niezwiązana z COVID-19, w tym:	47 942,2	10 496,6	62,8	1,83	408 673
wartość pomocy publicznej z wyłączeniem transportu	42 030,5	9 202,3	55,1	1,60	393 864
wartość pomocy publicznej w sektorze transportu	5 911,7	1 294,3	7,7	0,23	14 809
Pomoc <i>de minimis</i>	9 500,6	2 080,1	12,4	0,36	681 674
Ogółem	76 345,7	16 715,4	100%	2,91	3 070 781

Ogólna wartość pomocy (z uwzględnieniem pomocy *de minimis*) udzielonej przedsiębiorcom w 2021 roku wyniosła 76 345,7 mln zł, co stanowiło 2,9 proc PKB, z czego pomoc kryzysowa wyniosła 18 902,9 mln zł - 0,72 proc. PKB. Pomoc kryzysowa udzielona w 2021 roku stanowiła 24,8 proc. ogólnej wartości pomocy i 31 proc. pomocy publicznej z wyłączeniem pomocy w transporcie.

Tabela 41. Pomoc publiczna w latach 2020-2021 - dane ogólne

Pomoc publiczna	Wartość pomocy publicznej [mln zł]		Udział w całkowitej wartości pomocy publicznej [%]	
	2020	2021	2020	2021
Pomoc kryzysowa	94 244,7	18 902,9	71,4	28,3
Pomoc publiczna niezwiązana z COVID-19, w tym:	37 832,0	47 942,2	28,6	71,7
wartość pomocy publicznej z wyłączeniem transportu	26 047,5	42 030,5	19,7	62,9
wartość pomocy publicznej w sektorze transportu	11 784,5	5 911,7	8,9	8,8
Pomoc publiczna ogółem	132 076,7	66 845,1	100	100

Analizując wyłącznie pomoc publiczną (bez pomocy *de minimis*) udzieloną w latach 2020-2021 można zauważyć, że odwróceniu uległy proporcje tej pomocy. W 2020 roku pomoc kryzysowa stanowiła 71,4 proc. całkowitej wartości pomocy publicznej, a pozostała pomoc publiczna - 28,6 proc., podczas gdy w 2021 roku pomoc kryzysowa stanowiła 28,3 proc. całkowitej wartości pomocy publicznej, a pozostała pomoc publiczna niezwiązana z COVID-19 - 71,7 proc. ogólnej wartości pomocy. Wynika to z mniejszej o ponad 75 mld zł (o 80 proc.) wartości pomocy kryzysowej udzielonej w 2021 roku w odniesieniu do roku poprzedniego, przy jednoczesnym wzroście wartości pomocy publicznej niezwiązanej z COVID-19 o około 10 mld zł. Znaczny spadek wartości pomocy kryzysowej wpłynął na spadek całkowitej wartości pomocy publicznej (o 50 proc.) z 132,1 mld zł do 66,8 mld zł.

2. Przeznaczenia pomocy kryzysowej

W celu zapewnienia prawidłowego monitorowania pomocy kryzysowej zatwierdzonej na podstawie tymczasowych ram, w 2020 roku do sprawozdawczości wprowadzono³² pięć nowych przeznaczeń pomocy:

- pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot;
- pomoc na projekty badawczo-rozwojowe związane z COVID-19;
- pomoc na infrastrukturę badawczą i testy związane z COVID-19;

³² Nowe przeznaczenia wprowadzono rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 czerwca 2020 roku zmieniającym rozporządzenie w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (Dz. U. poz. 1023).

- pomoc inwestycyjna na produkcję wyrobów związanych z COVID-19;
- pozostała pomoc kryzysowa.

Ponadto, Komisja Europejska zatwierdziła także trzy programy pomocowe³³ na podstawie art. 107 ust 2 lit. b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej³⁴ (TFUE), w ramach których udzielana była pomoc kryzysowa mająca na celu naprawienie szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe lub inne nadzwyczajne zdarzenia.

Tabela 42. Pomoc kryzysowa w podziale wg jej przeznaczeń w latach 2020-2021

Podział pomocy publicznej	Wartość pomocy [mln zł]		Udział w ogólnej wartości pomocy kryzysowej [%]	
	2020	2021	2020	2021
pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	85 163,2	12 297,3	90,4	65,1
pomoc na projekty badawczo-rozwojowe związane z COVID-19	0,0	0,0	0,0	0,0
pomoc na infrastrukturę badawczą i testy związane z COVID-19	52,9	0,8	0,06	0,004
pomoc inwestycyjna na produkcję wyrobów związanych z COVID-19	0,0	1,5	0,0%	0,008
pozostała pomoc kryzysowa	8 889,8	6 084,4	9,4	32,2
pomoc udzielana na naprawienie szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe lub inne nadzwyczajne zdarzenia	138,9	519,0	0,15	2,7
Łączna wartość pomocy publicznej	94 244,7	18 902,9	100%	100%

Ponad 65 proc. wartości pomocy kryzysowej w 2021 roku (12 297,3 mln zł) zostało udzielone w ramach środków przyjętych na podstawie sekcji 3.1 tymczasowych ram. Sekcja 3.1 przewiduje wsparcie przedsiębiorstw, które w związku z COVID-19 znalazły się w sytuacji nagłego niedoboru środków finansowych lub nawet braku płynności. Pomoc ta, udzielana przedsiębiorcom w formie dotacji bezpośrednich, zaliczek zwrotnych, korzyści finansowych lub innych ulg w płatnościach, początkowo była ograniczona kwotą 800 tys. euro na przedsiębiorstwo³⁵, następnie pułap został zwiększony do 1,8 mln euro i ponownie

³³ Decyzje SA.57452(2020/N), SA.59800(2021/N) i SA.63438(2021/N). Pomoc w ramach programu SA.63438(2021/N) jest udzielana przez Europejski Bank Inwestycyjny i nie jest raportowana Prezesowi UOKiK.

³⁴ Dz. Urz. UE C 326/2012, str. 1 - 390.

³⁵ Limit 800 000 euro nie dotyczy przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury ani przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych. Dla tych sektorów ustalono limity na poziomach niższych, odpowiednio 120 000 euro i 100 000 euro. Limit pomocy kryzysowej udzielanej na warunkach określonych w sekcji 3.1 tymczasowych ram został zwiększony w styczniu 2021 roku w ramach piątej zmiany Tymczasowych ram - z 800 tys. euro do kwoty 1,8 mln euro na przedsiębiorstwo, a następnie w listopadzie 2021 roku - do kwoty 2,3 mln euro na przedsiębiorstwo. W ostatniej, szóstej zmianie Tymczasowych ram dodano zapis, że przy określaniu, czy odpowiedni pułap został przekroczony, nie bierze się pod uwagę pomocy przyznanej na podstawie programów zatwierdzonych w oparciu o niniejszą sekcję i zwróconej przed przyznaniem nowej pomocy o tym przeznaczeniu.

zwiększony do 2,3 mln euro na przedsiębiorstwo, przy czym limit ten odnosi się do nominalnej kwoty pomocy. Oznacza to, że w przypadku takich form pomocy jak odroczenie terminu płatności, rozłożenie płatności na raty czy pożyczka preferencyjna, kwota pomocy kryzysowej, jaką może otrzymać beneficjent uzależniona jest od wysokości środków podlegających odroczeniu bądź rozłożeniu na raty, a w przypadku pożyczki preferencyjnej - od nominalnej wysokości pożyczki bez względu na zastosowaną preferencję w jej oprocentowaniu.

Największa część pomocy rekompensującej negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, ograniczonej limitem kwotowym została w 2021 roku udzielona w ramach programów:

- **SA.60376(2020/N), SA.61825(2021/N) i SA.62885(2021/N)** - Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19 oraz Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 (łącznie 7 748,4 mln zł);
- **SA.59763(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa 2.0 dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (3 321,3 mln zł, 46,7 proc. wartości pomocy udzielonej w ramach tego programu);
- **SA.57015(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - pomoc państwa w formie dotacji lub pomocy zwrotnej w ramach programów operacyjnych (545,7 mln zł).

Jeden z polskich programów pomocowych notyfikowanych w związku z COVID-19 - nr **SA.57519(2020/N)** - obejmował udzielanie pomocy na badania i rozwój związane z COVID-19 (zgodnie z sekcją 3.6 tymczasowych ram), pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę służącą do testowania i przygotowania do masowej produkcji produktów służących zwalczaniu pandemii COVID-19 (zgodnie z sekcją 3.7) oraz pomocy inwestycyjnej na produkcję produktów służących zwalczaniu pandemii COVID-19 (zgodnie z sekcją 3.8). W ramach tego programu pomoc na infrastrukturę badawczą i testy związane z COVID-19 wyniosła 53,6 mln zł, z czego w 2021 roku - 0,8 mln zł, pomoc inwestycyjna na produkcję wyrobów związanych z COVID-19 była udzielana tylko w 2021 roku i wyniosła 1,5 mln zł. Nie udzielono dotąd pomocy na projekty badawczo-rozwojowe związane z COVID-19.

Pozostała pomoc kryzysowa, udzielana w 2021 roku w ramach programów zgłoszonych na mocy sekcji 3.2-3.5 lub 3.9-3.11 Tymczasowych ram, wyniosła **6 084,4 mln zł** i stanowiła 32,2 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej. Największa jej część (62,4 proc.) została udzielona w formie subwencji zwrotnych w ramach programu:

- **SA.59763(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa 2.0 dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (3 796,0 mln zł pomocy o tym przeznaczeniu).

Ponadto, w 2020 roku zgłoszono Komisji Europejskiej dwa środki pomocowe na podstawie art. 107 ust. 2 lit. b TFUE, uznającym za zgodną pomoc publiczną mającą na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi. Są to programy:

- **SA.59017(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - pomoc na pokrycie szkód ponoszonych przez lotniska;
- **SA.57054(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla dużych przedsiębiorstw - pożyczki preferencyjne.

Pomoc dla portów lotniczych na naprawienie szkód w ramach programu **SA.59017(2020/N)** została w całości udzielona w 2020 roku i wyniosła 138,9 mln zł.

Program SA.57054(2020/N) przewidywał udzielanie subsydiowanych pożyczek dla dużych przedsiębiorstw w celu przeciwdziałania problemom finansowym i zachwianiu płynności tych podmiotów, co pozwoliło zachować ciągłość działalności przedsiębiorstw zarówno w trakcie trwania obostrzeń i ograniczeń wprowadzonych wiosną 2020 roku, jak i po ich odwołaniu. Pomoc w formie pożyczek z dopłatą do oprocentowania została zatwierdzona na warunkach określonych w sekcji 3.3 tymczasowych ram. Z uwagi na trudności w określeniu czasu trwania epidemii oraz rzeczywistych strat poniesionych przez przedsiębiorstwa, drugim instrumentem pomocowym w ramach programu SA.57054(2020/N) było umorzenie pożyczki w kwocie nieprzekraczającej 75 proc. wartości rzeczywiście poniesionej szkody w czasie trwania stanu zagrożenia epidemicznego COVID-19. Ten częściowy rabat kapitałowy został zgłoszony na podstawie art. 107 ust. 2 lit b) TFUE. Łączna wartość udzielonych w latach 2020-2021 pożyczek preferencyjnych wyniosła 1 071,1 mln zł, natomiast w 2021 roku 48 proc. wartości udzielonych pożyczek zostało umorzone (519,0 mln zł).

3. Formy pomocy kryzysowej

Tabela 43. Pomoc kryzysowa w podziale według form pomocy w latach 2020-2021

Podział pomocy publicznej	Wartość pomocy [mln zł]		Udział w ogólnej wartości pomocy kryzysowej [%]	
	2020	2021	2020	2021
Grupa A	21 489,4	10 024,6	22,8	53,0
Podgrupa A1	8 217,0	7 034,4	8,7	37,2
Podgrupa A2	13 272,4	2 990,2	14,1	15,8
Grupa B	1 126,3	0,0	1,2	0,0
Podgrupa B1	1 126,3	0,0	1,2	0,0
Grupa C	70 281,6	7 677,2	74,6	40,6
Podgrupa C1	70 279,1	7 639,6	74,6	40,4
Podgrupa C2	2,5	37,6	0,003	0,2
Grupa D	1 347,4	1 201,2	1,4	6,4
Podgrupa D1	1 347,4	1 201,2	1,4	6,4
Ogółem	94 244,7	18 902,9	100	100

Pomoc kryzysowa w 2021 roku udzielana była w formach należących do pięciu podgrup form pomocy:

1. Podgrupa A1 - dotacje, refundacje, dopłaty do oprocentowania pożyczek lub kredytów (7 034,4 mln zł);
2. Podgrupa A2 - zwolnienia, ulgi, umorzenia w podatkach, opłatach i innych należnościach (2 990,2 mln zł);
3. Podgrupa C1 - pożyczki preferencyjne, pożyczki warunkowo umorzone, zaliczki zwrotne (7 639,6 mln zł);
4. Podgrupa C2 - odroczenia lub rozłożenia na raty podatku, opłaty i innych należności (37,6 mln zł);
5. Podgrupa D1 - gwarancje (1 201,2 mln zł).

W 2020 roku największa część pomocy kryzysowej - 74,6 proc. została udzielona w formach finansowania zwrotnego (podgrupa C1). W 2021 roku udział wartości pomocy kryzysowej udzielonej w formie dotacji (podgrupa A1) wzrósł z 9 do 37 proc., choć jej wartość była niższa o ponad 1 mld zł w porównaniu z rokiem poprzednim. Udział pomocy w formie finansowania zwrotnego zmalał do poziomu 40,6 proc., a wartość tej pomocy - 7 677,2 mln zł - stanowiła niespełna 11 proc. wartości pomocy kryzysowej udzielonej w tej formie w 2020 roku (70 281,6 mln zł). Pomoc o znacznej wartości była udzielona w formie ulg podatkowych (podgrupa A2), której udział w 2021 roku wyniósł podobnie jak w roku poprzednim ok. 15 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej pomimo istotnego spadku wartości pomocy udzielonej w tej formie (z 13 272,4 mln zł w 2020 roku do 2 990,2 mln zł w 2021 roku). Udział pomocy w formie gwarancji (podgrupa D1) wzrósł z 1,4 proc. w 2020 roku do 6,4 proc. rok później. W 2021 roku nie udzielano pomocy kryzysowej w formie wniesienia kapitału (podgrupa B1).

Tabela 44. Pomoc kryzysowa w podziale według form i przeznaczeń w 2021 roku

Podział pomocy publicznej	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	pomoc na infrastrukturę badawczą i testy związane z COVID-19	pomoc inwestycyjna na produkcję wyrobów związanych z COVID-19	pozostała pomoc kryzysowa	pomoc na naprawienie szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe lub inne nadzwyczajne zdarzenia	Łącznie
Grupa A	8 726,9	0,8	1,5	771,6	519,0	10 024,6
Podgrupa A1	6 260,6	0,0	0,0	771,6	0,0	7 034,4
Podgrupa A2	2 471,2	0,0	0,0	0,0	519,0	2 990,2
Grupa C	3 507,3	0,0	0,0	4 169,8	0,0	7 677,2
Podgrupa C1	3 489,5	0,0	0,0	4 150,2	0,0	7 639,6
Podgrupa C2	17,9	0,0	0,0	19,7	0,0	37,6
Grupa D	58,2	0,0	0,0	1 143,0	0,0	1 201,2
Podgrupa D1	58,2	0,0	0,0	1 143,0	0,0	1 201,2
Ogółem	12 297,3	0,8	1,5	6 084,4	519,0	18 902,9

Podgrupy: A1 - dotacje, A2 - ulgi podatkowe, B1 - wniesienie kapitału, B2 - konwersja wierzytelności na kapitał, C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone, C2 - odroczenia i rozłożenia na raty, D1 - poręczenia i gwarancje.

Największa część pomocy kryzysowej w 2021 roku - 40,4 proc - została udzielona w formach z **podgrupy C1** czyli jako zwrotne lub częściowo zwrotne formy finansowania takie jak: pożyczki preferencyjne, pożyczki warunkowo umorzone lub zaliczki zwrotne. Pomoc w formie pożyczek udzielana była przede wszystkim przez Polski Fundusz Rozwoju, dla przedsiębiorstw spoza sektora MŚP, oraz za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy - dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, w ramach programów:

- **SA.57306(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla dużych przedsiębiorstw - pożyczki płynnościowe (255,2 mln zł);
- **SA.56922(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - dopłaty do wynagrodzeń, ulgi podatkowe i w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne oraz inne środki (131,3 mln zł).

Nominalna wartość udzielonych pożyczek wyniosła 4 127,3 mld zł, a wartość pomocy udzielonej w związku z przyznaniem pożyczki - 522,3 mln zł. Pomoc w formie zwrotnej udzielana była również przez Polski Fundusz Rozwoju w ramach dwóch programów pomocowych:

- **SA.59763(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa 2.0 dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (7 117,2 mln zł pomocy w formie subwencji zwrotnych);
- **SA.56996(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (0,03 mln zł).

Pomoc kryzysowa w formie dotacyjnej - **podgrupa A1** - w 2021 roku wyniosła 7 034,4 mln zł (37,2 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej), a została udzielona przede wszystkim w ramach programów:

- **SA.60376(2020/N)**, **SA.61825(2021/N)** i **SA.62885(2021/N)** - Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19 oraz Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 (łącznie 5 517,7 mln zł).

Przedsiębiorcy prowadzący działalność w branżach, które w największym stopniu podlegały ograniczeniom w trakcie pandemii, wnioskowali o przyznanie dotacji do powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy. Jednocześnie mogli oni ubiegać się o zwolnienie z opłacania składek na ubezpieczenie społeczne lub umorzenie zaległych składek. W ramach powyższych 3 programów oraz programu **SA.56922(2020/N)** Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w 2021 roku udzielił pomocy o wartości 2 271,1 mln zł. Ulgi te stanowią pomoc w formach należących do podgrupy A2, której wartość wyniosła 2 990,2 mln zł (15,8 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej). Ponadto, w formie częściowego umorzenia subwencji zwrotnej (**podgrupa A2**) pomocy udzielał Polski Fundusz Rozwoju w ramach programu:

- **SA.57054(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla dużych przedsiębiorstw - pożyczki preferencyjne (519,0 mln zł).

Pomocy kryzysowej w formie gwarancji (**podgrupa D1**) w 2021 roku udzielał wyłącznie Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego (1 201,2 mln zł - 6,4 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej) w ramach trzech programów:

- **SA.56876(2020/N)** - Polski program gwarancji publicznych na wsparcie gospodarki w związku z pandemią koronawirusa (893,1 mln zł);
- **SA.57452(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - gwarancje faktoringu (249,9 mln zł);
- **SA.62472(2021/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - gwarancje leasingu połączone z Paneuropejskim Funduszem Gwarancyjnym w odpowiedzi na COVID-19 (58,2 mln zł).

Łączna wartość gwarantowanych zobowiązań wyniosła 14 653,8 mln zł.

Podgrupa C2 obejmuje odroczenia terminu płatności podatku, zaległości podatkowej lub odsetek od zaległości podatkowej oraz rozłożenia na raty płatności podatku, zaległości podatkowej, odsetek od zaległości lub opłaty, składek czy wpłat. Wartość pomocy kryzysowej udzielonej w 2021 roku w tych formach wyniosła 37,6 mln zł, przy czym wartość odroczonego lub rozłożonego na raty zobowiązania to 919,9 mln zł. Pomoc ta była udzielana w ramach trzech programów:

- **SA.57172(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - Ordynacja podatkowa (19,6 mln zł);

- **SA.62231(2021/NN)** - COVID-19 - Wsparcie dla touroperatorów i innych przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze turystyki i kultury (zmiana programu SA.58102(2020/N)) (17,5 mln zł);
- **SA.56922(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - dopłaty do wynagrodzeń, ulgi podatkowe i w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne oraz inne środki (0,4 mln zł).

W odniesieniu do podatków i zaległości podatkowych, na podstawie Ordynacji podatkowej, decyzje o odroczeniu terminów płatności czy rozłożeniu na raty podejmowali wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast oraz naczelnicy urzędów skarbowych, a kwota odroczonych zobowiązań wyniosła 902,3 mln zł. W ramach programu SA.62231(2021/NN), w imieniu ministra właściwego ds. turystyki pomocy udzielał Prezes Zarządu Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego. Pomoc ta polegała na zmianie terminu rozpoczęcia spłat pożyczek udzielonych w 2020 roku przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w sektorze turystyki i kultury. Wartość pożyczek udzielonych w ramach programu SA.58102(2020/N) wyniosła 208,8 mln zł, natomiast kwota 17,5 mln zł, która powinna zostać zwrócona w 2021 roku została odroczone w czasie.

W 2021 roku nie udzielono pomocy kryzysowej w formie wniesienia kapitału (podgrupa B1), jak miało to miejsce rok wcześniej, gdy udzielono pomocy w tej formie o wartości 1 291,3 mln zł w ramach programu SA.59158(2020/N).

4. Podmioty udzielające pomocy kryzysowej

Tabela 45. Pomoc kryzysowa w podziale według podmiotów jej udzielających w latach 2020-2021

Nazwa podmiotu udzielającego pomocy	Wartość pomocy [mln zł]		Udział w ogólnej wartości pomocy kryzysowej [%]	
	2020	2021	2020	2021
Polski Fundusz Rozwoju S.A.	60 992,0	7 963,9	64,7	42,1
Wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast, starostowie powiatów	15 145,2	3 858,8	16,1	20,4
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	13 215,4	3 235,5	14,0	17,1
Dyrektorzy Wojewódzkich Urzędów Pracy	0,006	1 940,7	0,0	10,3
Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	1 347,4	1 201,2	1,4	6,4
Agencje rozwoju regionalnego, fundusze pożyczkowo-poręczeniowe, banki, instytucje finansowe i inne	271,7	336,4	0,3	1,8
Marszałkowie województw	685,0	305,0	0,7	1,6
Nadleśniczy i dyrektorzy zakładów PGL Lasy Państwowe	—	23,2	—	0,12
Naczelnicy urzędów skarbowych	0,04	18,8	0,00004	0,10
Minister Sportu i Turystyki	30,6	17,5	0,03	0,09
Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	0,08	0,95	0,0001	0,01
Minister Funduszy i Polityki Regionalnej	52,9	0,76	0,06	0,004
Dyrektor Narodowego Centrum Kultury	—	0,16	—	0,001
Wojewodowie	0,14	0,03	0,0001	0,0001
Minister Aktywów Państwowych	1 126,3	—	1,2	—
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	880,1	—	0,9	—
Minister Kultury Dziedzictwa Narodowego i Sportu	359,0	—	0,4	—
Minister Infrastruktury	138,9	—	0,15	—
Ogółem	94 244,7	18 902,9	100	100

Podobnie jak miało to miejsce w 2020 roku, także rok później podmiotem, który udzielił pomocy kryzysowej o największej wartości (7 963,9 mln zł) był **Polski Fundusz Rozwoju S.A.** Pomoc udzielona przez PFR stanowiła 42,1 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej w 2021 roku, a udzielona została przede wszystkim w formie subwencji zwrotnych (7 144,3 mln zł) w ramach programów:

- **SA.59763(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa 2.0 dla MŚP 2.0 subwencje zwrotne dla mikroprzedsiębiorców z określonych branż (7 117,2 mln zł);
- **SA.56996(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (0,033 mln zł).

Polski Fundusz Rozwoju udzielił także pomocy o wartości 846,7 mln zł w formie pożyczek preferencyjnych w ramach programów:

- **SA.57054(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla dużych przedsiębiorstw - pożyczki preferencyjne (567,0 mln zł);
- **SA.57306(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla dużych przedsiębiorstw - pożyczki płynnościowe (255,2 mln zł);
- **SA.59872(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla dużych przedsiębiorstw - pożyczki płynnościowe (przedłużenie) (22,6 mln zł);
- **SA.62752(2021/NN)** - COVID-19 - Polskie środki antykryzysowe - pomoc na naprawę szkód oraz poprawę płynności finansowej przedsiębiorstw dotkniętych epidemią COVID-19 2.0 (1,8 mln zł).

Pożyczki te zostały udzielone 138 podmiotom, a ich ogólna wartość wyniosła 3 390,6 mld zł. Bardzo liczną grupą podmiotów udzielających pomocy kryzysowej byli **wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast oraz starostowie powiatów**, którzy łącznie udzieliли pomocy o wartości 3 858,8 mln zł (20,4 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej), przede wszystkim w ramach dwóch programów:

- **SA.60376(2020/N), SA.61825(2021/N) i SA.62885(2021/N)** - Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19 oraz Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 (łącznie 2 667,5 mln zł);
- **SA.56922(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - dopłaty do wynagrodzeń, ulgi podatkowe i w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne oraz inne środki oraz **SA.58481(2020/N)** (zmiana w zakresie mikropożyczek i zwolnień z podatku od nieruchomości) (1 082,0 mln zł).

Całą pomoc udzieloną w ramach programów SA.60376(2020/N), SA.61825(2021/N) i SA.62885(2021/N) - 2 667,5 mln zł - stanowiły dotacje dla przedsiębiorstw z wybranych branż dotkniętych obostrzeniami wprowadzonymi w czasie epidemii. Ponadto, dotacje na pokrycie części kosztów prowadzenia działalności i jej utrzymanie (908,5 mln zł), a także pożyczki warunkowo umorzone (131,3 mln zł) udzielane były wszystkim podmiotom z sektora MŚP w ramach programu SA.56922(2020/N). Dodatkowo, w ramach programu SA.56922(2020/N) udzielana była pomoc w formie zwolnienia z podatku (36,2 mln zł) i ulgi w płatnościach w formie odroczenia terminu płatności lub rozłożenia na raty (4,1 mln zł).

Pozostałą część pomocy udzielonej przez podmioty z tej grupy - 109,3 mln zł - stanowiła pomoc udzielona w ramach programów:

- **SA.57726(2020/N)** - Pomoc publiczna w formie pomniejszenia opłaty za użytkowanie wieczyste i niepobierania czynszu najmu i dzierżawy oraz opłaty za użytkowanie za 2020 rok (72,5 mln zł);
- **SA.59915(2020/N)** - Pomoc publiczna w formie pomniejszenia opłaty za użytkowanie wieczyste i niepobierania czynszu najmu i dzierżawy oraz opłaty za użytkowanie za 2021 rok (28,4 mln zł);
- **SA.61173(2021/N)** - COVID-19 - Pomoc publiczna w formie pożyczek dla organizacji pozarządowych oraz dofinansowania wynagrodzeń i składek dla kościelnych osób prawnych i ich jednostek organizacyjnych (7,6 mln zł);
- **SA.57172(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - Ordynacja podatkowa (0,9 mln zł).

Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych udzielił pomocy kryzysowej o wartości 3 235,5 mln zł (17,1 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej) w ramach programów:

- **SA.60376(2020/N), SA.61825(2021/N) i SA.62885(2021/N)** - Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19 oraz Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 (łącznie 3 140,3 mln zł);
- **SA.62231(2021/NN)** - COVID-19 - Wsparcie dla touroperatorów i innych przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze turystyki i kultury (zmiana programu SA.58102(2020/N)) (54,8 mln zł);
- **SA.56922(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - dopłaty do wynagrodzeń, ulgi podatkowe i w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne oraz inne środki (40,4 mln zł).

Największą część pomocy udzielonej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - 2 304,4 mln zł - stanowiły świadczenia postojowe, a pomoc w formie zwolnienia z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne oraz umorzenia tych składek wyniosła 931,2 mln zł.

Dyrektorzy Wojewódzkich Urzędów Pracy udzielali w 2021 roku pomocy kryzysowej na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (1 940,7 mln zł, 10,3 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej) z programów:

- **SA.60376(2020/N), SA.61825(2021/N) i SA.62885(2021/N)** - Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19 oraz Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 (łącznie 1 940,7 mln zł).

Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego udzielił pomocy o wartości 1 201,2 mln zł w formie gwarancji w ramach trzech programów pomocowych:

- **SA.56876(2020/N)** - Polski program gwarancji publicznych na wsparcie gospodarki w związku z pandemią koronawirusa (893,1 mln zł);
- **SA.57452(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - gwarancje faktoringu (249,9 mln zł);
- **SA.62472(2021/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - gwarancje leasingu połączone z Paneuropejskim Funduszem Gwarancyjnym w odpowiedzi na COVID-19 (58,2 mln zł).

Agencje rozwoju regionalnego, agencje rozwoju przedsiębiorczości i inne podmioty wspierające przedsiębiorczość udzieliły łącznie pomocy w kwocie 336,4 mln zł głównie w formie dotacji w ramach programu:

- **SA.57015(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - pomoc państwa w formie dotacji lub pomocy zwrotnej w ramach programów operacyjnych (275,7 mln zł).

Podmioty te udzieliły także pomocy kryzysowej w formie pożyczek preferencyjnych (57,5 mln zł), przede wszystkim w ramach programów:

- **SA.57191(2020/N)** - Polska pomoc publiczna w uproszczonej formie wsparcia zwrotnego ze środków instrumentów inżynierii finansowej podlegających ponownemu wykorzystaniu oraz z instrumentów finansowych w ramach programów operacyjnych

na lata 2014-2020 na wsparcie polskiej gospodarki w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 (31,0 mln zł);

- **SA.56896(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - w formie pożyczek i gwarancji finansowanych z funduszy UE, zmieniony decyzją **SA.58848(2020/N)** (16,6 mln zł).

Wsparcie państwa dla podmiotów, których sytuacja ekonomiczna uległa pogorszeniu w związku z wystąpieniem COVID-19, przybierało różne formy. Nowym instrumentem pomocowym były także dopłaty do oprocentowania kredytów udzielane przez banki komercyjne w ramach programu:

- **SA.56979(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - dopłaty do oprocentowania (3,1 mln zł).

Łączna wartość dopłat do oprocentowania kredytów udzielonych w latach 2020-2021 w ramach powyższego programu wyniosła 12,7 mln zł.

Marszałkowie województw (305,0 mln zł) udzielali pomocy kryzysowej w formie dotacji ze środków pochodzących z regionalnych programów operacyjnych przede wszystkim w ramach programu:

- **SA.57015(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - pomoc państwa w formie dotacji lub pomocy zwrotnej w ramach programów operacyjnych (269,8 mln zł).

Ponadto, marszałkowie udzielali dofinansowania dla przewoźników i operatorów publicznego autobusowego transportu zbiorowego w ramach programu:

- **SA.62603(2021/N)** - Pomoc dla przewoźników i operatorów wykonujących przewozy autobusowe w czasie pandemii COVID-19 (32,9 mln zł).

W 2021 roku po raz pierwszy pomocy publicznej udzielili **nadleśniczy i dyrektorzy zakładów drzewnych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe** (23,2 mln zł). Pomoc ta w formie umorzenia kary, odstąpienia od nałożenia kary za niezrealizowane płatności albo opóźnienia w transakcjach handlowych udzielana była w ramach programu:

- **SA.58185(2020/N)** - Pomoc publiczna udzielana przez Lasy Państwowe (23,2 mln zł).

Naczelnicy urzędów skarbowych (18,8 mln zł) w 2021 roku udzielali pomocy w formie odroczenia terminu płatności podatku lub zaległości podatkowej oraz rozłożenia na raty płatności podatku lub zaległości podatkowej w ramach programu:

- **SA.57172(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - Ordynacja podatkowa (18,8 mln zł).

Łączna kwota podatków, zaległości podatkowych oraz odsetek od zaległości podatkowych odroczonych na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej w 2021 roku wyniosła 878,7 mln zł, podczas gdy w 2020 roku odroczeniu przez urzędy skarbowe podlegała kwota 1,4 mln zł.

Minister Sportu i Turystyki (17,5 mln zł) udzielił pomocy kryzysowej w formie odroczenia terminu rozpoczęcia spłat pożyczek preferencyjnych w ramach programu:

- **SA.62231(2021/NN)** - COVID-19 - Wsparcie dla touroperatorów i innych przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze turystyki i kultury (zmiana programu SA.58102(2020/N)) (17,5 mln zł);

W 2020 roku w ramach programu SA.58102(2020/N) za pośrednictwem Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego 282 podmioty otrzymały pomoc w formie pożyczek preferencyjnych na łączną kwotę 208,8 mln zł, z terminem rozpoczęcia spłat nie później niż w maju 2021 roku, jednakże trwające ograniczenia w ruchu turystycznym oraz organizacji imprez turystyczno-kulturalnych utrudniały pozyskanie środków na spłatę pożyczek, stąd dla większości przedsiębiorstw działających w sektorze turystyki i kultury konieczne było odroczenie tego terminu do grudnia 2021 roku.

Ponadto pomocy kryzysowej w 2021 roku udzielili:

- **Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych** - pomoc udzielona w formie dotacji udzielonych w ramach programu SA.56922(2020/N) (948,9 tys. zł);
- **Minister Funduszy i Polityki Regionalnej** - pomoc w formie dotacji w ramach programu SA.57519(2020/N) (756 tys. zł);
- **Dyrektor Narodowego Centrum Kultury** pomoc w formie dotacji w ramach programu SA.57015(2020/N) (161,2 tys. zł);
- **województwie** - pomoc w formie ulg w płatnościach cywilno-prawnych tj. zaniechania poboru lub obniżenia opłaty za użytkowanie wieczyste bądź czynszu najmu lub dzierżawy w ramach programu SA.57726(2020/N) - 17 tys. zł, umorzenia opłaty lub odroczenie terminu płatności opłaty w ramach programu SA.56922(2020/N) - 11 tys. zł (łącznie 28 tys. zł).

5. Pomoc kryzysowa w podziale według wielkości beneficjenta

Tabela 46. Pomoc kryzysowa w podziale według wielkości beneficjenta w 2021 roku

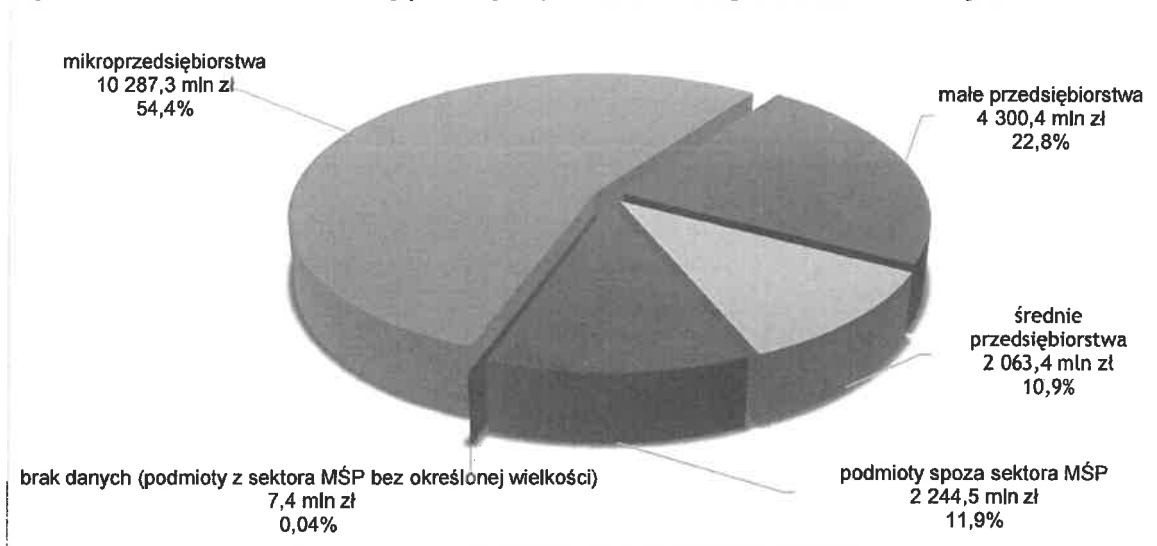
Rodzaj przedsiębiorstwa	Pomoc kryzysowa		Pozostała pomoc (bez transportu i pomocy <i>de minimis</i>)	
	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy kryzysowej [%]	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy publicznej [%]
mikroprzedsiębiorstwa	10 287,3	54,4	2 792,3	6,6
małe przedsiębiorstwa	4 300,4	22,8	3 328,3	7,9
średnie przedsiębiorstwa	2 063,4	10,9	4 622,8	11,0
pozostałe, poza MŚP, w tym duże przedsiębiorstwa	2 244,5	11,9	31 287,9	74,4
brak danych (podmioty z sektora MŚP bez określonej wielkości) ³⁶	7,4	0,04	0,0	0,0
Ogółem	18 902,9	100	42 031,3	100

W odróżnieniu od pomocy publicznej niezwiązanej z sytuacją kryzysową, której beneficjentami są przede wszystkim średnie i duże przedsiębiorstwa, ponad połowa pomocy kryzysowej została udzielana mikroprzedsiębiorstwom (54,4 proc. w 2021 roku, 50,4 proc. w 2020 roku). Mikro i małe przedsiębiorstwa otrzymały łącznie ponad 77 proc. (14 594,0 mln zł) wartości pomocy kryzysowej udzielonej w 2021 roku, w 2020 roku ich udział w ogólnej wartości pomocy był jeszcze wyższy i wyniósł prawie 82 proc. (77 168,2 mln zł). Wynika to z faktu, iż wprowadzane obostrzenia najczęściej wiązały się z brakiem możliwości lub z istotnym ograniczeniem prowadzenia działalności gospodarczej przez mikro- i małe podmioty. Pomoc kryzysowa mikro i małym przedsiębiorstwom w 2021 roku została udzielona przede wszystkim (94,8 proc. pomocy udzielonej tym podmiotom) w ramach programów:

- **SA.60376(2020/N), SA.61825(2021/N) i SA.62885(2021/N)** - Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19 oraz Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 (dotacje i zwolnienia z opłacania składek na kwotę 6 806,8 mln zł);
- **SA.59763(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa 2.0 dla MŚP 2.0 subwencje zwrotne dla mikroprzedsiębiorców z określonych branż (6 001,5 mln zł);
- **SA.56922(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - dopłaty do wynagrodzeń, ulgi podatkowe i w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne oraz inne środki (1 021,4 mln zł).

³⁶ Sprawozdający pomoc kryzysową udzielaną w ramach programów SA.58102(2020/N) i SA.62231(2021/NN) nie doprecyzowali wielkości beneficjenta dla podmiotów z sektora MŚP.

Wykres 12. Wartość udzielonej pomocy w podziale według wielkości beneficjenta w 2021 roku

Wyjaśnienie: w części sprawozdań nie wskazano dokładnej wielkości beneficjenta, stąd wystąpiła konieczność wyodrębnienia dodatkowej pozycji pn. „brak danych (podmioty z sektora MŚP bez określonej wielkości)”.

Przedsiębiorstwa o średniej wielkości ubiegały się przede wszystkim o subwencje zwrotne (1 027,5 mln zł) udzielane przez Polski Fundusz Rozwoju w ramach programu SA.59763(2020/N), dotacje na utrzymanie działalności, dopłaty do wynagrodzeń i zwolnienia z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne (502,1 mln zł) w ramach programów SA.60376(2020/N), SA.61825(2021/N) i SA.62885(2021/N) oraz gwarancje spłaty kredytu (296,7 mln zł) udzielane przez Prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach programu SA.56876(2020/N).

Podmioty z sektora MŚP otrzymały łącznie ponad 88 proc. wartości pomocy kryzysowej udzielonej w 2021 roku (16 653,5 mln zł), a rok wcześniej pomoc udzielona podmiotom z tego sektora stanowiła aż 96,9 proc. (91 356,8 mln zł).

Dominujący udział podmiotów z sektora MŚP w ubieganiu się o pomoc kryzysową obrazuje swoisty jej charakter w porównaniu z pozostałą pomocą (bez transportu i pomocy *de minimis*). Podmioty te otrzymały jedynie czwartą część pomocy publicznej (10 743,4 mln zł tj. 25,6 proc.), a 74,4 proc. pomocy otrzymali beneficjenci spoza sektora MŚP, w tym duże przedsiębiorstwa (31 287,9 mln zł).

Beneficjenci nienależący do grupy MŚP otrzymali pomoc kryzysową o wartości 2 244,5 mln zł, która została udzielona przede wszystkim (62 proc.) w ramach trzech programów:

- **SA.56876(2020/N)** - Polski program gwarancji publicznych na wsparcie gospodarki w związku z pandemią koronawirusa (596,4 mln zł);
- **SA.57054(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla dużych przedsiębiorstw - pożyczki preferencyjne (535,3 mln zł);
- **SA.57306(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla dużych przedsiębiorstw - pożyczki płynnościowe (255,2 mln zł).

Pozostała część pomocy (857,7 mln zł) została udzielona w ramach 19 programów pomocy kryzysowej, które dopuszczały ubieganie się o pomoc przez beneficjentów nienależących do sektora MŚP.

6. Pomoc kryzysowa w podziale według sektora działalności beneficjenta

Tabela 47. Wartość udzielonej pomocy kryzysowej według sektora działalności beneficjenta w 2021 roku

Sektor działalności (dział PKD)*	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy kryzysowej [%]
Działalność usługowa związana z wyżywieniem	4 700,8	24,9
Zakwaterowanie	2 537,2	13,4
Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	2 232,7	11,8
Pozostała indywidualna działalność usługowa	1 155,8	6,1
Transport lądowy oraz transport rurociągowy	1 062,1	5,6
Edukacja	945,5	5,0
Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	883,4	4,7
Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie	626,1	3,3
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	539,2	2,8
Opieka zdrowotna	476,4	2,5
Pozostałe sektory	3 753,8	19,9
Ogółem	18 902,9	100%

* Podział na sektory został dokonany na podstawie klas PKD wskazanych w sprawozdaniach o udzielonej pomocy publicznej przekazanych przez podmioty udzielające pomocy.

Pomoc kryzysowa udzielona w związku z działalnością prowadzoną w 10 sektorach wymienionych w ww. tabeli stanowiła ponad 80 proc. wartości pomocy tego rodzaju udzielonej w 2021 roku. Pomoc kryzysową o największej wartości otrzymały przedsiębiorstwa prowadzące działalność w sektorze usług związanych z wyżywieniem - 4 700,8 mln zł. Pomoc ta stanowiła blisko jedną czwartą ogólnej wartości pomocy kryzysowej i została udzielona prawie w całości (96 proc.) w formie subwencji zwrotnych (2 475,0 mln zł), dotacji (1 354,4 mln zł) i zwolnień z opłacania składek na ubezpieczenie społeczne (686,76 mln zł) w ramach programów:

- **SA.59763(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa 2.0 dla MŚP 2.0 subwencje zwrotne dla mikroprzedsiębiorców z określonych branż (2 475,0 mln zł);
- **SA.60376(2020/N)**, **SA.61825(2021/N)** i **SA.62885(2021/N)** - Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19 oraz Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 (dotacje i zwolnienia z opłacania składek na kwotę 2 037,2 mln zł).

W 2021 roku duża część pomocy trafiła do podmiotów prowadzących działalność związaną z zakwaterowaniem (2 537,2 mln zł) oraz zajmujących się handlem detalicznym, z

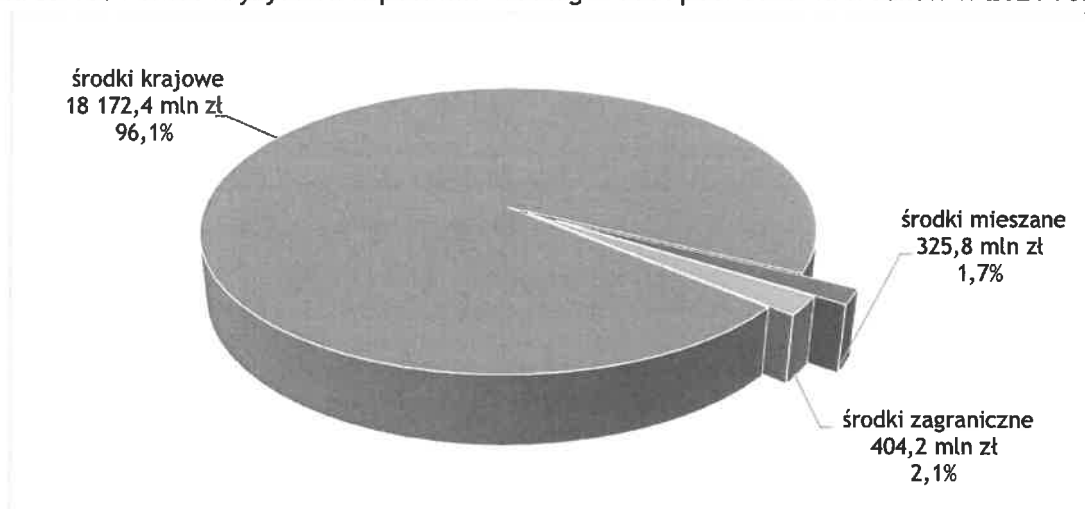
wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi (2 232,7 mln zł). Pomoc ta była również udzielana przede wszystkim w ramach wymienionych wcześniej programów pomocy kryzysowej.

W 2020 roku największa część pomocy kryzysowej - 13,5 proc. ogólnej wartości pomocy - została udzielona podmiotom prowadzącym handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi (12 724,0 mln zł). W 2021 roku przedsiębiorcy z tego sektora otrzymali pomoc kryzysową o wartości 539,2 mln zł (2,8 proc.).

7. Źródła finansowania pomocy

Pomoc kryzysowa została sfinansowana przede wszystkim z krajowych środków publicznych, pochodzących z budżetu państwa i z budżetu jednostek samorządów terytorialnych.

Wykres 13. Pomoc kryzysowa w podziale według źródeł pochodzenia środków w 2021 roku

Do największych programów pomocowych w całości finansowanych ze środków krajowych należą:

- **SA.60376(2020/N), SA.61825(2021/N) i SA.62885(2021/N)** - Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19 oraz Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 (łącznie 7 747,9 mln zł);
- **SA.59763(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa 2.0 dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (7 117,2 mld zł);
- **SA.56922(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - dopłaty do wynagrodzeń, ulgi podatkowe i w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne oraz inne środki (993,3 mln zł);
- **SA.56876(2020/N)** - Polski program gwarancji publicznych na wsparcie gospodarki w związku z pandemią koronawirusa (893,1 mln zł).

Środki zagraniczne występowały w programach przyjętych w związku z realizacją programów operacyjnych współfinansowanych ze środków unijnych. Największa część pomocy została udzielona w ramach programu:

- **SA.57015(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - pomoc państwa w formie dotacji lub pomocy zwrotnej w ramach programów operacyjnych (545,7 mln zł).

VIII. PODSUMOWANIE I OCENA WPLYWU POMOCY NA KONKURENCJĘ

W 2021 roku udzielono przedsiębiorcom pomocy publicznej w kwocie **66 845,1 mln zł** (14 635,3 mln euro), przy czym ponad 1/4 tej wartości (**18 902,9 mln zł**) stanowiła **pomoc kryzysowa**, udzielona w celu wsparcia gospodarki w czasie epidemii COVID-19. Jako że pomoc tę należy uznać za wsparcie o charakterze nadzwyczajnym, udzielone na podstawie szczególnych przepisów, została ona **przeanalizowana odrębnie w rozdziale VII**.

Po odliczeniu pomocy kryzysowej wartość **pozostałej pomocy publicznej** wyniosła **47 942,2 mln zł** (10 496,6 mln euro), z czego **5 911,7 mln zł** stanowiła **pomoc udzielona w sektorze transportu**.

Wartość udzielonej pomocy publicznej stanowiła 1,83 procent PKB (równego 2 622 184 mln zł). Zgodnie z metodologią stosowaną przez Komisję Europejską, wszelkie szczegółowe zestawienia i analizy struktury udzielonej pomocy publicznej dokonywane są z wyłączeniem pomocy udzielonej podmiotom prowadzącym działalność w sektorze transportu. **Wartość pomocy publicznej po wyłączeniu pomocy w transporcie wyniosła 42 030,5 mln zł** i była o 15 983,0 mln zł wyższa niż wartość pomocy udzielonej w 2020 roku (26 047,5 mln zł). Jej udział w PKB wyniósł 1,60 procent, zatem był wyższy niż udział wartości udzielonej pomocy z wyłączeniem transportu w PKB w 2020 roku, który wynosił 1,11 procent PKB.

Tak jak w latach poprzednich, również w 2021 roku najczęściej udzielano pomocy w formie dotacji lub zwolnień z podatku (grupa A) - 27 624,5 mln, czyli niemal 2/3 wartości pomocy ogółem (wzrost o 2 825,6 mln zł w stosunku do roku poprzedniego). Pomoc w formie wniesienia kapitału (grupa B1) stanowiła niecałe 4 proc. wartości pomocy ogółem (1 649,9 mln zł, wzrost o 432,5 mln zł). Wyższa w stosunku do poprzedniego roku była także wartość pomocy udzielonej w postaci tzw. „miękkiego kredytowania” (grupa C1), czyli w formie pożyczek preferencyjnych i warunkowo umorzonych - 232,1 mln zł (wzrost o 77 mln zł). Największy wzrost wartości miał natomiast miejsce w przypadku pomocy udzielonej w formie poręczeń i gwarancji (grupa D1) - w 2021 roku wyniosła ona 12 521,6 mln zł, podczas gdy w 2020 roku była równa zaledwie 30,7 mln zł. Wydatki bezpośrednie stanowiły 62 procent wartości pomocy udzielonej w 2021 roku, natomiast pozostałe 38 proc. zostało udzielone w tzw. formach pasywnych (głównie uszczuplenia wpływów do budżetu).

Pomoc horyzontalna wyniosła **17 675,4 mln zł**, a zatem ponad 2/5 wartości udzielonej w 2021 roku pomocy była przeznaczona na cele horyzontalne, wśród których należy wymienić pomoc udzieloną na ochronę środowiska i cele związane z energią (8 479,0 mln zł), pomoc na prace badawczo-rozwojowe i innowacyjne (4 712,7 mln zł) oraz pomoc na zatrudnienie (3 323,5 mln zł). W porównaniu z rokiem wcześniejszym wartość pomocy horyzontalnej wzrosła o 3 158,2 mln zł (14 517,2 mln zł w 2020 roku). Wartość udzielonej **pomocy regionalnej** (6 181,4 mln zł) w porównaniu do 2020 roku była wyższa o 648,8 mln zł, a wartość **pomocy sektorowej** (14 670,4 mln zł) wzrosła o 11 725,4 mln zł. Największa część pomocy sektorowej była skierowana do sektora bankowego (12 634,7 mln zł) i sektora górnictwa węgla (1 651,2 mln zł), ponadto do sektora kinematografii (249,2 mln zł), energetyki (112,6 mln zł) i telekomunikacji (22,7 mln zł). Wartość **pomocy stanowiącej rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych** (3 503,3 mln zł) wzrosła o 450,5 mln zł w stosunku do 2020 roku.

Spśród 28 podmiotów/grup podmiotów, które udzielały pomocy publicznej w 2021 roku (poza sektorem transportu), **pomocy o największej wartości udzielili**: Bankowy Fundusz Gwarancyjny, podmioty z grupy Pozostałe, w tym przedsiębiorcy (większość pomocy udzieliły Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.), Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, organy podatkowe, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, marszałkowie województw, Minister Aktywów Państwowych, Bank Gospodarstwa Krajowego, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Tabela 48. Podmioty, które udzieliły najwięcej pomocy publicznej w 2021 roku

Nazwa podmiotu udzielającego pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Bankowy Fundusz Gwarancyjny	12 634,7
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	6 237,7*
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	4 098,3
Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3 160,0
Organy podatkowe	2 679,3
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	2 600,0
Marszałkowie województw	1 547,6
Minister Aktywów Państwowych	1 528,8
Bank Gospodarstwa Krajowego	1 441,4
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	1 335,6
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	1 320,0

* W tym Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. - 5 944,3 mln zł.

Wskazane w tabeli podmioty (grupy podmiotów), udzieliły łącznie pomocy o wartości 38 583,4 mln zł, tj. prawie 92 proc. całkowitej wartości pomocy.

W 2021 roku, podobnie jak w latach poprzednich, **najwięcej pomocy publicznej zostało skierowane do beneficjentów spoza sektora MŚP (w tym dużych przedsiębiorców)**. Udział pomocy udzielonej tym beneficjentom wzrósł o 18 punktów procentowych w stosunku do analogicznego udziału z 2020 roku i wyniósł niemal 3/4 wartości udzielonej pomocy publicznej. Gdyby uwzględnić całkowitą wartość pomocy udzielonej przedsiębiorcom (pomoc publiczną oraz dedykowaną małym i średnim przedsiębiorcom pomoc *de minimis*), wartość pomocy udzielonej beneficjentom innym niż MŚP byłaby o niemal 13 punktów procentowych mniejsza i wyniosłaby 61,3 procent. Mikroprzedsiębiorstwa otrzymały 6,6 procent całkowitej wartości pomocy publicznej, natomiast w przypadku uwzględnienia pomocy *de minimis* ich udział byłby wyższy o około 10 punktów procentowych (17,7 procent).

Tabela 49. Najwięksi beneficjenci pomocy publicznej w 2021 roku

Nazwa beneficjenta	Wartość pomocy [mln zł]
Idea Bank S.A.	12 634,7
Telewizja Polska S.A.	2 045,9
Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	1 615,9
PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.	1 202,6
PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	1 014,7
Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	772,0
PGE Energia Ciepła S.A.	562,6
PGE Energia Odnawialna S.A.	356,2
Agencja Rozwoju Miasta Krakowa Sp. z o.o.	295,3
Polskie Radio S.A.	285,9

Większość pomocy udzielonej w 2021 roku pochodziła ze źródeł krajowych - 77,5 procent wartości pomocy. Znaczący był jednak również udział środków zagranicznych i mieszanych (w tym funduszy unijnych) - 22,5 procent.

W 2021 roku udzielono pomocy na podstawie 110 programów pomocowych³⁷. Ta stosunkowo wysoka liczba wynika, przynajmniej częściowo, z przyjętej przez Komisję Europejską zasady, iż każda notyfikowana zmiana, przedłużenie, zwiększenie budżetu zatwierdzonego programu pomocowego uznawana jest za nowy, odrębny program. Duża część programów obowiązujących w 2021 roku związana była z realizacją programów operacyjnych w ramach unijnej perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Łączna wartość pomocy udzielonej na podstawie wszystkich programów pomocowych wyniosła 38 043,6 mln zł. Udzielono także pomocy indywidualnej, której łączna wartość wyniosła 483,7 mln zł. Listę 57 beneficjentów pomocy indywidualnej zawiera załącznik nr 2. Pozostała kwota pomocy (903,3 mln zł, z wyłączeniem pomocy udzielanej jednostkom radiofonii i telewizji udzielonej w ramach programu pomocy istniejącej) udzielona została w formie rekompensaty za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym np. w zakresie gospodarki odpadami, budownictwa społecznego czy dotacji do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych.

Ocena wpływu pomocy publicznej na konkurencję jest pochodną ogólnej kwestii zasadności wywierania przez państwo wpływu na gospodarkę rynkową. Głównym założeniem rozważań w tym kierunku jest stwierdzenie, że gospodarka rynkowa, dla której podstawowym warunkiem efektywności jest istnienie konkurencji, nie jest optymalnym sposobem na zapewnienie dostępu do wszystkich dóbr i usług. Niektóre z nich muszą być zapewnione przez państwo, a inne uznawane są przez społeczeństwo za takie, które państwo powinno sfinansować i udostępnić obywatelom. Ponadto, w gospodarce rynkowej wiele gałęzi gospodarki generuje negatywne efekty zewnętrzne takie jak np. zanieczyszczenie środowiska, które ograniczone być mogą na przykład na skutek interwencji państwa. Ingerencje państwa w gospodarce tłumaczone mogą być również potrzebą wyrównania szans osobom mającym określone trudności w funkcjonowaniu na rynku pracy, jak również potrzebą stymulowania gospodarczego rozwoju jakiegoś regionu, wsparcia handlu zagranicznego czy też promowania nowoczesnych gałęzi przemysłu. Wszystkie wymienione wyżej przejawy zasadnych interwencji Państwa w gospodarkę rynkową zakłócają lub mogą zakłócić konkurencję. Podstawowym zagadnieniem przy ocenie wpływu pomocy publicznej jest więc nie tylko, czy i jak znaczący był wpływ przyznanej pomocy na konkurencję, ale też czy dana interwencja państwa osiągnęła zakładany cel przy możliwie najmniejszym zakłóceniu konkurencji na rynku. Należy bowiem pamiętać, iż nazbyt rozbudowany system pomocy publicznej może wyeliminować z danego rynku wszelkie mechanizmy rynkowe, czego skutkiem będzie zmniejszenie efektywności tegoż rynku.

Przedstawiając ogólną ocenę wpływu udzielonej pomocy na konkurencję należy na wstępie zaznaczyć, iż **Prezes UOKiK jako organ krajowy, dokonując takiej oceny może czynić to jedynie z perspektywy krajowej**. Natomiast Komisja Europejska, będąca organem unijnym, bierze pod uwagę szerszy (unijny) kontekst udzielonej przez Polskę pomocy i jej wpływ na przedsiębiorców w innych państwach członkowskich. W związku z powyższym, konkluzje w zakresie oceny wpływu udzielonej pomocy na konkurencję dokonane przez Prezesa UOKiK i Komisję mogą się w pewnych sytuacjach różnić.

Ogólną analizę wpływu pomocy publicznej na konkurencję przeprowadzić można w oparciu o cztery podstawowe czynniki wynikające z doświadczeń Urzędu oraz materiałów publikowanych przez Komisję Europejską: **przeznaczenie pomocy, sektor, w którym prowadzi działalność gospodarczą beneficjent pomocy, poziom selektywności pomocy oraz wielkość beneficjenta i wartość pomocy udzielonej pojedynczemu beneficjentowi**.

³⁷ Liczba ta uwzględnia pomoc w transporcie oraz pomoc istniejącą przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, wykazaną w załączniku 1 z oznaczeniem PI.

Przeznaczenie pomocy

Pomoc sektorowa oraz pomoc na ratowanie i restrukturyzację stanowią potencjalnie największe zagrożenie naruszenia konkurencji. Pomoc na ratowanie i restrukturyzację stanowi doraźną reakcję państwa na problemy poszczególnych podmiotów, zwykle bez względu na przyczyny ich powstania (np. niegospodarność, błędy w zarządzaniu) i w pewnych sytuacjach powstrzymuje działanie normalnych mechanizmów rynkowych, które samoistnie eliminują z rynku przedsiębiorstwa nieefektywne, dając miejsce innym sprawniej działającym.

Natomiast pomoc sektorowa ze względu na fakt, iż jest dostępna tylko dla przedsiębiorców z danego sektora i w związku z tym **może być bardziej selektywna** niż pomoc horyzontalna i regionalna, może, co nie znaczy że musi (o czym poniżej), w większym stopniu wpływać na warunki konkurencji. Z drugiej strony za pomoc o mniej niekorzystnym wpływie na konkurencję uznaje się pomoc horyzontalną (np. pomoc na badania i rozwój, na zatrudnienie, na ochronę środowiska) oraz pomoc regionalną. Pomoc taka nie jest ograniczona do określonych sektorów, a jej głównym zadaniem jest wsparcie realizacji określonego celu społeczno-gospodarczego, np. zmniejszenie bezrobocia czy też wyrównanie dysproporcji w rozwoju ekonomicznym pomiędzy regionami. Osiągnięcie tych celów rekompensuje ewentualne negatywne skutki wynikające z niekorzystnego wpływu udzielanej pomocy na konkurencję.

Sektor, w którym prowadzi działalność gospodarczą beneficjent pomocy

Poszczególne sektory działalności gospodarczej różnią się od siebie pod względem struktury, tzn.: liczby działających podmiotów, ich wielkości, udziału w rynku, stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych, nasilenia konkurencji, itp. **W zależności od struktury danego sektora, pomoc udzielona podmiotom w nim działającym może wywierać mniejszy lub większy wpływ na konkurencję.** Przykładowo, jeśli w danym sektorze występuje tzw. nadwyżka mocy produkcyjnych, nawet niewielka wartość pomocy publicznej pozwala poprawić pozycję konkurencyjną beneficjenta w stosunku do jego konkurentów.

Poziom selektywności pomocy

Aby dany instrument wsparcia (w ramach programu pomocowego lub jako pomoc indywidualna) mógł zostać uznany za pomoc publiczną, musi być selektywny tzn. dotyczyć określonego, ograniczonego kręgu beneficjentów. Jednakże **poziom selektywności różnego rodzaju pomocy może być różny.** Im szerszy krąg beneficjentów oraz im większy automatyzm uzyskiwania pomocy (np. pomoc otrzymują automatycznie wszyscy, którzy spełnią określone warunki) **tylko selektywność jest mniejsza, a w konsekwencji mniejsze zakłócenie konkurencji.** I odwrotnie - wąski krąg beneficjentów, będący często pochodną znacznej uznaniowości podmiotów udzielających pomocy (które w ramach obowiązujących przepisów oraz w granicach wyznaczonych przez tzw. swobodę uznania administracyjnego mogą decydować o tym, by pewnym podmiotom pomocy udzielić a innym odmówić) oznacza bardziej niekorzystny wpływ na konkurencję.

Wielkość beneficjenta oraz wartość pomocy udzielonej pojedynczemu beneficjentowi

Należy przyjąć, że im większa jest wartość pomocy, tym większe wzmocnienie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorcy, który ją otrzymał. Ponadto, pomoc publiczna udzielana dużym podmiotom dodatkowo wzmacnia ich pozycję, przez co może bardziej ograniczać lub eliminować istniejącą konkurencję lub też utrudniać jej powstanie. Należy jednak zaznaczyć, iż analizowanie wysokości pomocy w powiązaniu z wielkością podmiotu, który ją otrzymał, **nie powinno następować w oderwaniu od sektora, w którym przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą a zwłaszcza jego struktury (liczba i wielkość działających w nim przedsiębiorców) oraz poziomu selektywności pomocy (jaka część**

przedsiębiorców z sektora skorzysta z pomocy). Pomoc udzielana symetrycznie wszystkim, nawet dużym podmiotom działającym na określonym rynku, nie musi mieć negatywnego wpływu na konkurencję (np. rekompensaty za rozwiązanie długoterminowych umów sprzedaży mocy i energii elektrycznej czy przydział bezpłatnych uprawnień do emisji gazów cieplarnianych). Każdy z uczestników rynku otrzymuje wówczas podobną pomoc, zaś uzyskanie lepszych od konkurentów wyników finansowych i możliwości rozwoju nadal zależeć będzie od wzrostu ich efektywności. Jednocześnie, nawet niewielka pomoc udzielona asymetrycznie jednemu z podmiotów na określonym rynku może znacząco poprawić jego pozycję konkurencyjną, a tym samym zakłócić działanie mechanizmów rynkowych (np. lokalne rynki transportowe). Ponadto, w sytuacji, gdy pomoc udzielana jest dużym podmiotom działającym w warunkach monopolu naturalnego na rynkach regulowanych (pomoc dla operatorów sieci przesyłowych i dystrybucyjnych w sektorze gazowym i energii elektrycznej), a więc gdy nie ma i/lub nie może być konkurentów, nie dojdzie do zakłócenia konkurencji (patrzac z perspektywy krajowej).

W tym kontekście należy również zwrócić uwagę na fakt, iż niekiedy wartość pomocy, w podziale według wielkości beneficjentów, zależy także od przyjętej konstrukcji programów pomocowych³⁸, która jednak nie wynika bezpośrednio z celu wspierania określonej grupy przedsiębiorców (dużych, średnich czy małych).

Mając na uwadze ww. czynniki można wskazać kategorie pomocy publicznej udzielonej w 2021 roku mogące potencjalnie stanowić największe zagrożenie naruszenia konkurencji oraz kategorie beneficjentów pomocy, w przypadku których udzielanie znacznej pomocy może wywierać największy wpływ na konkurencję.

W 2021 roku udzielono kilkunastu beneficjentom pomocy na **ratowanie** lub **restrukturyzację** o łącznej wartości **80,4 mln zł**. Pomoc tego rodzaju może mieć pewien wpływ na konkurencję w konkretnych przypadkach, stanowi jednak nieznaczną część pomocy publicznej udzielonej w Polsce (**0,2 proc.**). Udział **pomocy sektorowej** wyniósł prawie 35 proc. i wzrósł o 23,6 punktu procentowego w porównaniu z rokiem poprzednim. Wartość tej pomocy była zatem znacząca (14 670,4 mln zł), ponadto biorąc pod uwagę względnie istotne prawdopodobieństwo zakłócenia konkurencji przez tego rodzaju pomoc warto przyrzeć się jej w kontekście możliwego negatywnego wpływu na konkurencję.

86 proc. wartości pomocy sektorowej udzielono w 2021 roku w **sektorze bankowym** - 12 634,7 mln zł (przy czym wartość ta określa maksymalny poziom strat z tytułu przejmowanych praw majątkowych i zobowiązań, do których pokrycia zobowiązany jest Bankowy Fundusz Gwarancyjny, a nie faktycznie wypłacone kwoty). Beneficjentem tej pomocy był Idea Bank S.A., który otrzymał wsparcie w formie gwarancji pokrycia strat i dotację na podstawie *ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji* (Dz. U. z 2022 r., poz. 793, z późn. zm.). Celem takiej pomocy jest likwidacja podmiotu zagrożonego upadłością w sposób kontrolowany, pozwalający uniknąć lub zminimalizować negatywne efekty dla społeczeństwa i gospodarki państwa, które wystąpiłyby w razie braku pomocy. Jednocześnie naruszenie konkurencji w wyniku udzielenia tej pomocy jest ograniczone,

³⁸ Na przykład w odniesieniu do środków wypłacanych w formie subsydiów płacowych na zatrudnianie pracowników niepełnosprawnych (jeden z największych w ostatnich latach programów pomocowych - w 2020 roku przyznano w jego ramach 3 104,3 mln zł) pamiętać należy, iż art. 21 ust 1 *ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. z 2021 r. poz. 573, z późn. zm.) zobowiązuje pracodawców zatrudniających powyżej 25 pracowników do zatrudnienia minimum 6 procent osób niepełnosprawnych lub odprowadzania stosownych wpłat pieniężnych do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Tym samym mechanizm ustawowy w praktyce zobowiązuje podmioty zatrudniające powyżej 25 osób do uczestniczenia w programie, który dla mniejszych podmiotów jest zupełnie fakultatywny.

bowiem efektem pomocy jest opuszczenie rynku przez beneficjenta pomocy, który znajdował się w trudnej sytuacji ekonomicznej.

11 proc. wartości pomocy sektorowej udzielono w 2021 roku w **sektorze górnictwa węgla kamiennego** - 1 651,2 mln zł. Wsparcie to zostało udzielone przede wszystkim przez Ministra Aktywów Państwowych w formie wniesienia kapitału oraz dotacji dla Spółki Restrukturyzacji Kopalń. Celem tej pomocy było pokrycie kosztów likwidacji kopalń i działań polikwidacyjnych, zatem jej wpływ na konkurencję jest ograniczony.

Odnosząc się natomiast do pomocy stwarzającej relatywnie mniejsze zagrożenie dla konkurencji, czyli pomocy horyzontalnej oraz pomocy regionalnej należy zauważyć, iż stanowiły one w 2021 roku łącznie więcej niż połowę wartości udzielonej pomocy publicznej (z wyłączeniem pomocy w sektorze transportu).³⁹ Biorąc powyższe pod uwagę (a w szczególności wskazane powyżej szczegółowe przeznaczenia pomocy sektorowej), strukturę pomocy publicznej udzielonej w 2021 roku pod względem przeznaczenia można ocenić pozytywnie.

Przechodząc do wielkości beneficjenta oraz wartości pomocy udzielonej pojedynczemu beneficjentowi należy zauważyć, iż raport ten nie obejmuje pomocy *de minimis* (pomocy, której wartość dla danego beneficjenta w okresie trzech kolejnych lat podatkowych nie przekracza 200 tys. euro lub 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego towarów). Z tego powodu prezentowane w raporcie dane z samego założenia będą dotyczyć pomocy o większej wartości, której absorpcja jest najbardziej prawdopodobna w dużych podmiotach. W 2021 roku 74,4 proc. wartości pomocy udzielono przedsiębiorcom dużym, 11,0 proc. - przedsiębiorcom średnim, a 14,6 proc. - małym i mikroprzedsiębiorcom. Budzić to może pewne obawy o negatywny wpływ pomocy publicznej na konkurencję. Gdy jednak uwzględni się udzieloną pomoc *de minimis* proporcje ulegają zmianie i wyglądają następująco: duzi przedsiębiorcy - 61,3 procent, średni przedsiębiorcy - 10,9 procent, mali i mikroprzedsiębiorcy łącznie - 27,8 procent.⁴⁰

Skalę potencjalnego niekorzystnego wpływu pomocy udzielonej pojedynczemu beneficjentowi w dużej wysokości w warunkach polskich rozpatrywać można na przykładzie analizy największych beneficjentów pomocy, wśród których znalazły się spółki z sektora bankowego, usług radiowo-telewizyjnych, wydobywania węgla, energetyki oraz wynajmu i zarządzania nieruchomościami.

Największym beneficjentem pomocy w 2021 roku był Idea Bank S.A. (12 634,7 mln zł). Wpływ tej pomocy na konkurencję przedstawiono powyżej w ramach oceny wpływu pomocy udzielonej w sektorze bankowym (zob. str. 106).

Beneficjentem pomocy o znacznej wartości była Telewizja Polska S.A. (2 045,9 mln zł), która uzyskała dofinansowanie z opłat abonamentowych i rekompensatę za wpływy utracone z tytułu ustawowych zwolnień z abonamentu. Środki z opłat abonamentowych zostały przeznaczone na realizację misji publicznej i stanowią rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym. Beneficjentem tego rodzaju pomocy było również Polskie Radio S.A. (285,9 mln zł).

Podmiotom działającym na rynku energetycznym: PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., PGE Energia Ciepła S.A. oraz PGE Energia Odnawialna S.A. udzielono pomocy (w sumie 3 908,0 mln zł) przede wszystkim na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy.

³⁹ W przypadku wyłączenia z analizy pomocy dla Idea Banku S.A. łączny udział pomocy horyzontalnej i regionalnej wzrósłby do 81 procent.

⁴⁰ Gdyby ponadto wyłączyć z analizy pomoc dla Idea Banku S.A., udział dużych przedsiębiorców spadłby do 49 proc., a udział MŚP wzrósłby do 51 proc.

Pomoc przyznana tym pięciu podmiotom stanowiła 9,3 proc. całkowitej wartości udzielonej pomocy publicznej w 2021 roku.

Rynek energii elektrycznej w UE jest zliberalizowany. Polski rynek energii jest powiązany z wewnętrznym (unijnym) rynkiem energii elektrycznej. Energia elektryczna podlega obrotowi w ramach tego rynku, a jego funkcjonowanie gwarantuje, że energia jest wytwarzana tam, gdzie kosztuje najmniej i przesyłana przez połączenia międzysystemowe w celu zużycia tam, gdzie zapotrzebowanie jest największe. Stworzenie osobnego strumienia przychodów dla mocy i zapewnienie określonej wielkości inwestycji w moce na polskim rynku wpływa na ceny energii elektrycznej, np. obniża ceny energii lub przynajmniej zmniejsza zmienność tych cen. Na podstawie przedstawionych wyjaśnień przez władze polskie, w trakcie postępowania notyfikacyjnego, KE uznała w decyzji z dnia 7 lutego 2018 r. w sprawie SA.46100 (2017/N) - *Polski mechanizm rynku mocy*, iż zgłoszony środek pomocowy ma ograniczony negatywny wpływ na konkurencję i handel na wewnętrznym rynku energii elektrycznej.

Spółka Restrukturyzacji Kopalń otrzymała pomoc o wartości 1 615,9 mln zł w ramach programu pomocowego dla sektora górnictwa SA.52832(2019/N). Środki te przeznaczone zostały na realizację zadań likwidacyjnych i polikwidacyjnych w kopalniach, rekultywację i naprawę szkód górniczych oraz na wypłatę świadczeń pracownikom kopalń likwidowanych. Zgodnie z decyzją Rady, pomoc ta obejmuje tylko te kopalnie, które postawiono w stan likwidacji, zatem jej wpływ na konkurencję jest ograniczony.

Analizując dane dotyczące największych beneficjentów pomocy z ostatnich pięciu lat warto zauważyć, że udział udzielonej im pomocy nie przekraczał połowy całkowitej wartości pomocy publicznej udzielonej w danym roku. W 2017 roku pomoc udzielona dziesięciu największym beneficjentom stanowiła 24 procent całkowitej wartości pomocy, w latach 2018-2019 - 23 procent, w 2020 roku - 28 procent, a w 2021 roku - 49 procent⁴¹. W związku z tym wpływ udzielonej pomocy na konkurencję jest w pewnym stopniu ograniczony.

Pomoc kryzysowa

W 2021 roku, podobnie jak rok wcześniej, ze względu na ogólnoswiatową sytuację wywołaną wirusem Sars-CoV-2 udzielano pomocy kryzysowej, której celem było wsparcie polskiej gospodarki i niwelowanie niekorzystnych konsekwencji ekonomicznych związanych z COVID-19. Od kwietnia 2020 roku notyfikowano Komisji Europejskiej 39 programów pomocy kryzysowej, w ramach których udzielono łącznie 113 147,7 mln zł pomocy, przy czym w 2020 roku, w ramach 21 programów udzielono 94 244,7 mln zł pomocy, natomiast w 2021 roku pomoc kryzysowa udzielana była w ramach 28 programów, a jej wartość wyniosła 18 902,9 mln zł.

Największą część pomocy kryzysowej (7 748,4 mln zł - 41 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej w 2021 roku) stanowiło wsparcie w formie dotacyjnej lub zwolnień z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19, udzielane bezpośrednio na podstawie ustawy antykryzysowej lub na podstawie aktów wykonawczych do tej ustawy.

Wśród podmiotów udzielających pomocy kryzysowej wymienić należy przede wszystkim **Polski Fundusz Rozwoju S.A.**, który w 2020 roku udzielił pomocy o wartości 60 992,0 mln zł, natomiast rok później - 7 963,9 mln zł czyli ponad 42 proc. wartości pomocy kryzysowej udzielonej w 2021 roku.

⁴¹ Znaczny wzrost w 2021 roku jest efektem pomocy dla Idea Bank S.A. (zob. str. 106), która stanowiła 30 proc. wartości pomocy ogółem (pozostałym dziewięciu największym beneficjentom otrzymało łącznie 19 proc. całkowitej wartości pomocy).

W odróżnieniu pozostałej pomocy publicznej, która udzielana była głównie w formach bezzwrotnych (dotacje, refundacje wydatków, dopłaty), **pomoc kryzysowa udzielana była częściej w formach zwrotnych takich jak subwencje zwrotne, pożyczki warunkowo umorzone czy pożyczki preferencyjne.** W 2021 roku wartość pomocy w formie pożyczek preferencyjnych lub podobnych wyniosła **7 639,6 mln zł (40,4 proc.)**, a rok wcześniej - 70 279,1 mln zł czyli 74,6 proc. pomocy kryzysowej udzielonej w 2020 roku. Pomoc kryzysowa w formie dotacji i innych bezzwrotnych świadczeń w 2021 roku wyniosła 7 034,4 mln zł (37,2 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej w 2021 roku), a rok wcześniej - 8 217,0 mln zł (8,7 proc. pomocy kryzysowej w 2020 roku).

Specyfika pomocy kryzysowej jest zauważalna także w odniesieniu do wielkości beneficjenta, bowiem w obu latach ponad połowa pomocy kryzysowej została udzielona mikroprzedsiębiorcom (10 287,3 mln zł w 2021 roku), a podmioty spoza sektora MŚP otrzymały 2 244,5 mln zł pomocy kryzysowej (11,9 proc.).

SPIS TABEL

Tabela 1. Formy pomocy publicznej	9
Tabela 2. Przeznaczenie i rodzaje pomocy publicznej (z wyłączeniem pomocy udzielonej w sektorze transportu i pomocy kryzysowej)	12
Tabela 3. Informacje ogólne o pomocy publicznej udzielonej w 2021 roku	14
Tabela 4. Wielkość pomocy publicznej w 2021 roku	14
Tabela 5. Wielkość pomocy publicznej w latach 2017-2021	15
Tabela 6. Formy pomocy publicznej w latach 2017-2021	18
Tabela 7. Dynamika i udział form pomocy publicznej w latach 2017-2021	20
Tabela 8. Sposób finansowania pomocy państwa w Polsce w latach 2012-2021	21
Tabela 9. Przeznaczenie pomocy publicznej w latach 2020-2021	23
Tabela 10. Przeznaczenie pomocy publicznej w latach 2017-2021	25
Tabela 11. Pomoc publiczna (wartość i formy) udzielana przez poszczególne podmioty w latach 2020-2021	28
Tabela 12. Przeznaczenie pomocy udzielanej przez poszczególne podmioty w 2021 roku ...	37
Tabela 13. Wartość udzielonej pomocy w podziale według wielkości beneficjenta w latach 2017-2021	42
Tabela 14. Udział w pomocy publicznej w latach 2017-2021 w podziale według wielkości przedsiębiorcy	43
Tabela 15. Wartość udzielonej pomocy z uwzględnieniem pomocy <i>de minimis</i> w podziale według wielkości beneficjenta w 2021 roku	44
Tabela 16. Wartość udzielonej pomocy w podziale na sektor działalności beneficjenta w 2021 roku	45
Tabela 17. Najwięksi beneficjenci pomocy publicznej w 2021 roku	46
Tabela 18. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną w 2021 roku	48
Tabela 19. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na ochronę środowiska i cele związane z energią w 2021 roku	50
Tabela 20. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw w 2021 roku	53
Tabela 21. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na zatrudnienie w 2021 roku	55
Tabela 22. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na ratowanie i restrukturyzację w 2021 roku	56
Tabela 23. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w 2021 roku	57
Tabela 24. Wartość i formy pomocy horyzontalnej o charakterze socjalnym przeznaczonej dla indywidualnych konsumentów w 2021 roku	59
Tabela 25. Wartość i formy pomocy horyzontalnej w formie kapitału podwyższonego ryzyka w 2021 roku	60
Tabela 26. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania w 2021 roku	61
Tabela 27. Wartość i formy pomocy horyzontalnej na infrastrukturę lokalną w 2021 roku ..	62
Tabela 28. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na działalność sportową i rekreacyjną w 2021 roku	63
Tabela 29. Wartość i formy pomocy regionalnej udzielonej przez poszczególne podmioty w 2021 roku	65
Tabela 30. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze górnictwa węgla w 2021 roku	69
Tabela 31. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze wytwarzania energii elektrycznej w 2021 roku	70

Tabela 32. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze kinematografii w 2021 roku	71
Tabela 33. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze telekomunikacyjnym w 2021 roku.....	71
Tabela 34. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze bankowym w 2021 roku	72
Tabela 35. Wartość i formy pomocy stanowiącej rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych w 2021 roku	73
Tabela 36. Pomoc udzielana w sektorze transportu w podziale na rodzaje transportu w latach 2020-2021.....	76
Tabela 37. Podmioty udzielające pomocy i formy pomocy udzielonej w sektorze transportu w 2021 roku.....	76
Tabela 38. Najwięksi beneficjenci pomocy udzielanej w sektorze transportu w 2021 roku..	78
Tabela 39. Informacje ogólne o pomocy kryzysowej udzielonej w 2021 roku	81
Tabela 40. Pomoc publiczna i pomoc de minimis w 2021 roku - dane ogólne	84
Tabela 41. Pomoc publiczna w latach 2020-2021 - dane ogólne.....	85
Tabela 42. Pomoc kryzysowa w podziale wg jej przeznaczeń w latach 2020-2021	86
Tabela 43. Pomoc kryzysowa w podziale według form pomocy w latach 2020-2021	89
Tabela 44. Pomoc kryzysowa w podziale według form i przeznaczeń w 2021 roku	90
Tabela 45. Pomoc kryzysowa w podziale według podmiotów jej udzielających w latach 2020-2021.....	93
Tabela 46. Pomoc kryzysowa w podziale według wielkości beneficjenta w 2021 roku.....	98
Tabela 47. Wartość udzielonej pomocy kryzysowej według sektora działalności beneficjenta w 2021 roku.....	100
Tabela 48. Podmioty, które udzieliły najwięcej pomocy publicznej w 2021 roku	103
Tabela 49. Najwięksi beneficjenci pomocy publicznej w 2021 roku	103

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Rodzaje wsparcia publicznego w kontekście przepisów o pomocy publicznej	6
Wykres 2. Wartość udzielonej pomocy z wyodrębnieniem sektora transportu w latach 2017-2021.....	16
Wykres 3. Udział pomocy publicznej w produkcie krajowym brutto w latach 2017-2021.....	16
Wykres 4. Dynamika wartości udzielonej pomocy w latach 2017-2021 (2017 r. = 100)	17
Wykres 5. Formy pomocy publicznej w 2021 roku	19
Wykres 6. Formy pomocy publicznej w latach 2017-2021	19
Wykres 7. Przeznaczenie pomocy publicznej w 2021 roku	24
Wykres 8. Przeznaczenie pomocy publicznej w latach 2017-2021.....	25
Wykres 9. Udział poszczególnych przeznaczeń pomocy w ogólnej wartości udzielonej pomocy publicznej w latach 2017-2021	26
Wykres 10. Wartość udzielonej pomocy w podziale według wielkości beneficjenta w 2021 roku.....	42
Wykres 11. Wartość pomocy kryzysowej w odniesieniu do programów pomocowych	83
Wykres 12. Wartość udzielonej pomocy w podziale według wielkości beneficjenta w 2021 roku.....	99
Wykres 13. Pomoc kryzysowa w podziale według źródeł pochodzenia środków w 2021 roku	101

ZALĄCZNIKI

Załącznik 1. Lista programów pomocowych, w ramach których udzielono pomocy publicznej w 2021 roku*

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
1.	SA.60520(2020/N) (zmiana SA.58389(2020/N))	Zmiana programu przymusowej restrukturyzacji banków spółdzielczych i małych banków komercyjnych (23.12.2020-29.10.2021)	Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji	—	23.12.2020 - 29.10.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	Pomoc dla sektora bankowego	Bankowy Fundusz Gwarancyjny, Ministerstwo Finansów	—	—	—	—	12 634,75
2.	SA.46100(2017/N)	Polski mechanizm rynku mocy	Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy	18.04.2018	07.08.2018 - 07.02.2030	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na zapewnienie wystarczalności mocy wytwórczych	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.	—	—	—	—	5 944,31
3.	SA.58757(2020/X) (zmiana SA.41471(2015/X))	Udzielanie pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	Art. 33 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 sierpnia 2020 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	—	01.09.2020 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na wspieranie innowacyjności, na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania, dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, na finansowanie ryzyka pomoc na koszty rozpoznania działalności badawczo-rozwojowej w sektorze rybactwa i akwakultury pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe pomoc na studia wykonalności pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw regionalna pomoc inwestycyjna	Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	—	—	—	31,42	3 282,80
4.	SA.52832(2019/N) (zastąpił SA.46891(2017/N))	Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023	Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska Ustawa z dnia 10 października 2014 r. o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz niektórych innych ustaw	19.07.2019 (z mocą od 15.04.2019)	15.04.2019 - 31.12.2023	spółki węglowe	rozwój sektorowy - pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych	Minister Energii, NFOŚiGW, PFRON, właściwe Urzędy Marszałkowskie i Urzędy Skarbowe, PGW Wody Polskie	—	—	508,58	1 960,40	1 651,22
5.	SA.64119(2021/X) (zmiana SA.40525(2015/X))	Dofinansowanie do wynagrodzenia pracowników niepełnosprawnych	Art. 26a-26c ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc w formie subsydiowania wynagrodzeń na rekrutację pracowników niepełnosprawnych	Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	—	—	—	—	1 603,48
6.	SA.40525(2015/X) (zastąpił X306/2009)	Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych	Art. 26a-26c ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych	—	01.01.2015 - 30.06.2021	pracodawcy zatrudniający osoby niepełnosprawne	pomoc w formie subsydium płacowych na zatrudnianie pracowników niepełnosprawnych	Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3 166,00	3 176,86	3 110,29	3 104,34	1 546,03

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
7.	SA.60606(2020/X) (przedłużenie SA.57177(2020/X))	Kredyt na innowacje technologiczne	Ustawa z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej	—	01.01.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw, regionalna pomoc inwestycyjna	Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	—	—	—	—	1 283,07
8.	X193/2009	Program pomocy regionalnej udzielanej przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 1 stycznia 2007 r.	Art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2008 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom działającym na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenach specjalnych stref ekonomicznych	—	Od 01.01.2007	przedsiębiorcy prowadzący działalność w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 1 stycznia 2007 r.	pomoc regionalna i pomoc na zatrudnienie	Organy podatkowe	762,27	938,24	970,19	1 146,88	1 139,82
9.	SA.53850(2019/N)	Rekompensata dla sektorów i podsektorów energochłonnych	Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych	29.08.2019	01.01.2019 - 31.12.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc w postaci systemów przydziałów emisji gazów cieplarnianych	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	—	—	—	340,88	815,67
10.	SA.41471(2015/X)	Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	Art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy <i>de minimis</i> za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	—	05.03.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc dla MŚP, pomoc na finansowanie ryzyka, pomoc dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność, pomoc na koszty rozpoznania, badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe, studia wykonalności, pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności, pomoc na działalność badawczo-rozwojową w sektorze rybołówstwa i akwakultury	Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	4 064,93	2 558,35	3 717,04	4 890,93	815,49
11.	SA.40523(2015/X)	Program pomocy regionalnej udzielanej przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwoleń wydanych w okresie od 25 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2020 r.	Ustawa z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2008 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom działającym na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenach specjalnych stref ekonomicznych	—	25.12.2014 - 31.12.2020	MŚP, duże przedsiębiorstwo	pomoc regionalna	Organy podatkowe	161,65	255,48	301,95	522,26	673,80
12.	SA.59211(2020/X) (przedłużenie SA.43142(2015/X))	Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.01.2021 - 31.12.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	Pomoc regionalna	Marszałkowie województw	—	—	—	—	644,43

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
13.	SA.60012(2020/X) (zmiana SA.55396(2019/X))	Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	Art. 6b ust. 10a ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 10 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	—	20.08.2020 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc na studia wykonalności, pomoc na innowacje procesowe i organizacyjne, pomoc dla klastrów innowacyjnych, pomoc szkoleniowa, pomoc na gospodarowanie odpadami, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc na finansowanie ryzyka, pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, pomoc na koszty rozpoznania, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw, pomoc na udział w targach dla małych i średnich przedsiębiorstw, regionalna pomoc inwestycyjna	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	—	—	—	—	593,32
14.	PL 39/2004	Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 31 grudnia 2000 r.	Ustawa z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych Rozporządzenie Rady Ministrów ustanawiające poszczególne specjalne strefy ekonomiczne	2005	2005 - 31.12.2006	przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 31 grudnia 2000 r.	pomoc regionalna	Organy podatkowe	808,52	901,04	847,02	607,58	528,60
15.	SA.61012(2021/X) (przedłużenie SA.44685(2016/X))	Program horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska - przedłużenie	Art. 400a ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2014-2021	—	01.07.2021 - 31.12.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom dostosowanie do norm unijnych, zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych, pomoc na gospodarowanie odpadami, pomoc inwestycyjna na rekultywację zanieczyszczonych terenów, pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną, pomoc na wcześniejsze dostosowanie przedsiębiorstw do przyszłych norm unijnych, pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną, pomoc na wysokosprawną kogenerację, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, pomoc na badania środowiska, pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Prezesi Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	—	—	—	—	411,93

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
16.	SA.37345(2015/NN)	Polski system świadectw pochodzenia w celu wsparcia odnawialnych źródeł energii i zmniejszenia obciążeń związanych z OZE dla odbiorców energochłonnych	Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii	—	01.10.2005 - 31.12.2025	MŚP, duże przedsiębiorstwo	pomoc operacyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	—	460,01	138,76	271,31	390,99
17.	SA.52995(2019/X) (zmiana SA.50968(2018/X))	Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020	Art. 6b ust. 10a ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020	—	29.12.2018 - 30.06.2021	MŚP	pomoc regionalna - pomoc inwestycyjna; pomoc na usługi doradcze, pomoc na udział w targach, pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc szkoleniowa, pomoc na działalność sportową i rekreacyjną	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	—	—	8,39	266,65	272,43
18.	SA.64594(2021/X) (przedłużenie SA.52995(2019/X))	Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020	Art. 6b ust. 10a ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP	pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc szkoleniowa, pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, pomoc na działalność sportową i rekreacyjną, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw, pomoc na udział w targach dla małych i średnich przedsiębiorstw, regionalna pomoc inwestycyjna	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	—	—	—	—	248,04
19.	XR98/2007	Program pomocy regionalnej udzielanej przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 1 stycznia 2007 r.	Ustawa z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych Rozporządzenie Rady Ministrów ustanawiające poszczególne specjalne strefy ekonomiczne	—	Od 01.01.2007	przedsiębiorcy prowadzący działalność w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 1 stycznia 2007 r.	pomoc regionalna	Organy podatkowe	395,29	394,22	364,47	239,23	194,82
20.	SA.47030(2016/X)	Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	—	02.12.2016 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	122,02	33,58	9,50	201,93	187,54

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
21.	SA.63179(2021/X)	Pomoc publiczna udzielana za pośrednictwem Agencji Badań Medycznych	Art. 24 ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Agencji Badań Medycznych Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 września 2019 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Agencji Badań Medycznych	—	01.05.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc na studia wykonalności, pomoc szkoleniowa, pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw	Agencja Badań Medycznych	—	—	—	—	186,05
22.	SA.46134(2016/N) (zmiana SA.33608(2011/N))	Program pomocy publicznej dla przedsiębiorców zatrudniających osoby pozbawione wolności	Ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 maja 2017 r. w sprawie Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszonych Zakładów Pracy	30.01.2017	od 01.06.2017	MŚP, duże przedsiębiorstwo	pomoc w formie subsydiów płacowych na rekrutację pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji	Dyrektor Generalny Służby Więziennej	—	181,03	154,65	100,46	163,44
23.	SA.64582(2021/X) (przedłużenie SA.55884(2019/X))	Program pomocy publicznej niezwiązanej z programami operacyjnymi udzielanej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości	Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 20 października 2020 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej niezwiązanej z programami operacyjnymi	—	01.07.2021 - 31.12.2021	MŚP	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc inwestycyjna umożliwiającą przedsiębiorstwom dostosowanie do norm unijnych, zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych, pomoc na gospodarowanie odpadami, pomoc na wcześniejsze dostosowanie przedsiębiorstw do przyszłych norm unijnych, pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną, pomoc na wysokosprawną kogenerację, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw, regionalna pomoc inwestycyjna, żegluga morska - pomoc inwestycyjna, inna pomoc w sektorze transportu	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	—	—	—	—	162,31
24.	SA.42839(2015/X)	Pomoc na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 21 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	31.07.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe, studia wykonalności	Marszałkowie województw	655,49	625,96	673,13	546,05	157,12

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
25.	N 292/2009 (zastąpił N 505/2005)	Program dofinansowania przez Polski Instytut Sztuki Filmowej przedsięwzięć z zakresu kinematografii	Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 października 2005 r. w sprawie udzielania przez Polski Instytut Sztuki Filmowej dofinansowania przedsięwzięć z zakresu kinematografii	23.10.2009	nieokreślony	podmioty działające w sektorze kinematografii	wspieranie kultury i ochrona dziedzictwa narodowego	Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej	153,52	100,00	116,77	199,49	155,54
26.	SA.59139(2020/X) (przedłużenie SA.42839(2015/X))	Pomoc na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 21 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe, pomoc na studia wykonalności	Marszałkowie województw	—	—	—	—	146,72
27.	SA.59212(2020/X) (przedłużenie SA.43141(2015/X))	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną	Marszałkowie województw	—	—	—	—	145,28
28.	C 43/2005	Rekompensata za rozwiązanie długoterminowych umów sprzedaży mocy i energii elektrycznej	Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej	25.09.2007	01.01.2008 - 31.12.2025	wytwórcy energii, u których powstały koszty osieroczone i koszty gazu w wyniku przedterminowego rozwiązania umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej	sektor energetyczny	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	406,60	355,45	288,98	268,13	112,55
29.	SA.43907(2015/X)	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek kogeneracji zapewniających wysokosprawną kogenerację w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek kogeneracji zapewniających wysokosprawną kogenerację w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	—	06.11.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc na wysokosprawną kogenerację	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Prezes Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	213,77	277,15	289,66	241,90	101,22

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
30.	SA.43697(2015/N)	Polski system wspierania OZE oraz zwolnienie dla energochłonnych użytkowników	Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii	13.12.2017	01.01.2016 - 30.12.2021	wytwórcy energii elektrycznej, wytwórcy i dystrybutorzy pary wodnej, gorącej wody i powietrza do układów klimatyzacyjnych	pomoc operacyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych; pomoc w formie ulg podatkowych na odnawialne źródła energii	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.	29,06	87,83	41,28	142,59	100,24
31.	SA.47260(2017/X)	Pomoc udzielana przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na finansowanie ryzyka i dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 listopada 2016 r. w sprawie udzielania pomocy na finansowanie ryzyka i dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	—	30.11.2016 - 30.06.2021	MŚP	pomoc w formie kapitału podwyższonego ryzyka	PFR Ventures Sp. z o.o	—	—	—	212,01	98,35
32.	SA.54399(2019/X)	Wsparcie finansowe produkcji audiowizualnej	Ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o finansowym wspieraniu produkcji audiowizualnej Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 11 lutego 2018 r. w sprawie szczegółowego wykazu polskich kosztów kwalifikowalnych, parametrów utworów audiowizualnych oraz dokumentów związanych z przyznawaniem wsparcia finansowego na produkcję audiowizualną przez Polski Instytut Sztuki Filmowej	—	19.02.2019 - 31.12.2027	MŚP, duże przedsiębiorstwo	sektor kinematografii - pomoc dotycząca kinematografii i innych przedsięwzięć audio-wizualnych	Polski Instytut Sztuki Filmowej	—	—	35,86	85,87	93,67
33.	SA.52028(2018/X)	Program pomocy regionalnej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowej inwestycji	Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji Ustawa z dnia 15 lutego 1992r. o podatku dochodowym od osób prawnych Ustawa z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych	—	05.09.2018 - 31.12.2020		regionalna pomoc inwestycyjna	Organy podatkowe	—	—	—	52,63	90,94
34.	SA.43229(2015/X)	Pomoc na układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	19.09.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	Marszałkowie województw	138,42	396,03	241,30	302,96	88,19

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
35.	SA.51875(2018/X)	Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 13 lipca 2018 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na działalność kulturalną w ramach Programu „Kultura” finansowanego z udziałem środków pochodzących z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2014-2021	Art. 28a ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 13 lipca 2018 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na działalność kulturalną w ramach Programu „Kultura” finansowanego z udziałem środków pochodzących z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na lata 2014-2021	—	07.08.2018 - 30.06.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwo	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Sportu	—	—	0,09	0,08	86,19
36.	SA.59210(2020/X) (przedłużenie SA.43247(2015/X))	Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.01.2021 - 31.12.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	Pomoc regionalna	Marszałkowie województw	—	—	—	—	82,51
37.	SA.58255(2020/N) (zmiana SA.43594(2015/N))	Przedłużenie polskiego programu pomocy na ratowanie i restrukturyzację MŚP	Ustawa z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne Ustawa z dnia 16 lipca 2020 r. o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców	12.11.2020	12.11.2020 - 31.12.2026	MŚP	pomoc na ratowanie i pomoc na restrukturyzację tymczasowa pomoc na restrukturyzację	Minister Rodziny i Polityki Społecznej Ministerstwo Finansów Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. Organy podatkowe	—	—	—	4,20	80,41
38.	SA.60657(2021/X) (przedłużenie SA.51573(2018/X))	Pomoc publiczna udzielana przez Bank Gospodarstwa Krajowego w formie gwarancji spłaty kredytów w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 (Fundusz gwarancyjny wsparcia innowacyjnych przedsiębiorstw)	Ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy publicznej w formie gwarancji spłaty kredytów w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	—	01.01.2021 - 31.12.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	Regionalna pomoc inwestycyjna	Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	—	—	—	—	79,90
39.	SA.41495(2015/X)	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę lokalną	Art. 7 ust. 3 i art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę lokalną	—	17.02.2015 - 31.12.2023	różne podmioty	pomoc regionalna, wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną, pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną	Wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast	16,08	33,78	55,98	70,73	76,33

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
40.	SA.59384(2020/X) (przedłużenie SA.43905(2015/X))	Pomoc publiczna na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy infrastruktury energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy infrastruktury energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną	Dyrektor Instytutu Nafty i Gazu, Minister Klimatu i Środowiska	—	—	—	—	76,07
41.	SA.44685(2016/X) (zmiana SA.36499(2013/N))	Program horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska	Art. 400a ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska	—	30.12.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych, pomoc inwestycyjna na wcześniejsze dostosowanie do przyszłych norm unijnych, pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną, pomoc na inwestycje w układy wysoko-sprawnej kogeneracji, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, pomoc inwestycyjna na rekultywację zanieczyszczonych terenów, pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy, pomoc inwestycyjna na recykling i ponowne wykorzystanie odpadów, pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną, pomoc na badania środowiska, pomoc na inwestycje umożliwiające dostosowanie do standardów ochrony środowiska UE instalacji wymienionych w rozdziale 13 sekcji D pkt 2 lit. a-c załącznika XII do Traktatu o przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Prezesi zarządów 16 wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej	5,40	20,23	35,12	56,55	68,97
42.	SA.60659(2020/X) (przedłużenie SA.51902(2018/X))	Pomoc w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na finansowanie ryzyka i dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 25 listopada 2016 r. w sprawie udzielania pomocy na finansowanie ryzyka i dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	—	01.07.2021 - 31.12.2023	MŚP	pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc na finansowanie ryzyka, pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność	PFR Ventures Sp. z o.o.	—	—	—	—	65,45

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
43.	SA.43141(2015/X)	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	21.08.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną	Marszałkowie województw	359,06	224,82	516,88	266,46	59,51
44.	SA.55396(2019/X) (zmiana SA.42799(2015/X))	Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 8 sierpnia 2019 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	—	24.08.2019 - 30.06.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	Pomoc dla klastrów innowacyjnych, na wspieranie innowacyjności, propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, gospodarowanie odpadami, Pomoc dla MŚP na udział w targach, koszty rozpoznania, Pomoc na projekty badawczo-rozwojowe, studia wykonalności; pomoc szkoleniowa	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	—	—	—	2,51	53,35
45.	SA.59558(2020/X) (przedłużenie SA.43180(2015/X))	Pomoc inwestycyjna na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	Marszałkowie województw	—	—	—	—	49,25
46.	SA.51192(2019/N)	System wsparcia wysokosprawnej kogeneracji	Ustawa z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji	15.04.2019	15.04.2019 - 31.12.2028	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na wysokosprawną kogenerację	Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.	—	—	—	92,16	46,11
47.	SA.60656(2020/X) (przedłużenie SA.43257(2015/X))	Pomoc finansowa na inwestycje typu centra badawczo-rozwojowe przedsiębiorców w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, 2014-2020	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 3 czerwca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy finansowej na inwestycje typu centra badawczo-rozwojowe przedsiębiorców w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, 2014-2020	—	01.01.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe, regionalna pomoc inwestycyjna	Różne podmioty	—	—	—	—	45,89
48.	SA.59387(2020/X) (przedłużenie SA.47030(2016/X))	Pomoc publiczna na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	—	—	—	—	42,08

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
49.	SA.63449(2021/X) (przedłużenie SA.51852(2018/X))	Taryfy i premie dla mikro i małych instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE)	Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc operacyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, pomoc operacyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w instalacjach działających na małą skalę	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.	—	—	—	—	41,41
50.	SA.51852(2018/X) (zmiana SA.37345(2015/NN))	Taryfy i premie dla mikro i małych instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE)	Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii	—	13.07.2018 - 30.06.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwo	pomoc operacyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.	—	—	68,35	98,49	40,81
51.	SA.59143(2020/X) (przedłużenie SA.43229(2015/X))	Pomoc na układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.07.2021 - 31.12.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na wysokosprawną kogenerację, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, pomoc na badania środowiska	Marszałkowie województw	—	—	—	—	31,32
52.	SA.50221(2018/X)	Ulga w podatku dochodowym od osób prawnych na działalność B+R dla przedsiębiorców posiadających status centrum badawczo-rozwojowego	Art. 18d ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych	—	01.01.2018 - 30.06.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe; pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności	Organy podatkowe	—	—	—	2,59	30,28
53.	SA.49363(2017/X) (zmiana SA.47982(2017/X))	Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 września 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 września 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	—	29.10.2017 - 30.06.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwo	wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	113,51	106,46	13,15	10,95	28,44
54.	SA.43180(2015/X)	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	12.09.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego	Marszałkowie województw	368,49	304,92	153,97	277,44	26,27

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
55.	SA.61129(2021/X) (przedłużenie SA.41730(2015/X))	Program regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska	Art. 400a ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska (Dz. U. poz. 540) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2014-2020	—	01.01.2021 - 31.12.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	Regionalna pomoc inwestycyjna	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Prezesi Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	—	—	—	—	24,54
56.	SA.46203(2017/N)	Modyfikacje w programie pomocy dotyczącym projektu pt. Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej (SA.33438, SA.33439, SA.33441, SA.30851, SA.33440)	Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju sieci i usług telekomunikacyjnych Ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne Ustawa z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 21 marca 2013 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej na tworzenie i umożliwienie dostępu do sieci szerokopasmowej w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013 Decyzja Komisji Europejskiej C (2007) 4568 w sprawie przyjęcia programu operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej w ramach pomocy wspólnotowej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego objętego celem Konwergencji w Polsce Umowy z operatorami infrastruktury	21.12.2017	10.11.2011 - 21.12.2037	MŚP, duże przedsiębiorstwo, JST oferujące usługi dostępu hurtowego w sektorze teleinformatycznym	sektor telekomunikacyjny	Marszałek Lubelski, Podkarpacki, Podlaski, Świętokrzyski, Warmińsko-Mazurski	—	8,18	13,17	16,20	22,67
57.	SA.46091(2016/X)	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 16 czerwca 2016 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	25.06.2016 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą	Marszałkowie województw	241,32	174,79	72,26	59,37	21,91
58.	SA.43541(2015/X)	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	31.10.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną	Marszałkowie województw	42,60	101,37	71,53	158,57	17,51

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
59.	SA.55884(2019/X)	Program pomocy publicznej niezwiązanej z programami operacyjnymi udzielanej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości	Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 28 października 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej niezwiązanej z programami operacyjnymi	—	01.11.2019 - 30.06.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc inwestycyjna umożliwiającą przedsiębiorstwom dostosowanie do norm unijnych, zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych, pomoc na gospodarowanie odpadami, pomoc na wcześniejsze dostosowanie przedsiębiorstw do przyszłych norm unijnych, pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną, pomoc na wysokosprawną kogenerację, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw, regionalna pomoc inwestycyjna, żegluga morska - pomoc inwestycyjna	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	—	—	—	—	17,22
60.	SA.43254(2015/X)	Pomoc na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	12.09.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną	Marszałkowie województw	182,58	136,62	100,05	48,87	17,09
61.	SA.52530(2019/N)	Ulgi w opłacie kogeneracyjnej dla odbiorców przemysłowych	Ustawa z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 9 grudnia 2016 r. w sprawie sposobu obliczania współczynnika intensywności zużycia energii elektrycznej przez odbiorcę przemysłowego	15.04.2019	15.04.2019 - 31.12.2028	MŚP, duże przedsiębiorstwa		Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	—	—	—	14,34	16,39
62.	SA.43909(2015/X)	Pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	03.12.2015 - 30.06.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na badania środowiska; pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy	Marszałkowie województwa	—	—	—	—	15,33

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
63.	SA.60908(2020/X) (przedłużenie SA.43906(2015/X))	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.01.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną, pomoc na badania środowiska	Marszałkowie województw	—	—	—	—	11,81
64.	SA.59140(2020/X) (przedłużenie SA.46091(2016/X))	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dn. 16 czerwca 2016 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą	Marszałkowie województw	—	—	—	—	9,74
65.	PI	Pomoc przyznana przed akcesją w formie dotacji i zwolnień podatkowych, których realizacja (wypłata) nastąpiła w roku xxxx („xxxx” oznacza rok, za który są dane]	Różne	—	—	różne podmioty	różne	Różne podmioty	2 224,16	931,89	2 077,41	2 660,39	9,49
66.	SA.50427(2018/X) (zmiana SA.41495(2015/X))	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę lokalną	Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną, pomoc na infrastrukturę lokalną, pomoc na rzecz regionalnych portów lotniczych oraz pomoc na rzecz portów	—	09.01.2018 - 31.12.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwo	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną, pomoc na działalność sportową i rekreacyjną, regionalna pomoc inwestycyjna, lotnictwo - pomoc inwestycyjna na rzecz portów lotniczych, lotnictwo - pomoc operacyjna dla portów lotniczych	Wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast	—	1,64	2,71	6,19	8,58
67.	SA.59147(2020/X) (przedłużenie SA.43254(2015/X))	Pomoc na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)	Art. 27 ust. 4 z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.07.2021 - 31.12.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną, pomoc inwestycyjna na projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach, pomoc na badania środowiska	Marszałkowie województw, Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	—	—	—	—	7,70
68.	XR119/2008	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 2008 r. w sprawie udzielania przez gminy zwolnień od podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 2008 r. w sprawie warunków udzielania przez gminy zwolnień od podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną Art. 20d ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	—	27.08.2008 - 31.12.2021	różne podmioty	pomoc regionalna	Wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast	27,45	27,58	21,67	13,76	7,53

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
69.	SA.40693(2015/X) (zmiana X812/2009)	Pomoc finansowa udzielana pracodawcom prowadzącym zakłady pracy chronionej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie pomocy finansowej udzielanej pracodawcom prowadzącym zakłady pracy chronionej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	—	01.01.2015 - 30.06.2021	pracodawcy prowadzący zakłady pracy chronionej	pomoc na rekompensatę dodatkowych kosztów związanych z zatrudnieniem pracowników niepełnosprawnych	Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	5,69	5,91	6,18	5,91	6,60
70.	SA.46088(2016/X)	Pomoc publiczna na projekty inwestycyjne służące poprawie efektywności energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 9 czerwca 2016 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne służące poprawie efektywności energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	—	18.06.2016 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej; Prezes Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	2,26	129,05	6,05	16,12	5,39
71.	SA.43179(2015/X)	Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP oraz pomoc na udział MŚP w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	19.09.2015 - 30.06.2021	MŚP	pomoc dla MŚP na usługi doradcze, pomoc dla MŚP na udział w targach	Marszałkowie województw	18,85	6,06	7,23	12,21	4,68
72.	SA.58400(2020/X) (przedłużenie SA.49363(2017/X))	Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Ustawa o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP, dla bibliotek, archiwów, muzeów, przedsiębiorstw prowadzących działalność miejsc historycznych i budynków oraz podobnych atrakcji turystycznych	Pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	—	—	—	—	4,47
73.	SA.43910(2015/X)	Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Nauki	Art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2015 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Nauki	—	15.09.2015 - 30.06.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe	Dyrektor Narodowego Centrum Nauki	3,49	1,41	—	—	3,53

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
74.	SA.40339(2014/X)	Uchwała nr LXIV/1639/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r. w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości na wspieranie nowych inwestycji w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej przeznaczonych dla małych, średnich i dużych przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą na terenie Wrocławia	Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała nr LXIV/1639/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r. w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości na wspieranie nowych inwestycji w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej przeznaczonych dla małych, średnich i dużych przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą na terenie Wrocławia	—	11.11.2014 - 31.12.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwo	pomoc regionalna	Prezydent Wrocławia	2,05	2,17	2,76	2,92	3,52
75.	PL 40/2004	Program pomocy regionalnej udzielanej w formie zwolnień z podatku od nieruchomości przedsiębiorcom dużym i z sektora motoryzacji prowadzącym działalność gospodarczą na terenach specjalnych stref ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego przed 1 stycznia 2001 r. i zmienionego w trybie art. 6 ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw	Art. 10 ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw	2005	Od 13.05.2004	przedsiębiorstwa duże i z sektora motoryzacji, prowadzące działalność gospodarczą na terenach specjalnych stref ekonomicznych	pomoc regionalna pomoc inwestycyjna	Wójt, burmistrz (prezydent miasta)	5,12	4,57	4,34	4,22	3,16
76.	SA.39770(2014/X)	Program regionalnej pomocy inwestycyjnej - Stargard Szczeciński	Art. 7 ust. 3 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała nr XLII/490/2014 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 30 września 2014 r.	—	01.07.2014 - 30.11.2025	MŚP, duże przedsiębiorstwo	pomoc regionalna	Prezydent Miasta Stargard Szczeciński	0,20	0,36	1,02	2,84	2,99
77.	SA.48057(2017/X) (zmiana SA.44083(2016/X))	Otwarte innowacje - wspieranie transferu technologii w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 stycznia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy na Otwarte Innowacje - wspieranie transferu technologii w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	—	01.02.2017 - 30.06.2021	MŚP	pomoc regionalna, pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności	Prezes Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.	—	0,56	4,84	11,93	2,94
78.	SA.59213(2020/X) (przedłużenie SA.43541(2015/X))	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwo	Pomoc na działalność sportową i rekreacyjną	Marszałkowie województw	—	—	—	—	2,83

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
79.	SA.42843(2015/N) (przedłużenie SA.36124(2013/N))	Rekompensata kosztów poniesionych na świadczenie usług pocztowych ustawowo zwolnionych od opłat pocztowych (2016-2021)	Art. 26 i art. 27 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 września 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu udzielania i rozliczania dotacji przedmiotowych Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 17 września 2010 r. w sprawie dotacji przedmiotowej do świadczenia usług pocztowych podlegających ustawowemu zwolnieniu z opłat pocztowych	27.11.2015	01.01.2016 - 31.12.2021	operatorzy pocztowi	wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego; pomoc o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów	Minister Cyfryzacji Minister Aktywów Państwowych	2,18	2,36	2,79	2,41	2,42
80.	XR185/2007	Program pomocy regionalnej udzielanej w formie zwolnień z podatku od nieruchomości przedsiębiorcom dużym i z sektora motoryzacji prowadzącym działalność gospodarczą na terenach specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego przed 1 I 2001 i zmienionego w trybie art. 6 ustawy z 2 X 2003 o zmianie ust. o spec. strefach ekonomicznych i niektórych ustaw	Art. 20d ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie udzielania przez gminy zwolnień od podatku od nieruchomości, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną	—	16.08.2007 - 31.12.2021	różne podmioty	pomoc regionalna pomoc inwestycyjna	Wójt, burmistrz (prezydent miasta)	5,47	4,37	4,87	2,01	2,21
81.	SA.56782(2020/X) (zmiana SA.44683(2016/X))	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie udzielania przez PARP pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój	Art. 6b ust. 10a ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój	—	03.03.2020 - 30.06.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw pomoc szkoleniowa	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	—	—	—	0,54	2,11
82.	SA.59116(2020/X) (przedłużenie SA.43929(2015/X))	Pomoc na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc na innowacje procesowe i organizacyjne	Marszałkowie województw	—	—	—	—	1,68
83.	SA.58909(2020/X) (przedłużenie SA.49970(2018/X))	Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 września 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu kultury, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Promocji Kultury	Art. 87 ust. 7 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 września 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu kultury, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Promocji Kultury	—	01.01.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	Pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	—	—	—	—	1,60

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
84.	SA.60660(2020/X) (przedłużenie SA.43179(2015/X))	Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP oraz pomoc na udział MŚP w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP	pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw, pomoc na udział w targach dla małych i średnich przedsiębiorstw	Marszałkowie województw	—	—	—	—	1,14
85.	SA.43904(2015/X)	Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy sieci ciepłowniczej lub chłodniczej będącej częścią efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i chłodniczego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy sieci ciepłowniczej lub chłodniczej będącej częścią efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i chłodniczego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	—	06.11.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Prezes Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	1 013,25	349,05	167,66	221,08	1,10
86.	XR181/2007	Program pomocy w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją	Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała nr 157/XIV/2007 Rady Miasta Częstochowy z dnia 27 sierpnia 2007 roku w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją	—	01.10.2007 - 31.12.2027	przedsiębiorcy podejmujący nowe inwestycje i tworzący nowe miejsca pracy	pomoc regionalna	Prezydent Miasta Częstochowy	0,99	0,99	0,99	1,00	1,01
87.	SA.59214(2020/X) (przedłużenie SA.47209(2016/X))	Pomoc regionalna na rzecz rozwoju obszarów miejskich (przedłużenie)	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 listopada 2016 r. w sprawie udzielania pomocy regionalnej na rzecz rozwoju obszarów miejskich w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.01.2021 - 31.12.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	Pomoc regionalna na rzecz rozwoju obszarów miejskich	Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	—	—	—	—	0,96
88.	SA.63115(2021/X) (zmiana SA.61129(2021/X))	Program regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska	Art. 400a ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2014-2020	—	30.04.2021 - 31.12.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	Regionalna pomoc inwestycyjna	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Prezesi Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	—	—	—	—	0,90

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
89.	XR97/2007	Uchwała nr III/13/06 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 grudnia 2006 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach programu pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji przeznaczonego dla małych, średnich i dużych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie Wrocławia	Art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	—	Do 31.12.2021	przedsiębiorcy realizujący nowe inwestycje, prowadzący działalność na terenie Wrocławia	pomoc regionalna	Prezydent Wrocławia	6,03	4,75	3,44	1,72	0,76
90.	SA.43592(2015/X)	Pomoc de minimis oraz pomoc publiczna udzielana w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020	—	14.08.2015 - 30.06.2021	MŚP	pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP, pomoc na udział MŚP w targach, pomoc w szkoleniową, pomoc w formie subsydiów płacowych na zatrudnienie pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, pomoc w formie subsydiów płacowych na zatrudnienie pracowników niepełnosprawnych	Minister Rozwoju, Pracy i Technologii Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Minister Edukacji i Nauki, Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Marszałkowie województw	1,77	4,12	2,69	1,97	0,66
91.	SA.60120(2020/X) (przedłużenie SA.55236(2019/X))	Zerowa stawka akcyzy na gaz ziemny o kodach CN 2711 11 00 i 2711 21 00 (LNG i CNG) oraz biogaz, wodór i biowodór przeznaczone do napędu silników spalinowych (przedłużenie)	Art. 89 ust. 1 pkt 12 lit. aa i lit. b oraz art. 163b ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym	—	01.01.2021 - 31.12.2023	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc w formie ulg podatkowych na ochronę środowiska na mocy dyrektywy 2003/96/WE	Ministerstwo Finansów	—	—	—	—	0,54
92.	SA.39771(2014/X)	Uchwała nr XLVIII/392/14 Rady Miejskiej Gminy Rawicz z dnia 24.09.2014 r.	Art. 7 ust. 3 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała nr XLVIII/392/14 Rady Miejskiej Gminy Rawicz z dnia 24.09.2014 r.	—	21.10.2014 - 31.12.2025	MŚP, duże przedsiębiorstwo	pomoc regionalna	Burmistrz Gminy Rawicz	0,04	0,09	0,09	0,44	0,45
93.	SA.60658(2020/X) (przedłużenie SA.48057(2017/X))	Otwarte Innowacje - wspieranie transferu technologii w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 3 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na Otwarte innowacje - wspieranie transferu technologii w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP	pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, regionalna pomoc inwestycyjna	Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.	—	—	—	—	0,42
94.	SA.55626(2019/X)	Program udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w formie pożyczek i poręczeń	Uchwała nr 154/XII/19 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 30 września 2019 r. w sprawie przyjęcia "Programu udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w formie pożyczek i poręczeń"	—	11.11.2019 - 30.06.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	Pomorski Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.	—	—	—	0,60	0,39
95.	SA.55236(2019/X)	Zerowa stawka akcyzy na gaz ziemny o kodach CN 2711 11 00 i 2711 21 00 (LNG i CNG) oraz biogaz, wodór i biowodór przeznaczone do napędu silników spalinowych	Art. 89 ust. 1 pkt 12 lit. aa i lit. b oraz art. 163b ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym	—	14.08.2019 - 31.12.2020	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc w formie ulg podatkowych na ochronę środowiska na mocy dyrektywy 2003/96/WE	Ministerstwo Finansów	—	—	—	1,64	0,38

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
96.	SA.40694(2015/X) (zmiana X678/2009)	Zwrot dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych	Art. 26 ust. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie zwrotu dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych	—	01.01.2015 - 30.06.2021	pracodawcy zatrudniający osoby niepełnosprawne	pomoc na rekompensatę dodatkowych kosztów związanych z zatrudnieniem pracowników niepełnosprawnych	Starostowie oraz Prezydenci miast na prawach powiatu	0,27	0,28	0,36	0,25	0,35
97.	SA.43929(2015/X)	Pomoc na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	03.12.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności, pomoc na innowacje procesowe i organizacyjne	Marszałkowie województw	8,96	1,03	1,75	1,37	0,32
98.	SA.63131(2021/X) (zmiana SA.61218(2021/X))	Pomoc de minimis oraz pomoc publiczna udzielana w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020	—	17.04.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc w formie subsydiów placowych na rekrutację pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, pomoc w formie subsydiowania wynagrodzeń na rekrutację pracowników niepełnosprawnych, pomoc szkoleniowa, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw	Marszałkowie województw, Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej, Minister Rodziny i Polityki Społecznej	—	—	—	—	0,31
99.	SA.63132(2021/X) (zmiana SA.61219(2021/X))	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie udzielania przez PARP pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	Art. 6b ust. 10a ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój	—	24.04.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc szkoleniowa, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	—	—	—	—	0,26
100.	N 526/2005	Program ramowy pomocy regionalnej udzielanej przez gminy na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2006 r. w sprawie udzielania przez gminy pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	11.05.2006	od 24.08.2006	przedsiębiorcy realizujący inwestycje początkowe lub tworzący nowe miejsca pracy związane z inwestycjami początkowymi	pomoc regionalna	Wójt, burmistrz (prezydent miasta)	1,20	0,75	0,86	0,21	0,23
101.	SA.64078(2021/X) (przedłużenie SA.40693(2015/X))	Pomoc finansowa udzielana pracodawcom prowadzącym zakłady pracy chronionej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Art. 32 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie pomocy finansowej udzielanej pracodawcom prowadzącym zakłady pracy chronionej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na rekompensatę dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych	Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	—	—	—	—	0,20

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
102.	XR100/2007	Uchwała nr III/16/06 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 grudnia 2006 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w zakresie pomocy regionalnej w ramach programu EIT + na wspieranie nowych inwestycji dla przedsiębiorców innowacyjnych lub prowadzących działalność badawczo-rozwojową na terenie Wrocławia	Art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	—	19.01.2007 - 31.12.2021	przedsiębiorcy innowacyjni lub prowadzący działalność badawczo-rozwojową na terenie Wrocławia	pomoc regionalna	Prezydent Wrocławia	0,17	0,30	0,18	0,18	0,19
103.	SA.42798(2015/X)	Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020	Art. 6b ust. 10a ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020	—	21.07.2015 - 30.06.2021	różne podmioty	pomoc regionalna, pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP, pomoc na udział MŚP w targach, pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności, pomoc szkoleniowa	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	470,38	137,41	163,09	258,06	0,16
104.	XR101/2007	Program pomocy dotyczący zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach programu pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w obrębie parków przemysłowych, parków technologicznych oraz specjalnych stref ekonomicznych usytuowanych na terenie Wrocławia	Art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	—	19.01.2007 - 31.12.2021	przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w obrębie parków przemysłowych, parków technologicznych oraz specjalnych stref ekonomicznych usytuowanych na terenie Wrocławia	pomoc regionalna	Prezydent Wrocławia	1,39	0,53	0,33	0,42	0,14
105.	SA.64079(2021/X) (przedłużenie SA.40694(2015/X))	Zwrot dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych	Art. 26 i 26d ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie zwrotu dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na rekompensatę dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych	Starostowie powiatów	—	—	—	—	0,11
106.	SA.50222(2018/X)	Ulga w podatku dochodowym od osób fizycznych na działalność B+R dla przedsiębiorców posiadających status centrum badawczo-rozwojowego	Art. 26e ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych	—	01.01.2018 - 30.06.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe; pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe; pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe; pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności	Organy podatkowe	—	—	—	—	0,10

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]				
									2017	2018	2019	2020	2021
107.	SA.58910(2020/X) (przedłużenie SA.54261(2019/X))	Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie zakresu zadań objętych mecenatem państwa, udzielania dotacji celowej na zadania nim objęte oraz udzielania dofinansowań podmiotom prowadzącym działalność w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (przedłużenie)	Art. 9a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie zakresu zadań objętych mecenatem państwa, udzielania dotacji celowej na zadania nim objęte oraz udzielania dofinansowań podmiotom prowadzącym działalność w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	Pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowe Centrum Kultury	—	—	—	—	0,05
108.	SA.52423(2018/X)	Pomoc finansowa w ramach programów w obszarze innowacyjności gospodarki	Art. 21a-21i ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej Rozporządzenie Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 20 września 2018 r. w sprawie szczegółowego przeznaczenia oraz szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej w ramach programów w obszarze innowacyjności gospodarki	—	26.10.2018 - 30.06.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe; pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe; pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe; pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności; pomoc na studia wykonalności; pomoc na innowacje procesowe i organizacyjne; pomoc dla klastrów innowacyjnych; pomoc szkoleniowa; pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność; pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw; pomoc na udział w targach dla małych i średnich przedsiębiorstw	Minister Rozwoju, Pracy i Technologii	—	—	—	—	0,02
109.	SA.44683(2016/X)	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie udzielania przez PARP pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój	Art. 6b ust. 10a ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój	—	18.12.2015 - 30.06.2021	MŚP	pomoc szkoleniowa, na usługi doradcze	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	—	—	—	0,13	0,02
110.	SA.40542(2015/X)	Uchwała nr LXIV/1642/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r.	Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała nr LXIV/1642/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r.	—	10.11.2014 - 31.12.2021	przedsiębiorcy tworzący nowe inwestycje i prowadzący działalność na terenie Wrocławia	pomoc regionalna	Prezydent Miasta Wrocław	—	—	0,01	0,02	0,01
111.	SA.61953(2021/X) (przedłużenie SA.39770(2014/X))	Zmiana programu regionalnej pomocy inwestycyjnej - Stargard	Art. 7 ust. 3 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Uchwała Nr XXIII/258/2020 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 22 grudnia 2020 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia programu regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorców na terenie Miasta Stargard Szczeciński	—	01.01.2021 - 30.11.2025	MŚP, duże przedsiębiorstwa	Regionalna pomoc inwestycyjna	Prezydent Miasta Stargard	—	—	—	—	0,005
Suma												38 043,6	

* Lista uwzględnia programy pomocowe w ramach których udzielono pomocy publicznej w 2021 r., w tym programy, których termin obowiązywania wprawdzie upłynął przed 1 stycznia 2021 r., ale na ich podstawie w 2021 r. udzielono pomocy. W przypadku, gdy pomoc została udzielona na kilka lat, zwłaszcza w formie zwolnień podatkowych, dane o niej mogą być przekazywane przez podmioty udzielające pomocy również po upływie okresu obowiązywania programu. Beneficjent nabył bowiem prawo do otrzymania pomocy jeszcze w trakcie tego okresu i zachował je po jego zakończeniu.

Zał. 2. Lista beneficjentów pomocy indywidualnej udzielonej w 2021 roku

Lp.	Nr sprawy	Nazwa sprawy / beneficjenta pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Podmioty udzielające pomocy	Przeznaczenie pomocy
1.	SA.62146(2021/X)	Dotacja na zachowanie dziedzictwa kulturowego Kopalni Soli "Wieliczka"	85,0	Minister Aktywów Państwowych	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
2.	SA.100921	Cromodora Wheels Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	66,9	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
3.	SA.101546	PCC BD Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	42,1	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
4.	SA.100455	Przebudowa wyrobisk dojęciowych do wycieków Kopalni Soli "Wieliczka" na poziomach VI, V i zabezpieczenie komór Seeling i Freitag	30,2	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
5.	SA.101485	Northvolt Poland Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	27,8	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
6.	SA.62433(2021/X)	Dotacja na zachowanie dziedzictwa kulturowego Kopalni Soli "Bochnia"	26,2	Minister Aktywów Państwowych	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
7.	SA.101550	Samsung Electronics Poland Manufacturing Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	23,6	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
8.	SA.62937(2021/X)	Dotacja zwrotna na realizację projektu pn. "ECBiG - Europejskie Centrum Bioinformatyki i Genomiki - MOSAIC" - Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk	23,1	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
9.	SA.101548	Faurecia Wałbrzych S.A. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	22,9	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
10.	SA.63133(2021/X)	Dotacja przeznaczona na prace zabezpieczające prowadzone przez Muzeum Górnictwa Węglowego	16,2	Minister Aktywów Państwowych	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
11.	SA.63209(2021/X)	Dotacja zwrotna na realizację projektu pn. "CePTE Centrum Proekologicznych Technologii Energetycznych" - Politechnika Krakowska	12,8	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
12.	SA.62975(2021/X)	Dotacja zwrotna na realizację projektu pn. "Centrum rozwoju nowych farmakoterapii zaburzeń ośrodkowego układu nerwowego CEPHARES" - Instytut Farmakologii im. Jerzego Maja Polskiej Akademii Nauk	12,0	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
13.	SA.101547	MAN Trucks Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	10,7	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
14.	SA.101551	Mando Corporation Poland Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	10,0	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
15.	SA.64366(2021/X)	Modernizacja stacji wentylatorów głównych przy szybie Wilson w Kopalni Soli „Wieliczka” w celu redukcji emisji hałasu	8,5	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego

Lp.	Nr sprawy	Nazwa sprawy / beneficjenta pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Podmioty udzielające pomocy	Przeznaczenie pomocy
16.	SA.63960(2021/X)	Agencja Rozwoju Miasta Krakowa Sp. z o.o. - finansowanie publiczne Krakowskiego Centrum Muzyki (realizacja i zarządzanie)	8,0	Prezydent Miasta Kraków	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
17.	SA.62708(2021/X)	Dotacja zwrotna na realizację projektu pn. "Centrum Zaawansowanych Materiałów i Inżynierii Procesów Wytwarzania (CZMIPW)" - Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie	7,2	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
18.	SA.101486	Zabudowa przy szybie Trinitatis stacji do kondensacyjnego osuszania powietrza wlotowego do wyrobisk dolowych Kopalni Soli Bochnia	6,3	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
19.	SA.62709(2021/X)	Dotacja zwrotna na realizację projektu pn. "Centrum badawcze prośrodowiskowych i energooszczędnych materiałów oraz technologii (CeBMaT)" - Politechnika Lubelska	5,9	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
20.	SA.62940(2021/X)	Dotacja zwrotna na realizację projektu pn. "ECBiG - Europejskie Centrum Bioinformatyki i Genomiki - MOSAIC" - Politechnika Poznańska	5,0	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
21.	SA.62939(2021/X)	Dotacja zwrotna na realizację projektu pn. "ECBiG - Europejskie Centrum Bioinformatyki i Genomiki - MOSAIC" - Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie - Państwowy Instytut Badawczy	3,9	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
22.	SA.100300	SPLAST Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	3,0	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
23.	SA.101487	Simoldes Plasticos Polska Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	3,0	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
24.	SA.101549	Persan Polska S. A. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	3,0	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
25.	SA.101553	Universal Scientific Industrial Poland Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	3,0	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
26.	SA.64732(2021/X)	Dyson Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu utworzenia nowych miejsc pracy	3,0	Minister Rozwoju, Pracy i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
27.	SA.47662(2017/N)	Pomoc dla LG Chem Wrocław Energy Sp. z o.o.	2,1	Minister Rozwoju i Technologii, Wójt Gminy Kobierzyce, Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.	regionalna pomoc inwestycyjna
28.	SA.63003(2021/X)	Objectivity Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu utworzenia nowych miejsc pracy	1,7	Minister Rozwoju, Pracy i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
29.	SA.64734(2021/X)	Shell Polska Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu utworzenia nowych miejsc pracy - Umowa nr II/189	1,6	Minister Rozwoju, Pracy i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
30.	SA.64733(2021/X)	Shell Polska Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu utworzenia nowych miejsc pracy - Umowa nr II/182	1,4	Minister Rozwoju, Pracy i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
31.	SA.62938(2021/X)	Dotacja zwrotna na realizację projektu pn. "ECBiG - Europejskie Centrum Bioinformatyki i Genomiki - MOSAIC" - Narodowy Instytut Kardiologii Stefana kardynała Wyszyńskiego - Państwowy Instytut Badawczy	0,9	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą

Lp.	Nr sprawy	Nazwa sprawy / beneficjenta pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Podmioty udzielające pomocy	Przeznaczenie pomocy
32.	SA.101176	Likwidacja barier architektonicznych w celu zapewnienia dostępności w budynkach mieszkalnych - Tarnowska Spółdzielnia Mieszkaniowa - Umowa pożyczki nr 335/201/001/2021	0,8	Polska Fundacja Przedsiębiorczości	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
33.	SA.63180(2021/X)	Dotacja zwrotna na realizację projektu pn. "WCZT 2.0 - Centrum technologii przyrostowych i inżynierii biomedycznej" - Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	0,8	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
34.	SA.101174	Likwidacja barier architektonicznych w celu zapewnienia dostępności w budynkach mieszkalnych - Tarnowska Spółdzielnia Mieszkaniowa - Umowa pożyczki nr 335/201/002/2021	0,7	Polska Fundacja Przedsiębiorczości	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
35.	SA.103605	Westinghouse Electric Poland Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu utworzenia nowych miejsc pracy	0,6	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
36.	SA.62961(2021/X)	Dotacja zwrotna na realizację projektu pn. „ACTRIS - Infrastruktura do badania aerozoli, chmur oraz gazów śladowych” - Uniwersytet Wrocławski	0,6	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
37.	SA.62959(2021/X)	Dotacja zwrotna na realizację projektu pn. „ACTRIS - Infrastruktura do badania aerozoli, chmur oraz gazów śladowych” - Uniwersytet Warszawski	0,4	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
38.	SA.100907	Pomoc dla Toruńskiej Agendy Kulturalnej w ramach projektu Kujawsko-Pomorskie - rozwój poprzez kulturę 2021	0,3	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
39.	SA.62958(2021/X)	Dotacja zwrotna na realizację projektu pn. „ACTRIS - Infrastruktura do badania aerozoli, chmur oraz gazów śladowych” - Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowy Instytut Badawczy	0,3	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
40.	SA.63537(2021/X)	Dotacja zwrotna na realizację projektu pn. "PRACE-LAB2 - Współpraca w zakresie zaawansowanych obliczeń w Europie" - Politechnika Wrocławska	0,3	Marszałek Województwa Śląskiego	pomoc inwestycyjna na rekultywację zanieczyszczonych terenów
41.	SA.101839	Demontaż, transport i unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest z elewacji budynków mieszkalnych zlokalizowanych przy ul. Dmowskiego 7, Zaparkowej 6 i Skłodowskiej 6 w Zawierciu - Spółdzielnia Mieszkaniowa "Zawiercie"	0,2	Marszałek Województwa Śląskiego	pomoc inwestycyjna na rekultywację zanieczyszczonych terenów
42.	SA.62960(2021/X)	Dotacja zwrotna na realizację projektu pn. „ACTRIS - Infrastruktura do badania aerozoli, chmur oraz gazów śladowych” - Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk	0,2	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
43.	SA.64505(2021/X)	Demontaż, transport i unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest z elewacji budynku mieszkalnego zlokalizowanego przy ul. Dąbrówki 21 w Rybniku oraz termoizolacja budynku - Rybnicka Spółdzielnia Mieszkaniowa	0,2	Marszałek Województwa Śląskiego	pomoc inwestycyjna na rekultywację zanieczyszczonych terenów
44.	SA.100892	Pomoc dla Fundacji Kultury Pozytywka w ramach projektu Kujawsko-Pomorskie - rozwój poprzez kulturę 2021	0,1	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
45.	SA.100893	Pomoc dla Teatru Polskiego im. Hieronima Konieczki w Bydgoszczy w ramach projektu Kujawsko-Pomorskie - rozwój poprzez kulturę 2021	0,1	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
46.	SA.100894	Pomoc dla Fundacji Fotografistka w ramach projektu Kujawsko-Pomorskie - rozwój poprzez kulturę 2021	0,1	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego

Lp.	Nr sprawy	Nazwa sprawy / beneficjenta pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Podmioty udzielające pomocy	Przeznaczenie pomocy
47.	SA.100895	Pomoc dla Fundacji Czarny Karzeł w ramach projektu Kujawsko-Pomorskie - rozwój poprzez kulturę 2021	0,1	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
48.	SA.100896	Pomoc dla Fundacji „Serca bicie” w ramach projektu Kujawsko-Pomorskie - rozwój poprzez kulturę 2021	0,1	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
49.	SA.100897	Pomoc dla Fundacji 9 Hills w ramach projektu Kujawsko-Pomorskie - rozwój poprzez kulturę 2021	0,1	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
50.	SA.100903	Pomoc dla Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Świeciu w ramach projektu Kujawsko-Pomorskie - rozwój poprzez kulturę 2021	0,1	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
51.	SA.100905	Pomoc dla Stowarzyszenia GET UP w ramach projektu Kujawsko-Pomorskie - rozwój poprzez kulturę 2021	0,1	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
52.	SA.100906	Pomoc dla Stowarzyszenia Artystycznego Eljazz w ramach projektu Kujawsko-Pomorskie - rozwój poprzez kulturę 2021	0,1	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
53.	SA.103531	Pomoc dla HiFly spółka cywilna Arkadiusz Iwański, Arkadiusz Wiśniewski w ramach projektu Kujawsko-Pomorskie - rozwój poprzez kulturę 2021	0,1	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
54.	SA.62956(2021/X)	Dotacja zwrotna na realizację projektu pn. „ACTRIS - Infrastruktura do badania aerozoli, chmur oraz gazów śladowych” - Instytut Geofizyki Polskiej Akademii Nauk	0,1	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
55.	SA.62957(2021/X)	Dotacja zwrotna na realizację projektu pn. „ACTRIS - Infrastruktura do badania aerozoli, chmur oraz gazów śladowych” - Uniwersytet Śląski	0,1	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
56.	SA.63542(2021/X)	Kompleksowe unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest w budynkach mieszkalnych przy ul. Szwedzkiej 3, 7, 9, 11 należących do Spółdzielni Mieszkaniowej "Gwarek" w Tarnowskich Górach	0,1	Marszałek Województwa Śląskiego	pomoc inwestycyjna na rekultywację zanieczyszczonych terenów
57.	SA.62962(2021/X)	Dotacja zwrotna na realizację projektu pn. „ACTRIS - Infrastruktura do badania aerozoli, chmur oraz gazów śladowych” - Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu	0,01	Ośrodek Przetwarzania Informacji - Państwowy Instytut Badawczy	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą
Pomoc indywidualna ogółem			483,7		

Załącznik 3. Lista środków pomocowych, w ramach których udzielono pomocy kryzysowej w latach 2020-2021

Lp.	Nr programu / środka pomocy	Nazwa programu / środka pomocy	Podstawa prawna	Okres obowiązywania	Podmiot udzielający pomocy	Beneficjenci pomocy	Forma pomocy	Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy [w mln zł] udzielonej w roku:	
									2020	2021
1.	SA.59763(2020/N)	COVID-19 - Tarcza finansowa dla MŚP 2.0 (pomoc w formie dotacji dla mikro- i w formie dopłat do niepokrytych kosztów stałych dla małych i średnich przedsiębiorstw)	ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju	23.12.2020 - 31.12.2021	Polski Fundusz Rozwoju S.A.	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19 ⁴²	zaliczka zwrotna	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot; pozostała pomoc kryzysowa	0,0	7 117,2
2.	SA.62885(2021/N) (zmiana SA.61825(2021/N))	Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 - zmiana programu SA.61825(2021/N)	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19	28.02.2021 - 14.02.2022	Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, prezydenci miast na prawach powiatu, starostowie powiatów, dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy	przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie branż określonych w rozporządzeniu	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie umorzenie opłaty (składki, wpłaty) zwolnienie z opłaty	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	0,0	4 572,6
3.	SA.61825(2021/N)	Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19	01.02.2021 - 30.06.2022	Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, prezydenci miast na prawach powiatu, starostowie powiatów, dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy	przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie branż określonych w rozporządzeniu	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie umorzenie opłaty (składki, wpłaty) zwolnienie z opłaty	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	0,0	1 647,6

⁴² Z pomocy kryzysowej w ramach programu SA.59763(2020/N) mogły skorzystać także podmioty, które pod względem liczby zatrudnionych osób i obrotów kwalifikują się do sektora MŚP, jednak utraciły ten status z uwagi na udział podmiotu publicznego.

Lp.	Nr programu / środka pomocy	Nazwa programu / środka pomocy	Podstawa prawna	Okres obowiązywania	Podmiot udzielający pomocy	Beneficjenci pomocy	Forma pomocy	Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy [w mln zł] udzielonej w roku:	
									2020	2021
4.	SA.60376(2020/N)	Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych	21.12.2020 - 30.06.2022	Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, prezydenci miast na prawach powiatu, starostowie powiatów, dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy	Przedsiębiorstwa i osoby prowadzące działalność gospodarczą, działające w branżach na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie umorzenie opłaty (składki, wpłaty) zwolnienie z opłaty	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	40,9	1 573,2
5.	SA.56922(2020/N)	Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - dopłaty do wynagrodzeń, ulgi podatkowe i w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne oraz inne środki	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	23.04.2020 - 30.06.2022	Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast, starostowie powiatów, marszałkowie województw, organy wykonawcze JST	Przedsiębiorstwa i osoby prowadzące działalność gospodarczą, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie refundacja pożyczka warunkowo umorzona zwolnienie z podatku obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku odroczenie terminu płatności podatku odroczenie terminu płatności opłaty (składki, wpłaty) rozłożenie na raty opłaty (składki, wpłaty) umorzenie opłaty (składki, wpłaty) umorzenie w całości lub w części odsetek za zwłokę z tytułu opłaty (składki, wpłaty, kary) zwolnienie z opłaty zaniechanie pobory opłaty	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot; pozostała pomoc kryzysowa	28 185,9	1 124,3

Lp.	Nr programu / środka pomocy	Nazwa programu / środka pomocy	Podstawa prawna	Okres obowiązywania	Podmiot udzielający pomocy	Beneficjenci pomocy	Forma pomocy	Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy [w mln zł] udzielonej w roku:	
									2020	2021
6.	SA.56876(2020/N)	Polski program gwarancji publicznych na wsparcie gospodarki w związku z pandemią koronawirusa	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych	03.04.2020 - 31.12.2021	Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	Podmioty, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	gwarancja poręczenie	pozostała pomoc kryzysowa	1 292,4	893,1
7.	SA.57054(2020/N)	Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla dużych przedsiębiorstw - umorzenie pożyczek	ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju	29.05.2020 - 30.06.2022	Polski Fundusz Rozwoju S.A.	Duże przedsiębiorstwa	pożyczka preferencyjna umorzenie pożyczek preferencyjnych	pomoc udzielana na naprawienie szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe lub inne nadzwyczajne zdarzenia pozostała pomoc kryzysowa	54,8	567,0
8.	SA.57015(2020/N)	Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - pomoc państwa w formie dotacji lub pomocy zwrotnej w ramach programów operacyjnych	ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 28 kwietnia 2020 r. w sprawie udzielania pomocy w formie dotacji lub pomocy zwrotnej w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19	30.04.2020 - 30.06.2022	pośrednicy finansowi	Podmioty, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie pożyczka preferencyjna	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	1 750,9	545,7
9.	SA.57306(2020/N)	Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - Tarcza finansowa dla dużych przedsiębiorstw - pożyczki płynnościowe	ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju	25.05.2020 - 30.06.2021	Polski Fundusz Rozwoju S.A.	Duże przedsiębiorstwa	pożyczka preferencyjna	pozostała pomoc kryzysowa	92,4	255,2

Lp.	Nr programu / środka pomocy	Nazwa programu / środka pomocy	Podstawa prawna	Okres obowiązy- wania	Podmiot udzielający pomocy	Beneficjenci pomocy	Forma pomocy	Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy [w mln zł] udzielonej w roku:	
									2020	2021
10.	SA.57452(2020/N)	Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - Gwarancje faktoringu	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych	23.07.2020 - 31.12.2021	Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	Podmioty, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	gwarancja	pozostała pomoc kryzysowa	55,0	249,9
11.	SA.57726(2020/N)	Pomoc publiczna w formie pomniejszenia opłaty za użytkowanie wieczyste i niepobierania czynszu najmu i dzierżawy oraz opłaty za użytkowanie	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych	28.07.2020 - 30.06.2021	starostowie powiatów i prezydenci miast na prawach powiatu organy stanowiące JST	Podmioty, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	obniżenie wysokości opłaty zaniechanie poboru opłaty	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	9,0	72,5
12.	SA.62231(2021/NN)	COVID-19 - Wsparcie dla touroperatorów i innych przedsiębiorstw prowadzących działalność w sektorze turystyki i kultury	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych	01.01.2021 - 30.06.2022	Minister Sportu i Turystyki, Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	Podmioty prowadzące działalność kulturalną, rozrywkową, artystyczną i turystyczną	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie umorzenie opłaty (składki, wpłaty) zwolnienie z opłaty (składki, wpłaty) odroczenie terminu płatności opłaty (składki, wpłaty)	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	0,0	72,4
13.	SA.62472(2021/N)	Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - gwarancje leasingu połączone z Paneuropejskim Funduszem Gwarancyjnym w odpowiedzi na COVID-19	ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2021 r. poz. 442) Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy publicznej w formie gwarancji transakcji leasingowych w związku ze skutkami COVID-19	06.05.2021 - 31.12.2022	Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa	poręczenie gwarancja	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	0,0	58,2

Lp.	Nr programu / środka pomocy	Nazwa programu / środka pomocy	Podstawa prawna	Okres obowiązy- wania	Podmiot udzielający pomocy	Beneficjenci pomocy	Forma pomocy	Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy [w mln zł] udzielonej w roku:	
									2020	2021
14.	SA.62603(2021/N)	Pomoc dla przewoźników i operatorów wykonujących przewozy autobusowe w czasie pandemii COVID-19	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych	24.06.2021 - 30.06.2022	marszałkowie województw	Podmioty realizujące przewozy pasażerskie w transporcie lądowym	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	0,0	32,9
15.	SA.57191(2020/N)	Polska pomoc publiczna w uproszczonej formie wsparcia zwrotnego ze środków instrumentów inżynierii finansowej podlegających ponownemu wykorzystaniu oraz z instrumentów finansowych w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020 na wsparcie polskiej gospodarki w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19	ustawa z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r. rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie udzielania pomocy w uproszczonej formie wsparcia zwrotnego ze środków instrumentów inżynierii finansowej podlegających ponownemu wykorzystaniu oraz z instrumentów finansowych w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19	28.05.2020 - 30.06.2022	pośrednicy finansowi	Podmioty, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	gwarancja kredyt preferencyjny poręczenie pożyczka preferencyjna	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	45,5	31,0
16.	SA.59915(2020/N) (zmiana SA.57726(2020/N))	Pomoc publiczna w formie pomniejszenia opłaty za użytkowanie wieczyste i niepobierania czynszu najmu i dzierżawy oraz opłaty za użytkowanie	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych	11.12.2020 - 30.06.2021	starostowie powiatów i prezydenci miast na prawach powiatu, organy stanowiące JST	Podmioty, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	obniżenie wysokości opłaty zaniechanie poboru opłaty	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	0,0	28,4

Lp.	Nr programu / środka pomocy	Nazwa programu / środka pomocy	Podstawa prawna	Okres obowiązywania	Podmiot udzielający pomocy	Beneficjenci pomocy	Forma pomocy	Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy [w mln zł] udzielonej w roku:	
									2020	2021
17.	SA.58185(2020/N)	Pomoc publiczna udzielana przez Lasy Państwowe	ustawa z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2	29.10.2020 - 31.03.2021	jednostki organizacyjne Lasów Państwowych	Podmioty, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	umorzenie opłaty umorzenie w całości lub w części odsetek za zwłokę z tytułu opłaty umorzenie kary lub odstąpienie od nalożenia kary	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	0,0	23,2
18.	SA.59872(2020/N) (zmiana SA.57306(2020/N))	Polskie środki antykrzysowe - COVID-19 - Tarcza finansowa dla dużych przedsiębiorstw - pożyczki płynnościowe (przedłużenie)	ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju uchwała Rady Ministrów w sprawie programu rządowego „Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla dużych firm”	01.03.2021 - 30.06.2022	Polski Fundusz Rozwoju S.A.	Duże przedsiębiorstwa	pożyczka preferencyjna	pozostała pomoc kryzysowa	0,0	22,6
19.	SA.57172(2020/N)	Polskie środki antykrzysowe - COVID-19 - Ordynacja podatkowa	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa	10.04.2020 - 30.06.2021	wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast, naczelnicy urzędów skarbowych	Podmioty, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	odroczenie terminu płatności podatku odroczenie terminu płatności zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami rozłożenie na raty płatności podatku rozłożenie na raty płatności zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami	pozostała pomoc kryzysowa	0,6	19,6
20.	SA.58848(2020/N) (zmiana SA.56896(2020/N))	Polskie środki antykrzysowe COVID-19 - w formie pożyczek i gwarancji finansowanych z funduszy UE	ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	27.10.2020 - 30.06.2022	pośrednicy finansowi	Podmioty, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	pożyczka preferencyjna kredyt preferencyjny poręczenie gwarancja	pozostała pomoc kryzysowa	0,6	16,6

Lp.	Nr programu / środka pomocy	Nazwa programu / środka pomocy	Podstawa prawna	Okres obowiązywania	Podmiot udzielający pomocy	Beneficjenci pomocy	Forma pomocy	Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy [w mln zł] udzielonej w roku:	
									2020	2021
21.	SA.56896(2020/N)	Polskie środki antykryzysowe COVID-19 - w formie pożyczek i gwarancji finansowanych z funduszy UE	ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 14 kwietnia 2020 r. w sprawie udzielania pomocy z instrumentów finansowych w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19	16.04.2020 - 26.10.2020	pośrednicy finansowi	Podmioty, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	pożyczka preferencyjna kredyt preferencyjny poręczenie gwarancja	pozostała pomoc kryzysowa	28,2	9,1
22.	SA.61173(2021/N)	Pomoc publiczna w formie pożyczki na bieżące koszty prowadzenia działalności dla organizacji pozarządowych i organizacji pożytku publicznego oraz dofinansowanie do kosztów wynagrodzeń pracowników kościelnych osób prawnych	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych	24.06.2020 - 30.06.202	wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast, starostowie powiatów	Organizacje pozarządowe, organizacje pożytku publicznego, kościoły	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie pożyczka warunkowo umorzona	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	19,0	7,6
23.	SA.56979(2020/N)	Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - dopłaty do oprocentowania	ustawa z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami covid-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19	10.04.2020 - 30.06.2021	Banki, które podpisały umowę o współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego	Podmioty, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (bezpośrednio dla przedsiębiorców)	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	9,6	3,1

Lp.	Nr programu / środka pomocy	Nazwa programu / środka pomocy	Podstawa prawna	Okres obowiązywania	Podmiot udzielający pomocy	Beneficjenci pomocy	Forma pomocy	Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy [w mln zł] udzielonej w roku:	
									2020	2021
24.	SA.57519(2020/N)	Pomoc na działalność badawczo-rozwojową związaną z wystąpieniem pandemii COVID-19, pomoc inwestycyjna na infrastrukturę służącą do testowania i przygotowania do masowej produkcji produktów służących zwalczaniu pandemii COVID-19 oraz pomoc inwestycyjna na produkcję produktów służących zwalczaniu pandemii COVID-19, udzielana w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020	ustawa z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r. rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 15 lipca 2020 r. w sprawie udzielania pomocy na działalność badawczo-rozwojową związaną z wystąpieniem pandemii COVID-19, pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę służącą do testowania i przygotowania do masowej produkcji produktów służących zwalczaniu pandemii COVID-19 oraz pomocy inwestycyjnej na produkcję produktów służących zwalczaniu pandemii COVID-19, w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020	18.06.2020 - 30.06.2022	Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej, marszałkowie województw	Instytuty badawcze, uczelnie wyższe Przedsiębiorstw a prowadzące działalność badawczo-rozwojową lub produkcyjną związaną z branżą medyczną i leczniczą	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie zaliczka zwrotna	pomoc inwestycyjna na produkcję wyrobów związanych z COVID-19 pomoc na infrastrukturę badawczą i testy związane z COVID-19 pomoc na projekty badawczo-rozwojowe związane z COVID-19	52,9	2,3
25.	SA.62752(2021/N)	Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - pomoc na naprawę szkód oraz poprawę płynności finansowej przedsiębiorstw dotkniętych pandemią COVID-19 2.0	ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju	17.06.2021 - 30.06.2022	Polski Fundusz Rozwoju S.A.	Duże przedsiębiorstwa	pożyczka preferencyjna	pomoc na naprawienie szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe lub inne nadzwyczajne zdarzenia, pozostała pomoc kryzysowa	0,0	1,8

Lp.	Nr programu / środka pomocy	Nazwa programu / środka pomocy	Podstawa prawna	Okres obowiązy- wania	Podmiot udzielający pomocy	Beneficjenci pomocy	Forma pomocy	Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy [w mln zł] udzielonej w roku:	
									2020	2021
26.	SA.58849(2020/N) (zmiana SA.57065(2020/N))	Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - udzielane w formie pożyczek i gwarancji finansowanych z ponownego wykorzystania zasobów zwróconych z instrumentów finansowych na lata 2007-2013	ustawa z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r.	27.10.2020 - 30.06.2022	pośrednicy finansowi	Podmioty, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	pożyczka preferencyjna kredyt preferencyjny poręczenie gwarancja	pozostała pomoc kryzysowa	0,0	0,9
27.	SA.56996(2020/N)	Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju	27.04.2020 - 31.12.2021	Polski Fundusz Rozwoju S.A.	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	zaliczka zwrotna	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	60 426,4	0,03
28.	SA.58481(2020/N) (zmiana SA.56922(2020/N))	Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - dopłaty do wynagrodzeń, ulgi podatkowe i w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne oraz inne środki (zmiana programu SA.56922(2020/N) w zakresie środka nr 3 - mikropożyczki i nr 5 - zwolnienia z podatku od nieruchomości)	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych	23.04.2020 - 30.06.2022	wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast, starostowie powiatów	Przedsiębiorstwa i osoby prowadzące działalność gospodarczą, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie pożyczka warunkowo umorzona zwolnienie z podatku	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	0,0	0,005

Lp.	Nr programu / środka pomocy	Nazwa programu / środka pomocy	Podstawa prawna	Okres obowiązywania	Podmiot udzielający pomocy	Beneficjenci pomocy	Forma pomocy	Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy [w mln zł] udzielonej w roku:	
									2020	2021
29.	SA.59158(2020/N)	COVID-19: Pomoc publiczna dla PLL LOT S.A.	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju	22.12.2020 - 30.09.2021	Polski Fundusz Rozwoju S.A., Minister Aktywów Państwowych	PLL LOT S.A.	pożyczka preferencyjna wniesienie kapitału	pozostała pomoc kryzysowa	1 544,8	0,0
30.	SA.57282(2020/N) (zmiana SA.56922(2020/N))	Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - dopłaty do wynagrodzeń, ulgi podatkowe i w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne oraz inne środki (Zwiększenie budżetu programu dotacji dla instytucji kultury)	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych	23.04.2020 - 31.12.2021	Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu	Podmioty działające w sektorze kultury, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	359,0	0,0
31.	SA.59017(2020/N) (zmiana SA.58212(2020/N))	Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - pomoc na pokrycie szkód ponoszonych przez lotniska (zmiana)	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych	26.10.2020 - 31.12.2020	Minister Infrastruktury	Porty lotnicze	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	pomoc udzielana na naprawienie szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe lub inne nadzwyczajne zdarzenia	138,9	0,0
32.	SA.58102(2020/N)	Wsparcie dla touroperatorów dotkniętych COVID-19	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych	21.09.2020 - 31.12.2020	Minister Sportu i Turystyki, Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	Podmioty prowadzące działalność w branży turystycznej	pożyczka preferencyjna zwolnienie z opłaty dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot; pozostała pomoc kryzysowa	138,0	0,0

Lp.	Nr programu / środka pomocy	Nazwa programu / środka pomocy	Podstawa prawna	Okres obowiązywania	Podmiot udzielający pomocy	Beneficjenci pomocy	Forma pomocy	Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy [w mln zł] udzielonej w roku:	
									2020	2021
33.	SA.57065(2020/N)	Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - udzielane w formie pożyczek i gwarancji finansowanych z ponownego wykorzystania zasobów zwróconych z instrumentów finansowych na lata 2007-2013	ustawa z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 w 2020 r. rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 kwietnia 2020 r. w sprawie udzielania pomocy ze środków instrumentów inżynierii finansowej podlegających ponownemu wykorzystaniu w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19	01.05.2020 - 26.10.2020	pośrednicy finansowi	Podmioty, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	pożyczka preferencyjna kredyt preferencyjny poręczenie gwarancja	pozostała pomoc kryzysowa	0,04	0,0
34.	SA.57055(2020/N)	Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla dużych przedsiębiorstw - inwestycje kapitałowe	ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju	11.06.2020 - 30.06.2022	Polski Fundusz Rozwoju S.A.	Duże przedsiębiorstwa	wniesienie kapitału konwersja wierzytelności na akcje lub udziały	pozostała pomoc kryzysowa	0,0	0,0
35.	SA.59800(2021/N)	Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - Ubezpieczenia należności handlowych	Ustawa z dnia 16 lipca 2020 r. o wsparciu rynku ubezpieczeń należności handlowych w związku z przeciwdziałaniem skutkom gospodarczym COVID-19	01.01.2021 - 31.12.2021	Minister Rozwoju, Pracy i Technologii, ubezpieczyciele kredytów kupieckich?	Wszystkie przedsiębiorstwa	gwarancja	pomoc udzielana na zapobieżenie lub likwidację poważnych zakłóceń w gospodarce o charakterze ponadsektorowym	0,0	0,0
36.	SA.63700(2021/N)	Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - pomoc na pokrycie szkód dla Poczty Polskiej S.A. -	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych	od 16.12.2021	Minister Aktywów Państwowych	Poczta Polska S.A.	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	pomoc udzielana na naprawienie szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe lub inne nadzwyczajne zdarzenia	0,0	0,0

Lp.	Nr programu / środka pomocy	Nazwa programu / środka pomocy	Podstawa prawna	Okres obowiązywania	Podmiot udzielający pomocy	Beneficjenci pomocy	Forma pomocy	Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy [w mln zł] udzielonej w roku:	
									2020	2021
37.	SA.63947(2021/N)	Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 -pomoc na pokrycie szkód i poprawę płynności finansowej przedsiębiorstw dotkniętych COVID-19	ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju	15.07.2021	PFR	Wszystkie przedsiębiorstwa	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	pomoc udzielana na naprawienie szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe lub inne nadzwyczajne zdarzenia	0,0	0,0
38.	SA.64285(2021/N) (zmiana SA.61825(2021/N))	Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 - druga zmiana programu SA.61825(2021/N)	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19	21.06.2021 - 31.12.2021	Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast, starostowie powiatów, dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy	Przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie branż określonych w rozporządzeniu po jego zmianie	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie umorzenie opłaty (składki, wpłaty) zwolnienie z opłaty	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	0,0	0,0
39.	SA.101234 (2021/NN) (zmiana SA.61825(2021/N))	Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 - czwarta zmiana programu SA.61825(2021/N)	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19	22.12.2021 - 30.06.2022	Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast, starostowie powiatów, dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy	Przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie branż określonych w rozporządzeniu po jego zmianie	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie umorzenie opłaty (składki, wpłaty) zwolnienie z opłaty	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	0,0	0,0
Ogółem									94 244,7	18 902,9

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

RAPORT O POMOCY *DE MINIMIS* W POLSCE UDZIELONEJ PRZEDSIĘBIORCOM W 2021 ROKU

Warszawa, grudzień 2022 roku

Raport został opracowany przez Departament Monitorowania Pomocy Publicznej UOKiK

SPIS TREŚCI

I. POMOC <i>DE MINIMIS</i> I KOMPETENCJE PREZESA UOKIK	4
II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA	7
III. POMOC <i>DE MINIMIS</i> W UJĘCIU PRZEKROJOWYM	11
1. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według jej rodzaju	11
2. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według form pomocy	12
3. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według podstaw prawnych	16
5. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według województw	23
6. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według sektora działalności beneficjenta pomocy. 26	
7. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy	27
8. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według wielkości beneficjenta pomocy	28
9. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według źródła pochodzenia pomocy	30
IV. PODSUMOWANIE	31

I. POMOC *DE MINIMIS* I KOMPETENCJE PREZESA UOKiK

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013 z późn. zm., str. 1, dalej: rozporządzenie 1407/2013)¹, pomoc, której wartość dla danego beneficjenta w okresie trzech kolejnych lat podatkowych nie przekracza 200 tys. euro lub 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego towarów (uwzględnia się wszelką pomoc *de minimis* otrzymaną przez danego przedsiębiorcę, niezależnie od jej źródła i przeznaczenia), czyli tzw. *pomoc de minimis*, nie wpływa na handel między państwami członkowskimi i/lub nie zakłóca bądź nie grozi zakłóceniem konkurencji i dlatego nie podlega art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)².

Ponadto od 29 kwietnia 2012 roku obowiązuje rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (dalej: rozporządzenie 360/2012)³, które określa warunki dopuszczalności pomocy *de minimis* stanowiącej rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym. Limit dla tego rodzaju pomocy wynosi 500 tys. euro w ciągu 3 lat podatkowych i związany jest ściśle z usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym. Zgodnie z rozporządzeniem, pomoc tę można łączyć z innymi rodzajami pomocy *de minimis* do wysokości 500 tys. euro w ciągu 3 kolejnych lat podatkowych.

W związku z brakiem wpływu na handel wewnątrznijny, pomoc *de minimis* nie jest szczegółowo omawiana w sporządzanym corocznie przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów *Raporcie o pomocy publicznej*. Ze względu jednak na to, że co roku łączna wartość pomocy *de minimis* jest stosunkowo duża (w roku 2021 wyniosła 9 500,6 mln zł)⁴, od 2008 roku Prezes UOKiK przygotowuje odrębny raport dotyczący tej pomocy. Niniejszy raport dotyczy pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w 2021 roku.

Jednocześnie należy wyjaśnić, iż niniejszy raport dotyczy wszelkiej pomocy udzielanej zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013. Biorąc pod uwagę fakt, iż rozporządzenie to, co do zasady, stosuje się również do pomocy w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych⁵, niniejszy raport obejmuje również pomoc *de minimis* w tym sektorze. Raport obejmuje także pomoc *de minimis* stanowiącą rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z rozporządzeniem 360/2012.

Raport nie uwzględnia natomiast pomocy *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie, o której mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

¹ Rozporządzenie to obowiązuje od 1 stycznia 2014 r., wcześniej pomoc *de minimis* była uregulowana rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5, z późn. zm.).

² Wersja skonsolidowana Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - Dz. Urz. UE C 202 z 7.06.2016, str. 47.

³ Dz. Urz. UE L 114 z 26.04.2012, str. 8, z późn. zm.

⁴ Wszystkie dane liczbowe dotyczące pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku zostały przedstawione według stanu na dzień 30 czerwca 2022 r.

⁵ Wyjątki w tym zakresie określone zostały w art. 1 ust. 1 lit. c rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*.

do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9, z późn. zm.)⁶. Pomoc *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie jest monitorowana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013 oraz rozporządzeniem 360/2012:

- łączna kwota pomocy *de minimis* dla danego beneficjenta nie może przekroczyć 200 tys. euro w okresie trzech kolejnych lat podatkowych, 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego towarów oraz 500 tys. euro w zakresie finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym,
- pomoc *de minimis* musi być „przejrzysta”, tzn. musi istnieć możliwość obliczenia *ex ante* ekwiwalentu dotacji brutto bez potrzeby przeprowadzania oceny ryzyka,
- pomoc *de minimis* nie może być łączona z pomocą publiczną w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, w przypadku gdyby taka kumulacja miała skutkować przekroczeniem poziomu intensywności tej pomocy publicznej,
- w niektórych sektorach możliwość udzielania pomocy *de minimis* podlega szczególnym zasadom, wykluczającym lub ograniczającym możliwości jej udzielania (dotyczy to produkcji rolnej, rybołówstwa, akwakultury i transportu),
- pomocy *de minimis* stanowiącej rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym nie można łączyć z żadną rekompensatą w odniesieniu do tych samych usług bez względu na to, czy stanowi ona pomoc państwa czy nie.

Zgodnie z art. 6 rozporządzenia 1407/2013 oraz art. 3 rozporządzenia 360/2012, przed przyznaniem pomocy *de minimis* państwo członkowskie musi uzyskać od podmiotu ubiegającego się o tę pomoc oświadczenie w formie pisemnej lub elektronicznej na temat wszelkiej pomocy *de minimis* przyznanej mu w ciągu bieżącego roku oraz dwóch poprzedzających go lat. Zobowiązanie to zostało odzwierciedlone w art. 37 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej⁷, zgodnie z którym przedsiębiorca ubiegający się o pomoc *de minimis* ma obowiązek przedstawienia wszystkich zaświadczeń (lub oświadczenia) o wielkości takiej pomocy otrzymanej w powyższym okresie lub oświadczenia o nieotrzymaniu pomocy.

Zaświadczenia o pomocy *de minimis*, o których szczegółowo mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy *de minimis* i pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie⁸, wydawane są beneficjentowi pomocy *de minimis* przez podmiot udzielający tego rodzaju pomocy na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Umożliwiają one weryfikowanie nieprzekraczania przez przedsiębiorcę właściwych limitów, o których mowa powyżej. W sytuacji, gdy limit ten zostałby przekroczony poprzez udzielenie nowej pomocy, organ, do którego zwrócił się wnioskodawca, zobowiązany jest odmówić udzielenia takiej pomocy.

Zadaniem Prezesa UOKiK w zakresie pomocy *de minimis* jest przede wszystkim monitorowanie jej udzielania, to jest gromadzenie przesyłanych sprawozdań o udzielonej pomocy *de minimis* w centralnej, na bieżąco aktualizowanej bazie danych o udzielonej

⁶ Rozporządzenie to obowiązuje od 1 stycznia 2014 r., wcześniej pomoc *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie była uregulowana rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1535/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy *de minimis* w sektorze produkcji rolnej (Dz. Urz. UE L 337 z 21.12.2007, str. 35, z późn. zm.).

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 743, z późn. zm.

⁸ Dz. U. z 2018 r. poz. 350.

pomocy *de minimis* (obsługiwanej przez aplikację SHRIMP). Baza ta, stanowiąca część centralnego systemu sprawozdawania pomocy publicznej, umożliwia podmiotom udzielającym pomocy *de minimis* dodatkową weryfikację bezpośrednio przed udzieleniem pomocy (na zasadzie dostępu *on-line*) wielkości pomocy *de minimis* otrzymanej już przez danego beneficjenta, a w konsekwencji zbadania możliwości udzielenia mu kolejnej pomocy przy uwzględnieniu obowiązującego limitu. Podmioty udzielające pomocy są zobowiązane do przekazywania poprzez aplikację SHRIMP sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej albo informacji o nieudzieleniu takiej pomocy w danym okresie sprawozdawczym. Zatem, na mocy art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, zapewniona została kompletność danych o udzielonej pomocy *de minimis* w 2021 roku.

Ponadto, rola Prezesa UOKiK w zakresie udzielania pomocy *de minimis* sprowadza się do zapewnienia zgodności projektów programów tej pomocy z przepisami rozporządzenia 1407/2013 oraz rozporządzenia 360/2012 i obejmuje m.in.:

- aktywne uczestnictwo w procesie legislacyjnym w odniesieniu do projektów aktów prawnych będących podstawami prawnymi udzielania pomocy *de minimis* (zgłaszanie uwag i propozycji sformułowań konkretnych przepisów),
- zgłaszanie w terminie 14 dni zastrzeżeń do projektów programów pomocowych *de minimis* w zakresie przejrzystości planowanej pomocy,
- zgłaszanie organom udzielającym pomocy *de minimis* informacji o zidentyfikowanych nieprawidłowościach w jej udzielaniu (niezgodność z przepisami rozporządzenia 1407/2013 oraz rozporządzenia 360/2012) oraz sprawozdawaniu (brak sprawozdań, niezgodności z zaświadczeniami *de minimis*).

Niniejszy raport został opracowany na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniach przekazywanych do Prezesa UOKiK przez podmioty udzielające pomocy. Przy sporządzaniu niniejszego raportu przyjęto metodologię analogiczną do zastosowanej przy opracowaniu Raportu o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2021 roku.

II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA

Tabela 1 Statystyka ogólna

Wskaźniki	2020	2021
Liczba podmiotów, które udzieliły pomocy <i>de minimis</i>	3,68 tys.	3,61 tys.
Liczba beneficjentów, którzy otrzymali pomoc	286 tys.	306 tys.
Liczba aktów pomocy*	b.d.	444 tys.
Liczba aktów pomocy przypadających średnio na jednego beneficjenta	b.d.	1,5
Liczba przypadków pomocy	679 tys.**	682 tys.**
Liczba przypadków przypadających średnio na jednego beneficjenta	2,37	2,22
Wielkość pomocy <i>de minimis</i> przypadająca średnio na jednego beneficjenta	28 tys. zł (6,3 tys. euro**)	30,9 tys. zł (6,7 tys. euro**)

* Aktem pomocy jest zazwyczaj umowa lub decyzja.

**Liczba przypadków pomocy jest kilkakrotnie wyższa od liczby beneficjentów, m.in. z następujących względów:

- możliwości korzystania przez jednego beneficjenta z pomocy o różnej formie, źródle pochodzenia,
- wykazywania 4 razy w roku (na dzień udzielenia) pomocy w formie ustawowego zwolnienia osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą z podatku od nieruchomości,
- wykazywania każdorazowo na moment przysporzenia korzyści pomocy w formie pokrycia wydatków ze środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

**Przyjmując średnie kursy: w 2020 r. 1 euro = 4,4448 zł, w 2021 r. 1 euro = 4,5674 zł.

Tabela 2 Wartość pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w 2021 roku

Ogólna wartość pomocy <i>de minimis</i>	2021		
	mln zł	mln euro	% PKB
	9 500,6	2 080	0,36

Analiza sprawozdań podmiotów udzielających pomocy wykazała, że ogólna wartość pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku wyniosła 9 500,6 mln zł, co stanowi 2 080 mln euro⁹. Pomoc *de minimis* udzielona przedsiębiorcom stanowiła 0,36 proc. PKB.

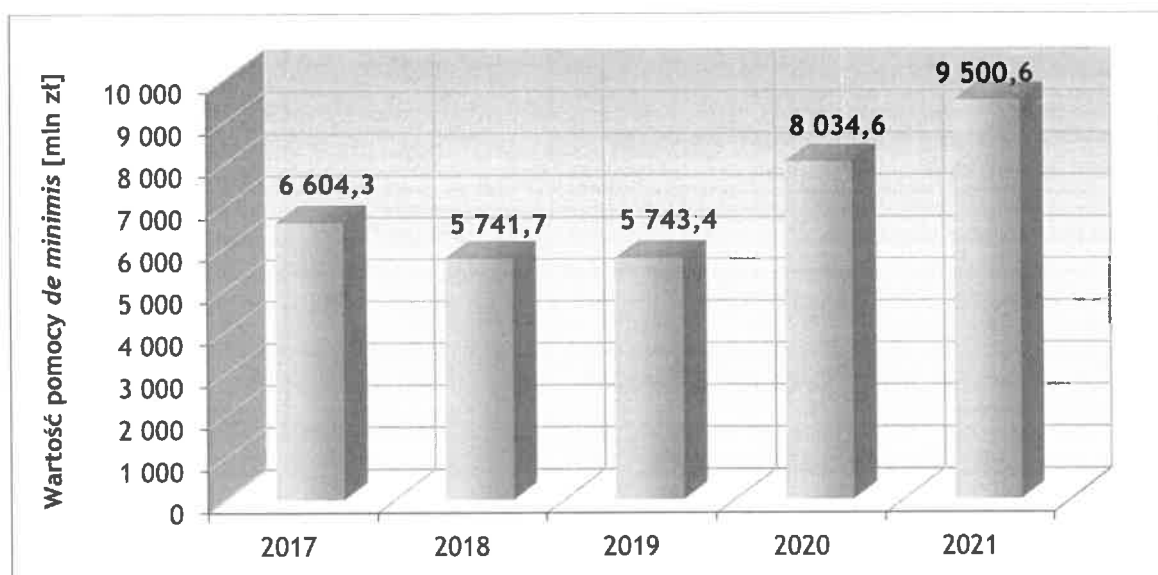
W porównaniu z rokiem poprzednim, w 2021 roku wzrosła zarówno liczba beneficjentów pomocy *de minimis* - zwiększenie o ok. 20 tys. w porównaniu do roku poprzedniego, jak

⁹ Przyjmując średni kurs w 2021 roku: 1 euro = 4,5674 zł.

i wartość pomocy *de minimis* przypadająca średnio na jednego beneficjenta - zwiększenie o ok. 10 proc. w stosunku do 2020 roku. W 2021 roku o ok. 2 tys. wzrosła liczba przypadków pomocy *de minimis* w porównaniu z 2020 rokiem. Wartość pomocy *de minimis* wzrosła o ok. 1,5 mld zł.

Na wykresie 1 przedstawiono wartość pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2017-2021. W 2018 roku wartość pomocy *de minimis* spadła w stosunku do roku poprzedniego o ponad 13 proc. W 2019 roku wartość pomocy *de minimis* utrzymała poziom z 2018 roku. Natomiast w 2020 roku nastąpił znaczący wzrost wartości pomocy *de minimis* o ok. 40 proc. W 2021 roku nastąpił kolejny wzrost jej wartości - o 18 proc.

Wykres 1 Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2017-2021

Na przełomie lat 2017-2019 wartość udzielonej pomocy *de minimis* ulegała zmianom w zależności od kształtowania się polityki gospodarczej kraju, w tym dystrybucji środków unijnych. Spadek wartości udzielonej pomocy *de minimis* w 2018 roku, w porównaniu do roku poprzedniego, wynikał przede wszystkim ze znacznego zmniejszenia się wartości pomocy udzielanej na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (o ponad 40 proc.) oraz ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (o 20 proc.). Przełożyło się to na ogólny spadek wartości pomocy *de minimis* w 2018 roku, pomimo dalszego wzrostu wartości pomocy udzielanej na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Wartość pomocy *de minimis* w przypadku 2019 roku uległa znikomemu zwiększeniu w porównaniu do roku poprzedniego (zwiększenie o 1,7 mln zł). Utrzymanie się wartości pomocy na podobnym poziomie wynikało z rozpoczęcia udzielania pomocy na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów, znacznego wzrostu w stosunku do roku poprzedniego wartości pomocy udzielanej na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (zwiększenie

o 64 proc.), ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (zwiększenie o 31 proc.) oraz ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (zwiększenie o 10 proc.), który został zniwelowany przez znaczny spadek wartości pomocy udzielonej na podstawie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (spadek o 57 proc.).

Natomiast odnotowany w 2020 roku znaczący wzrost wartości o ok. 40% udzielonej pomocy *de minimis* w porównaniu do wartości z 2019 roku wynikał z udzielania na większą skalę pomocy na podstawie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (trzykrotne zwiększenie wartości udzielonej pomocy), ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (zwiększenie o ponad 100 proc.), ustawy z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (dwudziestokrotne zwiększenie wartości) oraz ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (zwiększenie prawie 2,5-krotnie).

W 2021 roku zanotowany został wzrost wartości udzielonej pomocy *de minimis* o ponad 18 proc. w porównaniu do 2020 roku. Zwiększenie wartości w głównej mierze było spowodowane wzrostem wartości pomocy udzielanej na podstawie ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (wzrost o 65 proc.), ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (wzrost o ok. 22 proc.) oraz ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (wzrost o 20 proc.). Szczegóły zostały przedstawione w dalszej części raportu.

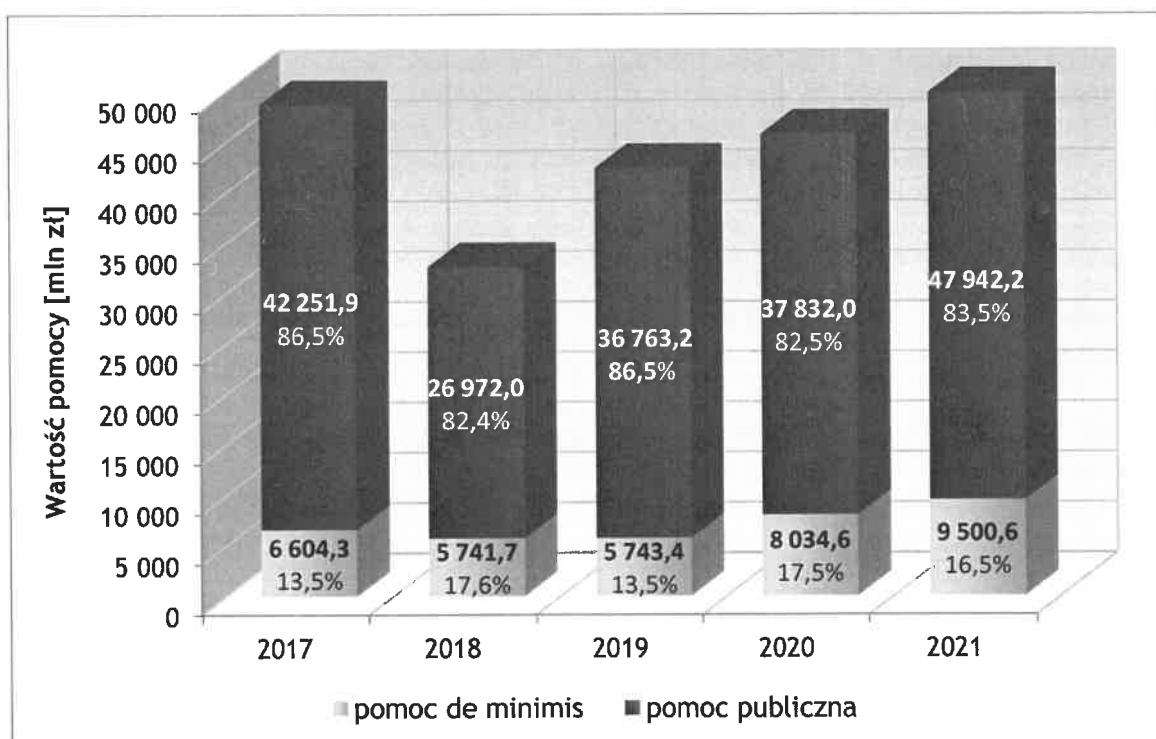
Z porównania wartości udzielonej pomocy publicznej spełniającej przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE¹⁰ i pomocy *de minimis* wynika, że pomocy *de minimis* udziela się zdecydowanie mniej, co jest zrozumiałe ze względu na ograniczenie wielkości pomocy *de minimis* możliwej do otrzymania przez jednego przedsiębiorcę. W 2017 roku udział wartości pomocy *de minimis* w porównaniu do ogólnej wartości udzielonej pomocy stanowił 13,5 proc. W 2018 roku, udział ten wzrósł do 17,6 proc., mimo spadku wartości całkowitej udzielonej pomocy *de minimis*. Natomiast w 2019 roku wartość udzielonej pomocy *de minimis* wróciła do poziomu 13,5 proc. całkowitej wartości pomocy udzielonej w tym roku. W 2020 roku poziom pomocy *de minimis* ponownie wzrósł do poziomu 17,5 proc., by następnie spaść w 2021 roku do 16,5 proc. W badanym okresie średnia wielkość pomocy *de minimis* wynosiła 16 proc. ogólnej wartości pomocy.

W omawianym okresie (2017-2021) tendencja zmian wartości pomocy publicznej (wzrost lub spadek) była często zbieżna z tendencją zmian pomocy *de minimis*. W 2018 roku nastąpił spadek wartości pomocy w porównaniu do 2017 roku: wartość pomocy *de minimis* spadła o 13 proc., a wartość pomocy publicznej o 36 proc. Poziom pomocy *de minimis* w 2019 roku ustabilizował się - zanotowana wartość była zbliżona do tej z 2018 roku. Natomiast w przypadku pomocy publicznej ta uległa znaczącemu zwiększeniu o 36 proc. Spowodowane było to wzrostem wartości pomocy publicznej udzielonej w sektorze transportu lądowego m.in. dla kolei czy też przewozów autobusowych. Z kolei w 2020 roku wielkość pomocy publicznej wzrosła jedynie o 3 proc., a wartość pomocy *de minimis* wzrosła aż o 40 proc. W 2021 r. wartość pomocy *de minimis* jak i publicznej wzrosła, odpowiednio o 18 i 27 proc.

¹⁰ Dalej zwana także pomocą publiczną.

Należy jednak pamiętać o tym, że powyższe dane wyrażone są w ujęciu nominalnym, co przy wysokiej inflacji nie jest całkowicie miarodajne.

Wykres 2 Wartość pomocy publicznej spełniającej przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE i pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2017-2021

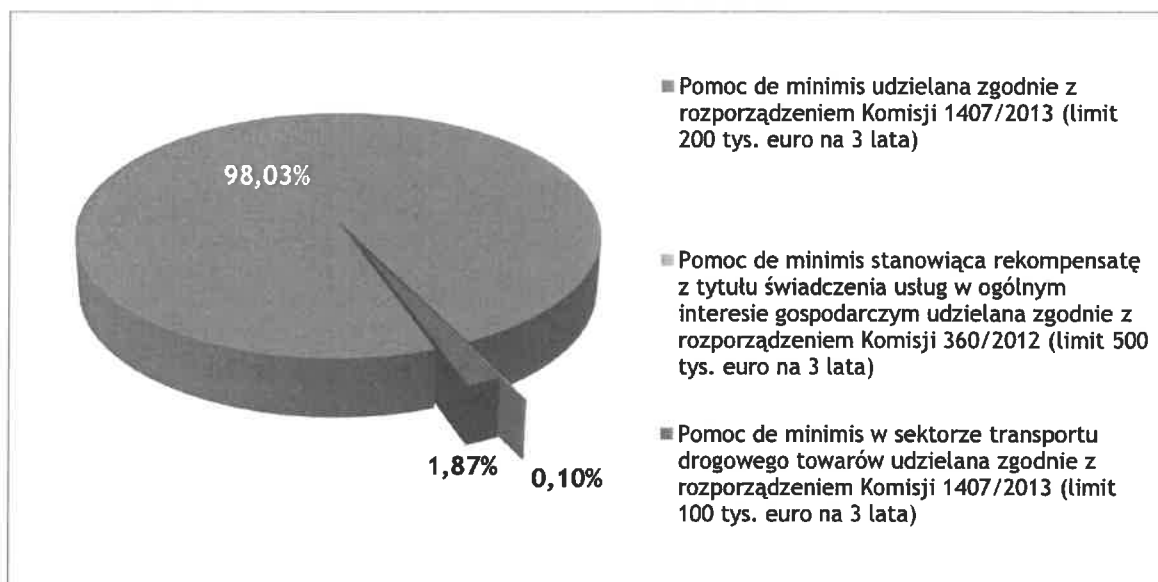

III. POMOC *DE MINIMIS* W UJĘCIU PRZEKROJOWYM

1. Pomoc *de minimis* w podziale według jej rodzaju

W 2021 roku najwięcej pomocy *de minimis* (9 313,9 mln zł, tj. 98,03 proc.) udzielono zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013, gdzie limit dla jednego przedsiębiorcy wynosi 200 tys. euro w odniesieniu do 3 lat kalendarzowych. Pozostałe rodzaje pomocy *de minimis* stanowiły niewielki odsetek pomocy udzielonej w 2021 roku. Pomoc *de minimis* w sektorze transportu drogowego towarów (limit 100 tys. euro na 3 lata kalendarzowe) udzielana zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013 stanowiła jedynie 1,87 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* (177,4 mln zł). Najmniej udzielono jej natomiast zgodnie z rozporządzeniem 360/2012 (limit 500 tys. euro na 3 lata kalendarzowe) - 9,3 mln zł, co stanowiło zaledwie 0,1 proc. Powyższe dane zostały przedstawione na wykresie 3.

Wykres 3 Wartość pomocy *de minimis* w 2021 roku według jej rodzaju

2. Pomoc *de minimis* w podziale według form pomocy

W niniejszym raporcie dokonano analizy form pomocy *de minimis* w ramach czterech grup oznaczonych literami A, B, C i D. W każdej grupie wyróżniono podgrupy, którym przypisano cyfrę 1 lub 2, w zależności od tego, czy następuje przepływ środków finansowych z budżetu (1), czy też pomoc jest związana z uszczupleniem wpływów budżetowych (2). Do poszczególnych grup i podgrup zaliczono formy pomocy przedstawione w tabeli 3.

Tabela 3 Formy pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku

Grupa	Podgrupa	Forma pomocy
A dotacje i ulgi podatkowe	A1	dotacje i inne bezzwrotne świadczenia
		dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (bezpośrednio dla przedsiębiorców)
		inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych lub realizacją ich zadań statutowych
		refundacje
		rekompensaty
	A2	zwolnienie z podatku
		odliczenie od podatku
		obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku
		obniżenie wysokości opłaty
		zwolnienie z opłaty
		zaniechanie poboru podatku
		zaniechanie poboru opłaty
		umorzenie w całości lub części zaległości podatkowej wraz z odsetkami
		umorzenie w całości lub części odsetek od zaległości podatkowej
		umorzenie opłaty i w całości lub części odsetek za zwłokę z tytułu opłaty (składki, wpłaty, kary)
		umorzenie kar
		oddanie do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych dla przedsiębiorcy od oferowanych na rynku
		zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku
		umorzenie kosztów egzekucyjnych
		jednorazowa amortyzacja
		umorzenie kosztów procesu sądowego

Grupa	Podgrupa	Forma pomocy
B subsydia kapitałowo- inwestycyjne	B1	wniesienie kapitału do spółki
C tzw. „miękkie kredytowanie”	C1	pożyczki, kredyty preferencyjne
		dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (dla banków)
		pożyczki warunkowo umorzone
	C2	odroczenie lub rozłożenie na raty płatności podatku lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę
		odroczenie lub rozłożenie na raty płatności opłaty (składki, wpłaty), zaległej opłaty (składki, wpłaty, kary) lub zaległej opłaty (składki, wpłaty, kary) wraz z odsetkami
		odroczenie lub rozłożenie na raty płatności kary
		odroczenie lub rozłożenie na raty kosztów egzekucyjnych
		odroczenie lub rozłożenie na raty odsetek
		odroczenie lub rozłożenie na raty kosztów sądowych
D	D1	poręczenia i gwarancje
E inne		

Wśród form pomocy *de minimis*, podobnie jak w 2020 roku, **dominowały formy pomocy z grupy A, tj. dotacje i ulgi podatkowe (6 869,9 mln zł)**. Udział wartości pomocy udzielonej w formach z grupy A w ogólnej wartości pomocy *de minimis* wyniósł 72,3 proc. i był, pomimo wzrostu całkowitej wielkości pomocy udzielonej w tych formach, niższy o 4,3 punktu procentowego od udziału w roku poprzednim (76,6 proc.).

W przypadku pomocy *de minimis* w **grupie B, tj. subsydiów kapitałowo-inwestycyjnych** nastąpił zarówno spadek wartości jak i jej udział w całkowitej wartości pomocy *de minimis*. Pomoc udzielona w 2021 roku wyniosła 3,3 mln zł (0,03 proc. całej pomocy *de minimis*), zmniejszając się o 3,9 mln zł (o 54,3 proc.) w stosunku do roku poprzedniego.

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w formie z grupy C, czyli tzw. „miękkiego kredytowania”, osiągnęła wartość 474,7 mln zł (5 proc. pomocy *de minimis* ogółem), co oznacza spadek o 52,9 mln zł (o ok. 10 proc.) w porównaniu z rokiem poprzednim.

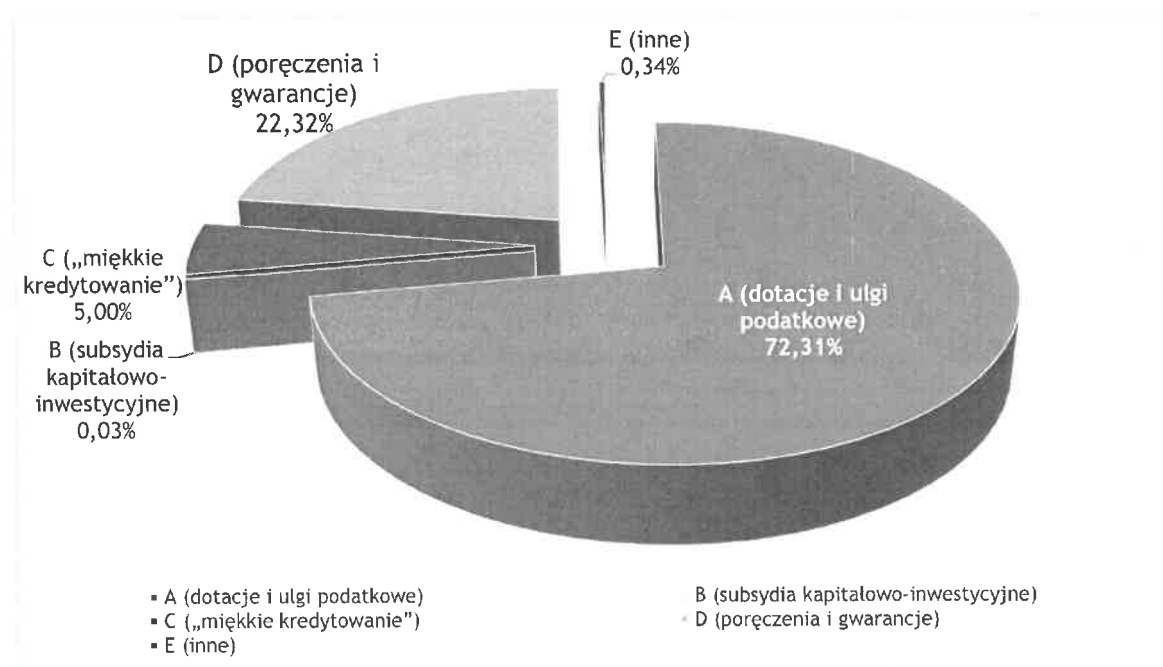
Wartość pomocy *de minimis* z grupy D, tj. **poręczeń i gwarancji kredytowych** wzrosła znacząco o 838,1 mln zł (o 65,4 proc.) i wyniosła w 2021 roku 2 120,3 mln zł (22,3 proc. całej pomocy *de minimis*) wpływając na wzrost jej udziału w całkowitej wartości pomocy *de minimis* o 6,4 punktu procentowego.

Pomoc *de minimis* stanowiąca grupę E - inne wyniosła w 2021 roku 32,4 mln zł. Forma E wskazywana jest wtedy, gdy podmiot udzielający pomocy nie zdołał jej zakwalifikować do żadnej z form określonej kodami.

Podsumowując, zaobserwowany w 2021 roku wzrost wartości udzielonej pomocy *de minimis* w porównaniu z 2020 rokiem związany jest ze zwiększeniem wartości pomocy udzielonej w formach pomocy z grupy A i grupy D. Największy wzrost wystąpił w podgrupie D1 obejmującej pomoc w formie **poręczeń i gwarancji kredytowych** - w 2021 roku pomocy

udzielono o 838,1 mln zł (65,4 proc.) więcej niż w 2020 roku. Największy, w ujęciu procentowym, spadek wartości pomocy natomiast nastąpił w podgrupie B1. Pomoc udzielana w formie **wniesień kapitału** była mniejsza o 3,9 mln zł (o 54,2 proc.) w porównaniu z rokiem poprzednim.

Wykres 4 Formy pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku

Analizując bardziej szczegółowo strukturę pomocy *de minimis* w podziale według formy pomocy zauważyć można zdecydowaną przewagę pomocy udzielanej w formie dotacji lub refundacji (podgrupa A1), które stanowiły 65,7 proc. (spadek udziału o 3,4 punktu procentowego w porównaniu z rokiem poprzednim) całej pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku.

Drugiej co do wielkości pomocy *de minimis* udzielono w formie poręczeń i gwarancji (podgrupa D1), przy czym udział tych form w całkowitej wartości udzielonej pomocy w 2021 roku wzrósł (z 15,9 proc. w 2020 roku do 22,3 proc. w 2021 roku).

Udział pomocy *de minimis* udzielonej w formie ulg podatkowych (podgrupa A2) oraz w formie pożyczek preferencyjnych (podgrupa C1) w całkowitej wartości pomocy *de minimis* nieznacznie zmalał (odpowiednio z 7,5 proc. do 6,6 proc. oraz z 2,9 proc. do 1,8 proc.).

W przypadku pomocy udzielanej w formach odroczeń, rozłożeń na raty (podgrupa C2) oraz pomocy w formie wniesienia kapitału (podgrupa B1) udział w całkowitej wartości pomocy w 2021 roku pozostał na podobnym poziomie w stosunku do roku poprzedniego - odpowiednio ok. 3,5 proc i ok. 0,05 proc.

Szczegółowe dane na ten temat zawarte są w tabeli 4.

Tabela 4 Struktura pomocy *de minimis* w poszczególnych formach pomocy w latach 2020-2021

Forma pomocy	2020			2021		
	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w grupie	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w grupie	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem
Grupa A - Dotacje i subsydia podatkowe ogółem	6 154,5	100,00%	76,60%	↗ 6 869,9	100,00%	↘ 72,31%
A1 - dotacje i refundacje	5 549,7	90,17%	69,07%	↗ 6 242,4	90,87%	↘ 65,70%
A2 - ulgi podatkowe	604,9	9,83%	7,53%	↗ 627,5	9,13%	↘ 6,60%
Grupa B - Subsydia kapitałowo-inwestycyjne ogółem	7,2	100,00%	0,09%	↘ 3,3	100,00%	↘ 0,03%
B1 - wniesienie kapitału	7,2	100,00%	0,09%	↘ 3,3	100,00%	↘ 0,03%
Grupa C - „Miękkie kredytowanie” ogółem	527,5	100,00%	6,57%	↘ 474,7	100,00%	↘ 5,00%
C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone	233,0	44,16%	2,90%	↘ 169,1	35,62%	↘ 1,78%
C2 - odroczenie i rozłożenie na raty płatności wobec budżetu i funduszu	294,6	55,84%	3,67%	↗ 305,6	64,38%	↘ 3,22%
Grupa D1 - Poręczenia i gwarancje kredytowe ogółem	1 282,2	100,00%	15,96%	↗ 2 120,3	100,00%	↗ 22,32%
Grupa E - Inne	63,1	100,00%	0,79%	↘ 32,4	100,00%	↘ 0,34%

Analiza sposobu finansowania pomocy *de minimis* w 2021 roku w Polsce wskazuje, że podobnie jak w roku poprzednim, najczęściej udzielano tej pomocy w postaci bezpośrednich wydatków¹¹ - 65,7 proc. Udział form pomocy *de minimis* stanowiących głównie uszczuplenia wpływów do budżetu wyniósł 33,9 proc. pomocy *de minimis* ogółem.

¹¹ Do bezpośrednich wydatków zaliczono pomoc udzieloną w formie dotacji (grupa A1) oraz w formie wniesienia kapitału do spółki (grupa B1).

3. Pomoc *de minimis* w podziale według podstaw prawnych

W 2021 roku pomocy *de minimis* o największej wartości udzielono na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* - 2 328 mln zł, co stanowiło 24,5 proc. pomocy *de minimis* udzielonej w tym roku. W porównaniu z 2020 rokiem wartość tej pomocy wzrosła o 424,8 mln (tj. o 22,3 proc.).

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej na podstawie *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* wzrosła o 832,2 i tym samym osiągnęła w 2021 roku wartość 2 096,8 mln zł, czyli poziom o 65,8 proc. większy w stosunku do 2020 roku. Stanowiło to 22,1 proc. udziału w całej udzielonej pomocy *de minimis* w tym okresie.

Pomoc *de minimis* udzielona na podstawie *ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020* wyniosła w 2021 roku 1 598,2 mln zł (16,8 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis*). Wartość tej pomocy wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 266,5 mln zł, co stanowiło wzrost o 20 proc. w stosunku do 2020 roku.

Ok. 15 proc. pomocy *de minimis* (1 414,6 mln zł) udzielono na podstawie *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020*. Wartość pomocy na tej podstawie wzrosła o 7,6 mln zł w stosunku do roku poprzedniego (o 2,62 proc.).

5,5 proc. pomocy *de minimis* (523,6 mln zł) udzielono w 2021 roku na podstawie *ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości*. Wartość tej pomocy wzrosła w stosunku do 2020 roku o 60,2 mln zł (o 13 proc.).

Ponad 97 proc. pomocy *de minimis* w roku 2021 udzielono na podstawie piętnastu aktów prawnych. Zostały one przedstawione w tabeli 5.

Tabela 5 Największa pomoc *de minimis* według podstaw prawnych jej udzielenia w 2021 roku*

Podstawa prawna	2020		2021	
	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	1 903,2	23,69%	↗ 2 328,0	↗ 24,50%
ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne	1 264,6	15,74%	↗ 2 096,8	↗ 22,07%
ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	1 331,7	16,58%	↗ 1 598,2	↗ 16,82%
ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	1 407,0	17,51%	↗ 1 414,6	↘ 14,89%
ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	463,4	5,77%	↗ 523,6	↘ 5,51%
ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów	230,0	2,86%	↗ 243,8	↘ 2,57%
ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych	166,1	2,07%	↗ 193,4	↘ 2,04%
ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa	219,7	2,73%	↘ 191,1	↘ 2,01%
ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	136,7	1,70%	↗ 158,5	↘ 1,67%
ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe	139,9	1,74%	↗ 150,6	↘ 1,58%
ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	78,5	0,98%	↗ 110,8	↗ 1,17%
ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	104,8	1,30%	↘ 103,8	↘ 1,09%
ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych	68,9	0,86%	↘ 61,5	↘ 0,65%
ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska	42,1	0,52%	↗ 57,9	↗ 0,61%
ustawa z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	7,3	0,09%	↗ 46,5	↗ 0,49%
pozostałe akty prawne	470,6	5,86%	↘ 221,5	↘ 2,33%
Ogółem	8 034,6	100,00%	9 500,6	100,00%

*W tabeli wyszczególniono ustawy, na podstawie których udzielono w 2021 roku najwięcej pomocy *de minimis*; dla porównania podano również wartości pomocy udzielonej w 2020 roku na podstawie tych samych ustaw.

4. Pomoc *de minimis* w podziale według podmiotów udzielających pomocy

Tabela 6 Liczba podmiotów udzielających pomocy *de minimis* w 2021 roku

Rodzaje podmiotów udzielających pomocy <i>de minimis</i>	Liczba podmiotów
Organy jednostek samorządu terytorialnego, w tym:	2 619
▪ marszałkowie województw	16 (spośród 16*)
▪ starostowie powiatów	303 (spośród 314*)
▪ wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast	2 299 (spośród 2 477*)
Organy podatkowe**	409
Organy centralne	29
Organy terenowe	67
Pozostałe podmioty (w tym beneficjenci programów operacyjnych)	491
Ogółem	3615

*Zgodnie ze stanem na dzień 01.01.2021 r.

**Przez organy podatkowe rozumiane są organy Krajowej Administracji Skarbowej.

Spośród około 5 tysięcy podmiotów, które miały prawo do udzielania pomocy publicznej, w 2021 roku 3,6 tys. **udzieliło przedsiębiorcom pomocy *de minimis***. Największą grupę stanowiły organy jednostek samorządu terytorialnego (ok. 2,6 tys.), w tym wszyscy marszałkowie województw, 96 proc. starostów powiatów i 93 proc. wójtów gmin, burmistrzów i prezydentów miast.

Tabela 7 Pomoc *de minimis* według podmiotów udzielających pomocy w 2021 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Główne podstawy prawne	Wartość pomocy (mln zł)	Główne formy pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Bank Gospodarstwa Krajowego	2 118,3	ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne	2 096,8	gwarancja	2 096,8
Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	1 433,6	ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	1 387,1	refundacja	1 387,1
	1 406,9	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji	1 366,0		766,4

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Główne podstawy prawne	Wartość pomocy (mln zł)	Główne formy pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Starostowie powiatów		zatrudnienia i instytucjach rynku pracy		dotacja i inne bezzwrotne świadczenie	
				refundacja	598,1
Wójtowie gmin / Burmistrzowie / Prezydenci miast	1 142,80	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	410,7	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	232,5
				refundacja	178,1
		ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów	232,3	zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa albo jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku	205,3
				obniżenie wysokości opłaty	25,4
		ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe	146,8	dotacja i inne świadczenia bezzwrotne	142,9
Beneficjenci programów operacyjnych i regionalnych programów operacyjnych, przedsiębiorcy publiczni	1 080,20	ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	935,5	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	667,6
				refundacja	119,0
		ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	83,8	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	37,4
				refundacja	22,9
Marszałkowie województw	673,8	ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	411,1	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	399,1
				refundacja	12,0
Ochotnicze Hufce Pracy	538,9	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	538,9	refundacja	538,9

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (mln zł)	Główne podstawy prawne	Wartość pomocy (mln zł)	Główne formy pomocy	Wartość pomocy (mln zł)
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	421,0	ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	421,0	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	421,0
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	194,4	ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych	193,4	rozłożenie na raty płatności zaległej opłaty lub zaległej opłaty wraz z odsetkami	103,2
				rozłożenie na raty opłaty	82,3
Urzędy skarbowe	152,8	ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa	89,1	rozłożenie na raty płatności zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami	71,8
		ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych	61,4	obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku	58,4
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	110,8	ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	110,8	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	110,8
Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	102,2	ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	102,1	refundacja	95,0
		ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	48,8	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	48,8
inne podmioty	124,7				
Ogółem	9 500,6				

W 2021 roku pomocy *de minimis* o największej wartości udzielił Bank Gospodarstwa Krajowego - ponad 22 proc. łącznej wartości pomocy (2 118,3 mln zł). Pomoc była przyznana głównie w formie gwarancji udzielonych na podstawie ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (2 096,8 mln zł).

Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa udzielił drugiej co do wielkości pomocy *de minimis* - 15,1 proc., o wartości łącznie 1 433,6 mln zł. Pomoc była udzielona głównie w formie refundacji na podstawie *ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020* (1 387,1 mln zł).

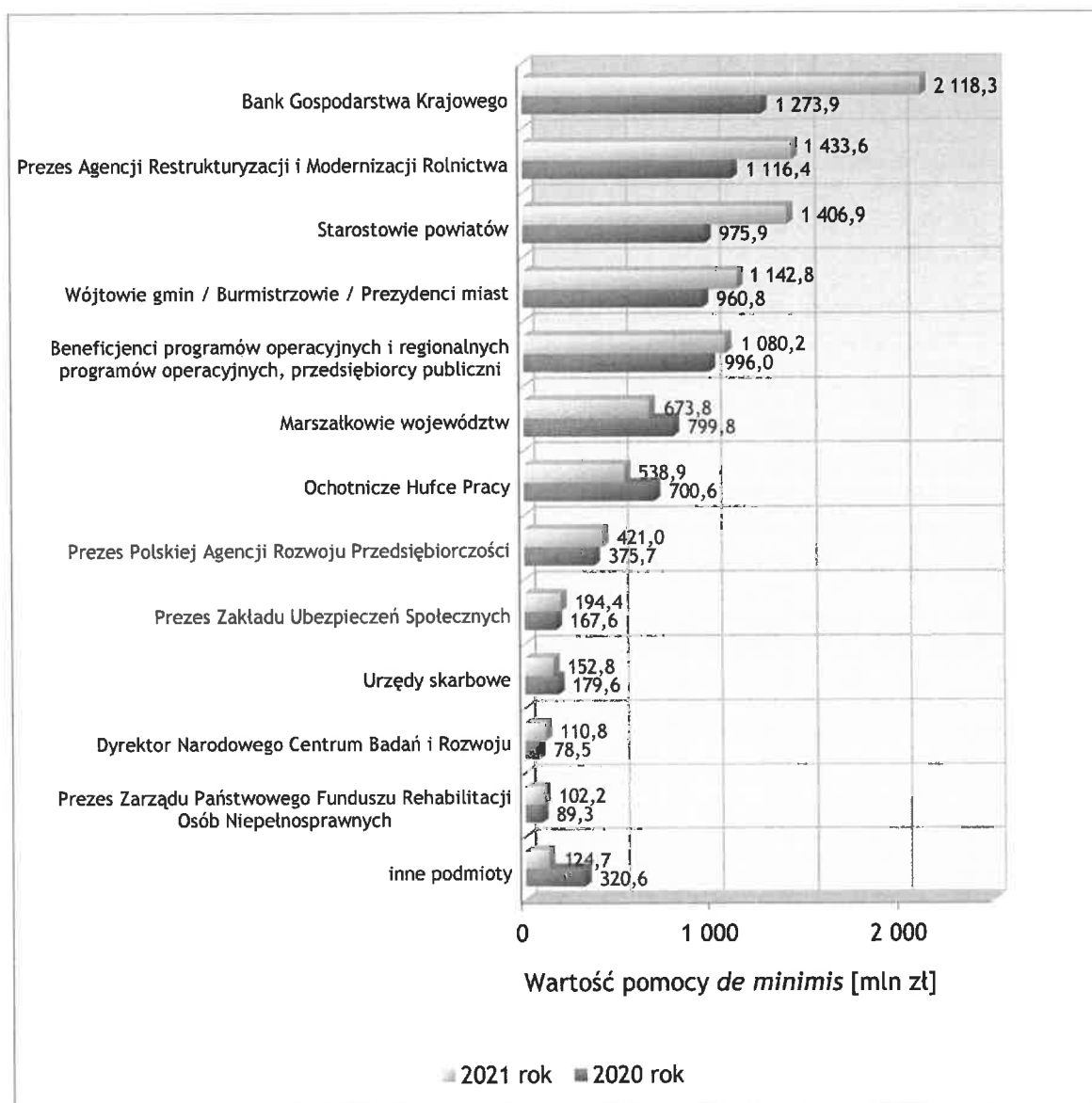
Starostowie powiatów udzielili łącznie 1 406,9 mln zł pomocy *de minimis*, przede wszystkim w formie dotacji i świadczeń bezzwrotnych¹² oraz refundacji udzielonych na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (1 366,0 mln zł).

Czwartą grupą podmiotów, które udzieliły pomocy *de minimis* o znaczącej wartości 1 142,8 mln zł - byli **Wójtowie gmin oraz burmistrzowie i prezydenci miast**. Pomoc była udzielana w formie dotacji i refundacji na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* - w kwocie 410,7 mln zł. Na podstawie *ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów* udzielono pomocy w kwocie 232,3 mln zł w formie zbycia mienia będącego własnością Skarbu Państwa albo jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku lub obniżenia wysokości opłaty.

Beneficjenci programów operacyjnych i regionalnych programów operacyjnych oraz przedsiębiorcy publiczni udzielili pomocy *de minimis* o wartości łącznej 1 080,2 mln zł, głównie w formie dotacji i refundacji przekazanych na podstawie *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* (935,5 mln zł) oraz *ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości* (83,8 mln zł).

¹² Dalej nazywanych dotacją.

Wykres 5 Pomoc *de minimis* według podmiotów udzielających pomocy w latach 2020-2021

W przypadku większości podmiotów udzielających pomocy wystąpił w 2021 roku wzrost wartości udzielonej pomocy. Dotyczy to zwłaszcza Banku Gospodarstwa Krajowego, Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz starostów powiatów. Do podmiotów, które odnotowały spadek wartości udzielonej pomocy należą: marszałkowie województw, Ochotnicze Hufce Pracy oraz urzędy skarbowe.

Dwanaście grup podmiotów wskazanych w tabeli 7 udzieliło pomocy, która stanowi 98,7 proc. całej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku.

5. Pomoc *de minimis* w podziale według województw

Badając położenie geograficzne siedziby przedsiębiorstw, które otrzymały w 2021 roku pomoc *de minimis*, można zauważyć, że podobnie jak w latach ubiegłych, **najwięcej tej pomocy udzielono przedsiębiorcom z województwa mazowieckiego** (1 320,6 mln zł), **śląskiego** (1 097,3 mln zł) i **wielkopolskiego** (971,9 mln zł), których łączny udział w ogólnej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku osiągnął 35,7 proc.

Najmniej pomocy *de minimis* otrzymali beneficjenci z województwa opolskiego (193,7 mln zł), **lubuskiego** (200,2 mln zł), i **świętokrzyskiego** (325,9 mln zł). Pomoc *de minimis* udzielona przedsiębiorcom posiadającym siedzibę we wspomnianych województwach łącznie stanowiła jedynie ok. 7,6 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku.

W porównaniu z 2020 rokiem na terenie wszystkich 16 województw zwiększyła się wartość otrzymanej pomocy *de minimis*. Największy nominalny wzrost wartości udzielonej pomocy wystąpił w województwie mazowieckim - o 295,4 mln zł (o 28,8 proc.) oraz śląskim - o 278,3 mln zł (o prawie 34 proc.).

Tabela 8 Pomoc *de minimis* w podziale na województwa według siedziby beneficjenta pomocy w latach 2020-2021

Województwo	2020		2021	
	Wartość pomocy <i>de minimis</i> (mln zł)	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem	Wartość pomocy <i>de minimis</i> (mln zł)	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem
mazowieckie	1 025,2	12,76%	↗ 1 320,6	↗ 13,90%
śląskie	819,0	10,19%	↗ 1 097,3	↗ 11,55%
wielkopolskie	859,2	10,69%	↗ 971,9	↘ 10,23%
małopolskie	722,0	8,99%	↗ 817,7	↘ 8,61%
lubelskie	560,9	6,98%	↗ 625,6	↘ 6,58%
dolnośląskie	520,0	6,47%	↗ 607,9	↘ 6,40%
łódzkie	491,5	6,12%	↗ 601,3	↗ 6,33%
pomorskie	519,3	6,46%	↗ 577,7	↘ 6,08%
podkarpackie	479,3	5,97%	↗ 573,0	↗ 6,03%
kujawsko-pomorskie	435,5	5,42%	↗ 499,5	↘ 5,26%
warmińsko-mazurskie	389,5	4,85%	↗ 410,6	↘ 4,32%
zachodniopomorskie	287,4	3,58%	↗ 341,8	↗ 3,60%
podlaskie	243,9	3,04%	↗ 331,9	↗ 3,49%
świętokrzyskie	315,6	3,93%	↗ 325,9	↘ 3,43%
lubuskie	191,0	2,38%	↗ 200,2	↘ 2,11%
opolskie	172,0	2,14%	↗ 193,7	↘ 2,04%
brak danych*	3,5	0,04%	↗ 3,8	0,04%
Ogółem	8 034,6	100,00%	9 500,6	100,00%

*w sprawozdaniu nie podano siedziby lub miejsca zamieszkania beneficjenta

Wielkość pomocy *de minimis* w podziale na województwa została ustalona w oparciu o kryterium siedziby przedsiębiorcy, który otrzymał taką pomoc. Należy w związku

z tym zaznaczyć, że wysoka wartość pomocy *de minimis* przypisana niektórym województwom może wynikać z faktu, iż wielu przedsiębiorców wybiera duże miasta na swoją siedzibę. Jednocześnie nie jest wykluczone, że przedsiębiorca mający siedzibę na obszarze jednego województwa otrzymał pomoc *de minimis* w związku z działalnością prowadzoną na obszarze innego województwa (np. w związku z posiadaniem tam oddziału).

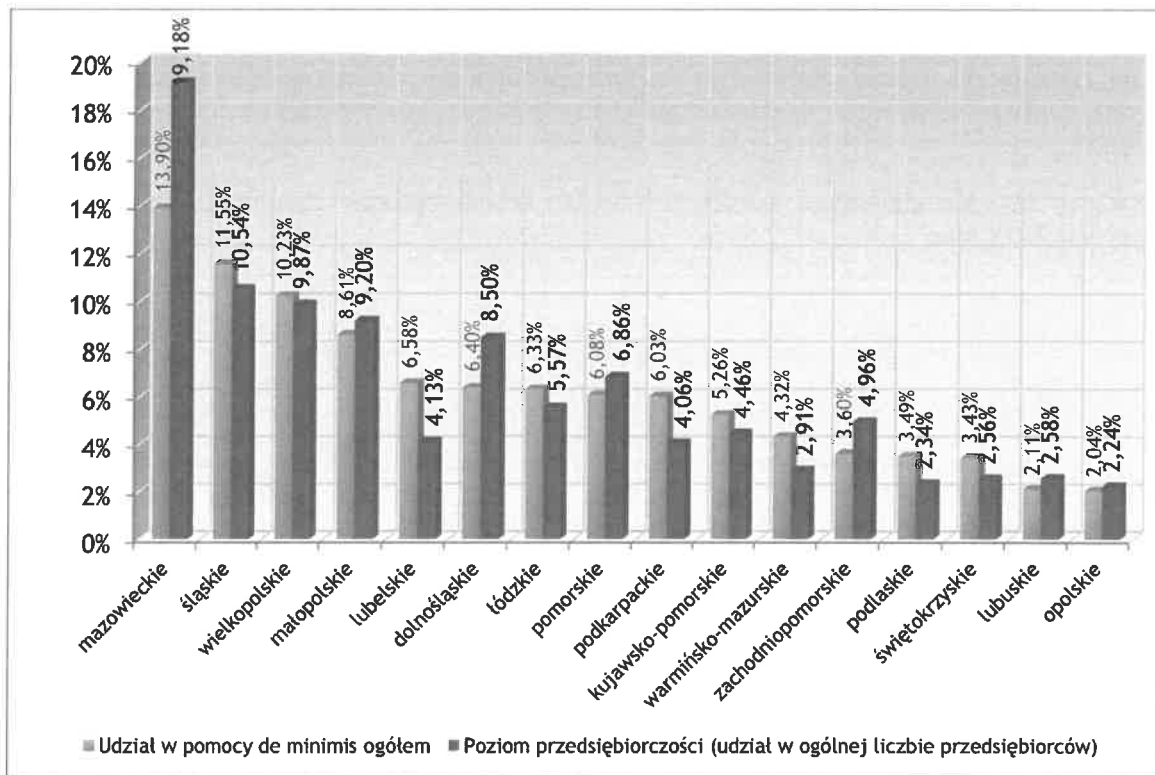
Należy także zauważyć, iż poszczególne województwa bardzo różnią się między sobą jeśli chodzi o poziom przedsiębiorczości rozumianej jako udział przedsiębiorców działających w danym województwie w całkowitej liczbie przedsiębiorców zarejestrowanych w Polsce. Z tego względu dokonywanie analiz jedynie w oparciu o bezwzględne wartości pomocy *de minimis* w poszczególnych województwach może być mylące. W związku z tym poniżej zestawiono udział pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom z poszczególnych województw w ogólnej wartości pomocy *de minimis* z danymi wskazującymi na poziom przedsiębiorczości w poszczególnych województwach.

Tabela 9 Udział województw w ogólnej wartości pomocy *de minimis* na tle poziomu przedsiębiorczości województw w 2021 roku

Województwo	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Poziom przedsiębiorczości (udział w ogólnej liczbie przedsiębiorstw)
mazowieckie	13,90%	19,18%
śląskie	11,55%	10,54%
wielkopolskie	10,23%	9,87%
małopolskie	8,61%	9,20%
lubelskie	6,58%	4,13%
dolnośląskie	6,40%	8,50%
łódzkie	6,33%	5,57%
pomorskie	6,08%	6,86%
podkarpackie	6,03%	4,06%
kujawsko-pomorskie	5,26%	4,46%
warmińsko-mazurskie	4,32%	2,91%
zachodniopomorskie	3,60%	4,96%
podlaskie	3,49%	2,34%
świętokrzyskie	3,43%	2,56%
lubuskie	2,11%	2,58%
opolskie	2,04%	2,24%

Zestawienie powyższych wartości pozwala stwierdzić, że w 9 województwach udział pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w ogólnej wartości pomocy *de minimis* przewyższa poziom przedsiębiorczości tych województw - dotyczy to zwłaszcza województwa lubelskiego, warmińsko-mazurskiego i podkarpackiego. Natomiast w pozostałych 7 województwach sytuacja jest odwrotna - najwyraźniej widać to w przypadku województwa mazowieckiego i dolnośląskiego.

Wykres 6 Pomoc *de minimis* udzielona w poszczególnych województwach w porównaniu z poziomem przedsiębiorczości w roku 2021

6. Pomoc *de minimis* w podziale według sektora działalności beneficjenta pomocy.

Ponad połowę (54,5 proc.) całkowitej wartości pomocy *de minimis* w 2021 roku udzielono przedsiębiorcom prowadzącym działalność w 10 sektorach, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 10 Wartość udzielonej pomocy w podziale według sektora działalności beneficjenta pomocy w 2021 roku

Sektor działalności beneficjenta (dział PKD)*	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i> [%]
Roboty budowlane specjalistyczne	887,1	9,3%
Handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	690,8	7,3%
Handel hurtowy z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	679,7	7,2%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	482,3	5,1%
Pozostała indywidualna działalność usługowa	459,8	4,8%
Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową (z wyłączeniem wprowadzania do obrotu podstawowych produktów rolnych)	418,5	4,4%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	368,4	3,9%
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	315,7	3,3%
Produkcja metalowych wyrobów gotowych	308,2	3,2%
Działalność usługowa związana z wyżywieniem	294,1	3,1%
Transport lądowy oraz transport rurociągowy	269,1	2,8%
Pozostałe	4 326,9	45,5%
Ogółem	9 500,6	100%

* Podział na sektory został dokonany na podstawie klas PKD wskazanych w sprawozdaniach o udzielonej pomocy publicznej przekazanych przez podmioty udzielające pomocy.

W 2021 roku najwięcej pomocy otrzymali przedsiębiorcy działający w sektorze **specjalistycznych robót budowlanych** (887,1 mln zł), zaś udział tego sektora wyniósł ponad 9 proc. wartości udzielonej pomocy *de minimis*. Drugim i trzecim rodzajem działalności - z udziałem ok. 7 proc., na którą przedsiębiorcy otrzymali pomoc o największej wartości był **handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi** (690,8 mln zł) oraz **handel hurtowy z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi** (679,7 mln zł). W sektorze **handlu hurtowego i detalicznego** - związanego m.in. z naprawą pojazdów mechanicznych - udzielono pomocy o wartości 482,3 mln zł, co stanowiło ponad 5 proc. całkowitej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku.

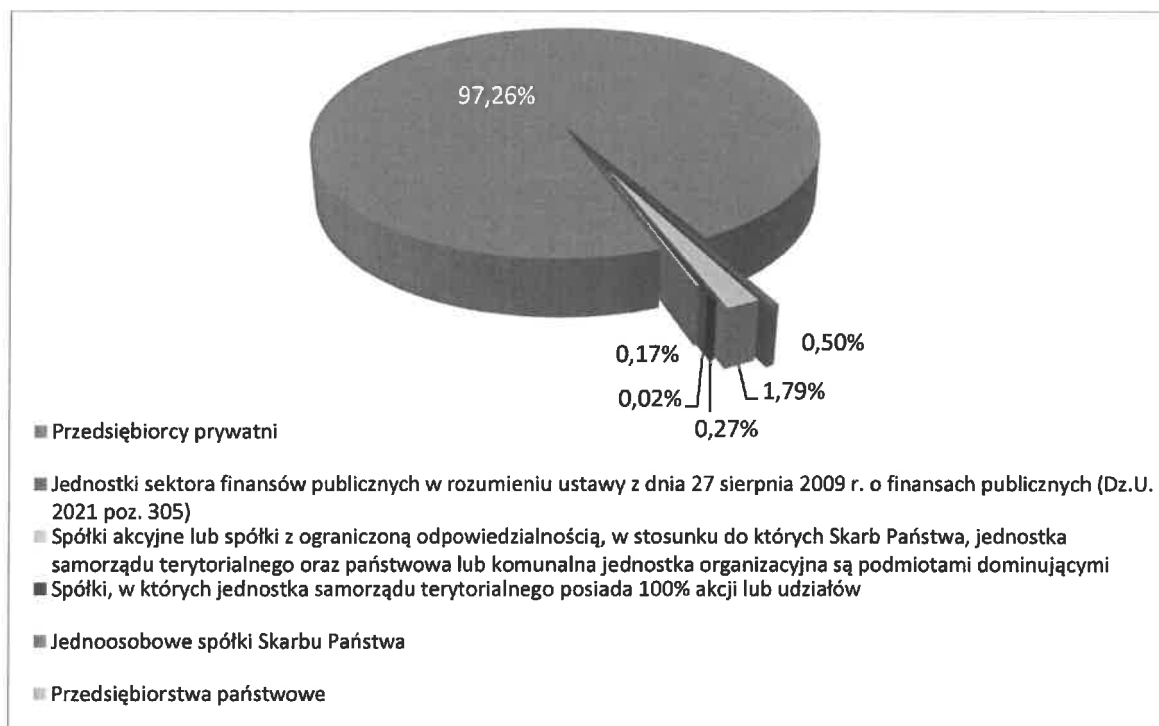
7. Pomoc *de minimis* w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy

W 2021 roku najwięcej pomocy *de minimis* uzyskali przedsiębiorcy prywatni (ponad 97 proc. ogólnej wartości pomocy). Pozostałe podmioty stanowiły niewielki procent beneficjentów pomocy *de minimis*.

Tabela 11 Wartość pomocy *de minimis* ze względu na formę prawną beneficjenta w 2021 roku

Forma prawna przedsiębiorcy	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
Przedsiębiorcy prywatni	9 239,6	97,26%
Spółki akcyjne lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego oraz państwowa lub komunalna jednostka organizacyjna są podmiotami dominującymi	170,5	1,79%
Jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych	47,2	0,50%
Spółki, w których jednostka samorządu terytorialnego posiada 100% akcji lub udziałów	25,3	0,27%
Przedsiębiorstwa państwowe	16,1	0,17%
Jednoosobowe spółki Skarbu Państwa	1,5	0,02%
Ogółem	9 500,6	100,00%

Wykres 7 Wartość pomocy *de minimis* w 2021 roku ze względu na formę prawną beneficjenta

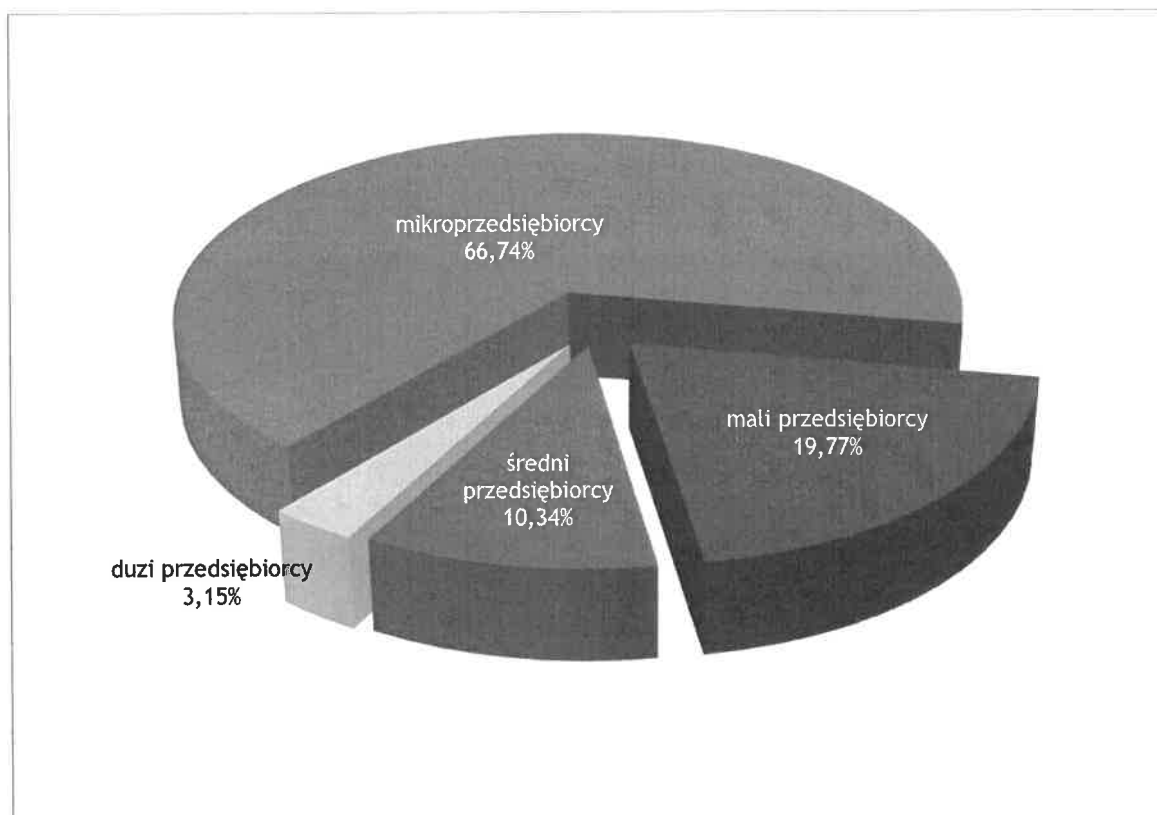
8. Pomoc *de minimis* w podziale według wielkości beneficjenta pomocy

W 2021 roku prawie 97 proc. pomocy *de minimis* udzielono mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom. Czynniki, takie jak:

- proste zasady udzielania pomocy *de minimis* (warunkiem, który powinien spełnić jej beneficjent, było nieprzekraczanie w ciągu trzech lat określonego limitu pomocy),
- często brak powiązania z konkretnym projektem,
- ograniczone możliwości absorpcji kapitału sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorców

powodują, że corocznie pomocą *de minimis* zainteresowane są przede wszystkim mniejsze podmioty. Potwierdzeniem tego jest fakt, że prawie 67 proc. tego rodzaju pomocy w 2021 roku otrzymali mikroprzedsiębiorcy, a prawie 20 proc. mali przedsiębiorcy. Szczegółowe dane dotyczące podziału pomocy według wielkości beneficjenta przedstawiono na wykresie 8, a porównanie tych wielkości z 2020 rokiem w tabeli 12.

Wykres 8 Wartość udzielonej w 2021 roku pomocy *de minimis* ze względu na wielkość beneficjenta

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej mikroprzedsiębiorcom w 2021 roku wzrosła najbardziej w porównaniu do roku poprzedniego o 1 375,4 mln zł (co stanowiło wzrost wartości ok. 28 proc. w stosunku do 2020 roku) osiągając poziom 6,3 mld zł. Podobnie w przypadku pozostałych grup przedsiębiorców posiadających status MŚP, tu również zanotowano wzrosty wartości chociaż już nie tak dynamiczne jak w przypadku mikroprzedsiębiorców: dla małych przedsiębiorców o 212,9 mln zł (wzrost o prawie 13 proc.) a dla

średnich przedsiębiorców o 131,7 mln zł (o 15,5 proc.). Dla dużych przedsiębiorców odnotowano spadek o 254,7 mln zł (zmniejszenie o 46 proc.).

Tabela 12 Wartość udzielonej pomocy *de minimis* ze względu na wielkość beneficjenta w latach 2020-2021

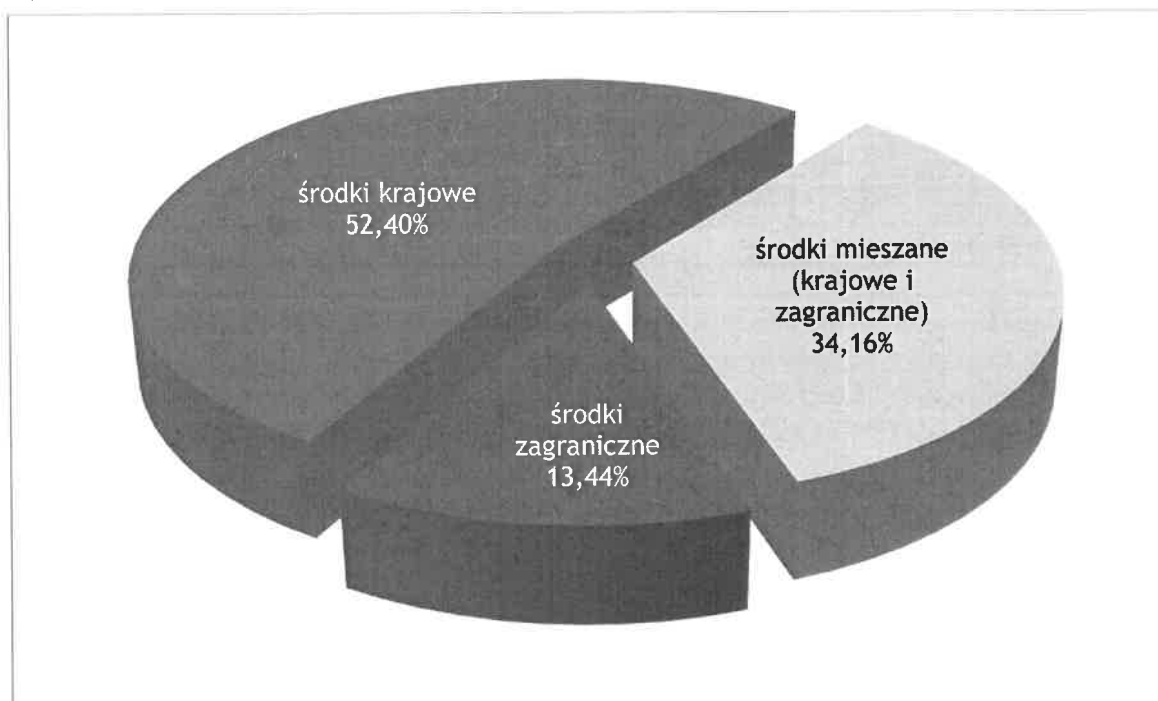
Wielkość przedsiębiorcy	2020		2021	
	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
mikroprzedsiębiorcy	4 964,44	61,79%	↗ 6 339,8	↗ 66,74%
mały przedsiębiorcy	1 665,3	20,73%	↗ 1 878,2	↘ 19,77%
średni przedsiębiorcy	851,0	10,59%	↗ 982,7	↘ 10,34%
podmioty spoza sektora MŚP, w tym duży przedsiębiorcy	553,8	6,89%	↘ 299,1	↘ 3,15%
Ogółem	8 034,6	100,00%	9 500,6	100,00%

Jeśli chodzi o udziały w ogólnej wartości pomocy *de minimis* - udział wartości pomocy udzielonej mikroprzedsiębiorcom wzrósł o 5 proc. a dużym spadł o 4 proc. Udziały pozostałych grup utrzymały się mniej więcej na tym samym poziomie.

9. Pomoc *de minimis* w podziale według źródła pochodzenia pomocy

Pomoc *de minimis* udzielana była w 2021 roku **głównie ze środków pochodzenia krajowego** - 4 978,2 mln zł (52,4 proc. pomocy *de minimis*), w mniejszej części ze środków mieszanych (**jednocześnie pochodzenia zagranicznego i krajowego**) - 3 245,2 mln zł, (34,2 proc. pomocy *de minimis*), a najmniej pomocy *de minimis* udzielono ze środków pochodzenia wyłącznie **zagranicznego** - 1 277,3 mln zł (13,4 proc. pomocy *de minimis*).

Wykres 9 Wartość pomocy *de minimis* według źródła jej pochodzenia

W porównaniu do roku poprzedniego, wzrosły wartości zarówno pomocy udzielanej ze środków krajowych jak i środków zagranicznych, w tym mieszanych. Natomiast ich udziały w całkowitej wartości pomocy *de minimis* rozkładające się mniej więcej po połowie w 2020 roku, w 2021 roku nieznacznie się zmieniły na korzyść środków krajowych (52,4 proc. do 47,6 proc.).

Tabela 13 Wartość pomocy *de minimis* według źródła jej pochodzenia na lata 2020-2021

Pochodzenie źródła środków	2020		2021	
	Wartość pomocy <i>de minimis</i> (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Wartość pomocy <i>de minimis</i> (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
środki krajowe	4 088,2	50,9%	4 978,2	52,4%
środki mieszane lub zagraniczne	3 946,4	49,1%	4 522,4	47,6%
Ogółem	8 034,6	100,0%	9 500,6	100,0%

IV. PODSUMOWANIE

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku w Polsce wyniosła 9 500,6 mln zł, co stanowiło 16,5 proc. wsparcia udzielonego przedsiębiorcom ze środków publicznych, nie licząc pomocy kryzysowej związanej z COVID-19¹³ (całkowita wartość pomocy kryzysowej udzielonej przedsiębiorcom w Polsce w 2021 r. wyniosła 18 902,9 mln zł, natomiast wartość pozostałej pomocy publicznej wyniosła 47 942 mln). W latach 2018-2019 poziom pomocy *de minimis* utrzymywał się na zbliżonym poziomie. W 2020 roku wartość udzielonej pomocy *de minimis* wzrosła o 40 proc. w stosunku do 2019 roku. W 2021 roku wartość pomocy *de minimis* wzrosła o kolejne 18 proc. w stosunku do roku poprzedniego. Prawie 10 mld poziom pomocy tego rodzaju wynikał w głównej mierze z udzielania pomocy na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (2 328,0 mln zł), ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (2 096,8 mln zł), ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (1 598,2 mln zł) oraz ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (1 414,6 mln zł).

Pomoc *de minimis* była udzielana przede wszystkim w formie dotacji lub refundacji (podgrupa A1), które stanowiły ok. 66 proc. całej pomocy *de minimis* udzielonej w 2021 roku.

Wśród grup podmiotów które w 2021 roku udzieliły pomocy *de minimis* o największej wartości byli kolejno Bank Gospodarstwa Krajowego, Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, starostowie powiatów, wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast oraz beneficjenci programów operacyjnych.

Pomoc *de minimis* w podziale na poszczególne sektory gospodarki w 2021 roku charakteryzowała się dość dużym rozproszeniem. Największy udział stanowiła pomoc udzielona przedsiębiorcom wykonującym działalność w sektorze specjalistycznych robót budowlanych (9 proc.), handlu hurtowego (7,3 proc.) oraz handlu detalicznego (7,2 proc.). W pozostałych ponad 70 proc. udzielona pomoc w poszczególnych sektorach nie przekraczała udziału 6 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* w 2021 roku.

Pomoc *de minimis* udzielona w 2021 roku wykazywała tendencje, które występowały również w przypadku pomocy publicznej spełniającej przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE udzielonej w tym samym roku. Przede wszystkim występowała dominacja bezpośrednich wydatków z budżetu państwa - ok. 66 proc. pomocy *de minimis* i 62 proc. pomocy publicznej¹⁴ oraz zdecydowanie największy pod względem liczby beneficjentów pomocy udział prywatnych przedsiębiorców - ponad 98 proc. zarówno w przypadku pomocy *de minimis* jak i w przypadku pomocy publicznej.

Główna różnica pomiędzy pomocą publiczną a pomocą *de minimis*, to dominacja mikro-małych i średnich przedsiębiorców wśród beneficjentów pomocy *de minimis*. 97-procentowy ich udział w ogólnej wartości pomocy *de minimis* w 2021 roku, podczas

¹³ Pomoc kryzysowa w 2021 r. w: *Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2021 roku*, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Warszawa 2022.

¹⁴ Pomoc publiczna w podziale według formy pomocy, tamże.

gdy udział wartości pomocy publicznej udzielonej grupie przedsiębiorców tej wielkości w ogólnej wartości pomocy publicznej to jedynie około 39 proc. Wiąże się to z kwotowym ograniczeniem pomocy *de minimis*, przez co korzystają z niej głównie mniejsze podmioty. Różnicę szczególnie widać w grupie mikroprzedsiębiorców, którzy w 2021 roku stanowili prawie 67 proc. beneficjentów pomocy *de minimis* i zaledwie 6,6 proc. beneficjentów pomocy publicznej¹⁵. Inną różnicą są udziały wartości pomocy udzielonej przedsiębiorcom innym niż prywatni w ogólnej wartości pomocy. W przypadku pomocy publicznej wyniósł on ok. 60 proc. a w przypadku pomocy *de minimis* niecałe 3 proc. Wiąże się to z relatywnie dużym kapitałem pomocy publicznej kierowanym jednostkowo do przedsiębiorców, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego oraz państwowa lub komunalna jednostka organizacyjna są podmiotami dominującymi.

¹⁵ Pomoc publiczna w podziale według wielkości beneficjentów, tamże.